

2024/2467

30.9.2024

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2024/2467,

annettu 13 päivänä helmikuuta 2024,

toimenpiteistä ”valtiontuki SA.52162 (2019/C) (ex 2018/FC) – Tanska” ja ”valtiontuki SA.52617 (2019/C) (ex 2018/FC) – Ruotsi”, jotka Tanska ja Ruotsi toteuttivat Øresundsbro Konsortietin hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2024) 959)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen määräysten mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

1.1 Virallinen kantelu

- (1) ForSea ⁽²⁾, jäljempänä 'kantelija', teki 16 päivänä huhtikuuta 2013 komissiolle kantelun ⁽³⁾, jossa se väitti, että Tanskan ja Ruotsin, jäljempänä yhdessä 'valtiot', Øresundsbro Konsortiet I/S -yhteenliittymälle, jäljempänä 'yhteenliittymä', myöntämät valtiontakaukset, jotka koskevat Juutinrauman kiinteää yhteyttä, jäljempänä 'kiinteä yhteys', ovat sääntöjenvastaista valtiontukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille. Kantelija harjoittaa lauttaliikennettä Tanskan Helsingørin ja Ruotsin Helsingborgin välillä Juutinrauman pohjoisosassa salmen kapeimmassa kohdassa.
- (2) Komissio lähetti valtioille 13 päivänä toukokuuta 2013 tietopyynnön. Ne toimittivat pyyntöön yhteisen vastauksen, joka kirjattiin saapuneeksi 28 päivänä kesäkuuta 2013. Komissio pyysi lisätietoja 15 päivänä lokakuuta 2013, ja valtiot vastasivat tähän lisätietopyyntöön 11 päivänä joulukuuta 2013 ja 12 päivänä maaliskuuta 2014.
- (3) Kantelija toimitti lisätietoja 2 päivänä joulukuuta 2013. Se toimitti myös 8 päivänä tammikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä valtiontakauksia koskevia täydentäviä asiakirjoja ja väitti tässä yhteydessä, että takausten lisäksi yhteenliittymään sovellettiin Tanskassa suotuisaa verokohtelua ⁽⁴⁾. Komissio lähetti valtioille kantelijan toimittamien tietojen perusteella tietopyynnön 21 päivänä helmikuuta 2014. Ruotsi ilmoitti komissiolle 11 päivänä maaliskuuta 2014, ettei sillä ollut huomautuksia väitetyistä veroetuuksista. Tanska toimitti vastauksensa 24 päivänä huhtikuuta 2014.
- (4) Komissio lähetti Tanskalle 15 päivänä toukokuuta 2014 toisen tietopyynnön, johon Tanska vastasi 13 päivänä kesäkuuta 2014.

⁽¹⁾ EUVL C 109, 22.3.2019, s. 46; EUVL C 109, 22.3.2019, s. 72.

⁽²⁾ Kantelun teki komissiolle 16 päivänä huhtikuuta 2013 Scandlines Øresund I/S. Tammikuussa 2015 HH Ferries Group osti Scandlines Øresund I/S:n, jonka nimeksi muutettiin HH Ferries I/S. HH Ferries Group ilmoitti 9 päivänä marraskuuta 2018 muuttavansa nimensä, ja sen uudeksi nimeksi tuli ForSea.

⁽³⁾ Kantelu kirjattiin Tanskan osalta numerolla SA.36558 ja Ruotsin osalta numerolla SA.36662.

⁽⁴⁾ Tämä osa kantelusta kirjattiin numerolla SA.38371.

- (5) Kantelija toimitti 24 päivänä maaliskuuta sekä 2, 3, 24 ja 28 päivänä huhtikuuta 2014 lisätietoina yhteenliittymän vuosikertomuksen, lehtiartikkeleita sekä muistion väitetyistä veroeduista. Komissio ei toimittanut näitä lisätietoja eteenpäin Tanskalle tai Ruotsille.
- (6) Kantelija toimitti lisää täydentäviä tietoja 20 päivänä toukokuuta 2014. Komissio pyysi 4 päivänä kesäkuuta 2014 valtioita esittämään huomautuksia kantelijan 20 päivänä toukokuuta 2014 toimittamista tiedoista. Valtiot toimittivat yhteisen vastauksen 26 päivänä kesäkuuta 2014.
- (7) Kantelija toimitti 30 päivänä toukokuuta sekä 3 ja 17 päivänä kesäkuuta 2014 lehtiartikkeleihin liittyviä lisätietoja. Komissio ei toimittanut näitä lisätietoja eteenpäin Tanskalle tai Ruotsille.
- (8) Kantelija toimitti lisää täydentäviä tietoja 18 päivänä kesäkuuta 2014. Komissio toimitti nämä tiedot valtioille 30 päivänä kesäkuuta 2014. Valtiot vastasivat tähän toimittamalla yhteisen vastauksen 1 päivänä syyskuuta 2014.
- (9) Kantelija toimitti lisää lehtiartikkeleihin liittyviä täydentäviä tietoja 27 päivänä elokuuta sekä 8 ja 9 päivänä syyskuuta 2014. Komissio ei toimittanut näitä lisätietoja eteenpäin Tanskalle tai Ruotsille.
- (10) Valtiot toimittivat yhteisen lausunnon sekä lisätietoja 15 päivänä syyskuuta 2014.

1.2 Vuoden 2014 päätös

- (11) Komissio antoi 15 päivänä lokakuuta 2014 päätöksen⁽⁵⁾, jäljempänä 'vuoden 2014 päätös', jossa se ensinnäkin totesi, että kiinteään yhteyteen liittyvien sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien julkista rahoitusta ja Tanskan nk. yhteisverojärjestelyä ei pitäisi pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukea. Toiseksi komissio päätti olla vastustamatta omaisuusserien poistoihin ja tappiontasaukseen liittyviä Tanskan erityisiä veroimenpiteitä ja Tanskan yhteenliittymälle myöntämiä takauksia sillä perusteella, että vaikka nämä toimenpiteet olivat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ne soveltuvat sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla. Samassa päätöksessä komissio katsoi, että Ruotsin yhteenliittymälle myöntämä takaus oli neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁶⁾, jäljempänä 'asetus (EY) N:o 659/1999', 1 artiklan b alakohdan i alakohdassa sekä Norjan, Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjan⁽⁷⁾ 144 artiklassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea, jonka osalta ei ollut syytä käynnistää menettelyä voimassa olevia tukiohjelmia koskevien aiheellisten toimenpiteiden ehdottamiseksi⁽⁸⁾. Lisäksi komissio totesi, että valtioilla ja yhteenliittymällä oli luottamuksensuoja sen suhteen, että komissio ei katsoisi valtiontakausten ja veroimenpiteiden olevan ristiriidassa valtiontukisääntöjen kanssa. Komissio perusti tämän päätelmän tapauksen erityisolosuhteisiin sekä omaksumaansa yleiseen käytäntöön, jonka mukaan sellaisten infrastruktuurin rakentamiseen ja toimintaan liittyvien rahoitustoimenpiteiden, jotka on hyväksytty lopullisesti ennen unionin yleisen tuomioistuimen asiassa *Aéroports de Paris* 12 päivänä joulukuuta 2000 antamaa tuomiota⁽⁹⁾, jäljempänä '*Aéroports de Paris* -tuomio', ei enää voida katsoa olevan ristiriidassa valtiontukisääntöjen kanssa, koska viranomaiset ovat perustellusti voineet olettaa, etteivät tällaiset toimenpiteet ole valtiontukea eikä niistä näin ollen tarvitse ilmoittaa komissiolle (ks. tarkemmin johdanto-osan 504 kappale). Lisäksi komissio katsoi vuoden 2014 päätöksessä, että koska valtiontakaukset ja veroedut olivat joka tapauksessa sisämarkkinoille soveltuvia, ei ollut tarpeen arvioida, ulottuiko luottamuksensuoja myös *Aéroports de Paris* -tuomion antamispäivän jälkeiseen aikaan.

⁽⁵⁾ Komission päätös C(2014) 7358 final, annettu 15 päivänä lokakuuta 2014, asioissa SA.36558 (2014/NN) ja SA.38371 (2014/NN) – Tanska sekä SA.36662 (2014/NN) – Ruotsi – Øresundsbro Konsortietille myönnetty tuki (EUVL C 418, 21.11.2014, s. 1; EUVL C 437, 5.12.2014, s. 1).

⁽⁶⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽⁷⁾ Asiakirja Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EYVL C 241, 29.8.1994, s. 21).

⁽⁸⁾ Asetuksen (EY) N:o 659/1999 18 artiklassa säädetään seuraavaa: "Jos komissio jäsenvaltion 17 artiklan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se antaa suosituksen, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle."

⁽⁹⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 12.12.2000, *Aéroports de Paris* v. komissio, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290.

1.3 Vuoden 2014 päätöksen osittainen kumoaminen

- (12) Kantelija nosti 12 päivänä helmikuuta 2015 SEUT-sopimuksen 263 artiklan nojalla vuoden 2014 päätöksen kumoamista koskevan kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi 19 päivänä syyskuuta 2018 antamallaan tuomiolla⁽¹⁰⁾, jäljempänä 'Juutinrauma-tuomio', vuoden 2014 päätöksen osittain siltä osin kuin komissio oli päättänyt olla vastustamatta valtioiden yhteenliittymälle myöntämiä takauksia tai Tanskan yhteenliittymälle myöntämää tukea, joka liittyi omaisuuserien poistoihin ja tappiontasaukseen.
- (13) Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanteen muilta osin. Se hylkäsi erityisesti kantelijan väitteet komission päätelmästä, jonka mukaan sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien julkista rahoitusta koskevat toimenpiteet ja Tanskan yhteisverotusjärjestelmä eivät olleet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi väitteen, jonka mukaan komissio teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että yhteenliittymällä ja valtioilla oli Aéroports de Paris -tuomiota edeltävän ajanjakson osalta luottamuksensuoja, joka olisi estänyt takaisinperinnän siinä tapauksessa, että yhteenliittymälle myönnetty tuki olisi katsottu sisämarkkinoille soveltumattomaksi.
- (14) Juutinrauma-tuomioon ei haettu muutosta.

1.4 Juutinrauma-tuomion jälkeinen yhteydenpito

- (15) Komissio lähetti 22 päivänä lokakuuta 2018 valtioille tietopyynnön, jossa pyydettiin tosiseikkoihin perustuvia tietoja ja näyttöä yhteenliittymälle myönnettyistä takauksista ja johon valtiot vastasivat 10 päivänä joulukuuta 2018.
- (16) Komission yksiköt pitivät 10 päivänä joulukuuta 2018 kantelijan kanssa kokouksen.
- (17) Valtioiden toimittavat 11 päivänä joulukuuta 2018 komissiolle muistion Juutinrauma-tuomion ja komission tulevan päätöksen mahdollisista vaikutuksista.
- (18) Komission yksiköt pitivät 17 päivänä joulukuuta 2018 valtioiden ja yhteenliittymän kanssa kokouksen, jossa keskusteltiin kiinteän yhteyden taloudellisista ja rahoituksellisista näkökohdista. Komission yksiköt olivat lähettäneet valtioille näiden näkökohtien osalta valmistelevia kysymyksiä 10 päivänä joulukuuta 2018.
- (19) Scandlines Danmark ApS ja Scandlines Deutschland GmbH, jäljempänä yhdessä 'Scandlines', toimittivat 21 päivänä joulukuuta 2018 komissiolle kirjeen, joka koski Juutinrauma-tuomiota ja sen yhteyttä unionin yleisen tuomioistuimen Fehmarninsalmea koskevassa asiassa Scandlines v. komissio 13 päivänä joulukuuta 2018 antamaan tuomioon⁽¹¹⁾, jäljempänä 'Scandlines Fehmarn Belt -tuomio'.
- (20) Valtioiden toimittavat 21 päivänä joulukuuta 2018 lisätietoja 17 päivänä joulukuuta 2018 pidetyn kokouksen johdosta. Lisäksi Tanska toimitti muita asioita koskevia lisätietoja 17 päivänä tammikuuta 2019 ja valtiot 21 päivänä tammikuuta 2019.
- (21) Stena Line Scandinavia AB, jäljempänä 'Stena Line', toimitti 30 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä helmikuuta 2019 komissiolle tietoja, jotka koskivat Juutinrauma-tuomiota ja sen yhteyttä unionin yleisen tuomioistuimen Fehmarninsalmea koskevassa asiassa Stena Lines v. komissio 13 päivänä joulukuuta 2018 antamaan tuomioon⁽¹²⁾, jäljempänä 'Stena Line Fehmarn Belt -tuomio'.
- (22) Komissio pyysi 6 päivänä helmikuuta 2019 valtioilta lisätietoja 17 päivänä joulukuuta 2018 pidettyyn kokoukseen ja 21 päivänä joulukuuta 2018 toimitettuihin tietoihin liittyen, ja valtiot toimittivat nämä tiedot 29 päivänä maaliskuuta 2019.

⁽¹⁰⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 19.9.2018, HH Ferries ym. v. komissio, T-68/15, ECLI:EU:T:2018:563.

⁽¹¹⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 13.12.2018, Scandlines Danmark ja Scandlines Deutschland v. komissio, T-630/15, ECLI:EU:T:2018:942.

⁽¹²⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 13.12.2018, Stena Line Scandinavia v. komissio, T-631/15, ECLI:EU:T:2018:944.

1.5 Menettelyn aloittamista koskeva päätös

- (23) Komissio ilmoitti valtioille 28 päivänä helmikuuta 2019 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn valtioiden yhteenliittymälle kiinteän yhteyden rahoittamiseksi myöntämien valtiontakausten osalta sekä omaisuuserien poistoja ja tappiontasausta koskevien erityisten verosäännösten osalta, joita Tanska sovelsi yhteenliittymään, jäljempänä 'aloittamis päätös'.
- (24) Aloittamis päätös ⁽¹³⁾ julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 22 päivänä maaliskuuta 2019. Komissio pyysi asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa.

1.6 Muodollinen tutkintamenettely

- (25) Kantelija, Scandlines ja Stena Line toimittivat 23 päivänä huhtikuuta 2019 huomautuksia aloittamis päätöksestä. Komissio toimitti nämä huomautukset valtioille 2 ja 8 päivänä toukokuuta 2019. Myös kolme muuta asianomaista osapuolta (Föreningen Svensk Sjöfart, jäljempänä 'FSS', Grimaldi Group, jäljempänä 'Grimaldi', ja Trelleborg Hamn AB, jäljempänä 'Trelleborgin satama') toimitti 17 päivänä toukokuuta 2019 huomautuksia aloittamis päätöksestä. Komissio toimitti nämä huomautukset valtioille 7 päivänä kesäkuuta 2019. Valtiot vastasivat näihin huomautuksiin 8 päivänä heinäkuuta 2019 päivätyjen, aloittamis päätöksestä esittämiensä huomautusten (ks. johdanto-osan 28 kappale) yhteydessä.
- (26) Valtiot toimittivat komissiolle 24 päivänä huhtikuuta 2019 epävirallisen ehdotuksen muodollisen tutkintamenettelyn aikatauluksi, josta ne olivat sopineet yhdessä.
- (27) Stena Line toimitti 24 päivänä kesäkuuta 2019 lisähuomautuksia. Komissio toimitti nämä lisähuomautukset valtioille 25 päivänä kesäkuuta 2019. Valtiot eivät erikseen vastanneet näihin huomautuksiin.
- (28) Valtiot lähettivät 8 päivänä heinäkuuta 2019 komissiolle huomautuksensa aloittamis päätöksestä.
- (29) Komission yksiköt pitivät 28 päivänä elokuuta ja 9 päivänä lokakuuta 2019 puhelinneuvottelut valtioiden ja yhteenliittymän kanssa.
- (30) Kantelija toimitti 18 päivänä marraskuuta ja 9 päivänä joulukuuta 2019 lisätietoja, jotka komissio toimitti Tanskalle 16 päivänä joulukuuta ja Ruotsille 20 päivänä joulukuuta 2019. Kantelija toimitti 20 päivänä joulukuuta 2019 lisää täydentäviä tietoja. Komissio toimitti nämä lisähuomautukset valtioille 4 päivänä helmikuuta 2020. Valtiot eivät toimittaneet erikseen vastausta 18 päivänä marraskuuta, 9 päivänä joulukuuta eivätkä 20 päivänä joulukuuta 2019 esitettyihin huomautuksiin.
- (31) Valtiot toimittivat komissiolle 22 päivänä huhtikuuta 2020 muistion, jonka johdosta komission yksiköt pitivät 23 päivänä huhtikuuta 2020 virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa.
- (32) Komission yksiköt pitivät 28 päivänä toukokuuta 2020 toisen virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa. Komissio esitti 29 päivänä toukokuuta 2020 valtioille kysymyksiä, joihin nämä vastasivat 2, 17 ja 18 päivänä kesäkuuta 2020. Valtiot toimittivat 17 päivänä kesäkuuta 2020 komissiolle muistion yhteenliittymän tulevista jälleenrahoitustarpeista.
- (33) Komission yksiköt pitivät kantelijan kanssa virtuaalokokouksen 17 päivänä kesäkuuta 2020.
- (34) Kantelija toimitti komissiolle lisähuomautuksia 1 päivänä heinäkuuta 2020.
- (35) Valtiot toimittivat 1 päivänä heinäkuuta 2020 komissiolle lisätietoja yhteenliittymän tulevasta jälleenrahoituksesta.
- (36) Valtiot toimittivat komissiolle 13 päivänä heinäkuuta 2020 lisähuomautuksia, joiden johdosta komission yksiköt pitivät 17 päivänä syyskuuta 2020 virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa. Tanska toimitti 21 päivänä syyskuuta 2020 lisätietoja.

⁽¹³⁾ Ks. edellä oleva alaviite 1.

- (37) Valtiot toimittivat 1 päivänä syyskuuta 2020 komissiolle lisätietoja yhteenliittymän tulevasta jälleärahoituksesta.
- (38) Kantelija toimitti 17 päivänä syyskuuta 2020 lisähuomautuksia. Komissio toimitti nämä lisähuomautukset sekä 1 päivänä heinäkuuta 2020 toimitetut huomautukset (ks. johdanto-osan 34 kappale) 18 päivänä syyskuuta ja 14 päivänä lokakuuta 2020 valtioille, jotka vastasivat niihin 11 päivänä marraskuuta 2020.
- (39) Valtiot toimittivat komissiolle lisätietoja 28 päivänä syyskuuta 2020.
- (40) Komissio lähetti 14 päivänä lokakuuta 2020 kysymyksiä Tanskalle. Tanska toimitti vastaukset näihin kysymyksiin 16 päivänä joulukuuta 2020. Komission yksiköt pyysivät Tanskalta 29 päivänä tammikuuta 2021 lisäselvityksiä, joista keskusteltiin 3 päivänä helmikuuta 2021 komission yksiköiden, valtioiden ja yhteenliittymän välisessä virtuaalokokouksessa. Tanska toimitti komissiolle lisätietoja 4 päivänä helmikuuta ja 7 päivänä huhtikuuta 2021.
- (41) Kantelija toimitti komissiolle 29 päivänä huhtikuuta 2021 lisähuomautuksia.
- (42) Komission yksiköt pyysivät 10 päivänä toukokuuta 2021 Tanskalta lisäselvityksiä, joista keskusteltiin 27 päivänä toukokuuta 2021 komission yksiköiden, Tanskan ja yhteenliittymän välisessä virtuaalokokouksessa.
- (43) Komissio lähetti 3 päivänä kesäkuuta 2021 kysymyksiä valtioille, joihin nämä vastasivat 16 päivänä kesäkuuta 2021. Komission yksiköt pitivät 23 päivänä kesäkuuta 2021 virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa.
- (44) Komission yksiköt pitivät kantelijan kanssa virtuaalokokouksen 4 päivänä kesäkuuta 2021. Kantelija toimitti komissiolle 10 päivänä kesäkuuta 2021 vastaukset 4 päivänä kesäkuuta 2021 pidetyssä virtuaalokokouksessa esitettyihin kysymyksiin.
- (45) Kantelija toimitti komissiolle tietoja 5 päivänä lokakuuta 2021.
- (46) Komission yksiköt pitivät 22 päivänä marraskuuta 2021 virtuaalokokouksen valtioiden kanssa.
- (47) Valtiot toimittivat lisätietoja 25 päivänä marraskuuta 2021.
- (48) Komissio lähetti 20 päivänä helmikuuta 2022 kysymyksiä Tanskalle. Tanska vastasi näihin kysymyksiin 28 päivänä toukokuuta 2022.
- (49) Komission yksiköt lähettivät valtioille 28 päivänä lokakuuta 2022 muutamia muodolliseen tutkintaan liittyviä alustavia huomautuksia, joista keskusteltiin komission yksiköiden, yhteenliittymän ja valtioiden välisessä virtuaalokokouksessa 5 päivänä joulukuuta 2022. Komission yksiköt lähettivät Tanskalle kokouksen johdosta lisätietoja 6 päivänä joulukuuta 2022. Valtiot vastasivat komission yksiköiden 28 päivänä lokakuuta 2022 esittämiin alustaviin huomautuksiin 3 ja 16 päivänä toukokuuta 2023. Komission yksiköt pitivät 9 päivänä kesäkuuta 2023 virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa ja lähettivät sen pohjalta valtioille 20 päivänä heinäkuuta 2023 lisää alustavia huomautuksia.
- (50) Valtiot toimittivat 3 päivänä heinäkuuta 2023 komissiolle tietoja tulevia valtioneuvostoita koskevasta mahdollisesta sitoumuksesta.
- (51) Komission yksiköt pitivät 22 päivänä syyskuuta 2023 virtuaalokokouksen valtioiden ja yhteenliittymän kanssa.
- (52) Komissio pyysi 2, 11 ja 27 päivänä lokakuuta 2023 lisätietoja valtioilta, jotka vastasivat lisätietopyyntöön 7 päivänä marraskuuta 2023.
- (53) Trelleborgin satama toimitti 3 päivänä tammikuuta 2024 komissiolle kirjeen, jossa se ilmoitti, että jos komissio ei muodosta kantaansa kahden kuukauden sisällä, satama nostaa viipymättä Euroopan unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan tämän toimimatta jättämisestä.
- (54) Valtiot antoivat 29 päivänä tammikuuta 2024 tiedoksi, että yhteenliittymä on sitoutunut rahoittamaan uuden velan ja jälleärahoittamaan olemassa olevat velat markkinaehdoin.

- (55) Valtiot suostuivat 15 päivänä elokuuta 2023 ja 22 päivänä syyskuuta 2023 päivätyillä kirjeillä poikkeuksellisesti luopumaan vetoamasta SEUT-sopimuksen 342 artiklasta, luettuna yhdessä neuvoston asetuksen N:o 1/1958⁽¹⁴⁾ 3 artiklan kanssa, johtuviin oikeuksiinsa ja hyväksymään tämän päätöksen sekä sitä koskevan tiedoksiannon laatimisen pelkästään englannin kielellä.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAAUS HANKKEESTA JA VÄITETYISTÄ TUKITOIMENPITEISTÄ

2.1 Kiinteä yhteys

- (56) Kiinteä yhteys on 16 kilometrin pituinen kiinteä maantie- ja rautatieyhteys Ruotsin rannikon ja Tanskan Amagerin saaren välillä, ja se koostuu tietullirahoitteisesta sillasta, Peberholmin tekosaaresta ja vedenalaisesta tunnelista. Kiinteä yhteys tarjoaa suoran yhteyden Tanskan Kööpenhaminan ja Ruotsin Malmön välillä, ja se oli rakennushetkellä Euroopan pisin yhdistetty maantie- ja rautatiesilta.
- (57) Kiinteä yhteys rakennettiin vuosina 1995–2000, ja se on ollut toiminnassa heinäkuusta 2000 lähtien.
- (58) Kiinteä yhteys sisältyi ensimmäiseen Euroopan laajuista liikenneverkkoa, jäljempänä TEN-T, koskevien ensisijaisten hankkeiden luetteloon, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi vuonna 1994. Valtiot viittasivat TEN-T-verkkoa koskevista ensisijaisista hankkeista vuonna 2010 tehtyyn selvitykseen⁽¹⁵⁾, jossa komissio totesi, että kiinteällä yhteydellä on erittäin merkittävä myönteinen vaikutus Kööpenhaminan ja Skånen alueiden kehitykseen. Kiinteä yhteys yhdistää Pohjoismaiden kolmion maantiet ja rautatiet (TEN-T-verkkoa koskeva ensisijainen hanke nro 12) Tanskan ja Fehmarninsalmen (TEN-T-verkkoa koskeva ensisijainen hanke nro 20) kautta Saksaan ja Keski-Eurooppaan.
- (59) Valtioiden tavoitteena oli kiinteän yhteyden avulla parantaa Tanskan ja Ruotsin välisiä maantie- ja rautatieliikenneyhteyksiä ja luoda siten tarvittavat edellytykset tiiviimmälle ja laajemmalle kulttuuri- ja talousyhteistyölle sekä yhteisten työ- ja asuntomarkkinoiden kehittämiseksi Juutinrauman alueella, mikä hyödyttäisi molempia valtioita. Kiinteän yhteyden odotettiin myös parantavan merkittävästi Juutinrauman salmen molemmin puolin sijaitsevien Kööpenhaminan ja Malmön lentokenttien saavutettavuutta.
- (60) Kiinteän yhteyden toiminta edellytti myös sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rakentamista molempiin valtioihin. Tämä sisämaan infrastruktuuri yhdistää kiinteän yhteyden Tanskan ja Ruotsin kansallisiin maantie- ja rautatieverkkoihin. Tanska ja Ruotsi sopivat vastaavansa itse kyseisten yhteyksien rakentamisesta omilla alueillaan⁽¹⁶⁾.

2.1.1 Yhteenliittymän oikeudellinen rakenne ja tehtävät

- (61) Valtiot vahvistivat kiinteän yhteyden rakentamiseen ja hallinnointiin sekä sen toiminnan hoitamiseen liittyvät oikeudelliset ja operatiiviset näkökohdat Tanskan hallituksen ja Ruotsin hallituksen välillä Juutinrauman kiinteästä yhteydestä 23 päivänä maaliskuuta 1991 tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'hallitustenvälinen sopimus'. Hallitustenvälisen sopimuksen liitteenä on lisäpöytäkirja, jäljempänä 'hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirja', jossa määritellään yksityiskohtaisesti valtioiden yhteiset ja erilliset takausveloitteet (ks. johdanto-osan 85 kappale). Ruotsi ratifioi hallitustenvälisen sopimuksen, mukaan lukien hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjan, 8 päivänä elokuuta 1991 ja Tanska 24 päivänä elokuuta 1991. Hallitustenvälinen sopimus ja hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirja tulivat voimaan vaihdettaessa ratifiointiasiakirjat Tukholmassa 24 päivänä elokuuta 1991.

⁽¹⁴⁾ Asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä (EYVL 17, 6.10.1958, s. 385/58).

⁽¹⁵⁾ TEN-T Priority Projects – Progress Report 2010 (TEN-T-verkkoa koskevien ensisijaisten hankkeiden edistymiskertomus), Euroopan komissio, liikenteen ja liikkumisen pääosasto, 2010.

⁽¹⁶⁾ Tanskan hallituksen ja Ruotsin hallituksen välillä Juutinrauman kiinteästä yhteydestä 23 päivänä maaliskuuta 1991 tehdyn sopimuksen 8 artikla.

- (62) Hallitustenvälisessä sopimuksessa valtiot sopivat rahoittavansa ja rakentavansa kiinteän yhteyden ja liikennevänsä sitä yhdessä. Tätä varten hallitustenvälisen sopimuksen 10 artiklassa määrätään, että Tanska ja Ruotsi kumpikin muodostaa osakeyhtiön, joka on kokonaan asianomaisen valtion omistama. Lisäksi hallitustenvälisen sopimuksen 10 artiklassa määrätään, että nämä osakeyhtiöt muodostaisivat yhteenliittymän, josta tulisi kiinteän yhteyden omistaja ja joka vastaisi molempien osakeyhtiöiden puolesta ja yhtenä yhteisönä hankkeen suunnittelusta ja muista kiinteään yhteyteen liittyvistä valmistelutöistä sekä kiinteän yhteyden rahoituksesta, rakentamisesta ja toiminnan hoitamisesta. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli varmistaa, että valtiot olisivat kyseisten osakeyhtiöiden tosiasialliset omistajat, jolloin myös mahdolliset kiinteän yhteyden tuottamat voitot kuuluisivat valtioille ja ne kantaisivat siitä aiheutuvat mahdolliset tappiot.
- (63) Valtiot panivat hallitustenvälisen sopimuksen täytäntöön kansallisissa laeissaan: i) Ruotsissa 25 päivänä maaliskuuta 1991 annetulla hallituksen lakiesityksellä 1990/91:158, joka koski Ruotsin ja Tanskan välistä sopimusta Juutinrauman kiinteästä yhteydestä, jäljempänä 'lakiesitys 1990/91:158', ja joka hyväksyttiin Ruotsin parlamentin 12 päivänä kesäkuuta 1991 tekemällä päätöksellä⁽¹⁷⁾, jäljempänä 'Ruotsin parlamentin päätös', ja ii) Tanskassa Juutinrauman kiinteän yhteyden rakentamisesta annetulla lailla⁽¹⁸⁾ (19 päivänä elokuuta 1991 annettu laki nro 590), jäljempänä 'rakennuslaki'.
- (64) Rakennuslain 5 §:ssä säädetään, että Tanskan liikenneministeri perustaa holdingyhtiön. Lain 6 §:n mukaan holdingyhtiö puolestaan perustaa osakeyhtiön, joka vastaa sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksistä Tanskassa. Kyseinen osakeyhtiö tekee yhteenliittymäsopimuksen Ruotsin perustaman osakeyhtiön kanssa. Sund & Bælt Holding A/S, jäljempänä 'Sund & Bælt', perustettiin 4 päivänä joulukuuta 1991 Tanskan valtion kokonaan omistamaksi holdingyhtiöksi. Sund & Bælt perusti 9 päivänä joulukuuta 1991 osakeyhtiön A/S Øresundsforbindelsen, jäljempänä 'A/S Øresund'.
- (65) Ruotsin parlamentin päätöksellä hyväksytyyn hallituksen lakiesityksen 1990/91:158 4 §:ssä säädetään, että Ruotsin tievirasto ja Ruotsin ratavirasto⁽¹⁹⁾ perustavat Ruotsiin yhtiön, joka vastaa sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksistä Ruotsissa ja tekee yhteenliittymäsopimuksen Tanskan valtion omistaman yhtiön kanssa. Ruotsi perusti 30 päivänä elokuuta 1991 osakeyhtiön Svensk-Danska Broförbindelsen AB, jäljempänä 'SVEDAB', jonka Ruotsin valtio omistaa kokonaan Ruotsin tieviraston (50 %) ja Ruotsin rataviraston (50 %) kautta⁽²⁰⁾.
- (66) A/S Øresund ja SVEDAB perustivat Øresundsbro Konsortiet I/S -yhteenliittymän⁽²¹⁾ ja vahvistivat sen omistusrakenteen 27 päivänä tammikuuta 1992 tehdyllä yhteenliittymäsopimuksella ja sen lisäpöytäkirjalla, jäljempänä 'yhteenliittymäsopimus'. Yhteenliittymäsopimus tuli voimaan Tanskan ja Ruotsin hallitusten hyväksytyä sen 13 päivänä helmikuuta 1992. Hallitustenvälisen sopimuksen mukaisesti yhteenliittymäsopimuksessa määrätään, että yhteenliittymä omistaa kiinteän yhteyden ja vastaa sen suunnittelusta, hankesuunnittelusta, rahoituksesta, rakentamisesta, toiminnan hoitamisesta ja kunnossapidosta sekä muista siihen liittyvistä toimista⁽²²⁾. A/S Øresund ja SVEDAB omistavat yhdessä 50 prosentin osuuksilla kaikki yhteenliittymän varat ja oikeudet⁽²³⁾. Sekä yhteenliittymän toiminnasta saadut voitot että tappiot jaetaan tasan kyseisten kahden osakasyrityksen eli A/S Øresundin ja SVEDABin kesken. A/S Øresund ja SVEDAB ovat yhteisvastuussa yhteenliittymän velvoitteista kolmansia osapuolia kohtaan⁽²⁴⁾.

⁽¹⁷⁾ Riksdagskrivelse 1990/91:379.

⁽¹⁸⁾ Rakennuslaki korvattiin yhdessä Ison-Beltin kiinteän yhteyden rakentamisesta annetun lain (4 päivänä toukokuuta 1998 annettu konsolidoitu laki nro 260) kanssa 24 päivänä kesäkuuta 2005 annetulla lailla nro 588 Sund & Bælt Holding A/S:stä.

⁽¹⁹⁾ Ruotsin tievirasto (Vägverket) ja Ruotsin ratavirasto (Banverket) yhdistyivät vuonna 2010 Ruotsin liikennevirastoksi (Trafikverket).

⁽²⁰⁾ Ruotsin tievirasto ja Ruotsin ratavirasto luovuttivat Ruotsin hallituksen päätöksellä Ruotsin yritys-, energia- ja viestintäministeriölle valtuudet käyttää SVEDABin omistusoikeutta. Luovutus tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

⁽²¹⁾ Yhteenliittymä perustettiin nimellä "Øresundskonsortiet", mutta myöhemmin nimi muutettiin muotoon "Øresundsbro Konsortiet". Nimenmuutos tuli voimaan tammikuussa 2000.

⁽²²⁾ Hallitustenvälisen sopimuksen 10 artikla ja yhteenliittymäsopimuksen 1 kohta.

⁽²³⁾ Hallitustenvälisen sopimuksen 11 artikla ja yhteenliittymäsopimuksen 3 kohta.

⁽²⁴⁾ Hallitustenvälisen sopimuksen 11 artikla ja yhteenliittymäsopimuksen 3 kohta.

- (67) Yhteenliittymä ei voi harjoittaa muuta kuin yhteenliittymäsopimuksen 1 kohdassa määriteltyä, kiinteään yhteyteen liittyvää toimintaa. Yhteenliittymä ei vastaa kiinteään yhteyteen liitettävien sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rakentamisesta. Valtiot osoittivat tämän tehtävän yhteenliittymän emoyhtiöille eli A/S Øresundille ja SVEDABille, jotka vastaavat näiden yhteyksien suunnittelusta, hankesuunnittelusta, rahoituksesta, rakentamisesta, toiminnan hoitamisesta ja kunnossapidosta omilla maissaan ⁽²⁵⁾.
- (68) Kuten jo aloittamis päätöksen johdanto-osan 48 kappaleessa selvennetään, muodollinen tutkinta ja siten tämä päätös eivät koske A/S Øresundille ja SVEDABille myönnettyjä toimenpiteitä, jotka liittyvät sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rahoittamiseen. Komissio totesi vuoden 2014 päätöksessä, että kyseiset toimenpiteet eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ja yleinen tuomioistuimien hylkäsi Juutinrauma-tuomiossa kantelijan kumoamiskanteen, joka koski kyseisiä toimenpiteitä. Tältä osin komissio toteaa, että kantelija ei ole valittanut Juutinrauma-tuomiosta.

2.1.2 Kiinteän yhteyden rahoitusmalli

- (69) Hallitustenvälisen sopimuksen 1 artiklassa mainitaan, että kiinteää yhteyttä rahoitetaan tietulleilla. Sopimuksen 14 artiklassa täsmennetään, että yhteenliittymä kattaa kaikki hankkeen suunnittelusta ja muista kiinteään yhteyteen liittyvistä valmistelutöistä sekä sen rakentamisesta, kunnossapidosta ja toiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset käyttäjämaksuilla. Lisäksi sopimuksen 14 artiklan mukaan Tanska ja Ruotsi sopivat, että niiden talousarvioista ei pitäisi myöntää tukea yhteenliittymän toimintaan.
- (70) Yhteenliittymäsopimuksen 4 kohdan 6 alakohdassa määrätään käytännössä, että kiinteän yhteyden käyttäjiltä perittävät tiemaksut on tarkoitettu kattamaan kiinteän yhteyden suunnittelun, hankesuunnittelun, rakentamisen, toiminnan hoitamisen ja kunnossapidon kustannukset. Yhteenliittymä määrittää ja kantaa tiemaksut Ruotsin ja Tanskan hallitusten hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Kuten rakennuslain valmisteluasiakirjoissa ⁽²⁶⁾ ja hallituksen lakiesityksessä 1990/91:158 todetaan, maantie- ja rautatiemaksuista saatavat tulot, jotka yhteenliittymä kerää kiinteän yhteyden käytöstä, on tarkoitettu myös sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rahoittamiseen. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että yhteenliittymä maksaa emoyhtiöille osinkoja.
- (71) Tietullirahoitus koostuu maksuista, joita käyttäjiltä peritään tiemaksullisen tien käytöstä, sekä Trafikverketin, jäljempänä 'Ruotsin liikennevirasto', ja Banedanmarkin, jäljempänä 'Tanskan rautatievirasto', Juutinrauman rautatien käytöstä maksamista maksuista. Ruotsin liikennevirasto ja Tanskan rautatievirasto maksavat yhteenliittymälle kumpikin vuosittain hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjassa vahvistetun kiinteän summan, joka on suuruudeltaan 150 miljoonaa Tanskan kruunua ⁽²⁷⁾ ⁽²⁸⁾ ⁽²⁹⁾ (20,1 miljoonaa euroa) ja jota mukautetaan yleisen hintakehityksen mukaan.
- (72) Rakennuslain valmisteluasiakirjoissa kiinteän yhteyden suunnittelu-, hankesuunnittelu- ja rakennuskustannusten suuruudeksi arvioitiin 11,7 miljardia Tanskan kruunua ⁽³⁰⁾ (1,57 miljardia euroa) ja Tanskan sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien vastaaviksi kustannuksiksi 3,2 miljardia Tanskan kruunua (0,43 miljardia euroa). Hallituksen lakiesityksessä 1990/91:158 kiinteän yhteyden kustannuksiksi arvioitiin 10–12 miljardia Ruotsin kruunua ⁽³¹⁾ (1,33–1,60 miljardia euroa ⁽³²⁾) ja sisämaan yhteyksien kustannuksiksi enintään 1,9 miljardia Ruotsin kruunua (0,25 miljardia euroa). Hallituksen lakiesityksessä 1990/91:158 täsmennetään, että kiinteän yhteyden kustannusten

⁽²⁵⁾ Yhteenliittymäsopimuksen 2 kohdan 5 alakohta.

⁽²⁶⁾ Tanskan liikenneministerin 2 päivänä toukokuuta 1991 esittämä ehdotus laiksi Juutinrauman kiinteän yhteyden rakentamisesta (LFF1990-1991.2.178).

⁽²⁷⁾ Tanska soveltaa Tanskan kruunuun suhteessa euroon kiinteää muuntokurssia, joka on 7,46038 Tanskan kruunua yhtä euroa kohti. Tätä muuntokurssia sovelletaan koko tässä päätöksessä laskettaessa Tanskan kruunuja vastaavia euromääriä.

⁽²⁸⁾ Hintataso 1 päivänä tammikuuta 1991.

⁽²⁹⁾ Hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjan 4 kohta.

⁽³⁰⁾ Vuoden 1990 hintatasolla.

⁽³¹⁾ Vuoden 1990 hintatasolla.

⁽³²⁾ Eurostatin mukaan Euroopan valuuttayksikön ja Ruotsin kruunun välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 1990 oli 7,5205 Ruotsin kruunua yhtä Euroopan valuuttayksikköä kohti. Ruotsin kruunuja vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

vaihteluvälin pienempi arvo on Ruotsin arvio ja suurempi Tanskan arvio. Näihin määriin lisättäisiin vielä rahoituskustannukset. Kiinteä yhteys on osittain unionin yhteisrahoittama, sillä sille myönnettiin TEN-T-kehyksestä 127 miljoonan euron suuruinen avustus. Kun kiinteä yhteys valmistui vuonna 2000, yhteenliittymän korollinen nettovelka oli yhteensä 19,6 miljardia Tanskan kruunua ⁽³³⁾ (2,63 miljardia euroa). Valtiot totesivat, että kiinteän yhteyden avaamisesta lähtien tulot ovat aina ylittäneet toimintakustannukset eikä kiinteän yhteyden toimintaa ole rahoitettu velalla.

- (73) Kun yhteenliittymä perustettiin, emoyhtiöt myönsivät yhteenliittymälle yhteenliittymäsopimuksen 4 kohdan 1 alakohdan nojalla ja hallitustenvälisen sopimuksen 11 artiklan mukaisesti alkupääomaa yhteensä 50 miljoonaa Tanskan kruunua (6,7 miljoonaa euroa). Lisäksi hallitustenvälisen sopimuksen 11 artiklassa määrätään, että yhteenliittymä hankkii kiinteän yhteyden rahoittamiseksi lainaa, ja sopimuksen 12 artiklan mukaan valtiot "ovat yhteisvastuussa [yhteenliittymän] lainoihin ja muihin rahoitusvälineisiin liittyvistä velvoitteista". Sama todetaan myös yhteenliittymäsopimuksen 4 kohdan 3 alakohdassa, jossa määrätään, että yhteenliittymän pääomantarve "on katettava lainoilla tai laskemalla liikkeeseen rahoitusvälineitä vapailla markkinoilla, ja niiden vakuudeksi annetaan Ruotsin ja Tanskan valtioneuvokset".
- (74) Yhteenliittymä otti lainaa, kun suunnittelu- ja rakennusvaiheessa tarvittiin likviditeettiä. Kuten valtiot selittivät, velka jälleenerahoitetaan säännöllisesti kokonaisrahoituskustannusten pienentämiseksi. Yhteenliittymä toteutti useita rahoitustoimia, joita olivat joukkovelkakirjat tiettyjen joukkovelkakirjaohjelmien kautta (johdanto-osan 75–78 kappale), yksittäiset lainat (johdanto-osan 79 kappale), luottojärjestelyt (johdanto-osan 80 kappale) ja johdannaiset (johdanto-osan 81–83 kappale). Kullakin näistä rahoitustoimista on oma eräntymispäivänsä.
- (75) Yhteenliittymä on perustanut kaksi vakiomuotoista keskipitkän aikavälin joukkovelkakirjoja, jäljempänä 'MTN', koskevaa ohjelmaa, joista toinen on suunnattu Euroopan joukkovelkakirjamarkkinoille, jäljempänä 'EMTN-ohjelma', ja toinen Ruotsin joukkovelkakirjamarkkinoille, jäljempänä 'Ruotsin MTN-ohjelma'. Yhteenliittymä on hankkinut suurimman osan tarvitsemastaan pääomasta näiden MTN-joukkovelkakirjalainaohjelmien kautta. Valtiot selostivat, että joukkovelkakirjalainaohjelmien tärkein etu on se, että yhteenliittymä voi toteuttaa useita velkainstrumenttien liikkeeseenlaskuja saman ohjelman puitteissa, mikä säästää aikaa ja on kustannustehokasta. Joukkovelkakirjalainaohjelmat muodostuvat useista asiakirjoista, muun muassa tietomuistiosta ⁽³⁴⁾, joka on keskeisin ohjelma-asiakirja. Joukkovelkakirjalainaohjelman perustaminen itsessään ei vielä tarkoita, että velkaa olisi syntynyt. Joukkovelkakirjalainaohjelma ei siis välttämättä aina sisällä kohde-etuuksia eli joukkovelkakirjoja. Velka syntyy vasta, kun joukkovelkakirjoja lasketaan liikkeeseen sijoittajille.
- (76) Yhteenliittymän ensimmäinen joukkovelkakirjalainaohjelma oli EMTN-ohjelma, joka perustettiin 21 päivänä syyskuuta 1995 ja jota päivitetään vuosittain. Valtiot selostivat, että päivittämisen tarkoituksena on saattaa riskitekijöitä koskevat tiedot ajan tasalle ja antaa markkinoille oikeaa tietoa muun muassa yhteenliittymästä, sen johdosta ja tietyistä tärkeistä tapahtumista. Päivitysten tekeminen kuuluu pakollisiin vaatimuksiin, joiden mukaan rahoitusmarkkinoille on annettava säännöllisesti tietoa. EMTN-ohjelman kokonaispääoman enimmäismäärä kasvoi miljardista Yhdysvaltain dollarista (0,76 miljardia euroa ⁽³⁵⁾) 2 miljardiin dollariin (2,17 miljardia euroa ⁽³⁶⁾) vuonna 2000 ja edelleen 3 miljardiin dollariin (2,41 miljardia euroa ⁽³⁷⁾) vuonna 2004.

⁽³³⁾ Kiinteän yhteyden rakennus- ja rahoituskustannukset nettovelkana vuoden 2000 hintoina.

⁽³⁴⁾ Tietomuistiosta kuvaillaan ohjelma, mukaan lukien ohjelmassa liikkeeseen laskettaviin velkainstrumentteihin sovellettavat ehdot, minkä lisäksi se sisältää kuvauksen liikkeeseenlaskijasta (tässä tapauksessa yhteenliittymästä).

⁽³⁵⁾ Eurostatin mukaan Euroopan valuuttayksikön ja Yhdysvaltain dollarin välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 1995 oli 1,3080 Yhdysvaltain dollaria yhtä Euroopan valuuttayksikköä kohti (lähde: Eurostat). Yhdysvaltain dollareita vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

⁽³⁶⁾ Eurostatin mukaan euron ja Yhdysvaltain dollarin välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 2000 oli 0,9236 Yhdysvaltain dollaria yhtä euroa kohti. Yhdysvaltain dollareita vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

⁽³⁷⁾ Eurostatin mukaan euron ja Yhdysvaltain dollarin välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 2004 oli 1,2439 Yhdysvaltain dollaria yhtä euroa kohti. Yhdysvaltain dollareita vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

- (77) Ruotsin MTN-ohjelma, jonka puitteissa yhteenliittymä voi ottaa lainaa Ruotsin kruunuissa, perustettiin 2 päivänä joulukuuta 1996. Ohjelman kokonaispääoma oli 3 miljardia Ruotsin kruunua (0,35 miljardia euroa ⁽³⁸⁾). Ruotsin MTN-ohjelmaa on päivitetty tilanteen mukaan. Ohjelmaa on päivitetty esimerkiksi lisäämällä siihen uusia liikkeesen laskevia luottolaitoksia ja myöntämällä yhteenliittymälle oikeus laskea lainoja liikkeesen euroissa Ruotsin kruunun sijasta ⁽³⁹⁾. Ruotsin MTN-ohjelman kokonaispääoman määrää on päivitetty kahdesti, ja se on ollut vuodesta 2000 lähtien 10 miljardia Ruotsin kruunua (1,17 miljardia euroa) ⁽⁴⁰⁾.
- (78) Yhteenliittymä on saanut EMTN-ohjelman ja Ruotsin MTN-ohjelmien kautta joukkovelkakirjalainaa kiinteän yhteyden suunnittelu- ja rakennuskustannusten rahoittamiseksi ja jälle-rahoittamiseksi. Kun EMTN-ohjelmaan tai Ruotsin MTN-ohjelmaan sisältyvä joukkovelkakirja erääntyy ja se on jälle-rahoitettava, käynnistetään alullepano-prosessi ja neuvotellaan pankin kanssa kyseistä joukkovelkakirjaa koskevista yksityiskohtaisista järjestelyistä (muun muassa määrä, korko ja takaisinmaksu), jotka sitten vahvistetaan kyseisen joukkovelkakirjan hinnoitteluehtoasiakirjassa.
- (79) Kuten johdanto-osan 74 kappaleessa todetaan, yhteenliittymä otti useita lainoja myös suoraan, MTN-ohjelmien ulkopuolella. Tarkemmin sanottuna yhteenliittymä sai kiinteän yhteyden rakennusvaiheessa useita lainoja Euroopan investointipankilta, jäljempänä 'EIP', sekä lisäksi suoraan yksityisiltä lainanantajilta. EIP:n kanssa yhteenliittymä teki rahoitussopimuksia, joissa vahvistettiin lainojen ehdot, ja yksityisten lainanantajien kanssa erillisiä lainasopimuksia.
- (80) Lisäksi yhteenliittymällä on ollut tietyissä pankeissa luottojärjestelyjä seuraavaan päivään mennessä takaisin maksettavien varojen lainaamiseksi ja likviditeetin lyhytaikaisten vaihtelujen tasaamiseksi. Nämä luottojärjestelyt otettiin käyttöön vuonna 1994, ja ne uusitaan neljän vuoden välein.
- (81) Lainojen yhteydessä tehdään yleensä (ei kuitenkaan aina) myös johdannaiskauppa lainaan liittyvän rahoitusriskin (kuten korkoriskin tai valuuttariskien) jakamiseksi ja lieventämiseksi tai koko rahoitustoimialkunun optimoimiseksi. Nämä instrumentit ovat lähinnä swap-sopimuksia, ja yhteenliittymä toteuttaa tällaiset liiketoimet kyseisiä rahoitustuotteita tarjoavien pankkien kanssa. Yleensä johdannaistransaktio toteutetaan lainan järjestäneen pankin kanssa, mutta tämä ei ole pakollista.
- (82) Johdannaistransaktion toteuttamiseksi vastapuolet allekirjoittavat kansainvälisen johdannaismarkkinoiden osapuolten järjestön (International Swaps and Derivatives Association, jäljempänä 'ISDA') vakiosopimuksen, jäljempänä 'ISDAn vakiosopimus'. ISDAn vakiosopimus on ISDAn laatima puitesopimus. Kehys koostuu vakiomuotoista pohja-asiakirjoista, joiden avulla varmistetaan, että kaikkia yhteenliittymän ja vastapuolena olevan pankin välisiä transaktioita koskevat samat asiakirjat ja että kaikkiin transaktioihin sovelletaan nettoutusta, jos jompikumpi osapuoli joutuu maksukyvyttömäksi tai muulla tavalla laiminlyö maksuvelvoitteen.
- (83) Yhteenliittymä on myös tehnyt tiettyjen pankkien kanssa Global Master Repurchase Agreement -sopimuksia ⁽⁴¹⁾ eli takaisinostoja koskevia vakiosopimuksia. Tällaisten sopimusten tavoitteena on takaisinostotransaktion toteuttaminen pääasiassa johdannaistransaktion vakuutena. Näiden sopimusten nojalla ei kuitenkaan toistaiseksi ole tehty liiketoimia, eli niitä ei ole koskaan käytetty.

2.2 Kuvaus väitetyistä tukitoimenpiteistä

- (84) Kuten aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 50 kappaleessa todetaan, muodollisen tutkintamenettelyn piiriin kuuluvat seuraavat kiinteän yhteyden rakentamisen ja toiminnan rahoittamiseksi toteutetut toimenpiteet: i) Ruotsin ja Tanskan myöntämät valtiontakaukset yhteenliittymän ottamille lainoille ja sen käyttämille rahoitusvälineille, ii) säännöt, joita yhteenliittymään sovelletaan Tanskassa tappiontasausten osalta, ja iii) säännöt, joita yhteenliittymään sovelletaan Tanskassa omaisuuserien poistojen osalta. Näistä i alakohtaa käsitellään tarkemmin 2.2.1 jaksossa ja ii ja iii alakohtaa 2.2.2 jaksossa. Kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 51 kappaleessa

⁽³⁸⁾ Eurostatin mukaan Euroopan valuuttayksikön ja Ruotsin kruunun välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 1996 oli 8,5147 Ruotsin kruunua yhtä Euroopan valuuttayksikköä kohti. Ruotsin kruunuja vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

⁽³⁹⁾ Päivitykset pantiin täytäntöön muun muassa 22 päivänä syyskuuta 1998 ja 3 päivänä helmikuuta 2000 tehdyillä lisäsopimuksilla.

⁽⁴⁰⁾ Lainoja oli mahdollista laskea liikkeesen myös euromääräisinä vastaavaan enimmäismäärään asti.

⁽⁴¹⁾ Takaisinostosopimus on rahoitustoimi, jossa lainanottaja myy lainanantajalle rahavakuuden käteistä vastaan ja jossa tehdään samanaikaisesti sopimus vakuuden takaisinostosta lyhyellä aikavälillä.

todetaan, muodollinen tutkintamenettely ei koske muita toimenpiteitä, joita Tanska tai Ruotsi on mahdollisesti myöntänyt yhteenliittymälle, A/S Øresundille, SVEDABille, Sund & Bæltille tai muille tapaukseen liittyville yrityksille. Kuten aloittamis päätöksen johdanto-osan 48 kappaleessa selvennetään, SVEDABin ja A/S Øresundin hyväksi toteutetut toimenpiteet, jotka liittyvät sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rahoittamiseen, eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2.2.1 Valtiontakausmalli

2.2.1.1 Valtiontakausmallin oikeudellinen perusta

- (85) Hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklan mukaisesti valtiot sitoutuivat takaamaan yhteisvastuullisesti kaikki yhteenliittymän ottamat lainat ja muut sen käyttämät rahoitusvälineet, jotka liittyvät kiinteän yhteyden rahoittamiseen. Hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjan mukaan näitä takauksia koskevien sopimusten yhteydessä ei pitäisi periä takausmaksua⁽⁴²⁾. Komissio tarkoittaa tässä päätöksessä 'valtioneuvostonmallilla' koko järjestelyä, joka käsittää seuraavat: hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklasta johtuva, yhteisvastuullista valtioneuvostonmallista koskeva velvoite, joka on pantu täytäntöön Tanskan ja Ruotsin lainsäädännössä (ks. tarkemmin johdanto-osan 86–90 kappale), kyseisen velvoitteen hallinnointi, josta vastaavat Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori (ks. tarkemmin johdanto-osan 91–102 kappale), sekä tämän velvoitteen täytäntöönpano erityisillä takaussopimuksilla, jotka koskevat esimerkiksi joukkovelkakirjalainaoajelmia ja yksittäisiä lainoja (ks. tarkemmin johdanto-osan 103–116 kappale).
- (86) Kuten johdanto-osan 63 kappaleessa selostetaan, hallitustenvälisestä sopimuksesta johtuva, yhteenliittymän ottamien lainojen yhteisvastuullista valtioneuvostonmallista koskeva velvoite pantiin täytäntöön Ruotsin ja Tanskan kansallisessa lainsäädännössä vuonna 1991 Ruotsin parlamentin päätöksellä ja rakennuslailla.
- (87) Tanskassa yhteenliittymän ottamien lainojen yhteisvastuullista valtioneuvostonmallista koskeva velvoite pantiin täytäntöön rakennuslain 8 §:llä. Kyseinen säännös korvattiin 24 päivänä kesäkuuta 2005 annetun lain nro 588⁽⁴³⁾, jäljempänä 'Sund & Bæltistä annettu laki', 11 §:llä. Näiden säännösten sisältö on pääosin sama. Niissä säädetään, että Tanskan valtio takaa sellaisista yhteenliittymän ottamista lainoista ja sellaisista muista yhteenliittymän käyttämistä rahoitusvälineistä johtuvien velvoitteiden noudattamisen, jotka liittyvät kiinteän yhteyden rahoittamiseen⁽⁴⁴⁾.
- (88) Rakennuslain valmisteluasiakirjoissa todetaan, että rakennuslain 8 §:n mukaan Tanskan valtio takaa sellaisiin lainoihin ja rahoitusvälineisiin liittyvät korko- ja pääomamaksut sekä muut sitoumukset, joita yhteenliittymä käyttää kiinteän yhteyden rahoittamiseen. Lisäksi valmisteluasiakirjoissa selvennetään, että rakennuslain 8 § pohjautuu hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklaan, jonka mukaan valtiot takaavat kyseiset velvoitteet yhteisvastuullisesti ja että niillä on yhteinen ja yhtäläinen vastuu. Mainituissa valmisteluasiakirjoissa todetaan myös, että valtioiden päättäessä organisaatiorakenteesta (ks. johdanto-osan 62 kappale) niiden pyrkimyksenä ei ollut rajoittaa vastuutaan kiinteän yhteyden rahoituksen taloudellisina takaajina.

⁽⁴²⁾ Hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjan 1 kohdan mukaan "Tanska ja Ruotsi ovat sopineet, etteivät ne peri minkäänlaisia maksuja takauksista, joita ne antavat yhteenliittymän ottamille lainoille ja muille sen käyttämille rahoitusvälineille, jotka liittyvät kiinteän yhteyden rahoittamiseen".

⁽⁴³⁾ Sund & Bælt Holding A/S:stä 24 päivänä kesäkuuta 2005 annettu laki nro 588.

⁽⁴⁴⁾ Rakennuslain 8 §:n alkuperäinen teksti kuuluu seuraavasti: "Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende konsortiets lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af Øresundsforbindelsen." Sund & Bæltistä annetun lain 11 §:n teksti kuuluu seuraavasti: "Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende Øre sundsbro Konsortiet I/S' lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af den faste forbindelse over Øresund."

- (89) Ruotsissa hallituksen lakiesityksen 1990/91:158, sellaisena kuin se on hyväksytty Ruotsin parlamentin päätöksellä, 7 §:ssä pyydetään Ruotsin parlamenttia valtuuttamaan hallitus tai hallituksen määräämä viranomainen myöntämään Ruotsin valtion nimissä yhteisvastuullisesti Tanskan valtion kanssa takaus lainoille ja muille rahoitusvälineille, joita yhteenliittymä käyttää kiinteän yhteyden suunnittelun, hankesuunnittelun, rakentamisen ja toiminnan rahoittamiseen. Hallituksen lakiesityksen 1990/91:158, sellaisena kuin se on hyväksytty Ruotsin parlamentin päätöksellä, 4 §:ssä esitetään ehdotettu kiinteän yhteyden organisaatorakenne ja rahoitus, mukaan lukien takausvelvoite. Kyseisen säännöksen mukaan yhteenliittymä tarvitsee aluksi merkittävästi rahoitusta, joka sen olisi hankittava ottamalla lainaa markkinoilta. Valtiot takaavat nämä lainat yhteisvastuullisesti, mikä tarkoittaa, että kumpikin valtio takaa erikseen koko määrän, ja niillä on toisiinsa nähden takautumisoikeus, jonka nojalla toinen valtio voi periä toiselta puolet kyseisestä määrästä. Hallituksen lakiesityksen 1990/91:158, sellaisena kuin se on hyväksytty Ruotsin parlamentin päätöksellä, 4 §:n mukaan yhteenliittymän olisi tällä tavoin voitava rahoittaa kiinteä yhteys edullisin ehdoin. Kiinteään yhteyteen liittyvien takaussitoumusten kokonaissummaksi valmistus- ja rahoituskustannukset. Lisäksi todettiin, että kiinteän yhteyden kaltaisissa hankkeissa, joissa tehdään suuria, useiden vuosien päähän ulottuvia investointeja, on erittäin vaikeaa arvioida tarkkoja määriä, koska hankkeen kustannukset nykypäivän riippuvat muun muassa tulevista korkotasosta ja yleisestä hintakehityksestä. Sen vuoksi hallitus aikoi laatia hankkeen etenemisestä selonteon parlamentille. Lisäksi todettiin, että yhteenliittymän toiminta olisi ensimmäisinä vuosina kiinteän yhteyden käyttöönoton jälkeen tappiollista, koska käyttäjiltä perittävistä tiedusteluista saatavat tulot eivät riittäisi kattamaan yhteenliittymän kuluja kokonaisuudessaan. Tämä alijäämä katettaisiin joko holdingyhtiöiden rahoitusosuuksilla tai yhteenliittymän ottamalla lainoilla. Hallituksen lakiesityksen 1990/91:158 mukaan paras ratkaisu olisi se, että yhteenliittymä hankkisi itse tarvittavat varat valtioiden yhteisvastuullisen takauksen turvin. Takaussitoumusten kokonaissummaksi arvioitiin tältä osin noin 1,8 miljardia Ruotsin kruunua (0,24 miljardia euroa ⁽⁴⁷⁾ ⁽⁴⁸⁾). Hallitus aikoi laatia tältä osin parlamentille selonteon hankkeen etenemisestä.
- (90) Tämä yhteenliittymän ottamien lainojen yhteisvastuullista valtiontakausta koskeva velvoite mainitaan myös yhteenliittymäsopimuksessa. Sen 4 kohdan 3 alakohdassa säädetään seuraavaa: ”Yhteenliittymän pääomantarve [kiinteän yhteyden] suunnittelua, hankesuunnittelua ja rakentamista varten, lainojen palvelukulut mukaan lukien, sekä kirjanpito- ja tappioista, joiden ennakoitaan syntyvän joidenkin vuosien ajan [kiinteän yhteyden] liikenteelle avaamisen jälkeen, seuraava pääomantarve on [hallitustenvälisen sopimuksen] mukaisesti katettava lainoilla tai laskemalla liikkeesen rahoitusvälineitä vapailla markkinoilla, ja niiden vakuudeksi annetaan Ruotsin ja Tanskan valtiontakaukset.”

2.2.1.2 Valtiontakaussuunnitelman hallinnointi

- (91) Ruotsissa toimivalta ja velvoite antaa yhteisvastuulliset takaukset kaikelle kiinteään yhteyteen liittyvälle yhteenliittymän tarvitsemalle rahoitukselle siirrettiin Ruotsin hallituksen 13 päivänä helmikuuta 1992 (K91/1443/3, K92/320/3), 1 päivänä huhtikuuta 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23 päivänä kesäkuuta 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) tekemillä päätöksillä Ruotsin valtiokonttorille (Riksgäldskontoret).
- (92) Yhteenliittymäsopimus hyväksyttiin 13 päivänä helmikuuta 1992 tehdyllä Ruotsin hallituksen päätöksellä (K91/1443/3, K92/320/3).

⁽⁴⁵⁾ Eurostatin mukaan Euroopan valuuttayksikön ja Ruotsin kruunun välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 1991 oli 7,4793 Ruotsin kruunua yhtä Euroopan valuuttayksikköä kohti. Ruotsin kruunuja vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

⁽⁴⁶⁾ Vuoden 1991 hintatasolla.

⁽⁴⁷⁾ Ks. edellä oleva alaviite 45.

⁽⁴⁸⁾ Vuoden 1991 hintatasolla.

- (93) Ruotsin hallituksen 1 päivänä huhtikuuta 1993 tekemässä päätöksessä (K91/1443/3, K93/202/3) Ruotsin valtiokonttori valtuutettiin myöntämään yhteisvastuullisesti Tanskan valtion kanssa 600 miljoonan Ruotsin kruunun (65,78 miljoonan euron⁽⁴⁹⁾) ja 600 miljoonan Tanskan kruunun (80,42 miljoonan euron) suuruiset takaukset. Takaukset liittyivät yhteenliittymän suorittaman suunnittelu- ja hankesuunnittelutyön rahoitukseen.
- (94) Ruotsin hallituksen 23 päivänä kesäkuuta 1994 tekemässä päätöksessä (K91/1443/3, K94/1680/3) Ruotsin valtiokonttori valtuutettiin ja velvoitettiin myöntämään takaukset ja hallinnoimaan niitä Ruotsin valtion nimissä sekä kattamaan yhteisvastuullisesti Tanskan valtion kanssa kaikki yhteenliittymän rahoitustarpeet kiinteän yhteyden suunnitteluun, hankesuunnitteluun, rakentamiseen ja toiminnan hoitamiseen liittyvien kustannusten osalta hallitustenvälisen sopimuksen mukaisesti. Ruotsin hallituksen 23 päivänä kesäkuuta 1994 tekemään päätökseen ei ole tehty muutoksia.
- (95) Tanskassa vastaava toimivalta siirrettiin rakennuslain nojalla Tanskan kansallispankille (Nationalbanken). Tanskassa julkista velkaa hallinnoi Tanskan kansallispankki valtiovarainministeriön puolesta valtakirjalla. Kun Tanskan valtiovarainministeriö valtuutettiin rakennuslain nojalla – yhteisvastuullisesti Ruotsin valtion kanssa – myöntämään Tanskan valtion nimissä takaus kiinteän yhteyden rahoittamiseksi, samalla siis valtuutettiin Tanskan kansallispankki vastaamaan tästä yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksesta koskevasta velvoitteesta.
- (96) Kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 30 kappaleessa todetaan, Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori määrittelevät yhteenliittymän rahoitustoiminnan yleiset puitteet (ks. myös johdanto-osan 97–102 kappale) ja valvovat valtioneuvoston täytäntöönpanoa, kun yhteenliittymä allekirjoittaa uusia lainasopimuksia tai käyttää muita rahoitusvälineitä kiinteän yhteyden rahoittamiseksi (ks. tarkemmin johdanto-osan 103–116 kappale). Valtiot antoivat lisätietoja näistä seikoista aloittamispäätöksestä esittämässään huomautuksissa⁽⁵⁰⁾. Nämä lisätiedot sisältyvät jäljempänä esitettävään yleiskatsaukseen.
- (97) Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori (valtioiden nimissä) ja yhteenliittymä allekirjoittivat 16 päivänä joulukuuta 1997 kolmenvälisen yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'vuoden 1997 yhteistyösopimus', jolla säännellään joitakin osapuolten toimia, muun muassa Tanskan kansallispankin ja Ruotsin valtiokonttorin takautumisoikeutta yhteenliittymään nähden sekä yhteenliittymän velvoitteita raportoida ja antaa tietoja Tanskan kansallispankille ja Ruotsin valtiokonttorille (ks. tarkemmin johdanto-osan 99 kappale). Tätä sopimusta täydennettiin yhteenliittymän ja Ruotsin valtion (valtiokonttorin kautta) 23 päivänä lokakuuta 2000 tekemällä sopimuksella (ks. tarkemmin johdanto-osan 100 kappale). Vuoden 1997 yhteistyösopimus korvattiin uudella kolmenvälisellä yhteistyösopimuksella, joka tehtiin 8 päivänä marraskuuta 2004, jäljempänä 'vuoden 2004 yhteistyösopimus' (ks. tarkemmin johdanto-osan 101 kappale). Tätä sopimusta täydennettiin yhteenliittymän ja Ruotsin valtion (valtiokonttorin kautta) 14 päivänä marraskuuta 2012 tekemällä sopimuksella (ks. tarkemmin johdanto-osan 102 kappale).
- (98) Vuosien 1997 ja 2004 yhteistyösopimukset sisältävät useita virallisia ehtoja, oikeuksia ja osapuolten velvoitteita. Valtiot selittivät, että nämä Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan kansallispankin toteuttamat hallinnolliset käytännön järjestelyt otettiin käyttöön, jotta valtiot pystyisivät valvomaan yhteenliittymän rahoitustoimintaa ja vaikuttamaan siihen sekä varmistamaan, että yhteenliittymä ei ylitä toimeksiantoaan ja että rahoittamisessa pyritään minimoimaan valtioille koituva pitkän aikavälin riski. Valtioiden mukaan kyseisellä mekanismilla varmistettiin lisäksi, ettei yhteenliittymälle myönnettävä tuki ylitä sitä, mikä on tarpeen.

⁽⁴⁹⁾ Eurostatin mukaan Euroopan valuuttayksikön ja Ruotsin kruunun välinen keskimääräinen muuntokurssi vuonna 1993 oli 9,1215 Ruotsin kruunua yhtä Euroopan valuuttayksikköä kohti. Ruotsin kruunuja vastaava euromäärä on laskettu tämän muuntokurssin mukaan.

⁽⁵⁰⁾ Valtioiden aloittamispäätöksestä esittämistä huomautuksissa viitataan myös tietoihin, joita Ruotsin ja Tanskan viranomaiset toimittivat asioiden SA.36558, SA.36662, SA.51262 ja SA.52617 yhteydessä, ennen kuin muodollisesta tutkintamenettelystä ilmoitettiin valtioille.

- (99) Vuoden 1997 yhteistyösopimuksessa täsmennettiin, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori aikoivat rajoittaa takautumisoikeutensa yhteenliittymään eli ne eivät käyttäisi sitä emoyhtiöitä vastaan, mikäli takausvelvollisuus toteutuisi. Sopimus sisältää takaisinmaksusuunnitelman, jota voidaan mukauttaa ajoittain, sekä riskirajat yhteenliittymän tekemille likvideille sijoituksille ja johdannaistransaktioille, ja lisäksi siinä täsmennetään tietyt tiedonanto- ja raportointivelvoitteet. Yhteistyösopimus sisältää myös joitakin tarkempia tietoja valtioiden takaamista lainoista ja johdannaistransaktioista. Yhteenliittymän on hyväksyttävä kaikki liiketoimensa, kuten lainat ja ISDan vakiosopimukset, Tanskan kansallispankilla ja Ruotsin valtiokonttorilla. Yhteenliittymä ei saa toteuttaa liiketoimia sellaisten vastapuolten kanssa, joita Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät ole etukäteen hyväksyneet. Yhteenliittymän on hyväksyttävä Tanskan kansallispankilla ja Ruotsin valtiokonttorilla myös kaikki lainanottoonsa liittyvät sopimusasiakirjat. Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori arvioivat, ovatko yksittäiset sopimukset tai voisivatko ne olla merkityksellisiä valtioiden yhteisvastuullista valtioneuvoston koskevan velvoitteen soveltamisalan, niille koituvan riskin ja kaikkien muiden sellaisten näkökohtien kannalta, jotka voivat vaikuttaa takausvelvoitteeseen tai takauksen myöntäjiin.
- (100) Lokakuussa 2000 tehdystä yhteenliittymän ja Ruotsin valtion välisessä täydentävässä sopimuksessa määritellään suuntaviivat yhteenliittymän ottamia valtion takaamia lainoja ja salkunhoitoa varten sekä selvennetään, että mikäli yhteenliittymä noudattaa näitä suuntaviivoja, sen ei tarvitse hyväksyttävä yksittäisiä liiketoimia Ruotsin valtiokonttorilla ennen niiden toteuttamista. Jos ei ole täysin selvää, onko liiketoimi yhdenmukainen suuntaviivojen kanssa, yhteenliittymän olisi ensin otettava yhteyttä Ruotsin valtiokonttoriin ja selostettava, millä perusteella kyseisen liiketoimen voidaan katsoa kuuluvan sopimuksen soveltamisalaan.
- (101) Vuoden 2004 yhteistyösopimuksessa luetellaan tiettyjä yhteenliittymän varainhoitoon liittyviä velvoitteita ja riskejä. Yhteenliittymän on laadittava taloudenhoidon periaatteet, jotka sisältävät varainhoitoa ja taloudellisten riskien hallintaa koskevat suuntaviivat ja säännöt. Yhteenliittymän hallitus hyväksyy taloudenhoidon periaatteet ja talousstrategian vuosittain, ja niissä on otettava huomioon Tanskan kansallispankin ja Ruotsin valtiokonttorin esittämät huomautukset. Vuoden 2004 yhteistyösopimukseen sisältyy myös tiedonanto- ja raportointivelvollisuuksia koskeva osio, ja lisäksi siinä muistutetaan Tanskan kansallispankin ja Ruotsin valtiokonttorin takautumisoikeudesta, yhteenliittymän velvollisuudesta hyväksyttävä kaikki lainanottoonsa ja ISDan vakiosopimusten tekemiseen liittyvät sopimusasiakirjat sekä siitä, että takauksen kattamien liiketoimien ehtojen muuttaminen edellyttää kirjallista suostumusta Tanskan kansallispankilta ja Ruotsin valtiokonttorilta. Jos yhteenliittymä toteuttaa liiketoimen, joka ei ole yhteenliittymän taloudenhoidon periaatteisiin sisältyvien suuntaviivojen mukainen, Tanskan kansallispankilla ja Ruotsin valtiokonttorilla on yhteinen ja erillinen oikeus vaatia yhteenliittymää keskeyttämään tai lopettamaan tällainen liiketoimi tai pidättäytymään toteuttamasta sitä osana varainhoitoaan. Lisäksi yhteenliittymän on laadittava rahoitusvelkojaan koskeva pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma, jossa esitetään muun muassa takaisinmaksu- ja osinkosuunnitelma, ja päivitettävä sitä säännöllisesti.
- (102) Marraskuussa 2012 tehdystä yhteenliittymän ja Ruotsin valtion välisessä täydentävässä sopimuksessa täsmennetään, että mikäli yhteenliittymä noudattaa vuoden 2004 yhteistyösopimuksessa tarkoitettuja taloudenhoidon periaatteita, sen ei tarvitse hyväksyttävä yksittäisiä liiketoimia Ruotsin valtiokonttorilla ennen niiden toteuttamista. Jos liiketoimi ei ole taloudenhoidon periaatteiden mukainen, yhteenliittymän olisi pyydettävä sille Ruotsin valtiokonttorin kirjallinen hyväksyntä sen varmistamiseksi, että yhteisvastuullista valtioneuvoston koskeva velvoite kattaa kyseisen liiketoimen.

2.2.1.3 Valtioneuvoston täytäntöönpano

- (103) Komissio kuvailee ensin valtioneuvoston täytäntöönpanoa sellaisena kuin mallia sovellettiin 19 päivänä syyskuuta 2018 annettuun Juutinrauma-tuomioon saakka (ks. tarkemmin johdanto-osan 104–115 kappale). Tuomion jälkeistä ajanjaksoa kuvaillaan johdanto-osan 116 kappaleessa.

- (104) Ennen Juutinrauma-tuomiota valtiot takasivat kaikki EMTN-ohjelmassa ⁽³¹⁾ liikkeeseen lasketut velkainstrumentit (esimerkiksi joukkovelkakirjat). Takaus virallistettiin valtioiden 21 päivänä syyskuuta 1995 allekirjoittaman, samana päivänä perustettua EMTN-ohjelmaa koskevan takaussitoumuksen muodossa. Allekirjoituksellaan valtiot takasivat instrumenttien haltijoille yhteisvastuullisesti, että jos yhteenliittymä jostain syystä laiminlyö takauksen kattaman maksun, kun se erääntyy ja tulee maksettavaksi, valtiot maksavat tämän summan ehdoitta neljän pankkipäivän kuluessa siitä, kun haltija on esittänyt kirjallisen vaatimuksen molemmille valtioille sekä yhteenliittymälle. Takaussitoumus oli keskeinen osa tietomuistiota. Syyskuun 21 päivänä 1995 allekirjoitetussa takaussitoumuksessa ei viitattu suoraan hallitustenväliseen sopimukseen tai myöhemmin annettuun täytäntöönpanolainsäädäntöön, mutta EMTN-ohjelman yhteydessä mainittiin yhteenliittymän perustaminen hallitustenvälisen sopimuksen nojalla.
- (105) Myös EMTN-ohjelman myöhemmissä päivityksissä viitattiin 21 päivänä syyskuuta 1995 annettuun takaussitoumuksen, ja valtiot vahvistivat sitoumuksen voimassaolon 10 päivänä helmikuuta 2000 päivätyissä kirjeissä. Toukokuun 22 päivänä 2001 allekirjoitettiin uusi takaussitoumus, joka koski EMTN-ohjelman samana päivänä julkaistua päivitystä. Valtioiden 22 päivänä toukokuuta 2001 allekirjoittaman takaussitoumuksen ehdot olivat olennaisilta osin samat kuin valtioiden 21 päivänä syyskuuta 1995 allekirjoittamassa takaussitoumuksessa. EMTN-ohjelman kaikissa myöhemmissä vuotuisissa päivityksissä viitattiin 22 päivänä toukokuuta 2001 tehtyyn takaussitoumuksen.
- (106) Aina kun yhteenliittymä laski EMTN-ohjelmassa liikkeeseen joukkovelkakirjoja, Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori vahvistivat, että takaussitoumus kattoi kyseiset joukkovelkakirjat. Syyskuun 21 päivänä 1995 annettu takaussitoumus kattoi EMTN-ohjelmaan kuuluvat joukkovelkakirjat vuoteen 2000 asti ja toukokuun 22 päivänä 2001 annettu sitoumus EMTN-ohjelmaan kuuluvat joukkovelkakirjat vuodesta 2001 alkaen.
- (107) Valtioiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät antaneet erillistä takausta kullekin yksittäiselle joukkovelkakirjalle vaan vahvistivat, että jo julkaistu takaussitoumus kattaa kulloisenkin EMTN-ohjelmaan kuuluvan yksittäisen joukkovelkakirjan, hyväksymällä asianomaisen lainan hinnoitteluehdot ja itse lainan.
- (108) Valtioiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät antaneet erillistä takausta kullekin yksittäiselle joukkovelkakirjalle vaan vahvistivat, että jo julkaistu takaussitoumus kattaa kulloisenkin EMTN-ohjelmaan kuuluvan yksittäisen joukkovelkakirjan, hyväksymällä asianomaisen lainan hinnoitteluehdot ja itse lainan.
- (108) Valtioiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät antaneet erillistä takausta kullekin yksittäiselle joukkovelkakirjalle vaan vahvistivat, että jo julkaistu takaussitoumus kattaa kulloisenkin EMTN-ohjelmaan kuuluvan yksittäisen joukkovelkakirjan, hyväksymällä asianomaisen lainan hinnoitteluehdot ja itse lainan.
- (108) Valtioiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät antaneet erillistä takausta kullekin yksittäiselle joukkovelkakirjalle vaan vahvistivat, että jo julkaistu takaussitoumus kattaa kulloisenkin EMTN-ohjelmaan kuuluvan yksittäisen joukkovelkakirjan, hyväksymällä asianomaisen lainan hinnoitteluehdot ja itse lainan.
- (109) EIP:ltä saatujen lainojen ja muiden erillisten lainasopimusten osalta yhteenliittymä allekirjoitti kunkin rahoituslaitoksen kanssa rahoitussopimuksen. Kunkin rahoitussopimuksen liitteenä oli takaussopimusasiakirja. Nämä valtioiden ja rahoituslaitosten välillä tehdyt takaussopimukset kattoivat kunkin rahoitussopimuksen nojalla koko lainajärjestelyn. Takaussopimuksessa viitattiin hallitustenväliseen sopimukseen. Viimeisen EIP:n lainoihin liittyvän takaussopimuksen Ruotsi ja Tanska tekivät 22 päivänä lokakuuta 2001.
- (110) Yhteenliittymä sai lainaa myös suoraan yksityisiltä lainanantajilta, joiden kanssa se teki erilliset lainasopimukset. Valtioiden mukaan tämä tarkoittaa sitä, että Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori eivät antaneet erillistä takausta kullekin yksittäiselle joukkovelkakirjalle vaan vahvistivat, että jo julkaistu takaussitoumus kattaa kulloisenkin EMTN-ohjelmaan kuuluvan yksittäisen joukkovelkakirjan, hyväksymällä asianomaisen lainan hinnoitteluehdot ja itse lainan.

⁽³¹⁾ 'Ohjelmalla' tarkoitetaan yhteenliittymän perustamaa velkainstrumenttien liikkeeseenlaskuohjelmaa.

- (111) Yhteenliittymällä oli myös luottojärjestelyjä pankeissa seuraavaan päivään mennessä takaisin maksettavien varojen lainaamiseksi ja likviditeetin lyhytaikaisten vaihtelujen tasaamiseksi, ja kunkin tällaisen jälleerahoituksen osalta Tanska ja Ruotsi tekivät uuden takaussopimuksen. Nämä luottojärjestelyt otettiin käyttöön vuonna 1994, ja ne uusitaan neljän vuoden välein. Luottojärjestelyihin liittyvissä takaussopimuksissa viitattiin hallitustenväliseen sopimukseen, rakennuslakiin, Ruotsin parlamentin päätökseen sekä 1 päivänä huhtikuuta 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23 päivänä kesäkuuta 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) tehtyihin hallituksen päätöksiin.
- (112) Lisäksi jokaisen ISDAn vakiosopimuksen yhteydessä tehtiin takaussopimus Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan kansallispankin sekä kulloisenkin vastapuolen välillä hallitustenvälisen sopimuksen, rakennuslain, Ruotsin parlamentin päätöksen sekä 1 päivänä huhtikuuta 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23 päivänä kesäkuuta 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) tehtyjen hallituksen päätösten mukaisesti. Nämä takaussopimukset kattoivat ISDAn vakiosopimusten puitteissa toteutetut yksittäiset liiketoimet. Ruotsin valtiokonttori ja Tanskan kansallispankki eivät tehneet liiketoimikohtaisia takaussopimuksia eivätkä vahvistaneet kunkin liiketoimen osalta erikseen, että ISDAn vakiosopimusta koskeva takaus kattaa kyseisen liiketoimen.
- (113) Myös Global Master Repurchase Agreement -sopimusten yhteydessä tehtiin takaussopimus Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan kansallispankin sekä kulloisenkin vastapuolen välillä hallitustenvälisen sopimuksen, rakennuslain, Ruotsin parlamentin päätöksen sekä 1 päivänä huhtikuuta 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23 päivänä kesäkuuta 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) tehtyjen hallituksen päätösten mukaisesti. Kuten johdanto-osan 83 kappaleessa mainitaan, näiden sopimusten nojalla ei kuitenkaan toistaiseksi ole tehty liiketoimia eikä niiden osalta siten ole myöskään tehty yksittäisiä takaussopimuksia.
- (114) Kaikki eri takaussopimukset loivat Ruotsille ja Tanskalle sellaisenaan sovellettavia ja yleisiä velvoitteita, ja ne ovat samassa asemassa kuin kaikki muut Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan kansallispankin vakuudettomat etuoikeudeltaan paremmat velvoitteet ja velat. Näissä takaussopimuksissa ei edellytetä tiettyjen ehtojen täyttymistä: sijoittajilla ei ole velvollisuutta pyrkiä perimään saatavaa yhteenliittymältä, vaan ne voivat esittää maksuvaatimuksen Ruotsin valtiokonttorille ja Tanskan kansallispankille heti, kun maksu on laiminlyöty.
- (115) Takaukset ovat jatkuvia takauksia, mutta käytännössä ne rajoittuvat takauksen kattaman lainan tai liiketoimen kestoon. Esimerkiksi jos vakiosopimuksen puitteissa ei ole tehty vastapuolen kanssa liiketoimia, kyseinen vastapuoli ei takauksesta huolimatta voi esittää Ruotsin valtiokonttorille tai Tanskan kansallispankille vaateita, vaan takaus voi kattaa ainoastaan yhteenliittymän tosiasiallisia velkoja siihen asti, kun nämä velat on kokonaisuudessaan maksettu takaisin.
- (116) Juutinrauma-tuomion jälkeisen ajanjakson osalta valtiot ilmoittivat komissiolle, ettei kyseisen tuomion jälkeen laskettu liikkeeseen enempää valtion takaamaa velkaa. Näin ollen viimeinen valtion takaama jälleerahoitus toteutettiin 24 päivänä elokuuta 2018. Tämä johtuu siitä, että yhteenliittymän hallitus päätti mahdollisuuksien mukaan välttää valtion takaaman lainan ottamista, kunnes komissio olisi tehnyt lopullisen päätöksensä. Vuoden 2020 loppuun mennessä tarvittavaa jälleerahoitusta varten yhteenliittymä teki kesäkuussa 2020 muutoksia EMTN-ohjelman vuotuisen päivitykseen, jotta vältettiin se, että voimassa olevat takaussopimukset kattaisivat automaattisesti myös tämän jälleerahoituksen. Kaikkien vaihtoehtojen pitämiseksi avoimina ohjelman kutakin instrumenttia koskevissa hinnoitteluehdoissa täsmennetään nyt, kuuluuko liikkeeseen laskettava instrumentti takauksen piiriin.

2.2.2 Tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

2.2.2.1 Tanskan yhtiöverojärjestelmä

- (117) Tanskassa yhtiövero kannetaan Tanskan yhtiöverolain⁽⁵²⁾ mukaisesti. Myös jotkin muut Tanskan lait, kuten Tanskan verotuspäätöslaki⁽⁵³⁾, Tanskan tulo- ja omaisuuden verotusta koskeva laki⁽⁵⁴⁾ ja Tanskan verotuspoistolaki⁽⁵⁵⁾, sisältävät yhtiöverotuksen kannalta tärkeitä sääntöjä. Tanskan verotuspäätöslainassa säädetään, miten verolakeja sovelletaan sekä yksityishenkilöihin että yrityksiin. Tanskan yhtiöverolainassa vahvistetaan yhtiöihin sovellettava verokanta ja erityisesti yritysten verotusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Tanskan verotuspoistolainassa säädetään

⁽⁵²⁾ Tanskaksi Selskabsskatteloven.

⁽⁵³⁾ Tanskaksi Ligningsloven.

⁽⁵⁴⁾ Tanskaksi Statsskatteloven.

⁽⁵⁵⁾ Tanskaksi Afskrivningsloven.

kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien omaisuuserien poistoista.

- (118) Tanskan yhtiöveron alaiset oikeussubjektit luetellaan Tanskan yhtiöverolain 1 §:ssä. Tanskan yhtiöverojärjestelmässä erotetaan toisistaan verotuksellisesti erillisten yksiköiden verotus ja läpinäkyvien yritysten verotus. Yleisesti ottaen Tanskan yhtiöveroa sovelletaan vain rajoitetun vastuun yrityksiin (verotuksessa erillisiin yksiköihin), koska avoimia yhtiöitä kohdellaan verotuksessa läpinäkyvinä. Osakeyhtiöt, kuten A/S Øresund, joka on yhteenliittymän tanskalainen osakas, kuuluvat Tanskan yhtiöverolain 1 §:ssä esitettyyn luetteloon. Avoimia yhtiöitä, kuten yhteenliittymää, ei mainita kyseisessä 1 §:ssä, ja niitä kohdellaan verotuksessa läpinäkyvinä yrityksinä. Tämä tarkoittaa, että Tanskan yhtiöverosääntöjä sovelletaan ainoastaan yhteenliittymän tanskalaiseen osakkaaseen eli A/S Øresundiin, ei itse yhteenliittymään. Yhteenliittymäsopimuksen 12 kohdan 4 alakohdassa vahvistetaan, että A/S Øresundin ja SVEDABin vastuulla on ilmoittaa yhteenliittymän voitot ja tappiot verotuksessa.
- (119) Tappiontasausta koskevat säännöt vahvistetaan Tanskan yhtiöveron alaisten oikeussubjektien osalta Tanskan verotuspäätöslaissa ja Tanskan yhtiöverolaissa ja poistoja koskevat säännöt Tanskan verotuspoistolaissa.
- (120) Yhteenliittymän osapuolten A/S Øresundin ja SVEDABin muodostamassa avoimessa yhtiössä kummankin osakkaan osuus avoimen yhtiön verotettavasta tulosta tai tappiosta on 50 prosenttia. A/S Øresund on Tanskan yhtiöveron alainen, ja siten sillä on oman osuutensa osalta oikeus i) tehdä avoimen yhtiön omaisuuteen liittyviä poistoja ja ii) vähentää osansa avoimen yhtiön tappioista ja siirtää se myöhemmin vähennettäväksi, kun verotettava tulo määritetään.
- (121) Verotettavan tulon eli veropohjan määrittämisen osalta on aiheellista viitata Tanskan tulo- ja omaisuuden verotusta koskevan lain 4 §:ään. Kyseisessä pykälässä luetellaan erät, jotka muodostavat verotettavan tulon. Säännös on muotoiltu laajasti, ja se sisältää lähes kaikki tulot, sekä ensi- että toissijaiset, niin rahana saadut kuin rahanluonteiset tulot. Verotettavaa bruttotuloa laskettaessa kaikki tulot yhdistetään. Yhdestä tulonlähteestä syntyneiden kulujen tai tappioiden vähentämiseksi tai kuittaamiseksi toisesta tulonlähteestä saaduista voitoista ja tappiontasausten tekemiseksi ei tavallisesti sovelleta mitään tiettyä aikataulu- tai korijärjestelmää.
- (122) Verotettavan tulon määrittämisessä lähtökohtana on yleensä vuosikertomuksessa esitetty tuloslaskelma, joskin verotusta varten on laadittava myös erillinen tuloslaskelma. Tulot ja kulut kirjataan yleensä suoriteperusteisesti. Tulojen osalta tämä tarkoittaa, että tulo verotetaan sinä vuonna, jona verovelvollinen ansaitsee sen. Kulut ovat yleensä vähennettävissä sinä vuonna, jona maksuvelvollisuus syntyy.
- (123) Tulojen hankkimisesta, turvaamisesta tai säilyttämisestä aiheutuvat kulut ovat vähennyskelpoisia (Tanskan tulo- ja omaisuuden verotusta koskevan lain 6 §:n a kohta). Yhtiöverosäännöissä sallitaan tappiontasaukset. Tappiontasausta koskevissa säännöissä asetetut ehdot ja rajat kuitenkin muuttuivat tarkasteltavana olevalla kaudella (vuosina 1991–2016) (ks. tarkemmin johdanto-osan 135–142 kappale). Taannehtiva tappiontasaus ei ole sallittu.
- (124) Tanskan yhtiöverojärjestelmässä verotuksessa vähennettyjen poistojen ei tarvitse vastata tilinpäätökseen kirjattuja poistoja. Verotuspoistojen poistoprosentti ja -tapa riippuvat omaisuusluokasta (esimerkiksi kiinteä omaisuus, laitokset, koneet tai laitteet), johon poisto kuuluu.
- (125) Tanskan verotuspoistosääntöjen mukaan verotuspoistojen tekeminen ei ole pakollista. Sitä vastoin Tanskan verotuspoistolaissa säädetään verotuspoistojen sallitusta enimmäismäärästä vuodessa. Tanskan yhtiöveron alaiset yritykset voivat siis lykätä verotuspoistojen soveltamista menettämättä oikeuttaan poistoihin. Rakennusten osalta ensimmäinen poisto voidaan tehdä hankintavuonna tai rakennuksen valmistumisvuonna. Poistoja tehtäessä poistokelpoiset omaisuuserät arvostetaan hankintakustannuksiin.

- (126) Tanskassa otettiin vuonna 2014 käyttöön digitaalinen veroilmoitusjärjestelmä DIAS ⁽⁵⁶⁾.
- (127) Tanskassa on käytössä pakollinen yhteisverotusjärjestelmä, jossa yhteisverotusryhmää johtava yhtiö (emoyhtiö) toimittaa tiedot kaikkien yhteisverotusryhmän jäsenten verotettavasta tulosta ja verotuksellisista tappioista. Yhteisverotusryhmän yksittäiset jäsenet toimittavat myös oman veroilmoituksen, jossa annetaan tiedot yritysten välisistä liiketoimista. Emoyhtiön tietyltä verovuodelta antamassa veroilmoituksessa, jossa ilmoitetaan muun muassa yhteisverotusryhmän jäsenten tappiot, on ilmoitettava yhteisverotusryhmän kunkin jäsenen positiivinen tai negatiivinen verotettava tulo (eli tappio kirjataan sinä vuonna, jona se on syntynyt), kunkin jäsenen osalta tiedot sellaisista tappiontasauksista, joihin yksikkö on käyttänyt omia tappioitaan, tiedot voittoa tehneiden ja tappiollisten yksiköiden välisistä kuittauksista vuoden aikana, kunkin yksikön osalta tiedot sellaisista tappiontasauksista, joissa yksikkö on saanut vähentää muiden yksiköiden siirrettyjä tappioita omista tuloistaan (yhteisverotusryhmän sisäiset tappiot), sekä verovuoden lopussa jäljellä olevat verotukselliset tappiot eriteltyinä yhteisverotusryhmän jäsenten ja sen vuoden mukaan, jona kukin verotuksellinen tappio on syntynyt. Verotuksellisten tappioiden vähentämisessä sovelletaan first in, first out -periaatetta, jäljempänä 'FIFO', eli vanhimmat tappiot on vähennettävä ensimmäisenä. Siirretty verotuksellinen tappio, joka voidaan vähentää tietyssä verovuonna, on vähennettävä tuona vuonna, muuten sen vähennysoikeus menetetään ⁽⁵⁷⁾. Näin ollen yhtiön vuotuisissa veroilmoituksissa siirrettyjen tappioiden vähentäminen on käytännössä automaattista.
- (128) DIAS-järjestelmässä suoritetaan validointeja, joilla varmistetaan, että kirjatut tiedot vastaavat järjestelmän vaatimuksia.
- (129) Veroilmoituksen antamisen tavanomainen määräaika ⁽⁵⁸⁾ on kuusi kuukautta verovuoden päättymisestä ⁽⁵⁹⁾. Kun veroilmoitus on annettu, veroviranomainen antaa verotuspäätöksen. Verotuspäätöksen antamiselle ei ole kiinteää määräaika, vaan se riippuu siitä, milloin veroilmoitus on annettu. Yleensä verotuspäätös kuitenkin annetaan seuraavan vuoden lokakuussa ja jäännösvero erääntyy 20 päivänä marraskuuta. Maksettava veron määrä näkyy jo annettavassa veroilmoituksessa. Verotuspäätöksessä vain vahvistetaan veroilmoituksessa toimitetut tiedot. Verotuspäätös luodaan automaattisesti, joskin veroviranomainen voi tehdä siihen muutoksia manuaalisen tarkastuksen jälkeen.

2.2.2.2 Tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen oikeusperusta

- (130) Kuten johdanto-osan 84 kappaleessa todetaan, muodollisessa tutkintamenettelyssä – ja siten myös tässä päätöksessä – käsitellään yhteenliittymään sovellettavia, tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä. Tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä tarkastellaan tässä päätöksessä siksi, että A/S Øresund on yhteenliittymän osakkaana. A/S Øresundin oma toiminta, joka ei ole riippuvaista sen osallistumisesta yhteenliittymään, käsittää sisämaan maantie- ja rautatieyhteydet Tanskassa, eikä siihen liittyviä toimenpiteitä pidetä valtioneuvon (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 48 kappale). Näin ollen tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt, siltä osin kuin niitä sovelletaan A/S Øresundin omaan toimintaan, eivät kuulu tämän päätöksen soveltamisalaan.
- (131) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 49 kappaleessa viitattiin myös yhteisverotukseen Sund & Bæltin kanssa. Koska komissio kuitenkin totesi vuoden 2014 päätöksessä, että kyseinen toimenpide ei ole valtioneuvon, ja Juutinrauma-tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin vahvisti vuoden 2014 päätöksen kyseisen toimenpiteen osalta, myöskään yhteisverotusjärjestelmä ei kuulu muodollisen tutkintamenettelyn piiriin.

⁽⁵⁶⁾ Ennen vuotta 2014 veroilmoitukset tehtiin paperilla samojen periaatteiden mukaisesti.

⁽⁵⁷⁾ Tanskan yhtiöverolain 12 §:n 3 momentin mukaan.

⁽⁵⁸⁾ Veroilmoituksen antamisen tavanomaiseen määräaikaan voidaan hakea pidennystä pätevistä syistä. Tanskan veroviranomaiset arvioivat määräajan pidennyspyynnöt yksilöllisesti, ja jos pidennyspyynnölle esitetty syy katsotaan aiheelliseksi, pidennys myönnetään. Määräaika voidaan pidentää yleensä enintään seuraavan vuoden syyskuun 30 päivään saakka. Joinakin vuosina – esimerkiksi covid-19-pandemian aikana – Tanskan veroviranomaiset ovat myöntäneet veroilmoituksen toimittamisen tavanomaiseen määräaikaan yleisen pidennyksen kaikille yhteisöille.

⁽⁵⁹⁾ Näin ollen A/S Øresundin osalta veroilmoituksen toimittamisen määräaika on 30 päivänä kesäkuuta seuraavana vuonna.

- (132) Kun A/S Øresund perustettiin, siihen ei sovellettu Tanskan verotuspäätöslain ja Tanskan verotuspoistolain mukaisia tappiontasauksista ja poistoja koskevia Tanskan sääntöjä, vaikka se onkin Tanskan yhtiöveron alainen. Sen sijaan rakennuslain 11 §:ssä säädettiin tappiontasauksen määräaikaan sovellettavasta erityissäännöstä ja lain 12 ja 13 §:ssä poistojen enimmäismäärään sovellettavasta erityissäännöstä. Näitä tappiontasauksista ja poistoja koskevia erityissääntöjä sovellettiin sekä A/S Øresundin omasta toiminnasta saatavaan verotettavaan tuloon (joka ei kuulu tämän päätöksen soveltamisalaan – ks. johdanto-osan 130 kappale) että verotettavaan tuloon, joka liittyy sen 50 prosentin omistusosuuteen yhteenliittymästä.
- (133) Vuonna 2005 rakennuslaki, mukaan lukien tappiontasauksista ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt, sisällytettiin Sund & Bæltistä annettuun lakiin. Tappiontasauksista koskeva erityissääntö sisällytettiin Sund & Bæltistä annetun lain 12 §:ään ja poistoja koskeva erityissääntö Sund & Bæltistä annetun lain 13 ja 14 §:ään. Molemmat säännökset pysyivät samanlaisina kuin ne olivat olleet rakennuslaissa.
- (134) Tappiontasauksista ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt kumottiin 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016 ja jolla muutettiin Sund & Bæltistä annettua lakia siten, että A/S Øresundiin on 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen sovellettu Tanskan tavanomaista yhtiöverojärjestelmää, myös Tanskan yhtiöverolain, Tanskan verotuspäätöslain ja Tanskan verotuspoistolain mukaisia tappiontasaus- ja poistosääntöjä.

2.2.2.3 Tappiontasauksista koskevat Tanskan erityissäännöt

- (135) Rakennuslain 11 §:ssä säädettiin, että A/S Øresund voi vähentää tappionsa 15 verovuoden aikana. Ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa aiheutuneiden tappioiden osalta tämä määräaika oli 30 verovuotta⁽⁶⁰⁾. Tästä säännöstä käytetään tässä päätöksessä nimitystä 'vuosien 1991–2001 LCF-sääntö'. Tanskan verotuspäätöslain⁽⁶¹⁾ 15 §:n mukaan rakennuslain voimaantulosta vuonna 1991 verovuoden 2001 loppuun asti Tanskan yhtiöverovelvollisiin oikeussubjekteihin sovellettava yleinen sääntö oli, että ne voivat siirtää tietyn verovuoden aikana syntyneet tappiot ja vähentää ne verotettavista tuloistaan seuraavien viiden vuoden aikana⁽⁶²⁾. Molempien lakien mukaan tappio voidaan edellä mainittuina ajanjaksoina kuitenkin siirtää myöhemmälle verovuodelle vain, jos sitä ei ole mahdollista vähentää aiemman verovuoden verotettavasta tulosta. Molempien lakien mukaan verotuksellisia tappioita ei voinut siirtää vähennettäväksi aiempina verovuosina.
- (136) Tanskan verotuspäätöslain⁽⁶³⁾ 15 §:ää muutettiin⁽⁶⁴⁾ 21 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain nro 313 8 §:llä, ja tappiontasauksista koskeva yleinen viiden vuoden rajoitus poistettiin. Myös rakennuslakia⁽⁶⁵⁾ muutettiin siten, että 15 vuoden rajoitus poistettiin, 21 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain nro 313 14 §:llä⁽⁶⁶⁾. Muutokset vaikuttivat 21 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain nro 313 19 §:n 3 momentin mukaisesti verovuonna 2002 tai sen jälkeen syntyneisiin tappioihin. Tästä A/S Øresundiin verovuodesta 2002 alkaen sovellettavasta muutetusta tappiontasauslainsäädännöstä käytetään tässä päätöksessä nimitystä 'vuosien 2002–2012 LCF-sääntö'.

⁽⁶⁰⁾ Aloittamispäätöksen johdanto-osan 37 kappaleessa todettiin virheellisesti, että rakennuslain 11 § salli yhteenliittymän sisällyttää siirrettävien tappioiden kokonaismäärään myös tappiot, jotka aiheutuivat ennen kiinteän yhteyden toiminnan alkamista syntyneiden toimintakulujen vähentämisestä.

⁽⁶¹⁾ Kyseisellä ajanjaksolla sovellettava Tanskan verotuspäätöslaki oli 19 päivänä lokakuuta 1989 annettu laki nro 660.

⁽⁶²⁾ Tanskan verotuspäätöslain 15 §:ssä säädetään seuraavaa: ”Jos verovuoden laskettu verotettava tulo osoittaa tappiota, kyseinen tappio voidaan vähentää verotettavasta tulosta seuraavina viitenä vuonna. Kyseisenä ajanjaksona tappio voidaan kuitenkin siirtää myöhemmälle tulovuodelle vain, jos sitä ei ole mahdollista vähentää aiemman vuoden verotettavasta tulosta.”

⁽⁶³⁾ Lokakuun 8 päivänä 2001 annettu konsolidoitu laki 887, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 8 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain 271 5 §:llä; lain 887 15 § säilyi viiden vuoden rajoituksen osalta samanlaisena kuin se oli 19 päivänä lokakuuta 1989 annetussa laissa nro 660.

⁽⁶⁴⁾ Toukokuun 21 päivänä 2002 annetun lain nro 313 8 §:ssä sanat ”seuraavina viitenä” korvattiin sanalla ”seuraavina”.

⁽⁶⁵⁾ Toukokuun 21 päivänä 2002 annetulla lailla nro 313 muutettiin 16 päivänä toukokuuta 2001 annettua lakia nro 353, joka oli rakennuslain konsolidoitu toisinto, sellaisena kuin se oli muutettuna 3 päivänä joulukuuta 1997 annetulla lailla nro 894, 20 päivänä joulukuuta 1999 annetulla lailla nro 986 ja 28 päivänä maaliskuuta 2001 annetulla lailla nro 217. Nämä muutokset eivät koskeneet 11 §:ää.

⁽⁶⁶⁾ Toukokuun 21 päivänä 2002 annetulla lailla nro 313 ei muutettu 11 §:n toista virkettä, joka koski ennen kiinteän yhteyden tai Tanskan sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien käyttöönottoa aiheutuneita tappioita.

- (137) Näin ollen Tanskan yhtiöveron alaiset oikeussubjektit, A/S Øresund mukaan lukien, voivat siirtää verovuonna 2002 aiheutuneet tappionsa aina verovuoteen 2012 saakka ⁽⁶⁷⁾ (ks. johdanto-osan 138 kappale) ilman aikaa tai määrään liittyviä rajoituksia.
- (138) Tanskan verotuspäätöslain 15 § kumottiin 18 päivänä kesäkuuta 2012 annetulla lailla nro 591 ⁽⁶⁸⁾. Kyseisellä 18 päivänä kesäkuuta 2012 annetulla lailla nro 591 rajoitettiin ⁽⁶⁹⁾ samalla tappiontasauksen käyttöä lisäämällä Tanskan yhtiöverolakiin uusi 12 §. Tanskan yhtiöverolain 12 §:ää sovellettiin verovuosiin, jotka alkoivat 1 päivänä heinäkuuta 2012 tai sen jälkeen.
- (139) Tanskan yhtiöverolain uudessa 12 §:ssä säädetyn rajoituksen mukaan Tanskan yhtiöveron alaiset oikeussubjektit saivat edelleen vähentää aiempien verovuosien tappiot tulevista verotettavista tuloistaan rajoittamattoman ajan, mutta kunakin vuonna tappioita oli mahdollista vähentää enintään 7 500 000 Tanskan kruunua ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ (1 005 311 euroa), ja jos vähennettäviä tappioita jäi vielä jäljelle, kyseisen summan lisäksi määrä, joka vastasi enintään 60:tä prosenttia 7 500 000 Tanskan kruunun ⁽⁷²⁾ (1 005 311 euron) ylittävästä verotettavasta tulosta. Näin ollen Tanskan yhtiöveron alaiset oikeussubjektit eivät saaneet tasata kaikkia verovuoden voittojaan tappioilla. Vähennettävät tappiot eivät kuitenkaan vanhentuneet rajoituksen vuoksi, vaan loput tappiot oli mahdollista vähentää tulevana verovuosina. Yhteisverotuksen piiriin kuuluvien oikeussubjektien osalta tämä kynnysarvo koski koko ryhmää konsolidoidusti eli ei kutakin yksikköä erikseen.
- (140) A/S Øresundin osalta Sund & Bæltistä annetun lain ⁽⁷³⁾ 12 §:ssä säädetty tappiontasausta koskeva sääntö ⁽⁷⁴⁾, jota muutettiin 21 päivänä toukokuuta 2002 (ks. johdanto-osan 136 kappale), ei muuttunut, ja sitä sovellettiin A/S Øresundiin edelleen myös sen jälkeen, kun Tanskan yhtiöverolakiin lisättiin uusi 12 §. Kyseisessä säännössä ei rajoitettu siirrettyjen tappioiden käyttöä. A/S Øresundin ensimmäinen verovuosi, johon vuosien 2013–2015 LCF-sääntöä sovellettiin, oli verovuosi 2013.
- (141) Sund & Bæltistä annetun lain 12 § kumottiin 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581. Muutos tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016, jolloin A/S Øresundiin alettiin soveltaa tavanomaisia Tanskan yhtiöverolain sääntöjä.
- (142) Taulukossa 1 jäljempänä esitetään yhteenveto tappiontasausta koskevista Tanskan erityissäännöistä.

Taulukko 1

Tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt

Vuosi	Toimenpiteen nimi	A/S Øresund	Muut Tanskan yhtiöveron alaiset yhteisöt
1991	Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö	<p>Tappiot vanhenevat</p> <p>i) 15 vuoden jälkeen</p> <p>ii) ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa aiheutuneiden kustannusten osalta 30 vuoden jälkeen.</p> <p>Ei tappiontasauksen käyttöä koskevia rajoituksia.</p> <p>Sovellettava sääntö: rakennuslain 11 §.</p>	<p>Tappiot vanhenevat viiden vuoden jälkeen.</p> <p>Ei tappiontasauksen käyttöä koskevia rajoituksia.</p> <p>Sovellettava sääntö: Tanskan verotuspäätöslain 15 §.</p>

⁽⁶⁷⁾ Edellyttäen, että verovuosi 2012 alkoi ennen heinäkuun 1 päivää 2012.

⁽⁶⁸⁾ Lailla muutettiin Tanskan yhtiöverolakia, lähdeverolakia, verovalvontalakia, verohallintolakia ja useita muita lakeja (kuten Tanskan verotuspäätöslakia).

⁽⁶⁹⁾ Tanskan yhtiöverolain 12 §:n 1 momentissa todettiin seuraavaa: "Jos verotettava tulo osoittaa tappiota, kyseinen tappio voidaan vähentää seuraavien verovuosien lasketusta verotettavasta tulosta 2 ja 3 momentissa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti."

⁽⁷⁰⁾ Indeksoidaan vuosittain.

⁽⁷¹⁾ Vuoden 2012 hintoina.

⁽⁷²⁾ Vuoden 2012 hintoina.

⁽⁷³⁾ Rakennuslaki korvattiin Sund & Bæltistä annetulla lailla vuonna 2005 (ks. johdanto-osan 87 kappale).

⁽⁷⁴⁾ Koska yleistä sääntöä muutettiin 18 päivänä kesäkuuta 2012 (ja se pysyi voimassa vuoteen 2016 asti, kuten johdanto-osan 141 kappaleessa selitetään), komissio käyttää A/S Øresundiin kyseisenä ajanjaksona sovellettavasta säännöstä nimitystä 'vuosien 2013–2015 LCF-sääntö'.

Vuosi	Toimenpiteen nimi	A/S Øresund	Muut Tanskan yhtiöveron alaiset yhteisöt
2002	Vuosien 2002–2012 LCF-sääntö	Tappiot eivät vanhene. Ei tappiontasauksen käyttöä koskevia rajoituksia. Sovellettava sääntö: rakennuslain 11 §, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain nro 313 14 §:llä.	Tappiot eivät vanhene. Ei tappiontasauksen käyttöä koskevia rajoituksia. Sovellettava sääntö: Tanskan verotuspäätöslain 15 §, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain nro 313 8 §:llä.
2013	Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö	Ei muutosta. Sovellettava sääntö: Sund & Bæltistä annetun lain 12 § (korvasi rakennuslain 11 §:n).	Tappiot eivät vanhene. Tappiontasauksen käyttö rajoitettu: i) verotettavasta tulosta voidaan aina vähentää 7,5 miljoonaa Tanskan kruunua siirrettyjä tappioita ii) verotettavasta tulosta voidaan vähentää kunakin myöhempänä vuonna enintään 60 prosenttia edellä mainitun summan ylittävistä tappioista. Sovellettava sääntö: Tanskan yhtiöverolain 12 § (edellä mainitun Tanskan verotuspäätöslain 15 §:n kumoaminen).
2016	Ei sovelleta	Tappiot eivät vanhene. Tappiontasauksen käyttö rajoitettu: i) verotettavasta tulosta voidaan aina vähentää 7,5 miljoonaa Tanskan kruunua siirrettyjä tappioita ii) verotettavasta tulosta voidaan vähentää kunakin myöhempänä vuonna enintään 60 prosenttia edellä mainitun summan ylittävistä tappioista. Sovellettava sääntö: Sund & Bæltistä annetun lain 12 §:n kumoaminen.	Ei muutosta. Sovellettava sääntö: Tanskan yhtiöverolain 12 §.

2.2.2.4 Poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

(143) Rakennuslain 12 ja 13 §:ssä kaikkien A/S Øresundin omaisuuserien vuotuisiksi enimmäispoistoiksi vahvistettiin 6 prosenttia alkuperäisistä hankintakustannuksista tasasuuruksina erinä ⁽⁷³⁾. Poistojen kokonaissumman saavuttaessa 60 prosenttia hankintakustannuksista poistot rajattaisiin enintään 2 prosenttiin hankintakustannuksista vuosittain. Hankintakustannukset määriteltiin rakennuskustannusten kokonaissummaksi. Poistoja koskevaa Tanskan erityissääntöä sovellettiin sekä A/S Øresundin omiin omaisuuseriin ⁽⁷⁴⁾ että sen oikeuteen poistaa hankintakustannukset 50 prosentin osalta yhteenliittymän omaisuuseristä ⁽⁷⁵⁾. Kuten johdanto-osan 84 kappaleessa todetaan, muodollinen tutkintamenettely – ja siten myös tämä päätös – rajoittuu tältä osin A/S Øresundin poisto-oikeuden (joka koski 50:tä % yhteenliittymän omaisuuseristä) vaikutusten tarkasteluun (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 48 kappale). Ensimmäiset, enintään 6 prosentin suuruksina tehtävät poistot voitiin tehdä sinä verovuonna, jona kiinteä yhteys otettiin käyttöön – poistojen tekeminen ei ollut sallittua ennen yhteyden käyttöönottoa.

⁽⁷³⁾ Tasapoistomenetelmässä omaisuuseristä tehdään vuosittain kiinteämääräinen poisto, kunnes hankintakustannukset on poistettu kokonaisuudessaan.

⁽⁷⁴⁾ Tanskan sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rakennuskustannukset on aktivoitu omaisuuseränä A/S Øresundin taseeseen.

⁽⁷⁵⁾ Kiinteän yhteyden rakennuskustannukset on aktivoitu omaisuuseränä yhteenliittymän taseeseen.

- (144) Kun rakennuslaki laadittiin, siinä asetettu 6 prosentin / 2 prosentin poistot vastasivat aina verovuoden 1998 loppuun asti 6 prosentin / 2 prosentin poistoja ja tasapoistomenetelmää, joita sovellettiin kyseisenä aikana luokkaan "rakennukset ja laitokset" Tanskan yhtiöveron alaisiin oikeussubjekteihin sovellettavan Tanskan verotuspoistolain ⁽⁷⁸⁾ 22 §:n nojalla. Tanskan verotuspoistolaissa säädetään poistomenetelmistä, muun muassa enimmäispoistoprosenteista, joita Tanskan yhtiöveron alaisten oikeussubjektien on käytettävä kunkin omaisuusluokan ⁽⁷⁹⁾ osalta. Tanskan verotuspoistolaissa luokalle "rakennukset ja laitokset" asetettu enimmäispoistoprosentti oli muille omaisuusluokille asetettuja prosentteja alhaisempi, koska rakennuksilla ja laitoksilla on pidempi käyttöikä. Rakennuslaissa asetettiin sitä vastoin vain yksi vuotuinen poistoprosentti – enintään 6 prosenttia / 2 prosenttia tasasuuruksina erinä -, jota sovellettiin A/S Øresundin kaikkiin omaisuuseriin omaisuusluokasta riippumatta. Tästä A/S Øresundiin sovellettavasta säännöstä käytetään tässä päätöksessä nimitystä 'vuosien 1991–1998 DEP-sääntö'.
- (145) Tanskan verotuspoistolaissa vahvistettu rakennusten ja laitosten yleinen poistoaste laski verovuodesta 1999 alkaen 5 prosenttiin ⁽⁸⁰⁾, ja 1 päivänä heinäkuuta 2007 alkavana verovuonna ja sen jälkeen se oli 4 prosenttia ⁽⁸¹⁾. Näitä enimmäispoistoprosentteja sovellettiin siihen asti, kun omaisuuserä oli poistettu kokonaan (poistoja ei siis kymmenen vuoden jälkeen rajoitettu 2 %:iin kuten kyseisiin vuosiin asti sovelletussa Tanskan verotuspoistolaissa ⁽⁸²⁾). A/S Øresundin osalta sovellettiin edelleen rakennuslain 12 ja 13 §:n sekä Sund & Bælt -lain 13 ja 14 §:n nojalla 6 prosentin / 2 prosentin poistoja ⁽⁸³⁾ ⁽⁸⁴⁾.
- (146) Poistojen tekeminen on Tanskan yhtiöveron alaisille oikeussubjekteille yleensä vapaaehtoista, eikä niillä ole velvollisuutta vähentää poistoja verotuksessa. Poistoprosentti voi vaihdella vuosittain verovelvollisen harkinnan mukaan, kuitenkin enimmäisprosentin rajoissa. Tätä joustoa sovellettiin myös A/S Øresundiin.
- (147) Sund & Bæltistä annetun lain 12 § kumottiin 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581. Muutos tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016, jolloin A/S Øresundiin alettiin soveltaa tavanomaisia Tanskan verotuspoistolain sääntöjä.
- (148) Taulukossa 2 jäljempänä esitetään yhteenveto poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä.

Taulukko 2

Poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

Vuosi	Toimenpiteen nimi	A/S Øresund	Muut Tanskan yhtiöveron alaiset yhteisöt
1991	Vuosien 1991–1998 DEP-sääntö	Kaikki omaisuuserät poistetaan enintään 6 prosentin suuruksina tasapoistoina, kunnes poistojen kokonaissumma saavuttaa 60 prosenttia hankintakustannuksista, minkä jälkeen poistot tehdään enintään 2 prosentin suuruksina tasapoistoina. Sovellettava sääntö: rakennuslain 12 ja 13 §.	Rakennusten ja laitosten hankintakustannukset poistetaan enintään 6 prosentin suuruksina tasapoistoina, kunnes poistojen kokonaissumma saavuttaa 60 prosenttia hankintakustannuksista, minkä jälkeen poistot tehdään enintään 2 prosentin suuruksina tasapoistoina. Koneiden ja laitteiden hankintakustannukset poistetaan enintään 30 prosentin suuruksina jäännösarvopoistoina. Sovellettava sääntö (rakennukset ja laitokset): Tanskan verotuspoistolain 22 §.

⁽⁷⁸⁾ Konsolidoitu laki nro 597, annettu 16 päivänä elokuuta 1991.

⁽⁷⁹⁾ Ainoa muu kiinteän yhteyden osalta merkityksellinen luokka oli "koneet ja laitteet". Elokuun 16 päivänä 1991 annetun konsolidoidun lain nro 597 mukaan tämän luokan enimmäispoistoaste oli 30 prosenttia (vuodesta 2001 alkaen 25 %) jäännösarvopoistoina. Jäännösarvopoistomenetelmässä omaisuuserän poisto lasketaan tietyssä osuutena sen jäljellä olevasta poistamattomasta arvosta, eli poiston määrä pienenee sitä mukaa kuin omaisuuserän nettoarvo lähenee nollaa. Tanskan viranomaiset selostivat lisäksi, että verovuoteen 2008 asti rautatieliikenteen tekniset järjestelmät, kuten raitteet, opastimet ja ajojohtimet, luokiteltiin yleensä luokkaan "koneet ja laitteet". Tulovuonna 2008 Tanskan verotuspoistolain mukainen rautatieliikenteen teknisten järjestelmien poistoaste muutettiin 7 prosenttiin jäännösarvopoistoina.

⁽⁸⁰⁾ Tanskan verotuspoistolain (24 päivänä lokakuuta 1996 annettu konsolidoitu laki nro 932) muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain nro 433 17 §.

⁽⁸¹⁾ Tanskan verotuspoistolain (8 päivänä elokuuta 2006 annettu konsolidoitu laki nro 856) muuttamisesta 6 päivänä kesäkuuta 2007 annetun lain nro 540 2 §.

⁽⁸²⁾ Ks. alaviite 78.

⁽⁸³⁾ A/S Øresundiin sovellettava enimmäispoistoaste oli verovuoden 2015 loppuun asti 6 prosenttia, mutta komissio käyttää tässä päätöksessä nimitystä 'vuosien 1999–2007 DEP-sääntö' säännöstä, jota A/S Øresundiin sovellettiin sillä kaudella, jolla yleinen poistoaste oli 5 prosenttia, ja nimitystä 'vuosien 2008–2015 DEP-sääntö' säännöstä, jota A/S Øresundiin sovellettiin sillä kaudella, jolla yleinen poistoaste oli 4 prosenttia.

⁽⁸⁴⁾ Myös luokkaan "koneet ja laitteet" tehtiin kyseisenä aikana joitakin muutoksia. Poistoprosentit pysyivät kuitenkin suurempina kuin A/S Øresundiin sovellettava 6 prosenttia.

Vuosi	Toimenpiteen nimi	A/S Øresund	Muut Tanskan yhtiöveron alaiset yhteisöt
1999	Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö	Ei muutosta. Sovellettava sääntö: rakennuslain 12 ja 13 §, myöhemmin Sund & Bæltistä annetun lain 13 ja 14 §.	Rakennusten ja laitosten hankintakustannukset poistetaan enintään 5 prosentin suuruisina tasapoistoina. Koneiden ja laitteiden hankintakustannukset poistetaan enintään 30 prosentin suuruisina jäännösarvopoistoina. (Poistoprosentin alentamisen jälkeen 25 % jäännösarvopoistoina vuodesta 2001 alkaen.) Sovellettava sääntö (rakennukset ja laitokset): Tanskan verotuspoistolain, sellaisena kuin se on muutettuna 26 päivänä kesäkuuta 1998 annetulla lailla nro 433, 17 §.
2007	Vuosien 2008–2015 DEP-sääntö	Ei muutosta. Sovellettava sääntö: Sund & Bæltistä annetun lain 13 ja 14 §.	Rakennusten ja laitosten hankintakustannukset poistetaan enintään 4 prosentin suuruisina tasapoistoina. Yksinomaan kaupalliseen toimintaan käytettävien koneiden ja laitteiden hankintakustannukset poistetaan 25 prosentin suuruisina jäännösarvopoistoina. Infrastruktuuriin (kuten rautateiden) rakentamiskustannukset poistetaan 7 prosentin suuruisina erinä. Sovellettava sääntö (rakennukset ja laitokset): Tanskan verotuspoistolain, sellaisena kuin se on muutettuna 6 päivänä kesäkuuta 2007 annetulla lailla nro 540, 17 §.
2016	Ei sovelleta	Sovelletaan tavanomaisia Tanskan verotuspoistolain sääntöjä: Rakennusten ja laitosten hankintakustannukset poistetaan enintään 4 prosentin suuruisina tasapoistoina. Yksinomaan kaupalliseen toimintaan käytettävien koneiden ja laitteiden hankintakustannukset poistetaan 25 prosentin suuruisina jäännösarvopoistoina. Infrastruktuuriin (kuten rautateiden) rakentamiskustannukset poistetaan 7 prosentin suuruisina erinä. Sovellettava sääntö (rakennukset ja laitokset): Tanskan verotuspoistolain, sellaisena kuin se on muutettuna 6 päivänä kesäkuuta 2007 annetulla lailla nro 540, 17 § (Sund & Bæltistä annetun lain 13 ja 14 §:n kumoaminen).	Ei muutosta.

2.3 Aiempi yhteydenpito komission ja yhteenliittymän välillä

- (149) Yhteenliittymä ilmoitti komissiolle 1 päivänä elokuuta 1995 päivätyllä kirjeellä valtiontakausmallista, jonka valtiot toteuttivat maksutta yhteenliittymän hyväksi kiinteän yhteyden rahoittamista varten. Yhteenliittymä pyysi komissiota vahvistamaan, että valtiontakausmallia ei pitäisi pitää valtiontukea, tai jos komissiolla olisi varauksia tästä tulkinnasta, hyväksymään valtiontakausmallin sisämarkkinoille soveltuvana valtiontukea.
- (150) Komission yksiköt ⁽⁸⁵⁾ vahvistivat Tanskan ja Ruotsin viranomaisille osoitetuilla 27 päivänä lokakuuta 1995 päivätyillä kirjeillä, jäljempänä 'vuoden 1995 kirjeet', että kiinteän yhteyden rakentaminen ja toiminta ei ole taloudellista toimintaa eikä valtiontakausmallia tarvitse ilmoittaa valtiontueksi ⁽⁸⁶⁾.
- (151) Mainittujen kirjeiden jälkeen valtiot eivät pyytäneet muulla tavoin komissiolta lupaa kiinteän yhteyden rahoitusmallille.

3. MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

- (152) Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn 28 päivänä helmikuuta 2019. Kyseisenä päivänä hyväksytyssä aloittamispäätöksessä se esitti alustavan arvionsa toimenpiteistä ja epäilyjä niiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

3.1 Väitettyjen tukitoimenpiteiden määrittely

- (153) Alustavan tutkinnan perusteella komissio päätteli alustavasti, että Tanska ja Ruotsi myönsivät yhteenliittymälle kiinteän yhteyden rahoittamiseksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea valtiontakauksina ja että lisäksi Tanska myönsi yhteenliittymälle muuta valtiontukea tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen muodossa (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 100 kappale).
- (154) Komissio ei kuitenkaan voinut tehdä lopullista arviota siitä, olisiko toimenpiteet määriteltävä yksittäiseksi tueksi vai tukiohjelmaksi, eikä se voinut määrittää toimenpiteiden lukumäärää tai niiden myöntämispäivämääriä (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 108 kappale).
- (155) Komissio ei pystynyt määrittämään yksiselitteisesti etenkään sitä, olisiko valtiontakaukset katsottava tukiohjelmaksi tai yksittäiseksi tueksi, joka myönnettiin, kun yhteenliittymä perustettiin, vai yksittäiseksi tueksi, jota myönnetään joka kerta, kun kansalliset viranomaiset hyväksyvät yhteenliittymän toteuttaman rahoitustoimen (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 110 kappale).

⁽⁸⁵⁾ Liikenteen pääosaston pääjohtaja.

⁽⁸⁶⁾ Vuoden 1995 kirjeissä todettiin seuraavaa:

”Tarkasteltuaan molempien valtioiden toteuttamia Juutinrauman yhteyttä koskevia järjestelyjä komission yksiköt katsovat, että takaus liittyy yleisen edun mukaiseen infrastruktuurihankkeeseen, jolla parannetaan asianomaisten maiden infrastruktuuria ja liikennepalveluja. Julkishyödykkeisiin tehtävien investointien takaamista ei periaatteessa voida pitää 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukea: valtiot tarjoavat monia tällaisia hyödykkeitä ja palveluja sen takia, että markkinajärjestelmä ei pysty tarjoamaan näitä hyödykkeitä tehokkaasti. Tällaiset hyödykkeet ovat yleensä jakamattomia ja kaikkien kansalaisten yhteisesti kulutettavissa riippumatta siitä, maksavatko he niistä.

Julkishyödykkeet, kuten tarkasteltavana oleva asianomaisten kahden valtion takaama infrastruktuurihanke, hyödyttävät koko yhteiskuntaa. Koska hanke ei ole osoitettu minkään tietyn yrityksen tai toimialan toteutettavaksi, se ei kuulu 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, vaan se on yleinen talouspoliittinen ja maankäytön suunnitteluun liittyvä toimenpide.

Näin ollen liikenteen pääosaston yksiköt katsovat käytettävissään olevien tietojen perusteella, että valtionne myöntämä takaus Juutinrauman yhteyden rakentamista varten ei kuulu 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan eikä [...] siitä ole tarpeen ilmoittaa komissiolle.”

- (156) Tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta komissio katsoi alustavasti, että nämä toimenpiteet myönnettiin samaan tarkoitukseen ja samanlaajuisina kuin valtiontakaukset, eikä se siten voinut määrittää näiden toimenpiteiden luonnetta, lukumäärää eikä myöntämispäivämääriä (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 109 ja 110 kappale).
- (157) Näin ollen komissio ei pystynyt määrittämään yksiselitteisesti myöskään sitä, olivatko kaikki toimenpiteet tai jotkin niistä voimassa olevaa vai uutta tukea (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 117 kappale).

3.2 Arviointi soveltuvuudesta sisämarkkinoille

- (158) Valtiot väittivät, että jos komissio pitäisi toimenpiteitä valtiontukena, sen olisi arvioitava niiden soveltuvuutta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, jonka mukaan tuki Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen soveltuu sisämarkkinoille. Vuonna 2014 komissio vahvisti periaatteet, joiden mukaisesti se arvioi tällaisten hankkeiden julkista rahoitusta, antamassaan tiedonannossa Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet⁽⁸⁷⁾ ⁽⁸⁸⁾, jäljempänä 'IPCEI-tiedonanto'. Vaikka komissio ei alustavassa tutkimuksessa määrittänyt toimenpiteiden myöntämispäivämääriä, se piti ilmeisenä, että valtiontakaukset sekä tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt otettiin ensimmäisen kerran käyttöön ennen IPCEI-tiedonannon voimaantuloa. Sen vuoksi komissio katsoi, ettei IPCEI-tiedonantoa voida soveltaa sellaisenaan, mutta totesi kuitenkin, että koska tiedonannossa vakiinnutetaan käytäntö, jonka mukaan komissio arvioi tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, tiedonannossa esitetyt peruseriaatteet ovat komission arvioinnin kannalta hyödyllisiä (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 129 kappale).
- (159) Komissio katsoi alustavasti, että toimenpiteiden tarkoituksena oli edistää Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 127 kappale). Juutinrauma-tuomio huomioon ottaen komissio katsoi kuitenkin aiheelliseksi arvioida, missä määrin toimenpiteissä oli kyse pelkästä investointituesta ja missä määrin sekä investointi- että toimintatuesta – seikka, jota komissio ei alustavassa tutkimuksessa pystynyt määrittämään (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 134 kappale). Komissio myös epäili toimenpiteiden tarpeellisuutta (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 143 kappale) ja oikeasuhteisuutta (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 152 kappale), koska sillä ei ollut kaikkia tarvittavia tietoja, jotta se olisi voinut määrittää kohtuulliset rajat valtiontakausten määrälle ja kestolle sekä tappiontasausta ja poistoja koskeville Tanskan erityissäännöille. Komissio ei myöskään voinut tehdä lopullista päätelmää siitä, johtivatko toimenpiteet kohtuuttomaan kilpailun vääristymiseen siten, että niiden myönteiset vaikutukset jäävät niiden kielteisiä vaikutuksia vähäisemmiksi (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 157 kappale), eikä se voinut arvioida takausten olemassaoloa tai niiden käyttöönoton ehtoja (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 160 kappale).

3.3 Luottamuksensuoja

- (160) Komissio totesi vielä tutkivansa muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä, minä ajanjaksona yhteenliittymä, Ruotsi ja/tai Tanska tarkalleen ottaen saattoivat nojautua luottamuksensuojaan, jos toimenpiteiden katsottaisiin olevan sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea (ks. aloittamispäätöksen johdanto-osan 181 kappale).

4. ASIANOMAISILTA OSAPUOLILTA SAATUJA HUOMAUTUKSIA

- (161) Tässä jaksossa esitetään yhteenvedo huomautuksista, joita kuusi asianosaista⁽⁸⁹⁾ toimitti komissiolle aloittamispäätöksestä. Kaikki kyseiset osapuolet toimivat merenkulkualalla. Ne edustavat lauttaliikenteen harjoittajia, satamia ja järjestöjä. Osapuolet ilmaisivat huolensa yhteenliittymän hyväksi myönnetystä väitetystä valtiontuesta. Yleisesti ottaen osapuolet katsovat, että toimenpiteet ovat yksittäistä ja osittain uutta tukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille ja jonka osalta valtiot eivät voi vedota luottamuksensuojaan.

⁽⁸⁷⁾ Komission tiedonanto – Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet (EUVL C 188, 20.6.2014, s. 4).

⁽⁸⁸⁾ Korvattu 25 päivänä marraskuuta 2021 annetulla komission tiedonannolla C(2021) 8481.

⁽⁸⁹⁾ Kantelija, Scandlines, Stena Line, FSS, Grimaldi ja Trelleborgin satama.

- (162) Useat edellä mainituista osapuolista väittivät, että unionin yleinen tuomioistuin rajoitti Juutinrauma-tuomiossa komission harkintavaltaa muodollisen tutkintamenettelyn lopputuloksen suhteen, sillä tuomioistuimen perustelut ovat ensi näkemän näyttöä tuen sääntöjenvastaisuudesta. Kyseisten osapuolten mukaan tuomio rajoitti sekä tukitoimenpiteiden luokittelua yksittäiseksi tueksi tai tukiohjelmaksi että niiden sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointia. Osapuolet muistuttivat tässä yhteydessä, että tuomioistuimen tuomiot sitovat komissiota SEUT-sopimuksen 266 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla.
- (163) Lisäksi useat asianomaiset osapuolet ovat sitä mieltä, että kiinteän yhteyden rahoitusmalli on verrattavissa Tanskan ja Saksan välisen Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden rahoitusmalliin ja sen takia komission on otettava huomioon myös unionin yleisen tuomioistuimen antamien Scandlines Fehmarn Belt- ja Stena Line Fehmarn Belt -tuomioiden perustelut, sillä näissä tapauksissa käsitellään samoja asioita.
- (164) Scandlinesin, Stena Linen, FSS:n, Grimaldi Groupin ja Trelleborgin sataman huomautukset ovat suurelta osin samanlaisia. Tästä syystä näitä huomautuksia kutsutaan lukemisen helpottamiseksi jäljempänä 'Scandlinesin ja muiden' esittämiksi huomautuksiksi.

4.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen olemassaolo

- (165) Kantelija vahvisti, että sen näkemyksen mukaan sekä valtioneuvoston malli että tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt ovat valtiontukea, koska yhteenliittymää olisi pidettävä yrityksenä, toimenpiteet ovat (toimenpiteestä riippuen) Tanskan ja/tai Ruotsin valtion toteuttamia ja ne ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, niillä annetaan valikoivaa etua tuensaajalle ja ne vääristävät kilpailua. Selvyyden vuoksi kantelija muistuttaa, että yhteenliittymän taloudellista tulosta verotetaan sen kahden emoyhtiön tasolla eli Tanskan osalta A/S Øresundin tasolla.
- (166) Kantelija lisäsi myös, että jo pelkästään se seikka, että Tanska ja Ruotsi antoivat kiinteän yhteyden rakentamisen ja sen toiminnan hoitamisen suoraan yksinomaan yhteenliittymän tehtäväksi järjestämättä julkista hankintamenettelyä toimiluvan myöntämiseksi infrastruktuurin käyttöä varten, olisi taloudellinen etu ja valtiontukea, vaikka tämä seikka ei kuulunutkaan aloittamis päätöksen soveltamisalaan.
- (167) Lisäksi Stena Line, Scandlines, Grimaldi ja FSS totesivat nimenomaisesti, että ne pitävät yhteenliittymää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksenä, koska se harjoittaa taloudellista toimintaa tarjoamalla liikennepalveluja korvausta vastaan. Ne lisäsivät tältä osin vielä, että niiden mielestä sillä, että yhteenliittymä määrää omat hintansa, ei ole merkitystä määrittäessä, harjoittaako yhteenliittymä taloudellista toimintaa.

4.2 Luokittelu tukiohjelmaksi tai yksittäiseksi tueksi

- (168) Kantelija sekä Scandlines ja muut esittivät huomautuksia aloittamis päätöksen perusteluista. Aloittamis päätöksen mukaan valtioneuvoston malliin liittyvä väitetty tuki voidaan luokitella johonkin seuraavista kolmesta tukimuodosta: i) tukiohjelma, ii) yksittäinen tuki, joka myönnettiin, kun yhteenliittymä perustettiin, tai iii) yksittäinen tuki, jota myönnetään joka kerta, kun kansalliset viranomaiset hyväksyvät yhteenliittymän toteuttaman rahoitustoimen.
- (169) Kantelija sekä Scandlines ja muut väittävät, että valtioneuvoston mallia ja tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä ei voida pitää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589⁽⁹⁰⁾, jäljempänä 'asetus 2015/1589', 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettuina tukiohjelmina, koska tuki myönnetään nimenomaisesti yhteenliittymälle ja tiettyä hanketta varten ja koska myöskään kriteeri, jonka mukaan tukia olisi voitava myöntää ilman "muita täytäntöönpanotoimenpiteitä", ei täyty, sillä joko Tanskan tai Ruotsin valtion on hyväksyttävä kukin valtioneuvoston erikseen ennen sen myöntämistä. Tästä syystä tarkasteltavana olevaa tukea olisi pidettävä yksittäisenä eli tapauskohtaisena tukena. Kantelija sekä Scandlines ja muut viittaavat tältä osin Juutinrauma-tuomioon⁽⁹¹⁾, ja kantelija huomauttaa, että Juutinrauma-tuomion 83 kohdassa ainoastaan viitattiin komissioon sekä valtioneuvoston myöntämisaikakohdan ja niiden lukumäärän sekä sen tarkasteluun, olisiko takaukset luokiteltava uudeksi vai voimassa olevaksi tueksi – ei sen tarkasteluun, oliko kyseessä tukiohjelma.

⁽⁹⁰⁾ EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9.

⁽⁹¹⁾ Tuomion 77, 80 ja 83 kohta.

- (170) Kantelija väittää, että EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamista valtiontukiin takauksina koskevan komission tiedonannon ⁽⁹²⁾, jäljempänä 'takauksia koskeva vuoden 2008 tiedonanto', 2.1 jakson mukaan takauksen sisältämän valtiontuen määrä on arvioitava takausta myönnettäessä eli kun valtio ottaa takaukseen liittyvän riskin vastuulleen. Kantelija väittää, ettei valtioiden vastuulle tullut hallitustenvälisen sopimuksen tai yhteenliittymäsopimuksen myötä minkäänlaista takaukseen liittyvää riskiä, että hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklassa ei määrätä oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisesta oikeudesta ja että jotta takaus voidaan katsoa myönnettyksi, sen laajuus on voitava mitata, mikä ei ole mahdollista kyseisten sopimusten perusteella, koska niissä ei aseteta aikaa tai määrää koskevia rajoituksia ⁽⁹³⁾.
- (171) Kantelija väittää tältä osin, että yhteenliittymän on saatava valtioiden suostumus kaikkiin laina- ja arvopaperitransaktioihin liittyviin sopimusvelvoitteisiin, jotka on tarkoitus kattaa valtioiden antamilla takauksilla ⁽⁹⁴⁾. Esimerkkinä kantelija väittää, että MTN-ohjelmissa mainitaan nimenomaisesti, että yhteenliittymän on saatava jokaista näiden ohjelmien puitteissa sovittavaa, takauksella tuettavaa velkatransaktiota varten erillinen hyväksyntä molemmilta takaaajilta. Kantelija toteaa, että vaikka valtiot sopivat hallitustenvälisessä sopimuksessa keskenään lupautuvansa tai sitoutuvansa antamaan takaukset, kantelijan mukaan tämä lupaus tai sitoumus ei kuitenkaan ole ehdoton. Kantelija toteaa, että MTN-ohjelmissa vahvistetaan puite-edellytykset takausten myöntämiselle, jotta yhteenliittymä voi esittää mahdollisille lainanantajille edellytykset, joiden täytyessä takaus voidaan myöntää, jolloin yhteenliittymän on helpompi saada lainaa. Lisäksi kantelija toteaa, että valtioiden vuonna 1996 allekirjoittaman takaussitoumuksen mukaan valtiot myöntävät takauksen ainoastaan sellaisille velkainstrumenteille, jotka ne ovat hyväksyneet ennen instrumentin liikkeeseenlaskua (kaikkien Ruotsin MTN-ohjelmaan kuuluvien velkainstrumenttien liikkeeseenlasku on hyväksytty).
- (172) Toisena esimerkkinä kantelija toteaa, että jotta 22 päivänä toukokuuta 2001 päivätyn takaussitoumuksen määräykset pätevät velkainstrumenttieriin, jotka yhteenliittymä EMTN-ohjelmassa laskee liikkeelle, molempien valtioiden on täytynyt hyväksyä kukin tällainen velkainstrumenttiera kirjallisesti ennen erän liikkeeseenlaskua.
- (173) Kantelija toteaa, että marraskuuhun 2019 mennessä valtiot olivat antaneet lähes 250 yksittäistä takausta. Tämä sisältää 96 EMTN-ohjelman puitteissa myönnettyä takausta, 34 Ruotsin MTN-ohjelman puitteissa myönnettyä takausta, 44 takausta yksityisten lainanantajien antamille lainoille, 14 takausta luottojärjestelyille, jotka liittyvät liikepankkien antamiin lyhytaikaisiin lainoihin, 60 takausta ISDAn vakiosopimuksissa sovituille velvoitteille sekä yhden Global Master Repurchase Agreement -sopimusta koskevan takauksen. Kantelija esitti yksityiskohtaisen katsauksen eri rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä valtiontakauksista.
- (174) Katsauksen yhteydessä kantelija myös toteaa, että takaussitoumusten sisältämien määräysten mukaan valtiot voivat peruuttaa takauksen. Tältä osin kantelija mainitsee esimerkiksi 22 päivänä toukokuuta 2001 päivätyn takaussitoumuksen 2.3 kohdan, jossa todetaan, että valtioilla on tietyissä olosuhteissa oikeus peruuttaa takaus, joskaan peruuttaminen ei vapauta valtioita niiden vuoden 2001 takaussitoumuksen mukaisista velvoitteista, jotka olivat voimassa ennen peruuttamispäivää.
- (175) Kantelija toteaa lisäksi, että jos hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklan katsotaan antavan lakisääteinen oikeus valtiontakauksina myönnettävään tukeen, kyseinen tukitoimenpide on sittemmin muuttunut, koska takauksiin liittyviä ehtoja on muutettu olennaisesti. Esimerkiksi Ruotsin MTN-ohjelman puitteissa myönnettävien takausten ehdot muuttivat valtioiden sitoumukset toissijaisista takauksista omavelkaiseksi takauksiksi. Jos katsottaisiin, että yhteenliittymälle myönnettiin hallitustenvälisessä sopimuksessa valtiontakaus, takaus katsottaisiin Ruotsin lainsäädännön mukaan toissijaiseksi takaukseksi, koska takauksen tulkittamiselle omavelkaiseksi takaukseksi ei ole selvää perustetta. Ruotsin lainsäädännössä on yleisenä periaatteena, että takaus on tulkittava toissijaiseksi takaukseksi, ellei ole selviä perusteita tulkita sitä omavelkaiseksi takaukseksi. Takauksen määrittäminen toissijaiseksi

⁽⁹²⁾ EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10.

⁽⁹³⁾ Kantelija viittaa tältä osin takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 3.2 jaksoon.

⁽⁹⁴⁾ Kantelija viittaa vuoden 1997 yhteistyösopimukseen ja myöhemmin tehtyyn vuoden 2004 yhteistyösopimukseen, joihin molempiin sisältyy sen mielestä tällainen määräys.

tarkoittaa, että takaajalla on toissijainen vastuu ja maksuvelvollisuus syntyy vain siinä tapauksessa, että velallinen ei itse pysty täyttämään veloitteitaan. Velkojan on siis todistettava velallisen maksukyvyttömyys ennen kuin se voi esittää takaajalle maksuvaatimuksen. Toissijaista takausta ei myöskään yleensä pidetä Ruotsin lainsäädännössä esteenä konkurssille. Omavelkainen takaus edellyttää selkeää kirjallista tai suullista sitoumusta, jossa todetaan yleensä, että takaaja on vastuussa *omasta velasta*, ja siten sillä on ensisijainen vastuu. Velkojan ei tarvitse todistaa velallisen maksukyvyttömyyttä. Omavelkaista takausta pidetään Ruotsin lainsäädännössä esteenä konkurssille, koska takauksen ehdot kieltävät velkojaa hakemasta velallista konkurssiin. Kantelija väittää, että Ruotsin MTN-ohjelmaan liittyvät takaukset ovat omavelkaisia takauksia. Jos komissio siis toteaisi, että yhteenliittymälle annettiin hallitustenvälisessä sopimuksessa lakisääteinen oikeus valtioneuvoston takaukseen, kyseisen valtioneuvoston ehtoja on Ruotsin MTN-ohjelman myötä muutettu olennaisesti. Näin ollen Ruotsin MTN-ohjelmaan liittyvät takaukset, kuten kaikki muutkin valtioiden myöntämät takaukset, joiden ehdot ovat muuttuneet, ovat uutta tukea.

(176) Komission annettua 20 päivänä maaliskuuta 2020 lopullisen päätöksen Fehmarninsalmea koskevassa tapauksessa ⁽⁹⁵⁾, jäljempänä 'Fehmarninsalmea koskeva lopullinen päätös', kantelija toimitti lisäksi analyysin kyseisen tapauksen vaikutuksista kiinteän yhteyden arvioinnin kannalta. Kantelija katsoo, että toisin kuin Fehmarninsalmea koskevassa tapauksessa, kansalliset järjestelyt, joilla yhteenliittymälle annetaan oikeus valtioneuvoston takauksiin, eivät koostu pelkästään yhdestä lainsäädännöllisestä tekstistä ja yhdestä sopimuksesta vaan useista eri säädöksistä ja sopimuksista, jotka yhdessä muodostavat takausten ehdot. Lisäksi hallitustenvälinen sopimus on kansainvälinen sopimus kahden dualistisen valtion välillä, jotka eivät sovelleta kansainvälisiä sopimuksia sellaisenaan. Yhteenliittymää ei myöskään ollut vielä perustettu, kun hallitustenvälinen sopimus tehtiin 23 päivänä maaliskuuta 1991 tai kun yhteenliittymäsopimus allekirjoitettiin 27 päivänä tammikuuta 1992. Yhteenliittymä rekisteröitiin Ruotsin yritysrekisteriin vasta 23 päivänä heinäkuuta 1993. Lakisääteistä oikeutta ei voida antaa, jos tuensaajaa ei ole. Myöskään edellä mainittujen sopimusten kansallisen täytäntöönpanon perusteella ei voida päätellä, että yhteenliittymälle olisi täytäntöönpanosäädösten voimaantulon myötä annettu lakisääteinen oikeus rahoittaa kiinteää yhteyttä valtion takaamalla lainoilla. Kantelija väittää lisäksi, että vuoden 1997 yhteistyösopimus poikkeaa Femern A/S:n sekä Tanskan kansallispankin, valtiovarainministeriön ja liikenneministeriön välillä 29 päivänä toukokuuta 2017 tehdystä sopimuksesta ⁽⁹⁶⁾, sillä ensin mainittu sopimus sisältää yksityiskohtaisia määräyksiä ⁽⁹⁷⁾ osapuolten suhteista takausten myöntämisen osalta.

(177) Näin ollen kantelija katsoo, että kukin yksittäinen valtioneuvoston sopimus on erillistä tapauskohtaista tukea.

(178) Scandlinesin ja muiden mielestä komissio jättää huomiotta asetuksen (EU) 2015/1589 ja rikkoo periaatetta, jonka mukaan unionin valtioneuvoston lainsäädäntö on ensisijainen kansalliseen lainsäädäntöön nähden, kun se toteaa aloittamispäätöksen johdanto-osan 107 kappaleessa, että kantelijan kantaa on punnittava valtioiden väitteen kanssa, jonka mukaan valtioiden viranomaiset panevat valtioneuvoston takaukset täytäntöön hallitustenvälisen sopimuksen, yhteenliittymäsopimuksen ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Scandlinesin ja muiden mielestä komission on sovellettava asetuksen (EU) 2015/1589 säännöksiä tiukasti.

⁽⁹⁵⁾ Komission päätös (EU) 2020/1472, annettu 20 päivänä maaliskuuta 2020, valtioneuvoston SA.39078 (2019/C) (ex 2014/N), jonka Tanska toteutti Femern A/S:n hyväksi (EUVL L 339, 15.10.2020, s. 1).

⁽⁹⁶⁾ Ks. Fehmarninsalmea koskevan lopullisen päätöksen johdanto-osan 256 kappale.

⁽⁹⁷⁾ Kantelija esitti seuraavat lainaukset: 14 kohta: "Yhteenliittymän on hyväksyttävä kaikki liiketoimensa, kuten lainat (mukaan lukien pankkiluotot) ja johdannaistransaktiot, molemmilla takaajilla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Takaajat arvioivat tässä yhteydessä, onko liiketoimi tai voisiko se olla merkityksellinen takausvelvoitteen soveltamisalan, takaajalle koituvan riskin ja kaikkien muiden sellaisten näkökohtien kannalta, jotka voivat vaikuttaa takaukseen tai takaajiin. Takaajat huolehtivat siitä, että niillä on aina tarvittavat valmiudet antaa hyväksyntänsä liiketoimelle ennen koko liiketoimen hyväksymisen määräaika, poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta." 15 kohta: "Yhteenliittymä ei saa toteuttaa johdannaistransaktioita sellaisten vastapuolten kanssa, joita takaajat eivät ole etukäteen hyväksyneet." 16 kohta: "Yhteenliittymän on hyväksyttävä kaikki lainoihinsa ja johdannaistransaktioihinsa liittyvät sopimusasiakirjat takaajilla."

- (179) Lisäksi Scandlinesin ja muiden mielestä komissio käsittelee tukea tukiohjelmaan kuuluvana tukena ja jättää huomioimatta tuen tapauskohtaisen luonteen, kun se katsoo, että tukitoimenpiteet voivat olla yksittäistä tukea, joka myönnettiin vain yhtenä ajankohtana, vuonna 1992. Niiden mielestä tämä on ristiriidassa asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d ja e alakohdan sekä Juutinrauma-tuomion kanssa. Scandlinesin ja muiden mielestä ei voida katsoa, että kaikki lukuisat valtiontakaukset olisi myönnetty samana ajankohtana, sillä takauksia myönnettiin yli 25 vuoden ajan ja eri rahoitustoimille, joita oli yhteensä yli 100 ja joiden määrät ja kestot vaihtelivat, eikä takausten ehtoja tai tarpeellisuutta voitu vuonna 1992 määrittää etukäteen. Tällainen päätelmä edellyttäisi, että on olemassa yleinen säännös, jossa sallitaan useiden eri tukitoimenpiteiden myöntäminen, mikä niiden mielestä olisi mahdollista vain tukiohjelman tapauksessa. FSS ja Trelleborgin satama viittaavat lisäksi unionin tuomioistuimen asiassa C-438/16 P ⁽⁹⁸⁾ esittämään kantaan, jossa se hylkäsi ”tukiohjelmaohjelman” käsitteen.

4.3 Luokittelu uudeksi tai voimassa olevaksi tueksi

- (180) Kantelijan mukaan valtiontakausmalliin liittyvä vanhentumisaika katkesi 13 päivänä toukokuuta 2013, kun komissio pyysi kantelun johdosta tietoja Tanskalta ja Ruotsilta. Koska valtiontakausmalli koostuu useista yksittäisistä tukitoimenpiteistä, kaikki toukokuun 13 päivän 2003 jälkeen myönnetty takaukset ovat uutta tukea. Kantelija väittää, että myöntämishetki on se ajankohta, jona valtiot ottavat takauksiin liittyvän riskin vastuulleen. Ennen tätä ajankohtaa valtion varoja ei siirretä. Tämän perusteella kantelija päättelee, että aina, kun valtiot hyväksyivät tietyn lainan tai rahoitusvälineen, myönnettiin uusi takaus. Kantelijan mukaan lähes 90 näistä hyväksynnöistä (ks. johdanto-osan 173 kappale) on annettu toukokuun 13 päivän 2003 jälkeen eli ne ovat uutta tukea.
- (181) Myös tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen sisältämä tuki, jota on myönnetty kymmenen vuoden ajan ennen vanhentumisajan keskeytymistä, on uutta tukea.
- (182) Myös Stena Line, Scandlines ja Grimaldi lähtevät liikkeelle siitä, että aina, kun sovitaan uudesta lainaan liittyvästä tai luottojärjestelytoimesta, myönnetään tapauskohtaista tukea. Ne viittaavat tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen asiassa France Télécom v. komissio antamaan tuomioon ⁽⁹⁹⁾, jäljempänä ’France Télécom -tuomio’, jossa todetaan, että asetuksen (EY) N:o 659/1999 15 artiklan 2 kohdassa viitataan ”tuen myöntämiseen tuensaajalle eikä tukijärjestelmän säätämispäivään”. Lisäksi tuomiossa todetaan seuraavaa: ”Tässä yhteydessä on korostettava, että tuen myöntämispäivän määrittäminen voi vaihdella kyseessä olevan tuen luonteen mukaan. Siten sellaisen monivuotisen järjestelmän, jossa on kyse maksusuorituksista tai etujen jaksoittaisesta myöntämisestä, tapauksessa tuen oikeusperustana olevan toimen antamispäivän ja päivän, jona yritykset tosiasiallisesti saavat tuesta koituvan hyödyn, välillä voi kulua merkittävä aika. Tällaisessa tapauksessa tuki on vanhentumisajan laskemiseksi katsottava myönnetyn tuensaajalle vasta päivänä, jona se on tosiasiallisesti myönnetty tälle.” Stena Linen, Scandlinesin ja Grimaldin mielestä on selvää, että tätä periaatetta sovelletaan myös tapauskohtaiseen tukeen. Ne katsovat, että valtiontakauksina annettavaa tukea myönnetään kahdella tavalla: ensinnäkin joka kerta, kun yhteenliittymä ottaa valtiontakauksen kattamaa lainaa, ja toiseksi aina, kun yhteenliittymä ei maksa markkinahintaa näistä lainoista. Tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin sisältyvää tukea myönnetään joka kerta, kun Tanskan viranomaiset käyttävät näitä erityissääntöksiä myöntääkseen uudelleen niissä säädettyjä etuja. Näin ollen Stena Linen, Scandlinesin ja Grimaldin mukaan kaikki vuoden 2003 jälkeen myönnetty valtiontakaukset sekä tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen sisältämät edut ovat uutta tukea.

4.4 Tukitoimenpiteiden soveltuvuus sisämarkkinoille

4.4.1 Hankkeen luokittelu IPCEI-tiedonannon valossa

- (183) Kantelija ei vastusta sitä, että komissio käyttää soveltuvuuden arvioinnissa IPCEI-tiedonannossa vahvistettuja peruseriaatteita. Se muistuttaa, että tukiosuuden suuruus on määriteltävä, mahdollinen toimintatuki on erotettava investointituesta, on määriteltävä, ovatko toimenpiteet tarpeellisia ja oikeasuhteisia, ja lisäksi on yksilöitävä käyttöönoton edellytykset ja osoitettava niiden olevan asianmukaiset.

⁽⁹⁸⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 19.9.2018, komissio v. Ranska ja IFP Énergies nouvelles, C-438/16 P, ECLI:EU:C:2018:737, 71 kohta.

⁽⁹⁹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.12.2011, France Télécom v. komissio, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, 80–82 kohta.

4.4.2 Tukiosuuden suuruuden määrittäminen

- (184) Kantelija painottaa, että sekä valtiontakausten että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta on määritettävä tukiosuuden suuruus ja että tieto siitä, miten tukiosuus määritetään, on keskeinen edellytys tuen tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden arvioimiseksi, vaikka lopullista täsmällistä lukua ei vaaditakaan.
- (185) Stena Line, Scandlines ja Grimaldi toteavat, että niiden on vaikea laskea valtiontakausmallin sekä tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen kautta myönnetyn tuen määrää. Valtiontakausten osalta tuki muodostuu paitsi (markkinaehtoisesta) takausmaksusta, jota yhteenliittymän ei ole tarvinnut maksaa, myös taattujen lainojen kokonaismäärästä, sillä on epätodennäköistä, että mikään yksityinen osapuoli tarjoaisi tällaisia takauksia asianomaiseen hankkeeseen liittyvän erittäin suuren riskin vuoksi.
- (186) Trelleborgin satama toteaa, että tuen määrää on mahdotonta määrittää, sillä vuoden 2014 päätöksessä ei esitetä parametreja, joiden mukaan tuen määrä voitaisiin määrittää. Koska yhteenliittymän kannattavuusnäkömät olivat valtiontakausten myöntämishetkellä sellaiset, että mikään taho ei ollut halukas myöntämään sille minkäänlaista takausta, tukiosuus ei koostu pelkästään markkinaehtoisesta takausmaksusta ja tosiasiallisesti maksetun takausmaksun välisestä erosta vaan myös itse valtiontakauksesta. Valtiontakauksen arvo vastaa sen kattaman lainan arvoa. Trelleborgin satama lisää vielä, että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta tukiosuus vastaa sen määrän, jonka yhteenliittymä olisi maksanut yleisten verosääntöjen mukaisesti, ja yhteenliittymän tosiasiallisesti maksaman määrän erotusta.

4.4.3 Toimintatuen myöntäminen

- (187) Kantelijan mukaan on ilmeistä, että valtiontakaukset kattavat sekä kiinteän yhteyden rakennus- että toimintakustannukset, viitaten tässä yhteydessä Juutinrauma-tuomioon⁽¹⁰⁰⁾, hallitustenvälisen sopimuksen 10 artiklaan, yhteenliittymäsopimuksen 4 artiklan 3 kohtaan, vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 50 kappaleeseen sekä vuosien 1997 ja 2004 yhteistyösopimukseen⁽¹⁰¹⁾. Kantelija ja Stena Line katsovat, että valtiontakausten ansiosta yhteenliittymä voi jättää kustannukset huomioimatta hintoja määrittäessään⁽¹⁰²⁾. Kantelijan mielestä sekä valtiontakausten että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta on tarpeen erottaa toisistaan kiinteän yhteyden rakentamiseen tarkoitettu tuki ja sen toimintaa varten tarkoitettu tuki.
- (188) Kantelija viittaa myös Scandlines Fehmarn Belt -tuomioon⁽¹⁰³⁾ ja muistuttaa, että tukea, joka on myönnetty sen jälkeen, kun tuensaajan velan määrä on saavuttanut tason, jolla sen tulot ovat todennäköisesti suuremmat kuin toimintakustannukset ja velan takaisinmaksukustannukset tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, eli ennen kuin velka on maksettu kokonaisuudessaan takaisin, voidaan pitää toimintatukena. Lisäksi kantelija huomautti aloittamis- päätöksen johdanto-osan 124 kappaleen osalta, että kiinteän yhteyden käyttöönoton jälkeen yhteyttä koskevaan hankkeeseen liittyi vain vähäisiä riskejä. Kantelijan mielestä yhteenliittymän toimintakustannusten kattamiseksi otettujen lainojen valtiontakaukset eivät olleet aiheellisia eivätkä välttämättömiä kiinteään yhteyteen tehtävän investoinnin toteuttamiseksi (minkä vuoksi tämä tapaus poikkeaa Hinkley Point C -hankkeesta⁽¹⁰⁴⁾). Jotta toimintatuki olisi perusteltua, sen on myös oltava ajallisesti rajoitettua ja vähenevää.

⁽¹⁰⁰⁾ Tuomion 108, 111 ja 116 kohta.

⁽¹⁰¹⁾ Kantelija viittaa tässä yhteydessä myös Juutinrauma-tuomion 107 kohtaan.

⁽¹⁰²⁾ Esimerkkinä kantelija mainitsee yhteenliittymän 29 päivänä marraskuuta 2019 käyttöön ottaman rahtisegmenttiä koskevan hinnanalennuksen, joka ei sen mukaan olisi ollut mahdollinen ilman valtiontakauksia. Esimerkki koski nimenomaan kaikkia 9 metrin pituisia ja sitä pidempiä ajoneuvoja, joille kantelijan mukaan annettiin 15 prosentin alennus normaalihinnoista yöaikaan, ja kaikkia yli 20 metrin pituisia ajoneuvoja, joista veloitettiin sama hinta kuin 9–20 metrin pituisista ajoneuvoista. Tämän perusteella kantelija väittää, että hinnanalennuksen tarkoituksena on yksinomaan ohjata rahtiliikennettä käyttämään kantelijan tarjoaman lauttapalvelun sijaan kiinteää yhteyttä. Stena Line väittää, että pian sen jälkeen, kun kiinteä yhteys avattiin vuonna 2000, yhteenliittymä alensi tietulleja autojen osalta 40 prosentilla ja kuorma-autojen osalta 50 prosentilla.

⁽¹⁰³⁾ Tuomion 242 kohta.

⁽¹⁰⁴⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 12.7.2018, Itävalta v. komissio, T-356/15, ECLI:EU:T:2018:439.

- (189) Stena Line, Scandlines ja Grimaldi katsovat, että toimintatuki – joka on kiellettyä – ei ole pelkästään hankkeen toimintavaiheen aikana myönnettävää tukea vaan käsittää kaiken toimintakustannuksiin liittyvän tuen, myös hankkeen rakennusvaiheen aikana ⁽¹⁰⁵⁾. Tämä tarkoittaa, että yhteenliittymälle myönnettävällä tuella ei saa kattaa jälleenrahoituslainoja, koska tällaiset lainat ovat Juutinrauma-tuomion 111 kohdan tulkinnan mukaan kiellettyä toimintatukea. Kantelijan mielestä valtiontakausten tavoin myös tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä johtuvan valtiontuen yhteydessä on erotettava toisistaan kiinteän yhteyden rakentamiseen tarkoitettu tuki ja sen toimintaa varten tarkoitettu tuki.
- (190) Stena Linen, Scandlinesin ja Grimaldin mielestä kiinteän yhteyden kaltaisten infrastruktuurihankkeiden yhteydessä ei ole syytä häivyttää rajaa investointituen ja toimintatuen välillä, kuten aloittamispäätöksen johdanto-osan 131 kappaleessa väitetysti ehdotetaan. Etenkään laajamittaisiin hankkeisiin ei pitäisi myöntää toimintatukea ⁽¹⁰⁶⁾. Stena Line, Scandlines ja Grimaldi esittävät myös erilaisia näkökohtia perustellakseen, miksi asiassa Hinkley Point C annettua tuomiota ei voida soveltaa käsiteltävänä olevaan tapaukseen. Ne myös vastustavat voimakkaasti komission aloittamispäätöksen johdanto-osan 132 kappaleessa esittämää näkemystä, jonka mukaan valtiontakaukset vastaavat alkuvaiheessa tehtyä pääomanlisäystä.
- (191) Kantelijan mukaan yhteenliittymän sisäisen korkokannan, jäljempänä 'IRR-luku', ja nettonykyarvon, jäljempänä 'NPV-luku', taloudellinen arviointi ⁽¹⁰⁷⁾ (ks. tarkemmin johdanto-osan 201 kappale) osoittaa, että yhteenliittymä olisi pystynyt rahoittamaan kiinteää yhteyttä kaupallisilla ehdoin ilman valtiontakauksia vuodesta 2003 alkaen, mikä kantelijan mielestä myös osaltaan osoittaa, että tuki on kyseisestä ajankohdasta alkaen ollut toimintatukea.

4.4.4 Tuen välttämättömyys

- (192) Kantelija katsoo, että komission olisi tuen tarpeellisuuden arvioimiseksi tehtävä samanlainen laskelma kuin Fehmarninsalmea koskevan vuonna 2015 tekemänsä päätöksen ⁽¹⁰⁸⁾ ⁽¹⁰⁹⁾ yhteydessä, jossa se laski hankkeen IRR-luvun ja vertasi sitä painotettuun keskimääräiseen pääomakustannukseen, jäljempänä 'WACC-luku'. Tuki voi olla tarpeen vain, jos IRR-luku on alhaisempi kuin WACC-luku. Kantelija toteaa kyseisen laskelman osalta, että yhteenliittymä itse arvioi kiinteän yhteyden käyttöiäksi vähintään 100 vuotta. Tuen tarpeellisuutta on analysoitava erikseen kiinteän yhteyden toimintavaiheen osalta. Kantelijan mielestä tuen tarpeellisuuden arvioinnissa ei ole merkityksellistä määrittää, onko toimenpiteet toteutettu sellaisena ajankohtana, jona katsottiin yleisesti, että infrastruktuurihankkeiden julkinen rahoitus ei kuulu unionin valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Sen osalta, voitaisiinko kiinteän yhteyden kaltainen laajamittainen infrastruktuurihanke toteuttaa ilman julkista tukea, kantelija toteaa, että Kanaalitunnelin tapauksessa ⁽¹¹⁰⁾ kaikki suunnittelusta, rahoituksesta ja rakentamisesta vastanneet ja tunnelin toimintaa hoitavat tahot ovat yksityisiä yrityksiä, joille myönnettiin toimitukset julkisessa kilpailussa.

⁽¹⁰⁵⁾ Osapuolet viittaavat tässä yhteydessä Juutinrauma-tuomion 106 ja 108 kohtaan.

⁽¹⁰⁶⁾ Asianomaiset osapuolet viittaavat erityisesti vuosille 2014–2020 laadittujen alueellisia valtiontukia koskevien komission suuntaviivojen (EUVL C 209, 23.7.2013, s. 1) 14 kohtaan, jossa todetaan, että ”suuret yritykset ovat todennäköisemmin merkittäviä toimijoita kyseisillä markkinoilla ja sen vuoksi investointi, johon tukea myönnetään, voi vääristää kilpailua ja kauppaa sisämarkkinoilla”.

⁽¹⁰⁷⁾ Tukholman yliopiston taloustieteen professorin ja Tukholmassa toimivan eurooppalaisen oikeus- ja taloustieteen keskuksen puheenjohtajan tohtori Sten Nybergin sekä Lundin kauppakorkeakoulun taloustieteen apulaisprofessorin ja Tukholmassa toimivan eurooppalaisen oikeus- ja taloustieteen keskuksen johtajan tohtori Mattias Ganslandtin laatiman raportin mukaan.

⁽¹⁰⁸⁾ Valtiontuesta SA.39078 (2014/N) (Tanska) Fehmarninsalmen kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen rahoittamiseksi 23 päivänä heinäkuuta 2015 tehdyn komission päätöksen C(2015) 5023 final (EUVL C 325, 2.10.2015, s. 1) johdanto-osan 103 kappale ja Scandlines Fehmarn Belt -tuomion 211 kohta.

⁽¹⁰⁹⁾ Kantelija viittasi alun perin alaviitteessä 108 mainittuun päätökseen ja esitti lisähuomautuksia sen jälkeen, kun kyseisessä tapauksessa tehtiin lopullinen päätös (ks. tarkemmin johdanto-osan 199 kappale).

⁽¹¹⁰⁾ ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan mukaiseen menettelyyn liittyvä, 24 päivänä lokakuuta 1988 tehty komission päätös 88/568/ETY (IV/32.437/8 – Eurotunnel) (EYVL L 311, 17.11.1988, s. 36); valtiontuesta N 159/2005 (Yhdistynyt kuningaskunta – EWSI Channel Tunnel Freight Support Funding) 22 päivänä kesäkuuta 2005 tehty komission päätös C(2015) 1816 final (EUVL C 314, 10.12.2005, s. 2).

- (193) Yhteenveto kantelijan syyskuussa 2019 tilaaman kiinteää yhteyttä koskevan taloudellisen arvioinnin (ks. johdanto-osan 191 kappale) tuloksista ja erityisesti yhteenliittymän IRR- ja WACC-lukuja koskevan analyysin tuloksista eri skenaarioissa esitetään johdanto-osan 201–206 kappaleessa.

4.4.5 Tuen oikeasuhteisuus

- (194) Kantelija sekä Scandlines ja muut väittävät Juutinrauma-tuomioon ⁽¹¹¹⁾ viitaten, ettei tuki ole oikeasuhteista, koska valtioneuvokset ja tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt eivät ole ajallisesti eivätkä määrän tai lukumäärän suhteen rajattuja eivätkä ne liity tiettyihin erityisiin rahoitustoimiin. Lisäksi velan takaisinmaksuaika on epäselvä ja vaihtelee.
- (195) Kantelijan sekä Scandlinesin ja muiden mielestä on myös tärkeää huomata, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi Scandlines Fehmarn Belt -tuomiossa ⁽¹¹²⁾ sekä Stena Line Fehmarn Belt -tuomiossa ⁽¹¹³⁾, että tuki voi olla tarpeen ja oikeasuhteista vain siihen asti, kun tuensaaja voi kassavirtansa perusteella saada lainaa vapailta markkinoilta ilman valtioneuvoksuksia tai -lainoja. Näin on tavallisesti siinä vaiheessa, kun tuensaajan velan määrä on saavuttanut tason, jolla sen tulot ovat todennäköisesti suuremmat kuin toimintakustannukset ja velan takaisinmaksukustannukset tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, eli ennen kuin velka on maksettu kokonaisuudessaan takaisin. Jotkin asianomaisista osapuolista lisäsivät vielä, että tämän kyseisen tason ylittävää tukea voidaan näin ollen pitää toimintatukena, jolle komissio ei ole riidanalaisessa päätöksessä esittänyt mitään perusteluja. Näin ollen asianomaisten osapuolten mukaan on selvää, että tuen saanti on rajoitettava ajallisesti siihen hetkeen, josta lähtien tuensaaja voi itse saada lainaa avoimilla markkinoilla.
- (196) Kantelija väittää unionin yleisen tuomioistuimen Scandlines Fehmarn Belt -tuomiossaan ⁽¹¹⁴⁾ esittämiin päätelmiin viitaten, että tuki on oikeasuhteista siihen määrään asti, joka tarvitaan, jotta hanke on kannattava. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin totesi Juutinrauma-tuomiossa, että oikeasuhteisuuden arvioinnin kannalta ei ole merkityksellistä, että muista valtioiden tarjoamista rahoitusmuodoista aiheutuisi suurempi taloudellinen rasite valtion talousarviolle ⁽¹¹⁵⁾ tai että käyttämällä suurempia tukimuotoja tuki olisi voinut olla merkittävämpää ⁽¹¹⁶⁾. Lisäksi kantelija väittää SVEDABin vuoden 2014 vuosikertomukseen viitaten, että yhteenliittymä saavutti viimeistään vuonna 2012 kannattavuusrajan eli se ei tehnyt nettovoittoa eikä -tappiota ja että seuraavana vuonna yhteenliittymä olisi voinut jakaa emoyhtiöilleen osinkoa tai osuuden voitoista. Kantelija viittaa lisäksi 18 päivänä marraskuuta 2016 julkaistuun Standard & Poor'sin Global Ratings -tutkimuksen päivitykseen, jossa todetaan, että yhteenliittymä alkoi maksaa velkaa takaisin vuonna 2004 eli viisi vuotta etuajassa ja että yhteenliittymän liikevoitto on vuodesta 2000 lähtien ollut jatkuvasti positiivinen. Kantelija toteaa, että yhteenliittymän oma pääoma kääntyi vuonna 2016 positiiviseksi ja yhteenliittymän mukaan se alkoi jakaa emoyhtiöille osinkoja vuonna 2018, jolloin se maksoi 1,1 miljardia Tanskan kruunua (0,15 miljardia euroa) osinkoa verovuodelta 2017, ja että vuonna 2018 emoyhtiöt päättivät kasvattaa vuotuista osinkoa, minkä seurauksena yhteenliittymän odotetaan maksaneen velkansa vasta vuonna 2050 eli huomattavasti myöhemmin kuin vuonna 2033, kuten aiemmin oli odotettu. Lisäksi Tanskan valtio ottaa A/S Øresundilta rahaa myös muihin tarkoituksiin kuin Tanskan sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien kustannuksiin liittyvän velan takaisinmaksuun. Näistä syistä yhteenliittymän velan takaisinmaksuaikaa on pidennetty. Edellä esitettyjen huomautusten perusteella kantelijan mielestä on ilmeistä, että yhteenliittymän tulot ovat erittäin huomattavat, ilmeisesti riittävät jopa muiden hankkeiden rahoittamiseen ja todennäköisesti suuremmat kuin toimintakustannukset ja velan takaisinmaksukustannukset tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

⁽¹¹¹⁾ Tuomion 118–139 kohta.

⁽¹¹²⁾ Tuomion 242 kohta.

⁽¹¹³⁾ Tuomion 213 kohta.

⁽¹¹⁴⁾ Tuomion 224 kohta.

⁽¹¹⁵⁾ Tuomion 191 ja 153 kohta.

⁽¹¹⁶⁾ Tuomion 153 kohta.

- (197) Kantelija muistuttaa tässä yhteydessä myös, että julkisessa omistuksessa olevista suurista tanskalaisista yrityksistä, joille Tanskan valtio on antanut takauksia (mukaan lukien Ison-Beltin sillan rakentamisesta ja toiminnan hoitamisesta ja Fehmarninsalmen kiinteästä yhteydestä vastaavat yritykset), yhteenliittymä on ainoa, joka ei maksa valtiontakauksista takausmaksua, siinä missä lähes kaikki muut näistä yrityksistä maksavat takausmaksuna 0,15 prosenttia jäljellä olevasta velasta. Kantelijan mukaan tämä osoittaa selvästi, että kiinteän yhteyden rakentamiseen ja toiminnan hoitamiseen riittäisi pienempikin tuki kuin 0 prosentin takausmaksu.
- (198) Kantelija viittaa erikseen aloittamispäätöksen johdanto-osan 150 kappaleeseen, jossa komissio totesi, että näyttää siltä, että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen odotettiin tukevan hankkeen elinkelpoisuutta eli takausten vaikutukset ja kyseisistä erityissäännöistä aiheutuva etu olivat toisistaan riippuvaisia. Kantelija pitää tätä väitettä virheellisenä. Tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt muodostavat lisäedun valtiontakausten rinnalle, eikä näitä voida pitää toisistaan riippuvaisina valtiontukisääntöjä sovellettaessa. Kantelija kehotti komissiota pyytämään yhteenliittymän veroilmoitukset, jotta kyseisistä erityissäännöistä yhteenliittymälle aiheutuneen edun suuruus voidaan laskea oikein.
- (199) Kantelija esitti myös huomautuksia tarkasteltuaan Fehmarninsalmea koskevaan lopulliseen päätökseen sisältyvää oikeasuhteisuusanalyysiä. Kantelija kiinnitti huomiota erityisesti riskieroon hankkeen alkuvaiheen (ennen rakentamista) ja loppuvaiheen (kiinteän yhteyden käyttöönoton jälkeen) välillä, valtiontuen uudelleenarvioinnin tarpeeseen rakentamisen jälkeen sekä rajoituksiin (rajattu vain rakentamiseen, valtion tukemien lainojen takaisinmaksu etusijalla sekä takausmaksu), jotka ovat tarpeen myös kiinteän yhteyden valtiontuen oikeasuhteisuuden varmistamiseksi.
- (200) Lisäksi Stena Line väitti, että kun otetaan huomioon, että kiinteä yhteys muuttui kannattavaksi ja yhteenliittymän kassavirrat kääntyivät positiivisiksi ja ylittivät sen toimintakustannukset ja velkojen takaisinmaksukustannukset vuoteen 2004 mennessä, yhteenliittymälle myönnetty valtiontuki ei ole ollut oikeasuhteista vuodesta 2004 lähtien tai kenties jo sitä pidempään.
- (201) Kuten johdanto-osan 191 ja 193 kappaleessa todetaan, kantelija tilasi yhteenliittymän IRR- ja WACC-lukuja koskevan taloudellisen arvioinnin selvittääkseen, olisiko yhteenliittymä voinut rahoittaa kiinteän yhteyden markkinaehdoin ilman valtiontakauksia ja jos olisi, mistä lähtien. Kantelijan mukaan valtiontakaukset vaikuttavat rahoitukseen kahdella tavalla. Ensinnäkin takausten ansiosta yhteenliittymä pystyi ottamaan velkaa niin, että velan osuus sen omasta pääomasta ja veloista oli ensimmäisten 17 toimintavuoden aikana yli 100 prosenttia (oma pääoma negatiivinen vuoteen 2016 asti). Toiseksi yhteenliittymä pystyi takausten ansiosta saamaan lainaa edullisemmin kuin siihen verrattavissa olevat yritykset (yhteenliittymän luottoluokitus oli AAA). Kantelija lisää, että valtiontakausten ansiosta yhteenliittymän velan todellinen keskimääräinen erääntymisaika on hyvin lyhyt (hieman alle viisi vuotta) verrattuna omaisuuserien taloudelliseen elinkaareen (joka on yli 100 vuotta). Arvioinnissa todetaan, että yhteenliittymä olisi voinut rahoittaa kiinteän yhteyden kaupallisin ehdoin ilman valtiontakauksia jo vuonna 2003 tai 2004 eli jo muutaman vuoden kuluttua kiinteän yhteyden käyttöönotosta. Arvioinnissa käytettiin erilaisia herkkyysskenaarioita, eikä valtiontukea olisi tarvittu missään näistä skenaarioista enää vuodesta 2009 tai 2010 alkaen. Tutkimuksessa päädyttiin tähän päätelmään useiden eri analyysien perusteella. Siinä muun muassa vertailtiin yhteenliittymän IRR-lukua 37 vertailukelpoisen yrityksen WACC-luvuista tehtyyn laskelmaan, analysoitiin Tanskan velka- ja pääomamarkkinoiden olosuhteita (ks. tarkemmin johdanto-osan 202 kappale) sekä laadittiin arvio yhteenliittymän markkina-arvosta vuosina 2000–2018 (ks. tarkemmin johdanto-osan 203 kappale).
- (202) Taloudellisessa arvioinnissa tarkasteltiin myös yhteenliittymän vuosikertomuksia. Tämän tarkastelun mukaan yhteenliittymän IRR-luku on liikevoiton lineaarisen ennusteen perusteella 7,2 prosenttia (ennen veroja), kun ajanjaksona on 100 vuotta, ja 6,2 prosenttia, kun ajanjaksona on 40 vuotta. Vertailukelpoisten ei-tuettujen yritysten WACC-luku⁽¹⁷⁾ supistui 100 vuoden skenaariossa yhteenliittymän IRR-lukua pienemmäksi vuonna 2004. Näin ollen valtiontukea ei kantelijan mukaan olisi tuolloin enää tarvittu (maailmanlaajuisen finanssikriisin aikana WACC-luku ylitti IRR-luvun tilapäisesti 100 vuoden skenaariossa, mutta vuodesta 2009 lähtien WACC-luku on ollut IRR-lukua pienempi). Sen sijaan 40 vuoden skenaariossa vertailukelpoisten yritysten WACC-luku on ollut IRR-lukua pienempi vuodesta 2010 lähtien.

⁽¹⁷⁾Raportin mukaan vertailukelpoisia yrityksiä ja Tanskan velka- ja pääomamarkkinoiden olosuhteita koskeva analyysi osoittaa, että vertailukelpoisten yritysten WACC-luku pieneni vuosien 2000 ja 2018 välillä 9,3 prosentista 3,0 prosenttiin. Ruotsissa luku pieneni 8,7 prosentista 3,3 prosenttiin.

- (203) Yhteenliittymän arvioitu markkina-arvo vuosina 2000–2018 (diskontattujen kassavirtojen perusteella) osoittaa, että diskontattujen kassavirtojen arvo on ylittänyt hankkeen kustannukset vuodesta 2003 alkaen (laskettuna 100 vuodelle laaditun liikevoiton lineaarisen ennusteen perusteella ja käyttäen yhteenliittymän keskimääräistä korkoa). Kantelijan mukaan tarkempi herkkyysanalyysi osoittaa päätelmien olevan luotettavia tarkasteltaessa kassavirtoja sekä lyhyemmällä että pidemmällä ajanjaksolla. Analyysi osoittaa erityisesti, että tulevien kassavirtojen diskontattu määrä on kaikissa skenaarioissa kokonaiskustannuksia suurempi vuodesta 2009 alkaen. Tämän perusteella kantelija päättelee, että yhteenliittymä olisi ollut kaupalliselle toimijalle houkutteleva hankintakohde vuodesta 2003 tai viimeistään vuodesta 2009 lähtien. Kantelijan mukaan tämä osoittaa, että yhteenliittymä olisi pystynyt rahoittamaan kiinteää yhteyttä markkinaehdoin ilman valtiontakauksia vuodesta 2003 tai viimeistään vuodesta 2009 alkaen.
- (204) Kantelija toimitti myös samojen tekijöiden laatiman analyysin yhteenliittymän rahoitusvajesta. Vuonna 1999 eli ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa vertailukelpoisten yritysten WACC-luku oli hieman korkeampi (8,0 %) kuin kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen IRR-luku (7,2 %). Näin ollen rahoitusvaje vuonna 1999 oli 2,9 miljardia Tanskan kruunua (0,39 miljardia euroa), minkä vuoksi rajallinen valtiontuki oli perusteltua. Kokonaiskuvan antamiseksi kantelija toteaa, että vuonna 2000 rahoitusvaje oli 5,9 miljardia Tanskan kruunua (0,79 miljardia euroa), mikä johtui vertailukelpoisten yritysten suuremmasta WACC-luvusta (9,3 %), mutta samalla se korostaa, että valtiontakauksia myönnettiin kiinteän yhteyden käyttöönotosta alkaen liian avokätisesti.
- (205) Analyysin mukaan yhteenliittymä saattoi valtiontakausten ansiosta rahoittaa kustannuksensa kokonaan velalla, jonka korko oli vain 3 prosenttia vuonna 1999 ja 3,5 prosenttia vuonna 2000. Tämä tarkoittaa, että yhteenliittymän WACC-luku oli vain 3–3,5 prosenttia (täysin velkarahoituksella). Yhteenliittymän IRR-luku (7,2 %) on siis huomattavasti korkeampi kuin sen WACC-luku, minkä vuoksi valtiontakausmalli ei ole oikeasuhteinen ja perusteltu. Valtiontuella olisi pitänyt pienentää WACC-lukua vain 0,8 prosentilla (8 %:sta 7,2 %:iin), jotta yhteenliittymän WACC-luku olisi ollut samalla tasolla kuin kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen IRR-luku. Raportin mukaan nettoneytyysarvo oli kohtuuttoman valtiontuen ansiosta 54,3 miljardia Tanskan kruunua (7,28 miljardia euroa) yhteenliittymän vuoden 1999 korolla määritettynä ja 41,8 miljardia Tanskan kruunua (5,60 miljardia euroa) vuoden 2000 korolla määritettynä.
- (206) Raportin laatijat tekivät yhteenliittymän nettoneytyysarvosta myös toisen analyysin, jossa verrattiin yhteenliittymään sovellettua korkoa AAA-luottoluokkaan kuuluvan, täysin velkarahoitettujen yritysten korkoon. Analyysin tarkoituksena oli määrittää kohtuuttoman valtiontuen määrä. Analyysi perustuu siihen, että jos IRR-luku on korkeampi kuin yhteenliittymän keskimääräinen vuotuinen korko, kiinteän yhteyden nettoneytyysarvo on positiivinen eli hankkeen tuotto on suurempi kuin sen kustannukset. Kantelija korostaa myös tämän analyysin perusteella, että valtiontakaukset olivat liian suuria ja johtivat siihen, että valtiontuki oli kiinteän yhteyden käyttöönotosta alkaen kohtuutonta. Myös vuotuistettujen tuottojen ja annuiteettien analyysi tukee tätä päätelmää.
- (207) Kantelija toimitti myös muistion, jossa käsiteltiin muutamia komission Fehmarninsalmea koskevassa lopullisessa päätöksessä esittämiä havaintoja. Nämä havainnot liittyivät kiinteän yhteyden rahoittamiseen, ja ne koskivat erityisesti oikeasuhteisuutta.
- (208) Kantelija esitti myös huomautuksia yhteenliittymän vuoden 2020 vuosikertomuksesta, sillä keväällä 2020 yhteenliittymä käynnisti useita aloitteita, joilla se siirtyi velanotossaan valtioiden takaamista lainoista ilman valtiontakauksia otettuihin lainoihin. Kantelija tarkasteli luottoluokituksia tämän lainanoton yhteydessä ja totesi, että valtion omistamat yhteisöt saavat etua jo pelkästään siitä, että omistajana on valtio, mikä velkojien näkökulmasta tarjoaa paremman vakuuden. Kantelija toteaa myös, että ilman valtiontakauksia vuonna 2020 otettujen lainojen osuus yhteenliittymän bruttolainanotosta oli noin 28 prosenttia, mikä myös osaltaan osoittaa, että valtiontakaukset olivat jo ensimmäisinä toimintavuosina kohtuuttomia.
- (209) Stena Line muistuttaa IPCEI-tiedonantoon viitaten, että rahoitusvajelaskelmassa tulee ottaa huomioon vain asiaankuuluvat kustannukset. Koska sisämaan maantie- ja rautatieyhteydet on määritelty erilliseksi hankkeeksi, Stena Line katsoo, ettei niihin liittyvillä kustannuksilla ole merkitystä laskettaessa kiinteän yhteyden sallitun tuen määrää. Stena Line toteaa tältä osin, että yhteenliittymä muutti osinkopolitiikkaansa vuonna 2018 keskittyäkseen ensisijaisesti maksamaan mahdollisimman paljon velkaansa takaisin omistajayhtiöille eli A/S Øresundille ja SVEDABille, jotka vastaavat sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksistä. Stena Linen mukaan tämä todistaa selvästi, että yhteenliittymälle kiinteää yhteyttä varten myönnettyllä valtiontuella rahoitetaan muita kuin tukikelpoisia kustannuksia.

4.4.6 Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen ehkäiseminen ja tasapainotesti

- (210) Kantelijan mukaan valtiontakauksiin sekä tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin sisältyvä tuki vääristää kilpailua kohtuuttomasti.
- (211) Kantelija toteaa, että kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen tarkoituksena ei missään vaiheessa ollut korvata Helsingborgin ja Helsingørin välisiä lauttapalveluja, eikä tätä pidetty hankkeen välttämättömänä tai vääjäämättömänä seurauksena. Lisäksi kantelija muistuttaa, että Helsingborgin ja Helsingørin – jotka ovat molemmat osa TEN-T-verkkoa – satamien välinen yhteys yhdistää TEN-T-tiet E47, E4 ja E20 ja siten Keski-Euroopan Pohjoismaihin. Kantelija mainitsee, että yksi TEN-T-verkon päätavoitteista on edistää kasvihuonekaasu- ja hiilipäästöjen vähentämistä ja puhdasta liikennettä, ja toteaa, että sen omat päästöttömät lautat ovat vihreä vaihtoehto kiinteälle yhteydelle. Kantelija viittaa myös komission valkoiseen kirjaan *Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskeva etenemissuunnitelma*, jossa komissio toteaa, että ”verotuksen vääristymien ja perusteettomien tukien poistaminen sekä vapaa ja vääristymätön kilpailu – ovat tarpeen myös tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi suoraan toistensa kanssa kilpailevien liikennemuotojen välille”⁽¹¹⁸⁾. Kantelija katsoo, että sen lauttaliikenteen lakkaamisen sosioekonomiset seuraukset olisivat tuhoisia. Tässä yhteydessä kantelija muistuttaa, että valtiontakausten ansiosta yhteenliittymä voi asettaa kiinteän yhteyden tiemaksut keinotekoisesti alhaisiksi ja siten se pystyy kasvattamaan liikennemääriään ja markkinaosuuttaan. Valtiontakausten ansiosta yhteenliittymä voi ottaa suurempia riskejä eikä konkurssin riskiä käytännössä ole. Kantelija mainitsee myös toisen markkinoiden vääristymistä aiheuttavan mekanismin, joka liittyy siihen, että valtioiden tavoitteena on edistää kiinteän yhteyden kautta kulkevaa liikennettä. Koska yhteenliittymä saa valtioilta tukea, tämä muuttaa myös yhteenliittymän tavoitetta siten, että pelkän voiton maksimoinnin sijaan se pyrkii myös kasvattamaan liikennemääriä. Tämä on mahdollista valtiontakausten ansiosta.

4.4.7 Valtiontakausten käyttöönoton edellytykset

- (212) Kantelija muistuttaa takauksia koskevaan vuoden 2008 tiedonantoon viitaten, että komissiolla ei ole oikeutta hyväksyä valtiontakauksina myönnettävää tukea, ellei se tiedä etukäteen, mitkä ovat näiden takausten käyttöönoton edellytykset. Kantelijan mukaan yhteenliittymän ja asianomaisten rahoituslaitosten välisissä lainasopimuksissa ei määritetä takausten käyttöönoton edellytyksiä, joten komissio ei voi todeta valtiontakausten soveltuvan sisämarkkinoille.

4.5 Luottamuksensuoja

- (213) Kantelija sekä Scandlines ja muut väittävät, että Juutinrauma-tuomiota olisi tulkittava siten, että yhteenliittymällä ja valtioilla ei ole enää Aéroports de Paris -tuomion jälkeen ollut luottamuksensuojaa.
- (214) Kantelija sekä Scandlines ja muut toteavat väitteensä tueksi, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi Juutinrauma-tuomiossa⁽¹¹⁹⁾ nimenomaisesti, että luottamuksensuoja oli olemassa vain ennen Aéroports de Paris -tuomiota, ei vuoteen 2000 asti tai pidemmälle, kuten komissio aloittamispäätöksen johdanto-osan 178 kappaleessa näyttää katsovan.
- (215) Kantelija viittaa Juutinrauma-tuomiossa mainittuun oikeuskäytäntöön⁽¹²⁰⁾ ja luettelee kolme kumulatiivista edellytystä, joiden on toteuduttava, jotta voidaan perustellusti vedota luottamuksensuojan periaatteeseen: i) hallintoelimen on täytynyt toimittaa asianomaiselle täsmälliset, ehdottomat ja yhtäpitävät takeet, jotka on antanut valtuudet omaava ja luotettava taho, ii) näiden takeiden on oltava sellaisia, että ne saavat aikaan perustellun odotuksen sen henkilön mielessä, jolle ne on osoitettu, ja iii) annettujen takeiden täytyy olla sovellettavien normien mukaisia.

⁽¹¹⁸⁾ Valkoinen kirja *Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskeva etenemissuunnitelma – Kohti kilpailukykyistä ja resurssitehokasta liikennejärjestelmää* (KOM(2011) 144 lopullinen), 59 kohta.

⁽¹¹⁹⁾ Tuomion 322 kohta.

⁽¹²⁰⁾ Tuomion 306 kohta: yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.6.2005, Branco v. komissio, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 23.2.2006, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, 77 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.6.2009, CPEM v. komissio, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, 126 kohta.

- (216) Kantelija sekä Scandlines ja muut myöntävät, että luottamuksensuoja oli olemassa Aéroports de Paris -tuomioon asti, mutta niiden mielestä komission vuoden 1995 kirjeissä antamat takeet eivät kyseisen tuomion jälkeen olleet enää sovellettavien normien mukaisia. Scandlines ja muut väittävät, että oikeus vedota luottamuksensuojaan lakkaa joka tapauksessa kolmen vuoden siirtymäkauden kuluttua; tämän siirtymäkauden tarkoituksena on antaa tuensaajalle aikaa mukauttaa toimintaansa uusiin oikeudellisiin olosuhteisiin ⁽¹²¹⁾.
- (217) Kantelija väittää myös, että Aéroports de Paris -tuomion jälkeen ei ole epäilystäkään siitä, ettekö varovainen ja valpas talouden toimija olisi voinut ennakoita, että komissio saattaa tehdä päätöksen, jossa todetaan, että asianomaiset tukitoimenpiteet kuuluvat valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Kantelija sekä Scandlines ja muut katsovat, että valtioiden ja yhteenliittymän olisi pitänyt mukauttaa toimintaansa tuomion mukaisesti ja että Aéroports de Paris -tuomion ja vanhentumisajan väitetyt keskeytymisen välistä ajanjaksoa on pidettävä riittävänä aikana toiminnan mukauttamiseen ja kyseisten tukitoimenpiteiden ilmoittamiseen komissiolle.
- (218) Lopuksi kantelija väittää, että vaikka komissio katsoisi, että valtiot myönsivät vuonna 1992 kaksi valtiontakausta, joissa oli kyse yksittäisestä tapauskohtaisesta tuesta, on selvää, että toukokuun 13 päivän 2003 jälkeen ei voida vedota luottamuksensuojan periaatteeseen. Jos näin ei olisi, valtiot saisivat vedota luottamuksensuojan periaatteeseen jatkaakseen siten valtiontakausten myöntämistä yhteenliittymälle ilman takausmaksuja ja ilman taattavia määriä ja niiden myöntämisaikaa koskevia rajoituksia niin kauan kuin ne katsovat tarpeelliseksi.

4.6 Tuen takaisinperiminen

- (219) Scandlines ja muut ovat sitä mieltä, että tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin sekä vuodesta 2003 lähtien myönnettyihin valtiontakauksiin sisältyvä tuki olisi perittävä takaisin. Tämä koskee erityisesti kaikkien niiden lainojen valtiontakauksia, jotka on otettu alkuperäisen velan jälleenerahoittamiseksi, sekä tukea, joka on myönnetty kaikkien muiden toimintakustannusten kattamiseksi otettuja lainoja varten. Trelleborgin satama painottaa, että sen lisäksi, että yhteenliittymä velvoitetaan maksamaan takaisin markkinaehtoisen ja maksetun palkkion välinen erotus, tosiasialliset valtiontakaukset on peruutettava. Stena Linen mielestä seuraavat tuet on perittävä takaisin: i) kaikki vuoden 2004 jälkeen myönnetty tuet (sillä perusteella, että yhteenliittymä olisi voinut saada lainaa markkinaehdoin ainakin vuodesta 2004 alkaen), ii) vuosina 2003 ja 2004 myönnetty toimintatuki sekä iii) vuosilta 2003 ja 2004 kiinteän yhteyden todellisiin kustannuksiin perustuvien hintojen ja kustannukset alittavien hintojen välinen erotus sekä toimintakustannusten kattamiseksi käytetyt valtiontakaukset ja valtionlainat ⁽¹²²⁾.
- (220) Kantelija lisää, että vaikka komissio toteaisi tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi, tästä ei seuraa, että asianomaisten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti toteutettujen toimenpiteiden pätemättömyys korjaantuisi jälkikäteen, ja kunkin uuden tuen myöntämispäivästä alkaen olisi perittävä korkoa.
- (221) FSS, Trelleborgin satama ja Grimaldi väittävät, että valtiontakauksista ja tappiontasausta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä ei ilmoitettu komissiolle SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja siksi ne ovat sääntöjenvastaista tukea. Tämä koskee myös valtiontakauksia sekä tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin sisältyvää tukea, jotka myönnettiin vuonna 2014 tehdyn, sittemmin kumotun päätöksen jälkeen. Koska ei ole näyttöä siitä, että Tanska ja Ruotsi olisivat lakanneet myöntämästä valtiontakauksia ja tappiontasausta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä johtuvaa tukea, komission olisi tehtävä päätös, jossa Tanska ja Ruotsi velvoitetaan lopettamaan uusien takausten myöntäminen, jossa Tanska velvoitetaan lopettamaan tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin liittyvän tuen myöntäminen ja jossa määrätään keskeyttämään voimassa olevat valtiontakaukset ja tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin liittyvät edut, kunnes komissio on tehnyt päätöksen niiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

⁽¹²¹⁾Tässä yhteydessä viitataan unionin yleisen tuomioistuimen tuomion 16.10.2014, Alcoa Trasformazioni v. komissio, T-177/10, ECLI:EU:T:2014:897, 72 kohtaan.

⁽¹²²⁾Stena Line ei toimittanut tarkempia tai lisätietoja siitä, mihin valtion lainoihin se viittasi.

- (222) Kantelijan mukaan yhteenliittymälle myönnetyllä kohtuuttomalla valtiontuella on ollut pysyviä seurauksia, joiden korjaamiseksi on toteutettava tulevaisuuteen ulottuvia toimenpiteitä. Pelkkä valtiontuen lopettaminen peruuttamalla ja lopettamalla valtiontakaukset ei riittäisi tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi kiinteän yhteyden ja lauttojen välille. Kantelija viittaa tässä yhteydessä Juutinrauma-tuomion 96 kohtaan, jossa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että komission mukaan yhteenliittymän alasajo olisi hallitustenvälisen sopimuksen vuoksi oikeudellisesti mahdotonta. Takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon mukaan tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto mahdollistaa poikkeuksen normaaleista konkurssia tai muita maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevista säännöistä, voivat olla valtiontukea, joten yhteenliittymä saisi edelleen merkittävää etua, vaikka valtiot eivät enää tekisi varsinaisia valtiontakaussopimuksia.
- (223) Kantelija katsoo, että tulevaisuuteen ulottuvilla toimenpiteillä on palautettava kiinteän yhteyden toiminnan harjoittajan normaalit kustannukset, tavanomaiset tavoitteet ja tavanomaiset kaupalliset riskit. Kantelijan mielestä on olemassa kolme mahdollista ratkaisua normaalien markkinaolosuhteiden palauttamiseksi Juutinrauman liikenteen osalta: kiinteän yhteyden yksityistäminen, kiinteän yhteyden muuttaminen julkiseksi yhtiöksi, jonka vapaasti vaihdettavat osakkeet on listattu Kööpenhaminan ja/tai Tukholman pörssiin, tai toimiluvan myöntäminen riippumattomalle toimijalle kaupallisin ehdoin.

5. VALTIOIDEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (224) Tässä jaksossa kuvataan valtioiden huomautukset aloittamispäätöksestä. Nämä huomautukset sisältävät valtioiden vastaukset asianomaisten osapuolten huomautuksiin, jotka toimitettiin valtioiden viranomaisille ei-luottamuksellisissa muodossa. Tämä jakso sisältää myös lisätietoja, jotka valtiot ovat toimittaneet vastauksena komission kysymyksiin.

5.1 Tosiseikkoja koskevat selvennykset aloittamispäätökseen

- (225) Valtioiden toimittivat tosiseikkoja koskevia selvennyksiä aloittamispäätöksen kuvailevaan osaan.
- (226) Valtioiden selventävät erityisesti, ettei Ruotsin tai Tanskan lainsäädännössä ole oikeusperustaa valtionlainojen myöntämiselle yhteenliittymälle. Tämä selvennys liittyy aloittamispäätöksen johdanto-osan 31 kappaleeseen, jossa todetaan, että yhteenliittymän on mahdollista saada Tanskan kansallispankilta valtionlainoja vuosimaksulla, joka vastaa 0,15:tä prosenttia jäljellä olevien lainojen arvosta ja johon lisätään valtiovarainministerin vahvistama vuotuinen korko. Valtioiden selventävät, että tässä voi olla kyse yhteenliittymän ja sen tanskalaisen emoyhtiön A/S Øresundin rahoitusta koskevasta sekaannuksesta. Rakennuslain 7 §:n 1 momentin (nykyinen Sund & Bælt -lain 10 §:n 4 momentti) mukaan Tanskan valtiovarainministerillä on tarvittaessa valtuudet kattaa A/S Øresundin rahoitustarpeet valtionlainoilla.
- (227) Valtioiden korostavat, että hallitustenvälisen sopimuksen, Ruotsin ja Tanskan täytäntöönpanolainsäädännön ja yhteenliittymäsopimuksen suorana seurauksena on, että valtioilla on ollut yhteenliittymän perustamisapäivästä alkaen velvollisuus taata kaikki lainat, jotka yhteenliittymä ottaa kiinteän yhteyden rahoittamiseksi, sekä muut yhteenliittymän tähän tarkoitukseen käyttämät rahoitusvälineet. Ruotsin valtiokonttori ja Tanskan kansallispankki vastaavat yksittäisiin lainoihin ja rahoitusjärjestelyihin liittyvien takausten käytännön hallinnoinnista, mutta niillä ei ole valtuuksia kieltäytyä myöntämästä yhteenliittymälle hankkeen rahoittamiseksi tarvittavia takauksia.
- (228) Tanska hyväksyi yhteenliittymäsopimuksen 4 päivänä helmikuuta 1992 ja Ruotsi 13 päivänä helmikuuta 1992. Yhteenliittymäsopimus tuli siis voimaan 13 päivänä helmikuuta 1992. Valtioiden selvensivät lisäksi, ettei yhteenliittymää ole rekisteröity Ruotsin yritysrekisteriin, kuten kantelija väitti (ks. johdanto-osan 176 kappale), koska sillä on yksi oikeushenkilöllisyys. Se on kuitenkin ollut rekisteröity arvonalisävero- ja sosiaaliturvamaksuvelvolliseksi 23 päivästä heinäkuuta 1993 alkaen. Ruotsin yritysrekisteriin kuuluminen ei ole välttämätöntä, jotta yhteenliittymällä voi olla oikeuksia ja velvollisuuksia.

- (229) Valtiot toimittivat lisätietoa siitä, mitä Ruotsin parlamentin päätöksessä säädetään yhteisvastuullista valtiontakausta koskevasta velvoitteesta (ks. johdanto-osan 89 kappale), ja siitä, miten Ruotsin valtiokonttori hallinnoi kyseistä velvoitetta käytännössä (ks. johdanto-osan 91–94 kappale). Tanskan osalta valtiot viittasivat rakennuslain 8 §:ään sekä kyseistä säännöstä koskeviin rakennuslain valmisteluasiakirjoihin (ks. johdanto-osan 95 kappale) selventääkseen, miten valtiontakausta koskeva velvoite pannaan täytäntöön Tanskassa.
- (230) Valtiot täsmensivät, että Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan kansallispankin toteuttamat hallinnolliset käytännön järjestelyt otettiin käyttöön (yhteistyösopimusten avulla), jotta Ruotsi ja Tanska pystyisivät valvomaan yhteenliittymän rahoitustoimintaa ja vaikuttamaan siihen. Tämän mekanismin avulla valtiot pystyvät varmistamaan, että yhteenliittymä ei ylitä toimeksiantoaan ja että rahoittamisessa pyritään minimoimaan valtioille koituvat pitkän aikavälin riskit Näin ollen valtiot voivat tämän mekanismin avulla varmistaa, ettei yhteenliittymälle myönnettävä tuki ylitä sitä, mikä on tarpeen.
- (231) Valtiot toimittivat ajantasaisen yleiskatsauksen yhteenliittymän jäljellä olevista veloista.

5.2 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen olemassaolo

5.2.1 Yhteenliittymä tuensaajana

- (232) Valtiot toteavat yhteenliittymän saavan tukea valtiontakaussmallin kautta. Sen sijaan Tanskan viranomaiset eivät hyväksy väitettä, jonka mukaan yhteenliittymä saisi tukea tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen nojalla. Tanskan viranomaiset toteavat tältä osin, että yhteenliittymä on avoin yhtiö, joka luokitellaan Tanskan verosääntöjen mukaan läpinäkyväksi yritykseksi. Näin ollen tappiontasausta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä ei olisi voinut koitua etua yhteenliittymälle vaan ainoastaan A/S Øresundille, ja tällöinkin etu olisi koskenut vain puolta yhteenliittymän tuloista ja sille aiheutuneista kustannuksista.
- (233) Tanskan verolainsäädännön mukaan kaikki avoimet yhtiöt ovat verotuksellisesti läpinäkyviä. A/S Øresundille koitua etu ei siis johdu siitä, että yhteenliittymä on verotuksellisesti läpinäkyvä, vaan tappiontasausta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä. Nämä säännöt on laadittu nimenomaan A/S Øresundille, joka on osakkaana yhteenliittymässä. A/S Øresund ei harjoita mitään omaa erillistä toimintaa kilpailluilla markkinoilla, joten se ei saa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea. Lisäksi Tanskan viranomaiset toteavat, että käsiteltävänä oleva tapaus on erotettava asiaa C-128/16 P⁽¹²³⁾ koskevasta tapauksesta (jossa tuomioistuimien katsoi, että verotoimenpiteistä johtuvan edun saajana oli verotuksellisesti läpinäkyvä yksikkö), sillä yhteenliittymän verotuksellinen läpinäkyvyys tarkoittaa, että mahdollisen veroedun saajana ovat yhteenliittymän omistajat.
- (234) Näistä syistä Tanskan viranomaiset väittävät, ettei yhteenliittymä saanut taloudellista etua tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen vuoksi.

5.2.2 Yhteenliittymä ei harjoita taloudellista toimintaa

- (235) Valtiot pitävät kiinni aloittamis päätöksen 4.2.1 jaksossa esitetystä kannastaan, jonka mukaan kiinteän yhteyden suunnittelua, rakentamista ja toiminnan hoitamista ei voida pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvana taloudellisena toimintana. Valtioiden mukaan kiinteän yhteyden rakentaminen ja sen toiminnan hoitaminen ovat klassisia esimerkkejä julkisen suunnitteluvallan käytöstä, joka ei kuulu ja jonka ei pidä kuulua SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Näin ollen valtiontakaussmalli sekä tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt eivät kuulu unionin valtiontukisääntöjen soveltamisalaan.

⁽¹²³⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 25.7.2018, komissio v. Espanja ym., C-128/16 P, ECLI:EU:C:2018:591.

- (236) Valtiot viittaavat aloittamis päätökseen toimittamassaan vastauksessa aiempiin huomautuksiinsa, joita ne ovat toimittaneet asioiden SA.36558, SA.38371 ja SA.36559 alustavan tutkintamenettelyn yhteydessä, ja vahvistavat pitävänsä kiinni näissä huomautuksissa esittämistään kannoista. Valtiot totesivat tältä osin, että komissio katsoi johdonmukaisesti pitkäaikaisen päätöksentekokäytännön mukaisesti 2000-luvun alkupuolelle asti, että sellaisen infrastruktuurin rakentaminen, jonka rakentamisesta vastaa viranomainen ja joka on avoin kaikille mahdollisille käyttäjille syrjimättömin ehdoin, ei ole unionin kilpailusääntöjen soveltamisalaan kuuluvaa taloudellista toimintaa. Sen sijaan tällaista toimintaa pidettiin julkisen (suunnittelu)vallan käyttönä, jonka tarkoituksena on yleisen liikenneinfrastruktuurin tarjoaminen.
- (237) Valtiot totesivat, että tavoitteet, joihin ne kiinteän yhteyden rakentamisella pyrkivät, ovat selvästi yksinomaan yleisen edun mukaisia tavoitteita, jotka liittyvät erityisesti kulttuurin, alueellisen ja taloudellisen kehityksen sekä kahden maan välisen yhteistyön edistämiseen. Valtiot väittivät, että Aéroports de Paris -tuomio ja unionin yleisen tuomioistuimen 24 päivänä maaliskuuta 2011 antama, Leipzig Hallea koskeva tuomio⁽¹²⁴⁾, jäljempänä 'Leipzig Halle -tuomio', jonka unionin tuomioistuin vahvisti 19 päivänä joulukuuta 2012, eivät välttämättä ole sovellettavissa kiinteän yhteyden kaltaisiin infrastruktuurihankkeisiin. Rajat ylittävien siltojen suunnittelu ja niiden toiminnan hoitaminen edellyttävät kansainvälisten sopimusten tekemistä, minkä vuoksi tavalliset sijoittajat eivät voi toteuttaa tällaisia hankkeita, toisin kuin lentoasemien tapauksessa. Siltojen rakentamista ja toiminnan hoitamista ei ole vapautettu samalla tavoin kuin lentoasemasektoria. Valtioiden mukaan kiinteä yhteys eroaa Leipzig Halle -tuomioissa tarkastellusta tilanteesta, koska kiinteän yhteyden rakentamisen ei ollut tarkoitus laajentaa yhteenliittymän kaupallista toimintaa, vaan yhteenliittymä perustettiin yksinomaan yleisen edun mukaisten tavoitteiden toteuttamiseksi, ei harjoittamaan taloudellista toimintaa.
- (238) Valtiot väittävät myös, että yhteenliittymän toiminta käsittää yksinomaan kiinteän yhteyden rakentamiseen ja toiminnan hoitamiseen liittyviä tehtäviä, jotka ovat julkisia tehtäviä ja suoraa seurausta julkisista suunnittelutoimpiteistä. Yhteenliittymän taloudellisen toiminnan perusedellytykset on määritelty etukäteen, ja ne ovat seurausta valtioiden julkisen vallan käytöstä. Yhteenliittymä hoitaa julkisia tehtäviään rajatun taloudellisen kehityksen sisällä. Näin ollen ei ole olemassa riskiä siitä, että sen valtiontakausmalliin perustuvia rahoitustoimia voitaisiin käyttää ristiin sellaisten muiden toimintojen tukemiseksi, jotka eivät liity yhteenliittymän julkisiin tehtäviin. Tässä mielessä yhteenliittymän toiminta ja rahoituskeinot ovat verrattavissa (muiden) sellaisten viranomaisten toimiin, jotka perivät kustannusperusteisen maksun julkisten hyödykkeiden tai palvelujen tarjoamisesta, esimerkiksi tiettyjen virallisten asiakirjojen, kuten passien ja ajokorttien, myöntämisestä ja eläinlääkintäviranomaisten suorittamista terveys- ja eläinten hyvinvointitarkastuksista, tällaisten hyödykkeiden tai palvelujen käyttäjille. Silloin kun valtion omistamalla yksiköllä on yksinomainen valtuus hoitaa tällaisia julkisia tehtäviä suljetun taloudellisen kehityksen puitteissa, sen toimintaa on pidettävä julkisen vallan käyttönä. Valtiot muistuttavat tältä osin, että yhteenliittymä on kokonaan julkisessa omistuksessa eikä mikään yksityinen toimija voi saada valtiontakausmallista etua.
- (239) Valtiot väittivät myös, ettei yhteenliittymän voida katsoa kilpailevan kantelijan lauttapalvelujen kanssa. Yhteenliittymän hinnoittelupolitiikka voi toki vaikuttaa kantelijan liiketoimintaan, mutta tämä ei johdu kahden sellaisen toisiinsa verrattavissa olevan toimijan välisestä kilpailusuhteesta, jotka tarjoavat toisillaan korvattavissa olevia palveluja samoilla markkinoilla. Kantelija tarjoaa kaupallisia lauttaliikennepalveluja, kun taas yhteenliittymä tarjoaa julkishyödykkeenä pääsyn tiettyyn osaan maantie- ja rautatieinfrastruktuuria. Määrittäessään kyseisen julkishyödykkeen hinnan yhteenliittymä toimii kiinteän yhteyden rahoitusta koskevan julkisen päätöksen puitteissa, mikä pätee myös maantie- ja rautatieyhteyksiin. Näin ollen yhteenliittymän ja kantelijan välinen suhde eroaa olennaisesti tavanomaisista kilpailusuhteista.
- (240) Valtiot esittivät kuitenkin myös lisäväitteitä, jotka koskivat valtiontakausmallin ja tappiontasauksen ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen luokittelua tukiohjelmiksi tai yksittäiseksi tueksi ja uudeksi tai voimassa olevaksi tueksi sekä luottamuksensuojan olemassaoloa.

⁽¹²⁴⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 24.3.2011, Freistaat Sachsen ym. v. komissio, yhdistetyt asiat T-443/08 ja T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117; pysytetty muutoksenhaussa unionin tuomioistuimen tuomiolla 19.12.2012, Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig-Halle v. komissio, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821.

5.3 Valtiontakausmallin luokittelu tukiohjelmaksi tai yksittäiseksi tueksi

- (241) Valtioiden mielestä valtiontakausmallin kuvaaminen on keskeinen kysymys, ja sen arvioinnissa on otettava asianmukaisesti huomioon asetuksen (EU) 2015/1589 tarkoitus ja kuvauksen käytännön seuraukset sekä kiinteän yhteyden että muiden vastaavien tapausten kannalta.
- (242) Valtioiden mukaan valtiontakausmalli koostuu asetuksen (EU) 2015/1589 sanamuodon perusteella tapauskohtaisesta tuesta eikä tukiohjelmista. Ne katsovat, ettei valtiontakausmalli ole tarkoitettu ”yrityksille, jotka määritellään säädöksessä tai päätöksessä yleisesti ja käsitteellisesti”, ja että se liittyy ”erityiseen hankkeeseen”. Valtioiden mukaan tätä tukee se, että yhteenliittymä on erillisyyhtiö, joka hoitaa kiinteään yhteyteen liittyviä tehtäviä, ja että yhteenliittymälle myönnettyt valtiontakaukset ovat erottamattomasti yhteydessä ja rajoittuvat toimiin, jotka liittyvät kiinteän yhteyden rakentamiseen ja sen toiminnan hoitamiseen. Tämän perusteella valtiot katsovat, että valtiontakausmalli koostuu yksittäisestä tuesta.
- (243) Valtioiden mielestä valtiontakausmalli poikkeaa tässä tapauksessa olennaisesti esimerkiksi julkisille yrityksille myönnetyistä epäsuorista takauksista, joilla konkurssi suljetaan pois kansallisen lainsäädännön nojalla ⁽¹²⁵⁾.
- (244) Valtioiden mielestä valtiot viittaavat tässä yhteydessä oikeuskirjallisuuteen, jossa annetaan esimerkkejä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdan loppupuolella esitetyn määritelmän mukaisista tukiohjelmista. Näihin esimerkkeihin sisältyvät muun muassa ohjelma, jossa tietty yritys saa vuosittain korvauksen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tarjoamisesta syntyneistä tappioista ⁽¹²⁶⁾, sekä tietyille yrityksille myönnettyt verokannustimet, jotka eivät sisällä määrään tai aikaan liittyviä rajoituksia ⁽¹²⁷⁾. Myös tällaiset ohjelmat eroavat valtioiden mielestä tarkoitukseltaan ja luonteeltaan olennaisesti yhteenliittymälle myönnetystä valtiontakausmallista.
- (245) Valtioiden mukaan hallitustenvälisestä sopimuksesta sekä Ruotsin ja Tanskan täytäntöönpanolainsäädännöstä käy myös selvästi ilmi, että yhteisvastuulliset valtiontakaukset myönnettiin yhteenliittymälle vuonna 1992 toistaiseksi voimassa olevina ja peruuttamattomasti ja ne olivat oikeudellinen ja taloudellinen edellytys sille, että yhteenliittymä voi täyttää velvollisuutensa eli toteuttaa kiinteän yhteyden ja hoitaa sen toimintaa. Näin ollen molemmilla valtioilla on toisiaan sekä yhteenliittymää kohtaan selvä, yksiselitteinen oikeudellinen velvoite varmistaa, että valtiot takaavat myöhemmät hallitustenvälisen sopimuksen ja täytäntöönpanolainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat rahoitustoimet. Valtioiden mukaan se, että tämä edellyttää hallinnointitoimia Ruotsin valtiokonttorilta ja Tanskan kansallispankilta, ei tarkoita, että valtioilla olisi mahdollisuus kieltäytyä takaamasta näitä rahoitustoimia.
- (246) Edellä esitetyn perusteella valtiontakausmallin olisi valtioiden mielestä katsottava koostuvan kahdesta yksittäisestä tapauskohtaisesta tuesta, jotka myönnettiin yhteenliittymän perustamisen yhteydessä 13 päivänä helmikuuta 1992. Kyseisestä päivämäärästä lähtien valtioilla on ollut lakisäteinen velvollisuus taata kaikki rahoitus, jota yhteenliittymä tarvitsee kiinteän yhteyden toteuttamiseksi ja käyttöön ottamiseksi. Valtioiden mielestä sekä valtiontakausmallin oikeudelliset järjestelyt että taloudelliset perustelut tukevat tätä päätelmää.
- (247) Oikeudellisten järjestelyjen osalta valtiot väittävät, että vaikka Ruotsin valtiokonttori ja Tanskan kansallispankki vastaavat yksittäisiin lainoihin ja rahoitusjärjestelyihin liittyvien takaussopimusten käytännön hallinnoinnista, niillä ei ole valtuuksia kieltäytyä myöntämästä yhteenliittymälle takauksia hankkeen rahoittamiseksi. Lisäksi vaikka Ruotsin valtiokonttori ja Tanskan kansallispankki ajoittain myöntävät, myöntävät uudelleen tai vahvistavat alkuperäisiä takauksia yksittäisiä lainanantajia kohtaan, tämä ei muuta valtioiden oikeudellista velvoitetta, joka niillä on yhteenliittymää kohtaan ja joka velvoittaa ne takaamaan yhteenliittymän tekemät hanketta koskevat taloudelliset sitoumukset.

⁽¹²⁵⁾ Valtioiden viittaavat tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen tuomioon 3.4.2014, Ranska v. komissio, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217.

⁽¹²⁶⁾ Mederer, W., Pesaresi, N., ja Van Hoof, N., *EU Competition law: Volume IV, State aid, Book 1*, Claeys & Casteels, 2008, s. 566.

⁽¹²⁷⁾ Heidenhain, M. (toim.), *European State Aid Law: A Handbook*, Beck/Hart, 2010, s. 587–588; Sinnaeve, A., ja Slot, P. J., *The new regulation on State aid procedures*, Common Market Law Review 36, nro 6, 1999, s. 1153–1194 ja 1161.

- (248) Valtiot huomauttavat, ettei hallitustenväliseen sopimukseen sisältyvien asiaa koskevien määräysten sanamuotoa, kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön sisältöä tai yhteenliittymäsopimusta ole muutettu niiden hyväksymisen jälkeen. Koska oikeusperusta, jonka nojalla yhteenliittymällä on oikeus saada valtioneuvoston rahoitukselle, ei ole muuttunut, valtiot katsovat, että valtioneuvoston myönnettiin yhteenliittymälle pysyvästi ja peruuttamattomasti sillä hetkellä, kun se sai laillisen oikeuden valtion takaamaan rahoitukseen, eli yhteenliittymän perustamispäivänä.
- (249) Kantelijan väitettyä, että Ruotsin myöntämät takaukset muutettiin toissijaisista omavelkaisiksi takauksiksi (ks. johdanto-osan 175 kappale), valtiot toimittivat lisätietoja Ruotsin yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksista koskevan velvoitteen täytäntöönpanosta. Valtiot totesivat, ettei alkuperäistä yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksista koskevaa velvoitetta ole muutettu missään vaiheessa. Hallitustenväliseen sopimukseen perustuva valtioneuvoston takauksien velvoite yhteenliittymää kohtaan vahvistettiin Ruotsin parlamentin päätöksellä. Ruotsin parlamentin päätös pantiin myöhemmin täytäntöön Ruotsin hallituksen 1 päivänä huhtikuuta 1993 tekemällä päätöksellä (K91/1443/3, K93/202/3) ja Ruotsin hallituksen 23 päivänä kesäkuuta 1994 tekemällä päätöksellä (K91/1443/3, K94/1680/3), joissa Ruotsin valtiokonttori määrättiin myöntämään takauksia. Missään näistä päätöksistä ei säännellä yksityiskohtaisesti, miten yksittäisten takaussopimusten ehdot olisi määritettävä. Sen sijaan Ruotsin valtiokonttorin oli määrä päättää asiasta ja määrittää nämä ehdot. Ruotsin parlamentti ei ole sittemmin tehnyt uusia asiaa koskevia päätöksiä eikä myöskään Ruotsin hallitus ole tämän jälkeen tehnyt päätöksiä, joilla olisi muutettu Ruotsin parlamentin päätöksessä asetettua valtioneuvoston takauksien velvoitetta. Yhteenliittymälle jo annettu oikeus pannaan täytäntöön yksittäisillä takaussitoumuksilla. Takaussitoumukset todellakin tulkitaan omavelkaisiksi takauksiksi. Tämä ei kuitenkaan muuta Ruotsin takauksien velvoitetta yhteenliittymää kohtaan eikä ylitä yhteenliittymälle hallitustenvälisessä sopimuksessa tai Ruotsin parlamentin päätöksessä annettuja oikeuksia. Lisäksi valtiot toteavat, että Ruotsin valtiokonttorilla ei ole oikeudellista toimivaltaa tai valtuuksia muuttaa tai laajentaa alkuperäistä yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksista koskevaa velvoitetta – tai myöntää uutta takauksia – ilman uutta hallituksen päätöstä. Yksittäisiä lainoja koskevien uudelleen laadittujen takausasiakirjojen erilaiset sanamuodot on tulkittava alkuperäisen yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksista koskevan velvoitteen eri täytäntöönpanoiksi eikä uusiksi yksittäisiksi takauksiksi.
- (250) Tanskan yhteisvastuullista valtioneuvoston takauksista koskevan velvoitteen täytäntöönpanon osalta valtiot selostivat, että rakennuslaissa säädetty valtioneuvoston takauksien velvoite ei ole muuttunut voimaantulonsa jälkeen. Kyseisessä säädöksessä ei säädetä nimenomaisesti takauksen käyttöönoton edellytyksistä, joten tätä takauksien velvoitetta pidetään oletusarvoisesti nk. "selvskyldnerkaution" -takauksena. Tanskan takauksista koskevassa lainsäädännössä erotetaan toisistaan "selvskyldnerkaution" ja "selvskyldnerkaution". Selvskyldnerkaution -takauksella tarkoitetaan sitä, että sen osapuolen, joka vaatii takauksia käytettäväksi, on osoitettava takaajalle, että päävelallinen ei kykene maksamaan velvoitteitaan. Tämä edellyttää tavallisesti joko sitä, i) että täytäntöönpanon aikana (eli edellä tarkoitettun osapuolen yrittäessä panna täytäntöön päävelallisen omaisuuden kohdistuvan vaateen) on todettu, ettei päävelallinen kykene maksamaan velvoitteitaan niiden erääntyessä, tai ii) että päävelallinen on haettu konkurssiin tai vastaavaan maksukyvyttömyysmenettelyyn. Selvskyldnerkaution -takauksella tarkoitetaan sitä, että se osapuoli, joka vaatii takauksia käytettäväksi, voi pyytää takaajaa maksamaan, jos päävelallinen ei ole suorittanut maksua ajoissa. Tanskan takauksista koskevan oikeuskäytännön mukaan takaus tulkitaan yleensä selvskyldnerkaution -takaukseksi, ellei ole selviä perusteita tulkita sitä selvskyldnerkaution -takaukseksi. Jos takauksista ei siis selvästi kuvata selvskyldnerkaution -takaukseksi, sen osapuolen, joka vaatii takauksia käytettäväksi, on osoitettava takaajalle, että päävelallinen ei kykene maksamaan velvoitteitaan niiden erääntyessä.
- (251) Käytännössä käyttöönoton edellytykset määritellään tarkemmin eri rahoitustoimien yhteydessä tehdyissä takaussopimuksissa. Näiden takaussopimusten sanamuodon perusteella niissä ei edellytetä tiettyjen ehtojen täytymistä, eli sijoittajilla ei ole velvollisuutta pyrkiä perimään saatavaa yhteenliittymältä, vaan se voi maksukyvyttömyystapauksessa kääntyä suoraan takaajien puoleen. Velkojat eivät ole velvollisia toteuttamaan toimia maksukyvyttömyysmenettelyn käynnistämiseksi. Toisaalta EMTN-ohjelmaan, EIP:n lainojen ehtoihin ja ISDAn vakiosopimukseen sisältyy määräys, jolla säännellään mahdollisia maksukyvyttömyystilanteita. Kyseisen määräyksen mukaan kaikki velkojat sitoutuvat siihen, etteivät ne nopeuta maksukyvyttömyyteen liittyviä valmisteluja tai maksukyvyttömyysmenettelyjä taikka itse tai yhdessä muiden kanssa esimerkiksi hae yritystä konkurssiin tai uudelleenjärjesteltäväksi tai hae sen asettamista selvitystilaan tai sen purkamista niin kauan kun takaukset kattavat yhteenliittymän velvoitteet.

- (252) Valtiot viittasivat myös Fehmarninsalmea koskevaan lopulliseen päätökseen ja erityisesti siihen, että kyseisen päätöksen johdanto-osan 253 kappaleessa komissio korosti, että Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden rakentamista ja sen toiminnan hoitamista koskeva laki sisältää valtion selvän sitoumuksen rahoittaa rakennuskustannukset valtionlainoilla ja/tai valtiontakauksilla ja että kyseisen lain mukaan valtiovarainministerillä on ainoastaan valtuudet päättää valtionlainojen ja valtiontakauksen yhdistelmästä. Valtiot viittasivat myös Fehmarninsalmea koskevan lopullisen päätöksen johdanto-osan 256 kappaleeseen ja totesivat, että valtiovarainministerillä on vain rajallinen harkintavalta valtionlainojen ja valtiontakauksen täytäntöönpanossa. Juutinraumaa koskevassa tapauksessa Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori vastaavat yksittäisiin lainoihin ja rahoitusjärjestelyihin liittyvien takausten käytännön hallinnoinnista eikä niillä ole valtuuksia kieltäytyä myöntämästä yhteenliittymälle hankkeen rahoittamiseksi tarvittavia takauksia. Näin ollen valtiot väittävät, että niillä on Juutinraumaa koskevassa tapauksessa vieläkin rajallisempi harkintavalta kuin Fehmarninsalmea koskevassa tapauksessa.
- (253) Lisäksi valtiot huomauttavat, että kuten komissio korosti, Femern A/S:lle eli Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden rakentamisesta ja toiminnan hoitamisesta vastaavalle erillisyyhtiölle myönnetty tuki liittyy yksinomaan kyseisen kiinteän yhteyden suunnittelun ja rakentamisen rahoittamiseen sulkien pois muut hankkeet tai toiminnot. Valtiot väittävät, että sama pätee Juutinraumaa koskevassa tapauksessa. Yhteenliittymä on erillisyyhtiö, joka ei saa harjoittaa muuta kuin kiinteään yhteyteen liittyvää toimintaa. Jos arvioitaisiin takausten laajuutta ottaen huomioon, että yhteenliittymä ei voi harjoittaa muuta toimintaa, tällainen arvio voisi valtioiden mielestä johtaa vain siihen lopputulemaan, että takaukset liittyvät tiettyyn erityiseen hankkeeseen.
- (254) Valtiot toteavat vielä, että – samoista syistä kuin Fehmarninsalmea koskevassa tapauksessa – yhteenliittymälle ei selvästikään myönnetä uutta tukea aina, kun toteutetaan uusi, takauksen kattama rahoitustoimi. Näin ollen Fehmarninsalmea koskeva lopullinen päätös vahvistaa valtioiden näkemyksen, jonka mukaan valtiontakauksia olisi pidettävä kahtena yksittäisenä tapauskohtaisena tukena, jotka myönnettiin yhteenliittymän perustamisen yhteydessä vuonna 1992.
- (255) Valtiontakausmallin taloudellisena perusteena on minimoida hankkeen kokonaisrahoituskustannukset. Jos valtiot voisivat oman harkintansa mukaan päättää, myönnettäinkö yhteenliittymälle kussakin tilanteessa takaus, tämä tavoite vaarantuisi. Malli ei toimisi rahoitusmekanismina, jos yhteenliittymän pitäisi hakea valtiontakauksia valtioilta joka kerta, kun se aikoo ottaa uuden lainan. Markkinatalouden periaatteiden perusteella ei myöskään voida toisaalta odottaa, että yhteenliittymä vastaisi piirteiltään yritystä, joka kilpailee muiden markkinatoimijoiden kanssa, ja toisaalta olettaa, että kyseinen yritys olisi ottanut vastuun kiinteän yhteyden rahoituksesta ilman, että sillä olisi ollut alusta alkaen selvä laillinen oikeus rahoittaa sille rakentamisesta aiheutuvat kustannukset valtiontakauksilla. Lisäksi valtiot väittävät, että myös talouteen (erityisesti rahoitusmarkkinoihin) liittyvät tosiseikat vahvistavat, että tuki myönnettiin vuonna 1992. Standard & Poor'sin 18 päivänä marraskuuta 2016 julkaisevan yhteenliittymää koskevan luottoanalyysin yhteenvedossa todetaan, että takausten sanamuodon mukaan takaukset kattavat peruuttamattomasti ja ehdoitta Øresundsbron kaikki velat ja korkomaksut. Tästä syystä Standard & Poor's luokittelee yhteenliittymän velan Ruotsin ja Tanskan pitkän aikavälin luottoluokkaan eli AAA-luokkaan.
- (256) Lopuksi valtiot väittävät, että unionin valtioneuvoston päätöksen ja oikeuskäytännön yleiset periaatteet tukevat päätelmää, jonka mukaan valtiontakausmallista johtuva tuki myönnettiin yhteenliittymän perustamisen yhteydessä. Valtioiden mielestä yhteenliittymän perustamisen yhteydessä annetut sitoumukset taata yhteenliittymän kiinteää yhteyttä varten ottamat lainat olivat luotettavia ja täsmällisiä eivätkä ne edellyttäneet tiettyjen ehtojen täyttymistä. Näin ollen valtiontakausmallista johtuva tuki myönnettiin vuonna 1992, kun yhteenliittymä sai peruuttamattoman laillisen oikeuden – joka ei edellyttänyt tiettyjen ehtojen täyttymistä – käyttää valtiontakausmallia tiettyyn erityiseen hankkeeseen liittyvien sitoumustensa rahoittamiseksi, vaikka kyseisiä tulevia rahoitusjärjestelyjä ei ollutkaan vielä tehty (eli vaikka takauksia ei ollut vielä ”maksettu”).

5.4

Valtiontakausmallin luokittelu uudeksi tai voimassa olevaksi tueksi

- (257) Valtiot viittaavat asetuksen (EU) 2015/1589 17 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan (tuen takaisinperintään sovellettava) kymmenen vuoden vanhentumisaika alkaa päivästä, jona sääntöjenvastainen tuki on myönnetty tuen saajalle yksittäisenä tukena.

- (258) Valtiot katsovat, että kymmenen vuoden vanhentumisaika päättyi 13 päivänä helmikuuta 2002 eli kymmenen vuotta yhteenliittymän perustamisesta (13 päivänä helmikuuta 1992). Näin ollen kaikki valtiontakausmalliin liittyvä tuki on voimassa olevaa tukea eikä sitä voida periä takaisin.
- (259) Lisäksi Ruotsin viranomaiset väittävät, että mahdollinen tuki myönnettiin lopullisesti ennen Ruotsin liittymistä unioniin ja ennen ETA-sopimuksen ⁽¹²⁸⁾ voimaantuloa eli tammikuun 1 päivää 1994. Näin ollen Ruotsin myöntämä yhteisvastuullinen valtiontakaus on voimassa olevaa tukea asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdan sekä Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjan 144 artiklan mukaisesti.
- (260) Valtiot katsovat, että ”uuden tuen” ja ”voimassa olevan tuen” sekä ”tukiohjelmien” ja ”tapauskohtaisen tuen” välisillä olennaisilla eroilla pyritään löytämään tasapaino seuraavien kahden keskeisen näkökohdan välillä: i) valtiontukisääntöjen tehokas täytäntöönpano ja ii) jäsenvaltioiden sekä tuensaajan ja sen sopimusosapuolien oikeusvarmuus niiden mukautettua oman tilanteensa sen mukaan, että ne voivat luottaa saavansa tukea.
- (261) Valtiot lisäävät tästä näkökulmasta, että hankkeen käynnistämisen ja kiinteän yhteyden rakentamiseen liittyvien kustannusten maksamisen kannalta perustavanlaatuisena oikeudellisena ja taloudellisena oletuksena oli, että yhteenliittymä sai valtiontakaukset molemmilta osallistuvilta valtioilta ja että kyseiset valtiontakaukset olisivat voimassa, kunnes yhteenliittymän velka olisi maksettu kokonaisuudessaan takaisin.
- (262) Lisäksi valtiot toteavat, että mikä tahansa asianosainen tai mahdollinen kilpailija olisi yhteenliittymän perustamisesta lähtien voinut valittaa komissiolle tai vedota SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaan ja viedä asian suoraan kansallisten tuomioistuinten tarkasteltavaksi unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisten määräaikojen puitteissa. Näiden määräaikojen umpeuduttua komissiolla ei ole toimivaltaa määrätä tukea takaisinperittäväksi tai määrätä asiaan liittyviä tulevaisuuteen ulottuvia toimenpiteitä. Valtiot väittävät, että yhteenliittymälle ja valtioille aiheutuisi kohtuutonta oikeudellista epävarmuutta, jos komissiolla olisi toimivalta toteuttaa tällaisia toimia useita vuosikymmeniä hankkeen käynnistämisen ja velan syntymisen jälkeen.
- (263) Valtiot lisäävät, että lainojen jatkuvalla jälleenerahoituksella on varmistettu mahdollisimman pienet kokonaislainakustannukset ja että valtion takaamien lainojen – joita jatkuvan jälleenerahoituksen vuoksi otetaan jatkuvasti – ei pitäisi johtaa siihen, että yhteenliittymää kohdellaan eri tavalla kuin jos se vuonna 1992 olisikin päättänyt ottaa velkaa pitkäaikaisina valtion takaamina lainoina, joita ei olisi tarvinnut jälleenerahoittaa.
- (264) Edellä esitetyn perusteella valtiot väittävät, että valtiontakausmallista johtuva tuki myönnettiin yhteenliittymälle lopullisesti ja peruuttamattomasti 13 päivänä helmikuuta 1992.
- (265) Vaikka valtioiden näkemyksenä on, että valtiontakausmallista johtuva tuki on voimassa olevaa tukea eikä sitä siksi voida periä takaisin, ne ovat kuitenkin sitoutuneet varmistamaan, että yhteenliittymä rahoittaa uuden velan ja jälleenerahoittaa olemassa olevat velat markkinaehdoin. Näin ollen yhteenliittymälle annettu valtiontakausmallista johtuva voimassa oleva tuki lakkaa asteittain yhteenliittymän velkainstrumenttien erääntyessä. Valtiot toimittivat komissiolle yleiskatsauksen jäljellä olevan velan muuttamisesta markkinaehtoiseksi velaksi ja velan odotetusta takaisinmaksusta. Velkaa jälleenerahoitetaan markkinaehdoin sitä mukaa kuin se erääntyy ja jälleenerahoitusta tarvitaan. Näin ollen tuleva markkinaehtoinen rahoitus pannaan täytäntöön vähitellen sitä mukaa kuin tarvetta jälleenerahoitukselle ilmenee tulevaisuudessa. Valtiot vahvistivat tässä yhteydessä, ettei yhteenliittymä ole saanut uutta valtion takaamaa rahoitusta tai jälleenerahoitusta Juutinrauma-tuomion jälkeen (ks. johdanto-osan 116 kappale). Käytännössä tuen lakkauttaminen on siis jo alkanut.

⁽¹²⁸⁾ Sopimus Euroopan talousalueesta (EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3).

5.5 Tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä esitetyt huomautukset

- (266) Tanska toteaa tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta, että jos niiden on katsottava kuuluvan valtiontukisääntöjen soveltamisalaan, kyseiset toimenpiteet olisi luettava pääasiassa voimassa olevaksi tueksi.
- (267) Tanska väittää (viitaten myös asian SA.38371 (2014/CP) yhteydessä esitettyihin väitteisiin), että rakennuslaissa vahvistettiin jo aivan alkuvaiheessa, että A/S Øresundiin sovellettaisiin Tanskan yleisen verotuspäätöslain sääntöjä (15 §) suotuisampia tappiontasaussääntöjä, ottaen huomioon erityisolosuhteet eli se, että infrastruktuurin rakennuskustannusten vuoksi oli ilmeistä, että A/S Øresundin rahoitus edellyttää pitkän aikavälin suunnittelua. Sen vuoksi lainsäätäjät rakennuslain valmisteluasiakirjoissa nimenomaisesti totesi, että vuonna 1991 myönnetyn tappiontasausten pidennetyn aikarajan syynä oli se, ettei A/S Øresund pystyisi hyödyntämään yleisiä tappiontasaussääntöjä (joiden mukaan tappiontasausten aikaraja on viisi vuotta), koska sen menot olisivat merkittävät eikä se tekisi rakennusvaiheessa voittoa. Tanska toteaa, että ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa syntyneet tappiot johtuivat pääasiassa kiinteän yhteyden rakentamisen kannalta välttämättömien lainojen koroista. Rahoituskustannukset (korko) eivät kuulu hankintamenoihin, jotka voidaan aktivoida omaisuuseränä yhteenliittymän taseeseen ja joista voidaan tehdä poistoja. Tanskan tulo- ja omaisuuden verotusta koskevassa yleisessä laissa⁽¹²⁹⁾ säädetyn korkojen vähentämistä koskevan yleissäännön mukaan korkokustannukset ovat kuitenkin vähennyskelpoisia kuluja, minkä vuoksi niistä aiheutui tappioita hankkeen alkuvaiheessa.
- (268) Poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöstä Tanska toteaa, että A/S Øresundiin sovellettiin rakennuslain 12 §:n nojalla erillistä oikeusperustaa hankkeeseen liittyvien alkuvaiheen hankintakustannusten poistojen osalta. Tanskan mukaan tavanomaisista (yleisesti sovellettavista) poistosäännöistä säädettiin Tanskan verotuspoistolaisa. Tanska viittasi tässä yhteydessä rakennuslain valmisteluasiakirjoihin, joiden mukaan erityissäännökset vastaavat tuolloin voimassa olleen Tanskan verotuspoistolain (16 päivänä elokuuta 1991 annetun konsolidoidun lain nro 597 22 §:n) nojalla ”rakennuksiin ja muihin laitoksiin” sovellettavia säännöksiä. Tanska selosti, että poistoja koskevan Tanskan erityissäännön tarkoituksena oli yksinkertaistaa käytäntöä siten, että kaikkiin omaisuuseriin sovellettaisiin samaa sääntöä, millä oli alun perin korkeintaan kielteinen vaikutus yhteenliittymään, sillä kyseisen säännön mukaan kaikkiin omaisuuseriin sovellettiin epädullisinta poistoprosenttia (muut omaisuuserät, kuten koneet, voitiin normaalisti poistaa nopeammin kuin 6 %:n / 2 %:n suuruisina erinä, mutta A/S Øresundin tapauksessa enimmäispoistoaste oli 6 % / 2 %).
- (269) Tanskan viranomaisten mukaan tappiontasausta koskevia Tanskan erityissääntöjä ei voida pitää etuina, joita on tarkasteltava valtiontakausmallista erillään. A/S Øresundiin sovellettavilla säännöillä pyritään samaan tavoitteeseen kuin valtiontakausmallilla eli varmistamaan kiinteän yhteyden rahoitus mahdollisimman pienin kustannuksin. Lisäksi näiden veroetujen sisältämät määrät ovat erottamattomasti yhteydessä valtiontakausmalliin, ja niiden yhdistetty nettovaikutus nolaa A/S Øresundin mahdollisesti saamat verohyödyt. Tarkemmin sanottuna valtiontakausmallin kautta myönnetyn tuen kokonaismäärää (bruttoavustusekvivalenttia) vähentää se, että tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt keventävät yhteenliittymän verorasitetta ja siten sen velkataakkaa. Jos A/S Øresundiin ei sen sijaan olisi sovellettu näitä erityissääntöjä, yhteenliittymän velkataakka olisi ollut suurempi ja siten sille olisi myönnetty valtiontakausmallin kautta suurempia tukimääriä. Toisin sanoen A/S Øresundiin sovellettavien tappiontasausta koskevien Tanskan erityissääntöjen päätarkoituksena oli tehdä hankkeesta taloudellisesti vakaampi ja siten pienentää riskiä, joka liittyy lainojen myöntämiseen yhteenliittymälle.
- (270) Lisäksi Tanska esittää, että jos jonkin tappiontasausta koskevasta Tanskan erityissäännöistä katsotaan kuuluvan valtiontukisääntöjen soveltamisalaan, ajanjakso, jonka osalta tappiontasausta koskevasta säännöistä mahdollisesti saatua etua tarkastellaan, rajoittuu 1 päivän tammikuuta 2013 ja 31 päivän joulukuuta 2015 väliseen kolmen vuoden ajanjaksoon. Verovuodesta 2002 verovuoden 2012 loppuun ei syntynyt etua, koska tuolloin Tanskan kaikki yhtiöverovelvolliset oikeushenkilöt voivat siirtää tappionsa eteenpäin tuleville verovuosille ilman rajoituksia. Ennen kyseistä ajanjaksoa voimassa ollut tappiontasausta koskeva erityissääntö olisi katsottava voimassa olevaksi tueksi, joka myönnettiin, kun rakennuslaki tuli voimaan. Tässä yhteydessä Tanska toteaa, että vuosien 1991–2001 LCF-

⁽¹²⁹⁾ Statsskatteloven, 6 §:n 1 momentin e kohta.

sääntö eroaa merkittävästi France Télécom -tuomioissa tarkasteltavana olleesta tilanteesta. Rakennuslaissa vahvistettiin A/S Øresundin erityistilanne huomioon ottaen jo aivan alkuvaiheessa, että A/S Øresundiin sovellettaisiin suotuisampia tappiontasaussääntöjä, koska infrastruktuuri-investointien rahoitus edellyttää pitkän aikavälin suunnittelua. Edun myöntämisaikankohdan osalta olisi katsottava, että mahdollinen etu myönnettiin viimeistään tappioiden syntymisaikana, eikä sillä, että tappiot tasattiin myöhempänä ajankohtana, ole merkitystä määritettäessä, milloin etu myönnettiin, eli arvioitaessa, onko tuki nyt voimassa olevaa tukea. Kyseinen etu ei siis määräytynyt maksettavan veron vuotuisen sääntelyn perusteella tai ollut riippuvainen siitä, kuten France Télécom -tuomioissa, ja se olisi voitu poistaa ainoastaan muuttamalla lainsäädäntöä.

- (271) Tanska myös toimitti lisätietoja A/S Øresundin vuotuisista veroilmoituksista, erityisesti vuoden 1992 jälkeen siirretyistä ja tasaukseen käytetyistä tappioista sekä vuotuisista poistosummista. Tanska vahvisti, että tappiontasaukseen käytettiin yli viisi vuotta aikaisemmin syntyneitä tappioita (joiden poisto aika tavanomaisten sääntöjen mukaan olisi ollut umpeutunut). Lisäksi vuosina 2013–2015 kaikki voitot tasattiin siirretyillä tappioilla, mikä ei tavanomaisten verotussääntöjen mukaan olisi ollut mahdollista näiden sääntöjen sisältämän rajoituksen vuoksi. Tanska myös vahvisti, että ensimmäinen poisto kiinteän yhteyden omaisuuseristä tehtiin verovuonna 2004 ja että kyseisen poistoerän suuruus oli 6 prosenttia, kun tavanomaisten verotussääntöjen mukainen poistoaste oli tuolloin 5 prosenttia. A/S Øresund hyödynsi mahdollisuutta tehdä poistoja 6 prosentin suuruisina myös verovuodesta 2008 alkaen, jolloin tavanomaisten verotussääntöjen mukainen poistoaste oli 4 prosenttia. Lisäksi Tanska vahvisti, että kaikkien tehtyjen poistojen kokonaismäärä pysyi alle 60 prosentissa verovuoden 2015 loppuun asti, minkä jälkeen tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt kumottiin.

5.6 Tukitoimenpiteiden soveltuvuus sisämarkkinoille

- (272) Muodostettuaan kantansa valtiontuen olemassaoloon ja tuen luokitteluun voimassa olevaksi tueksi (ks. 5.2–5.5 jakso) valtiot eivät katsoneet aiheelliseksi tai tarpeelliseksi esittää yksityiskohtaisia huomautuksia aloittamispäätöksessä esitetyistä epäilyistä, jotka koskivat yhteenliittymälle mahdollisesti myönnetyn tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

5.7 Luottamuksensuoja

- (273) Valtioiden katsovat, ettei unionin yleinen tuomioistuimien ottanut Juutinrauma-tuomioissa kantaa luottamuksensuojan olemassaoloon Aéroports de Paris -tuomion jälkeisenä ajanjaksona. Näin ollen ne ovat eri mieltä asianomaisten osapuolten kanssa, jotka kaikki väittivät, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomiota olisi tulkittava siten, ettei yhteenliittymällä ja valtioilla ollut luottamuksensuojaa joulukuun 12 päivän 2000 jälkeen.
- (274) Valtioiden pyytävät, että jos komission valtiontukiarvioinnin perusteella on tarpeen määrittää tarkka ajankohta, josta lähtien valtioilla ja yhteenliittymällä ei enää ollut luottamuksensuojaa, komissio ottaa huomioon hankkeen erityisolosuhteet.
- (275) Valtioiden katsovat ensinnäkin, että on myönnettävä, että yhteenliittymällä ja valtioilla oli toimenpiteiden osalta luottamuksensuoja ennen Aéroports de Paris -tuomiota ja siten koko rakennusvaiheen eli sen ajanjakson ajan, jona yhteenliittymän velka syntyi. Tämän jälkeen valtioilla ja yhteenliittymällä ei ollut juurikaan mahdollisuutta muuttaa rahoitusmallia. Valtioiden toteavat, että tällaisessa tilanteessa ennen kyseistä tuomiota saadun luottamuksensuojan on jatkuttava myös tuomion antamispäivän jälkeen, jotta sillä olisi vaikutusta. Yhteenliittymän oletukset siitä, miten se voi myöhemmin rahoittaa ja jälleenrahoittaa rakennusvelkansa, muodostuivat siis ennen Aéroports de Paris -tuomiota, vaikka valtioilla ja yhteenliittymällä ei ollutkaan enää luottamuksensuojaa joulukuun 2000 jälkeen. Jos kyseisellä tuomiolla estettäisiin yhteenliittymän mahdollisuus (jälleen)rahoittaa itseään valtiontakauksilla, se vaarantaisi yhteenliittymän toiminnan jatkumisen ja käytännössä poistaisi takautuvasti valtioiden ja yhteenliittymän luottamuksensuojan joulukuuta 2000 edeltävän ajanjakson osalta.

- (276) Toiseksi yksikään asianomaisista osapuolista (kantelija mukaan lukien) ei valittanut yhteenliittymän käytettävissä olevista valtiontakauksista tai tappiontasauista ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä yli 20 vuoteen yhteenliittymäsopimuksen voimaantulosta vuonna 1992 ja yli 12 vuoteen kiinteän yhteyden käyttöönnotosta.
- (277) Kolmanneksi yhteenliittymällä tai valtioilla ei ollut Aéroports de Paris -tuomion perusteella mitään syytä uskoa, että kiinteä yhteys kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Tuomio koski tarkkarajaisesti vain tiettyä tapausta, ja sitä käsiteltiin tuolloin lentoasemasektorille kuuluvana asiana, joka liittyi kyseisen sektorin vapauttamiseen. Komissio tai mikään kolmas osapuoli ei myöskään antanut yhteenliittymälle tai valtioille syytä epäillä yhteenliittymän rahoituksen lainmukaisuutta yli 12 vuoteen kiinteän yhteyden toiminnan alkamisesta, kuten johdanto-osan 276 kappaleessa mainitaan.
- (278) Näiden kolmen väitteen ja tämän asian erityisolosuhteiden perusteella valtiot toteavat ensinnäkin, että Aéroports de Paris -tuomion jälkeen ja siihen asti, kun rakennusvelka on maksettu kokonaisuudessaan takaisin, yhteenliittymälle myönnettyihin tukitoimenpiteisiin olisi sovellettava myös luottamuksensuojaa. Muussa tapauksessa yhteenliittymän ja valtioiden luottamuksensuoja ennen joulukuuta 2000 olisi merkityksetön.
- (279) Toiseksi ja joka tapauksessa jäsenvaltiot katsovat, että luottamuksensuoja jatkui siihen saakka, kun unionin yleinen tuomioistuin kumosi vuoden 2014 päätöksen 19 päivänä syyskuuta 2018, sillä yhteenliittymä ja valtiot eivät olleet havainneet, että komission vuoden 2014 päätöksessä tekemä tutkinta olisi ollut riittämätöntä ennen kyseistä päivää.
- (280) Kolmanneksi ja joka tapauksessa jäsenvaltiot katsovat, että yhteenliittymällä ja valtioilla oli luottamuksensuoja siihen saakka, kun komissio antoi vuoden 2014 päätöksensä, joka myöhemmin riitautettiin unionin yleisessä tuomioistuimessa, koska vuoden 1995 kirjeillä oli samat oikeusvaikutukset kuin päätöksellä, jonka mukaan toimenpide ei ollut valtiontukea. Koska komissio ei riitauttanut kirjettä eikä millään muullakaan tavalla kyseenalaistanut sitä ennen vuoden 2014 päätöstä, valtioilla oli luottamuksensuoja.
- (281) Neljänneksi ja joka tapauksessa valtiot katsovat, että yhteenliittymällä ja valtioilla oli luottamuksensuoja ainakin siihen saakka, kun ne saivat 13 päivänä toukokuuta 2013 päivätyn komission kirjeen, jolla kantelu toimitettiin.

5.8 Tulevaisuuteen ulottuvat toimenpiteet

- (282) Valtioiden katsovat, että yhdelläkään kantelijan ehdottamista tulevaisuuteen ulottuvista toimenpiteistä tai rakenteellisista korjaustoimenpiteistä ei ole oikeusperustaa unionin valtiontukilainsäädännössä, minkä vuoksi ne olisi jätettävä huomiotta. Ne toteavat tässä yhteydessä, että SEUT-sopimuksen 345 artiklassa määrätään, että SEUT-sopimuksella ei puututa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin. Oikeuskäytännön⁽¹³⁰⁾ mukaisesti jäsenvaltiot voivat vapaasti määrittää sisäisissä järjestelmissään omistusoikeusjärjestelmän, mukaan lukien se, haluavatko ne perustaa valtion omistamia yhtiöitä.
- (283) Kantelijan väitteestä, jonka mukaan yhteenliittymä saisi edelleen merkittävää etua konkurssista vapauttamisen vuoksi, vaikka valtiot lakkaisivat myöntämästä erityisiä valtiontakauksia (johdanto-osan 222 kappale), valtiot totesivat, että mikään ei periaatteesta estä yhteenliittymää joutumasta Tanskan tai Ruotsin lainsäädännön mukaisten tavanomaisten konkurssimenettelyjen kohteeksi. Tämä käy selvästi ilmi havainnosta, jonka mukaan EMTN-ohjelmassa, EIP:n lainoissa ja ISDan vakiosopimuksissa viitataan erityisesti mahdolliseen maksukyvyttömyystilanteeseen (johdanto-osan 251 kappale).

⁽¹³⁰⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.3.1985, Italia v. komissio, 41/83, ECLI:EU:C:1985:120, 22 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 30.4.1974, Sacchi, 155/73, ECLI:EU:C:1974:40, 14 kohta.

6. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

6.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolon arviointi

- (284) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".
- (285) Tämän määräyksen perusteella toimenpiteen luokittelu valtiontueksi edellyttää, että kaikki alla luetellut ehdot täyttyvät: i) toimenpiteen kohteena on yritys, ii) toimenpide katsotaan valtion toiminnaksi, ja se rahoitetaan valtion varoista, iii) toimenpiteellä annetaan valikoivaa etua sille, joka on toimenpiteen kohteena, ja iv) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (286) Aloittamis päätöksen johdanto-osan 100 kappaleessa komissio totesi alustavasti, että valtioiden yhteenliittymälle kiinteän yhteyden rahoittamiseksi myöntämät valtiontakaukset sekä tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

6.1.1 Taloudellinen toiminta ja yrityksen käsite

- (287) Komissio toteaa, että valtiontukisääntöjä sovelletaan vain, jos tuensaaja on "yritys". Euroopan unionin tuomioistuimien on johdonmukaisesti määritellyt yritykset taloudellista toimintaa harjoittaviksi yksiköiksi riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta⁽¹³¹⁾. Kaikkea toimintaa, joka koostuu tavaroiden ja/tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla, pidetään taloudellisena toimintana⁽¹³²⁾. Yksikkö, joka harjoittaa sekä taloudellista että muuta kuin taloudellista toimintaa, katsotaan yritykseksi ainoastaan taloudellisen toimintansa osalta⁽¹³³⁾.
- (288) Lisäksi tietyn toiminnan luokittelussa taloudelliseksi toiminnaksi ei ole merkitystä, olisiko yksityinen sijoittaja voinut harjoittaa samaa toimintaa⁽¹³⁴⁾. Kun yhteisö harjoittaa taloudellista toimintaa, se katsotaan oikeudellisesta muodostaan tai rahoitustavastaan riippumatta SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi yritykseksi, ja valtiontukisääntöjä voidaan soveltaa valtion yhteisölle myöntämiin tai valtion varoista myönnettyihin etuihin⁽¹³⁵⁾.
- (289) Unionin tuomioistuimet ovat lisäksi todenneet, että tavallisesti korvausta vastaan tarjotut palvelut voidaan luokitella taloudelliseksi toiminnaksi ja että korvauksen olennainen piirre on se, että korvaus muodostaa kyseisen palvelun taloudellisen vastikkeen⁽¹³⁶⁾. Tästä seuraa, että harjoitetun toiminnan luonne ratkaisee sen, onko yhteisö valtiontukilainsäädännössä tarkoitettu yritys.

⁽¹³¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.9.2000, Pavlov ym. v. Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, yhdistetyt asiat C-180/98–C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, 74 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.1.2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato ja Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 107 kohta.

⁽¹³²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.6.1987, komissio v. Italia, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.6.1998, komissio v. Italian tasavalta, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, 36 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.9.2000, Pavlov ym. v. Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, yhdistetyt asiat C-180/98–C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, 75 kohta.

⁽¹³³⁾ Aéroports de Paris -tuomio, 108 kohta.

⁽¹³⁴⁾ Ks. tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.2.2002, Wouters, Savelbergh ja Price Waterhouse Belastingadviseurs BV v. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, 58 kohta.

⁽¹³⁵⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.2.1993, Christian Poucet v. Assurances Générales de France ja Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon ja Daniel Pistre v. Cancave, yhdistetyt asiat C-159/91 ja C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, 17 kohta.

⁽¹³⁶⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 20.9.2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven v. komissio, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, 75 kohta.

- (290) Aéroports de Paris -tuomiossa ⁽¹³⁷⁾ unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että lentoaseman toiminnan harjoittamista on pidettävä taloudellisena toimintana. Myöhemmin Leipzig Halle -tuomioissa todettiin, että jos lentoaseman kiitorataa käytetään taloudelliseen toimintaan, sen rakentaminen on myös taloudellista toimintaa, joten sen rahoitus voi kuulua valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Vaikka nämä asiat liittyvät erityisesti lentoasemiin, vaikuttaa siltä, että unionin tuomioistuimen kehittämää periaatteita voidaan soveltaa myös muun sellaisen infrastruktuurin rakentamiseen, joka liittyy erottamattomasti taloudelliseen toimintaan ⁽¹³⁸⁾ ⁽¹³⁹⁾, kuten unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut Belgian satamia koskevassa tuomiossa ⁽¹⁴⁰⁾.
- (291) Komissio totesi jo aloittamispäätöksen johdanto-osan 74–76 kappaleessa, että alustavasti voitiin katsoa, että yhteenliittymä harjoittaa taloudellista toimintaa ja että se olisi katsottava yritykseksi. Valtiot väittävät, että yhteenliittymä ei ole yritys sen vuoksi, että se ei harjoita taloudellista toimintaa (5.2.2 jakso). Valtioiden mukaan kiinteän yhteyden rakentaminen ja sen toiminnan hoitaminen ovat klassisia esimerkkejä julkisen vallan käytöstä, joka ei kuulu ja jonka ei pidä kuulua SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- (292) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, kun valtiot toimivat julkisen vallan käyttäjänä ⁽¹⁴¹⁾ tai kun julkisyhteisöt toimivat viranomaisen ominaisuudessaan ⁽¹⁴²⁾. Yhteisön voidaan katsoa toimivan julkisen vallan käyttäjänä, kun kyseessä oleva toiminta kuuluu valtion keskeisiin tehtäviin tai liittyy näihin tehtäviin luonteeltaan, tavoitteeltaan sekä siihen sovellettavilta säännöiltään ⁽¹⁴³⁾.
- (293) Komissio katsoo, että kokonaisarviointi on tarpeen, ja että yhteenliittymän toiminta voidaan katsoa julkisen vallan käyttämiseksi, jos sen toiminta liittyy valtion keskeisiin tehtäviin luonteensa, tavoitteensa ja siihen sovellettavien sääntöjen perusteella. Ainoastaan muu kuin taloudellinen toiminta voi kuulua julkisen vallan käytön käsitteen soveltamisalaan ⁽¹⁴⁴⁾.
- (294) Vakiintuneen oikeuskäytännön ⁽¹⁴⁵⁾ mukaan taloudellisen toiminnan määrittelyn olisi perustuttava tosiasioihin eli tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseen tietyillä markkinoilla. Yhteenliittymä toimii kiinteän yhteyden infrastruktuurin omistajana ja ylläpitäjänä markkinoilla, joilla se tarjoaa liikennepalveluja korvausta vastaan kansalaisille ja yrityksille: yhteenliittymä perii maksun (tietullin) kiinteän yhteyden teosuuden käyttäjiltä Juutinrauman ylittämisestä, minkä lisäksi Ruotsin liikennevirasto ja Tanskan rautatievirasto maksavat maksun kiinteän yhteyden rautatieinfrastruktuurin käytöstä. Yhteenliittymän tie- ja rautatieliikenteestä saatavilla tuloilla on tarkoitus rahoittaa kiinteän yhteyden suunnittelusta, hankesuunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja käytöstä aiheutuvia kokonaiskustannuksia sekä sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia jakamalla osinkoja emoyhtiöille (johdanto-osan 70 kappale).

⁽¹³⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen 24 päivänä lokakuuta 2002 antamassa tuomiossa Aéroports de Paris v. komissio, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, vahvistettu 125 kohta.

⁽¹³⁸⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 14.1.2015, Eventech v. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 42 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 15.3.2018, Naviera Armas v. komissio, T-108/16, ECLI:EU:T:2018:145, 119 kohta.

⁽¹³⁹⁾ Ks. myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä annetun komission tiedonannon (EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1) 202 kohta.

⁽¹⁴⁰⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 20.9.2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven v. komissio, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, 98–107 kohta.

⁽¹⁴¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.6.1987, komissio v. Italia, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 ja 8 kohta.

⁽¹⁴²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 4.5.1988, Bodson, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, 18 kohta.

⁽¹⁴³⁾ Ks. erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.1.1994, SAT Fluggesellschaft mbH v. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, 30 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.3.1997, Cali & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, 22 ja 23 kohta.

⁽¹⁴⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.3.2009, SELEX Sistemi Integrati SpA v. komissio, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, 70 kohta.

⁽¹⁴⁵⁾ Esimerkiksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.6.1987, komissio v. Italia, ECLI:EU:C:1987:283, 7 kohta.

- (295) On huomattava, että yhteenliittymälle ei ole myönnetty erityistä julkista valtaa kiinteän yhteyden rakentamisen ja toiminnan osalta, vaan se rakentaa ja käyttää infrastruktuuria talouden toimijana. Suurten infrastruktuurihankkeiden rakentaminen ja kaupallinen hyödyntäminen ei sinänsä ole julkisen vallan käyttöä, ja kiinteän yhteyden rakentamiseen ja toimintaan sovelletaan taloudellista logiikkaa, sillä se rahoitetaan suurelta osin käyttäjien maksuilla⁽¹⁴⁶⁾. Yhteenliittymän toiminta on hyvin erilaista kuin mitä aiemmin on katsottu kuuluvan julkisen vallan toimintoihin, kuten armeijaan tai poliisiin, ilmaliikenteen turvallisuuteen ja valvontaan, meriliikenteen valvontaan ja turvallisuuteen, saastumisen estämisen valvontaan, vankeusrangaistusten järjestämiseen, rahoitukseen ja täytäntöönpanoon, julkisten viranomaisten harjoittamaan julkisten maa-alueiden kehittämiseen ja elvyttämiseen sekä julkisiin tarkoituksiin käytettävien tietojen keruuseen asianomaisille yrityksille kyseisten tietojen ilmoittamiseksi asetetun lakisääteisen velvoitteen perusteella⁽¹⁴⁷⁾.
- (296) Juutinrauman ylittämiseen liittyvät markkinat ovat olemassa erityisesti siksi, että nykyinen lauttaliikenteen harjoittaja, joka on markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen yritys, tarjosi jo palvelua korvausta vastaan. Yhteenliittymän tarjoamat liikennepalvelut kilpailevat näin ollen lauttaliikenteen harjoittajien tarjoamien liikennepalvelujen kanssa. Komissio ei hyväksy johdanto-osan 239 kappaleessa esitettyä valtioiden väitettä, jonka mukaan yhteenliittymän ei voida katsoa kilpailevan lauttaliikenteen kanssa. Kuten valtiot myöntävät, yhteenliittymän hinnoittelupolitiikka voi vaikuttaa merkittävästi kantelijan liiketoimintaan. Riippumatta siitä, onko yhteenliittymä suunniteltu kilpailemaan lauttaliikenteen kanssa vai ei⁽¹⁴⁸⁾, se tarjoaa palvelua Juutinrauman ylittämiseksi, mikä vaikuttaa suoraan vakiintuneiden markkinatoimijoiden kilpailuasemaan. Näin ollen komissio päätelee, että yhteenliittymä harjoittaa taloudellista toimintaa kiinteää yhteyttä ylläpitäessään.
- (297) Lisäksi komissio toteaa, että toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla, ei ole luonteeltaan julkisen vallan käyttöä pelkästään sen vuoksi, että jäsenvaltio on päättänyt myöntää julkisyhteisölle monopolin tarjota kyseisiä tavaroita tai palveluja⁽¹⁴⁹⁾. Tältä osin komissio muistuttaa, että kysymys siitä, onko tietyille palveluille olemassa markkinat, voi määräytyä sen mukaan, miten nämä palvelut on järjestetty asianomaisessa jäsenvaltiossa, ja että poliittisten valintojen tai taloudellisen kehityksen seurauksena tietyn toiminnan luokittelu voi muuttua ajan mittaan⁽¹⁵⁰⁾. Pelkästään se seikka, että julkinen yhtiö kuuluu ministerin toimivaltaan, ei kuitenkaan estä sitä, että sen katsotaan harjoittavan taloudellista toimintaa⁽¹⁵¹⁾. Lisäksi pelkästään se, että yhteisö on perustettu kansainvälisen sopimuksen perusteella, ei tarkoita, että kyseisen yhteisön harjoittama toiminta on julkisen vallan käyttöä, vaan tätä on arvioitava tapauskohtaisesti ottamalla huomioon kyseisen yhteisön harjoittama toiminta⁽¹⁵²⁾. Komissio katsoo, että ratkaiseva kysymys on, tarjoaako yhteenliittymä kiinteän yhteyden toiminnan kautta tavaraa vai palvelua markkinoilla. Komissio toteaa, että näin selvästi tehdään, kuten edellä todetaan.

⁽¹⁴⁶⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.10.1980, Van Landewyck, yhdistetyt asiat 209/78–215/78 ja 218/78, ECLI:EU:C:1980:248, 88 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.11.1995, FFSA ym., C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, 21 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 1.7.2008, MOTOE, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, 27 ja 28 kohta.

⁽¹⁴⁷⁾ Komission 7 päivänä joulukuuta 2011 tekemä päätös valtioneudesta SA.32820 (2011/NN) – Yhdistynyt kuningaskunta – Tuki Forensic Science Services Limitedille (EUVL C 29, 2.2.2012, s. 4), johdanto-osan 8 kappale; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.1.1994, SAT Fluggesellschaft mbH v. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, 27 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.3.2009, Selex Sistemi Integrati v. komissio, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, 71 kohta; komission 16 päivänä lokakuuta 2002 tekemä päätös valtioneudesta N 438/02 – Belgia – Tuki satamaviranomaisille (EYVL C 284, 21.11.2002, s. 2); yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.3.1997, Cali & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, 22 kohta; komission 19 päivänä heinäkuuta 2006 tekemä päätös valtioneudesta N 140/06 – Liettua – Tuet rangaistuslaitoksissa toimiville valtionyrityksille (EUVL C 244, 11.10.2006, s. 12); komission 27 päivänä maaliskuuta 2014 tekemä päätös valtioneudesta SA.36346 – Saksa – GRW-maankäyttöohjelma teollista ja kaupallista käyttöä varten (EUVL C 141, 9.5.2014, s. 1); unionin tuomioistuimen tuomio 12.7.2012, Compass-Datenbank GmbH, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, 40 kohta.

⁽¹⁴⁸⁾ Ks. myös unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 20.9.2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven v. komissio, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, 100 kohta, jossa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi väitteen, jonka mukaan kilpailun puuttuminen merkitsi sitä, että toimintaa ei voitu luokitella taloudelliseksi toiminnaksi.

⁽¹⁴⁹⁾ Ks. tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 23.4.1991, Höfner ja Elser v. Macrotron, C-41/90, ECLI:EU:C:1991:161, 22 ja 23 kohta.

⁽¹⁵⁰⁾ Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtioneuden käsitteestä (EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1), 13 kohta (oikeuskäytäntöviittauksineen).

⁽¹⁵¹⁾ Aéroports de Paris -tuomio, 109 kohta.

⁽¹⁵²⁾ Ks. tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.1.1994, SAT Fluggesellschaft mbH v. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, ja erityisesti sen 19 kohta.

- (298) Komissio toteaa lisäksi, että vaikka voitaisiin todeta, että yhteenliittymä käyttää joitakin valtuuksia julkisen vallan käyttäjänä, tämä ei sinänsä sulje pois sitä, että sen muut toiminta-alat ovat taloudellista toimintaa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisö voi samanaikaisesti harjoittaa taloudellista toimintaa ja käyttää julkista valtaa ⁽¹⁵³⁾.
- (299) Joka tapauksessa on selvää, että valtioiden viranomaiset ovat päättäneet ottaa käyttöön markkinamekanismin, sillä kiinteää yhteyttä on aina ollut tarkoitus käyttää kaupallisesti hyödynnettynä tietullirahoitteisena ⁽¹⁵⁴⁾ infrastruktuurina. Tämä kumoaa väitteen, jonka mukaan yhteenliittymän toiminta olisi julkisen vallan käyttöä.
- (300) Näin ollen komissio katsoo, että kiinteän yhteyden käyttö on taloudellista toimintaa.
- (301) Kun otetaan huomioon johdanto-osan 290 kappaleessa mainittu oikeuskäytäntö, tähän taloudelliseen toimintaan erottamattomasti liittyvän infrastruktuurin rakentaminen on myös taloudellista toimintaa. Hallitustenvälisestä sopimuksesta (johdanto-osan 61 kappale) käy selvästi ilmi, että kiinteän yhteyden rakentamista ei voida erottaa sen tulevasta toiminnasta. Lisäksi yhteenliittymäsopimuksessa (johdanto-osan 66 kappale) käsitellään kiinteän yhteyden rakentamista ja toimintaa yhtenä hankkeena. Tämän perusteella komissio katsoo, että kiinteän yhteyden rakentaminen liittyy erottamattomasti sen toimintaan. Koska kiinteän yhteyden toiminta on taloudellista toimintaa, myös sen rakentaminen on.
- (302) Näin ollen komissio päätelee, että yhteenliittymä harjoittaa taloudellista toimintaa rakentaessaan ja käyttäessään kiinteää yhteyttä. Näin ollen yhteenliittymää on pidettävä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksenä tämän toiminnan osalta.

6.1.2 Valtion varat ja valtion toiminnaksi katsominen

- (303) Sen suhteen, johtuvatko toimenpiteiden soveltamisen aiheuttamat edut valtiosta, valtiontuen käsite on laajempi kuin avustuksen. Tämä johtuu siitä, että valtiontuella ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia, kuten avustuksia, vaan myös toimenpiteitä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia ⁽¹⁵⁵⁾.
- (304) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 79 kappaleessa todettiin alustavasti, että Tanskan ja Ruotsin ilman maksua myöntämät valtiontakaukset sekä Tanskan yhteenliittymään soveltamat tappiontasausta ja poistoja koskevat erityissäännöt sisältävät valtion varoja ja ovat valtioiden toimintaa. Valtiot tai muut asianomaiset osapuolet eivät kiistäneet tätä.
- (305) Toimenpide, jolla viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille suotuisan verokohtelun, vaikka siihen ei liity positiivista varainsiirtoa, asettaa tuensaajat muita veronmaksajia suotuisampaan taloudelliseen tilanteeseen ja muodostaa valtion varojen siirron ⁽¹⁵⁶⁾.

⁽¹⁵³⁾ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.10.2002, *Aéroports de Paris v. komissio*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, 76–78 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 19.12.2012, *Mitteldeutsche Flughafen AG ja Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. komissio*, C-288/11, ECLI:EU:C:2012:821, 43 kohta.

⁽¹⁵⁴⁾ Eikä maksuttomana palveluna, ks. unionin tuomioistuimen tuomio 14.1.2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 43 kohta.

⁽¹⁵⁵⁾ Ks. muun muassa yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 8.11.2001, *Adria-Wien Pipeline GmbH ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH v. Finanzlandesdirektion für Kärnten*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 38 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.7.2004, *Espanja v. komissio*, C-501/00, ECLI:EU:C:2004:438, 90 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.12.2005, *Italia v. komissio*, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, 77 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.1.2006, *Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽¹⁵⁶⁾ Ks. esimerkiksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.3.1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, 14 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 9.10.2014, *Ministerio de Defensa ja Navantia*, C-522/13, ECLI:EU:C:2014:2262.

- (306) Lisäksi näin muodostuva riski siitä, että valtiolle tulevaisuudessa aiheutuu lisärasitusta sen vuoksi, että se antaa takauksen ehdoilla, jotka eivät vastaa markkinaehtoja, on riittävä peruste pitää tätä valtion varojen siirtona⁽¹⁵⁷⁾. Sama pätee esimerkiksi silloin, kun jäsenvaltio myöntää takauksia vaatimatta takauksen saajalta markkinaehtoista palkkiota.
- (307) Näin ollen komissio päätelee, että valtiontakausmallin järjestelyyn, jossa valtiot velvoitetaan takaamaan kiinteän yhteyden rahoitusvälineet ilman maksua, liittyy Tanskan ja Ruotsin valtion varoja ja että tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin liittyy Tanskan valtion varoja. Koska Tanska ja Ruotsi ovat ottaneet käyttöön valtiontakausmallin, se on valtioiden toimintaa. Vastaavasti tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt perustuvat Tanskan antamaan rakennuslakiin, joka on Tanskan antama säädös, ja näin ollen ne voidaan katsoa Tanskan toiminnaksi.

6.1.3 Valikoiva taloudellinen etu

- (308) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sen määrittämiseksi, onko valtion toimenpide valtiontukea, on tarpeen selvittää, saako toimenpiteen kohteena oleva yritys taloudellisen edun, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa eli ilman valtion toimenpidettä⁽¹⁵⁸⁾. Ainoastaan toimenpiteen vaikutuksilla yritykseen on merkitystä, ei valtion toimenpiteen syyllä eikä tavoitteella⁽¹⁵⁹⁾. Tämän arvioimiseksi yrityksen taloudellista asemaa toimenpiteen jälkeen olisi verrattava sen taloudelliseen tilanteeseen, jos toimenpidettä ei olisi toteutettu.
- (309) Jotta valtiontuen voidaan katsoa kuuluvan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, sen on suosittava ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa”. Näin ollen tukikäsitteen soveltamisalaan eivät kuulu kaikki talouden toimijoita suosivat toimenpiteet, vaan ainoastaan ne, joilla myönnetään etua tietyille valikoiduille yrityksille tai yrityslajeille tai toimialoille.
- (310) Komissio toteaa myös, että yksi tukitoimenpide voi koostua yhdistetyistä osatekijöistä, jos ne liittyvät toisiinsa niin läheisesti, että ne ovat erottamattomasti sidoksissa toisiinsa, kun otetaan huomioon niiden aikajärjestys, tarkoitus ja yrityksen olosuhteet tukitoimenpiteen toteuttamisajankohtana. Tässä yhteydessä useiden osatekijöiden yhdistelmä voidaan luokitella valtiontueksi, jos valtio toimii siten, että se suojelee yhtä tai useampaa markkinoilla jo olevaa toimijaa⁽¹⁶⁰⁾.

6.1.3.1 Valtiontakausmalli

- (311) Edullisin ehdoin myönnetty julkinen takaus voi antaa lainanottajalle edun tarjoamalla sille mahdollisuuden ottaa lainaa korolla, jota ei olisi voitu saada markkinoilta ilman takausta⁽¹⁶¹⁾. Hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklan mukaisesti valtiot sitoutuivat takaamaan yhteisvastuullisesti kaikki yhteenliittymän ottamat lainat ja muut sen käyttämät rahoitusvälineet, jotka liittyvät kiinteän yhteyden rahoittamiseen. Yhteenliittymän ei tarvitse maksaa vuotuista takausmaksua valtiontakausmallin kattamasta jäljellä olevasta velasta, kuten hallitustenvälisen sopimuksen lisäpöytäkirjassa määrätään (johdanto-osan 85 kappale). Tämä yhteenliittymän ottamien lainojen yhteisvastuullista valtiontakausta koskeva velvoite mainitaan myös yhteenliittymäsopimuksessa (johdanto-osan 90 kappale). Valtioiden ei ole esittäneet mitään näyttöä siitä, että takausmaksun puuttuminen olisi markkinaehtojen mukaista, eivätkä ne edes väitä, että näin olisi. Koska takauksen etuna on, että takaaja kantaa takaukseen liittyvän

⁽¹⁵⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 1.12.1998, *Ecotrade Srl v. Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS)*, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, 41 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 19.3.2013, *Bouygues ja Bouygues Télécom v. komissio ja muut, yhdistetyt asiat C-399/10 P ja C-401/10 P*, ECLI:EU:C:2013:175, 137–139 kohta.

⁽¹⁵⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.7.1996, *Syndicat français de l'Express International (SFEI) ym. v. La Poste ym.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.1999, *Espanja v. komissio*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41 kohta.

⁽¹⁵⁹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 2.7.1974, *Italia v. komissio*, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13 kohta.

⁽¹⁶⁰⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 12.11.2013, *MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. v. komissio*, T-499/10, ECLI:EU:T:2013:592, 67 kohta.

⁽¹⁶¹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.12.2011, *Residex Capital v. Gemeente Rotterdam*, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, 39 kohta.

riskin, takaajalle maksettaisiin tavallisesti asianmukainen takausmaksu tällaisesta riskinotosta. Kiinteän yhteyden rahoittamiseen liittyviin takauksiin liittyy selvästi riski, minkä vuoksi tällaisia takauksia ei olisi saatavilla markkinoilla ilman maksuvaatimusta. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi Juutinrauma-tuomiossa⁽¹⁶²⁾, että takauksen myöntäminen ehdoilla, jotka eivät vastaa markkinaehtoja, on lähtökohtaisesti omiaan antamaan etua tuensaajalle. Tässä tapauksessa valtiot eivät yksinkertaisesti antaneet yhteenliittymän takausta muilla kuin markkinaehdoilla, vaan ne sitoutuivat itse asiassa takaamaan yhteenliittymän kaiken lainanoton kiinteän yhteyden rahoittamisen yhteydessä vaatimatta minkäänlaista korvausta valtioille, jotka ottivat vastuulleen kyseiseen velvoitteeseen liittyvät riskit. Komissio toteaa, että kyseisen velvoitteen edunsaajana yhteenliittymä olisi saanut välitöntä etua velvoitteen myöntämisaikakohdasta alkaen, jos sillä olisi ollut täytäntöönpanokelpoinen oikeus valtiontakauksiin kaikkien kiinteän yhteyden rahoittamiseen liittyvien lainatarpeidensa osalta. Näin ollen komissio katsoo, että ottamalla käyttöön valtiontakausmallin, jossa valtiot sitoutuivat takaamaan kiinteän yhteyden rahoitusvälineet vaatimatta takausmaksun maksamista markkinaehdoin, valtiot antoivat yhteenliittymälle etua alhaisempien rahoituskustannusten muodossa.

- (312) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä, jotka hyödyttävät tiettyjä yhteisöjä, edun toteaminen mahdollistaa periaatteessa sen valikoivan luonteen⁽¹⁶³⁾. Tämä johtuu siitä, että yleensä on helppo päätellä, että tällaiset toimenpiteet ovat luonteeltaan valikoivia, koska niillä varataan suotuisa kohtelu yhdelle tai muutamalle yritykselle⁽¹⁶⁴⁾. Koska etu koskee nimenomaan yhteenliittymää, valtiontakausmalli muodostaa tässä tapauksessa yhteenliittymälle SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valikoivan edun.

6.1.3.2 Tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

- (313) Tanskassa avoimia yhtiöitä, kuten yhteenliittymää, kohdellaan verotuksen kannalta läpinäkyvinä yrityksinä. Tämä tarkoittaa, että Tanskan verosääntöjä sovelletaan ainoastaan yhteenliittymän tanskalaiseen osakkaaseen eli A/S Øresundiin, mutta ei itse yhteenliittymään (johdanto-osan 118 kappale). Tässä yhteydessä komission on ensin arvioitava, olisiko yhteenliittymä katsottava tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen tuensaajaksi (ks. johdanto-osan 314–319 kappale). Toiseksi komission on arvioitava, missä määrin kyseisillä säännöillä on annettu tuensaajalle valikoivaa etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisten verotussääntöjen nojalla (ks. johdanto-osan 320–347 kappale).

6.1.3.2.1 Tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen tuensaaja

- (314) Sen määrittämiseksi, minkä yhteisön olisi katsottava hyötyvän Tanskan tappiontasausta ja poistoja koskevista erityissäännöistä, komissio toteaa, että valtiontukisääntöjä sovellettaessa erillisten oikeussubjektien voidaan katsoa muodostavan yhden taloudellisen yksikön tietyn taloudellisen toiminnan osalta. Kyseinen taloudellinen yksikkö muodostaa tällöin tarkasteltavan yrityksen. Tältä osin unionin tuomioistuin katsoo olennaiseksi määräysvaltaan oikeuttavan omistuosuuden sekä muiden toiminnallisten, taloudellisten tai hallinnollisten yhteyksien olemassaolon⁽¹⁶⁵⁾.

⁽¹⁶²⁾ Tuomion 120 kohta.

⁽¹⁶³⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 13.12.2017, Helleenien tasavalta v. komissio, T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, 78 ja 79 kohta.

⁽¹⁶⁴⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 4.6.2015, komissio v. MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat; julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus 27.6.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:442, 52 kohta.

⁽¹⁶⁵⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 16.12.2010, AceaElectrabel Produzione SpA v. komissio, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, 47–55 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA ym., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 112 kohta.

- (315) Komissio katsoo, että kiinteän yhteyden taloudellisen toiminnan osalta A/S Øresund, sikäli kuin se osallistuu tähän taloudelliseen toimintaan, ja yhteenliittymä muodostavat yhden yrityksen. Yhteenliittymä on Tanskan valtion (A/S Øresund) perustaman osakeyhtiön ja Ruotsin valtion perustaman osakeyhtiön (SVEDAB) välinen avoin yhtiö (johdanto-osan 64 ja 65 kappale). A/S Øresund, joka omistaa 50 prosenttia sen osakkeista, vastaa yhdessä SVEDABin kanssa yhteisvastuullisesti kolmansia osapuolia kohtaan kaikista velvoitteista, joita yhteenliittymälle voi syntyä sen toiminnan yhteydessä, ja nimittää neljä hallituksen kahdeksasta jäsenestä ⁽¹⁶⁶⁾.
- (316) Komissio muistuttaa, että kiinteän yhteyden taloudellinen toiminta koostuu kiinteän yhteyden suunnittelusta, hankesuunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja käytöstä. Yhteenliittymä kattaa kaikki hankkeen suunnittelusta ja muista kiinteään yhteyteen liittyvistä valmistelutöistä sekä sen rakentamisesta, kunnossapidosta ja toiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset käyttäjämaksuilla (johdanto-osan 69 kappale). Kiinteän yhteyden kustannukset sisältävät Tanskan yhtiöveroon liittyvät kustannukset. Kuten johdanto-osan 118 kappaleessa kuvataan, yhteenliittymää itseään ei kuitenkaan veroteta, sillä se on verotuksellisesti läpinäkyvä avoin yhtiö. Tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt ovat osa rakennuslakia (ja ne sisällytettiin Sund & Bæltistä annettuun lakiin vuonna 2005), ja niitä sovelletaan A/S Øresundin verotettavaan tuloon. Koska A/S Øresund omistaa 50 prosenttia yhteenliittymästä, tähän sisältyy 50 prosenttia yhteenliittymän toiminnasta saatavasta verotettavasta tulosta. Näin ollen kiinteän yhteyden taloudellisen toiminnan rahoitusmalli (eli kaikki rahoitusvirrat, mukaan lukien kaikki kustannukset ja tulot) Tanskan puolella koskee yhteenliittymän lisäksi A/S Øresundia siltä osin kuin A/S Øresund on vastuussa kyseiseen taloudelliseen toimintaan liittyvien verojen maksamisesta.
- (317) Komissio katsoo, että näiden verojen maksamista ei voida erottaa kiinteän yhteyden taloudellisesta toiminnasta. Tämä johtuu siitä, että kiinteän yhteyden kokonaiskustannukset (ja sisämaan maantie- ja rautatieyhteyksien kustannukset) rahoitetaan yhteenliittymän perimillä käyttäjämaksuilla. Nämä maksut ovat tuloa, josta on maksettava yhtiöveroa A/S Øresundin tasolla Tanskan yhtiöverolain perusteella. Vaikka yhteenliittymän kiinteän yhteyden käytöstä perimät maksut ovat tuloja, niistä aiheutuu myös kustannuksia niihin liittyvien verojen muodossa. Käytännössä organisatoriset ja taloudelliset järjestelyt mahdollistavat sen, että yhteenliittymä maksaa emoyhtiöille osinkoja, joilla rahoitetaan sisämaayhteyksien kustannusten lisäksi kiinteään yhteyteen liittyviä verovelkoja. Näin ollen kiinteän yhteyden toimintaan liittyvän verovelan määrän mahdollisesta alentamisesta on etua kyseistä taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle. Näin ollen se hyödyttää yhteenliittymää, sillä se vähentää taloudellista rasitetta, joka yhteenliittymän olisi muutoin kannettava, koska yhteenliittymän tulovirralla vapautetaan A/S Øresundin verovelka kiinteän yhteyden tuottamista tuloista.
- (318) Lisäksi Tanskan viranomaiset ovat todenneet (johdanto-osan 269 kappale), että valtioneuvoston myöntämän tuen kokonaismäärä (bruttoavustusekvivalentti) vähenee siinä määrin kuin Tanskan tappiontasausta ja poistoja koskevat erityissäännöt johtavat yhteenliittymän velkataakan vähenemiseen. Tästä seuraa sitä vastoin, että jos A/S Øresundille ei olisi myönnetty näitä erityissääntöjä, koska se omistaa 50 prosenttia yhteenliittymästä, yhteenliittymän velkataakka olisi ollut suurempi, ja näin ollen Tanskan viranomaisten noudattaman logiikan mukaan valtioneuvoston kautta olisi myönnetty suurempi määrä tukea. Tämä vahvistaa komission näkemyksen, jonka mukaan yhteenliittymää ja A/S Øresundia olisi pidettävä yhtenä yrityksenä kiinteän yhteyden taloudellisen toiminnan kannalta, että tätä yhtä ainoaa yritystä olisi pidettävä tuensaajana tappiontasausta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä ja että näin ollen myös yhteenliittymä on tuensaaja.

⁽¹⁶⁶⁾ Yhteenliittymäsopimuksen 3.1, 3.2 ja 8.2 kohta.

- (319) Johdanto-osan 314–318 kappaleessa esitettyjen näkökohtien perusteella komissio katsoo, että jos tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt tuottavat valikoivan edun, yhteenliittymä olisi kyseisen edun saaja.

6.1.3.2.2 Valikoiva etu

- (320) Todettuaan, että yksi ainoa yritys ja siten myös yhteenliittymä hyötyisivät tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä johtuvasta edusta (johdanto-osan 319 kappale), komission on selvitettävä, luodaanko näillä säännöillä tällainen etu. Koska yhteenliittymä on Tanskan verotuksen kannalta läpinäkyvä (johdanto-osan 118 kappale) ja koska A/S Øresund vastaa sellaisten verojen maksamisesta, jotka liittyvät 50 prosenttiin kiinteän yhteyden taloudellisesta toiminnasta (johdanto-osan 120 kappale), komission on tarkasteltava A/S Øresundin verovelkoja, jotka johtuvat yhteenliittymän toiminnasta. Sen määrittämiseksi, aiheuttavatko tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt tällaisen edun, kyseisten sääntöjen mukaisia verovelkoja on verrattava niihin verovelkoihin, joita A/S Øresundille olisi aiheutunut tavanomaisten verotussääntöjen mukaisesti eli ilman kyseisiä erityissääntöjä.
- (321) Jotta toimenpide kuuluisi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, sen on tietyn oikeusjärjestelmän puitteissa suositettava ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa” muihin sellaisiin yrityksiin tai tuotannonaloihin nähden, jotka ovat vertailukelpoisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa, kun otetaan huomioon viitejärjestelmän tavoite⁽¹⁶⁷⁾ (tätä kutsutaan yleensä kolmivaiheiseksi testiksi, jota selitetään tarkemmin seuraavassa johdanto-osan kappaleessa). Kuten johdanto-osan 312 kappaleessa todetaan, kun jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä, jotka hyödyttävät tiettyjä yhteisöjä, edun toteaminen mahdollistaa periaatteessa sen valikoivan luonteen. Kun otetaan huomioon, että tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt koskevat nimenomaan A/S Øresundia ja yhteenliittymää, tässä tapauksessa etu on valikoiva siinä määrin kuin nämä säännöt muodostavat edun.
- (322) Sen määrittämiseksi, onko yksi yritys saanut valikoivaa etua tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen soveltamisesta, komissio kuitenkin arvioi kyseisiä toimenpiteitä unionin tuomioistuinten vahvistaman kolmivaiheisen vakioanalyysin perusteella⁽¹⁶⁸⁾. Ensinnäkin on määritettävä viitejärjestelmä eli ”tavanomaiset” verotussäännöt⁽¹⁶⁹⁾. Toiseksi on määritettävä, muodostaako kyseinen toimenpide poikkeuksen tästä järjestelmästä, siltä osin kuin siinä erotellaan toisistaan talouden toimijat, jotka järjestelmään olennaisesti kuuluvan tavoitteen mukaisesti ovat vertailukelpoisessa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa. Jos toimenpide muodostaa poikkeuksen viitejärjestelmästä ja on näin ollen lähtökohtaisesti valikoiva, testin kolmannessa vaiheessa on arvioitava, voidaanko poikkeustoimenpidettä perustella järjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella. Tässä yhteydessä jäsenvaltion on osoitettava, että erilainen verokohtelu on suora seuraus jäsenvaltion verojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista⁽¹⁷⁰⁾.

6.1.3.2.2.1 Valikoiva etu: tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt

- (323) Kuten johdanto-osan 322 kappaleessa muistutetaan, jotta kansallinen verotoimenpide voidaan luokitella valikoivaksi, komission on ensin yksilöitävä viitejärjestelmä eli asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettava ”tavanomainen” verojärjestelmä. Viitejärjestelmän määrittämisellä on erityistä merkitystä tilanteissa, joissa on kyse verotoimenpiteistä, koska SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun taloudellisen edun olemassaolo voidaan osoittaa ainoastaan suhteessa ”tavanomaiseen” verotukseen. Niiden kaikkien yritysten määrittäminen, jotka ovat toisiinsa rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa, riippuu näin siitä, miten on ensin

⁽¹⁶⁷⁾ Ks. tältä osin unionin tuomioistuimen tuomio 5.12.2023, *Engie v. komissio*, yhdistetyt asiat C-451/21 P ja C-454/21 P, ECLI:EU:C:2023:948, 106 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 2.2.2023, *Espanja, Lico ym. v. komissio*, yhdistetyt asiat C-649/20 P, C-658/20 P ja C-662/20 P, ECLI:EU:C:2023:60, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen. Ks. myös unionin tuomioistuimen tuomio 21.12.2016, *komissio v. World Duty Free Group ym.*, C-20/15 P ja C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽¹⁶⁸⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, *komissio v. Alankomaat*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 62 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 8.11.2001, *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽¹⁶⁹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 28.6.2018, *Andres v. komissio*, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, 88 kohta.

⁽¹⁷⁰⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, *Paint Graphos ym.*, yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, 49 kohta ja sitä seuraavat kohdat; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, *GIL Insurance*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252.

määritelty se oikeudellinen järjestelmä, jonka päämäärien kannalta on tarvittaessa arvioitava niiden yritysten tosiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen, joita kyseessä oleva toimenpide suosii, ja niiden yritysten tilanteen, joita se ei suosi, rinnastettavuutta.

- (324) Kuten johdanto-osan 118 kappaleessa todetaan, Tanskan yhtiöverolain 1 §:ssä luetellaan oikeussubjektit, joihin kyseistä lakia sovelletaan. Luetteloon sisältyvät osakeyhtiöt, kuten A/S Øresund. Lisäksi, kuten johdanto-osan 135 ja 136 kappaleessa todetaan, asiaankuuluvat tappiontasausta koskevat säännöt sisältyvät Tanskan verotuspäätöslakiin (15 §) vuosina 1991–2012 ja Tanskan yhtiöverolakiin (12 §) seuraavina ajanjaksoina (johdanto-osan 138 ja 139 kappale). Näissä säännöissä määritetään edellytykset ja rajat tappiontasaukselle verotuksessa Tanskan yhtiöverovelvollisille oikeussubjekteille (mukaan lukien osakeyhtiöt). Kuten johdanto-osan 117 kappaleessa jo selitetään, Tanskan veropäätöslaisissa vahvistetaan säännöt siitä, miten verolakeja sovelletaan sekä yksityishenkilöihin että yrityksiin, ja Tanskan yhtiöverolaisissa määritetään yhteisöt, joihin sovelletaan yhtiöveroa, verokanta ja muut yritysten verotuksen kannalta merkitykselliset säännöt.

Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö

- (325) Ensinnäkin, kuten Tanska on todennut (johdanto-osan 267 kappale), vuosien 1991–2001 LCF-säännön osalta yleisesti sovellettava tappiontasausta koskeva sääntö sisältyi Tanskan verotuspäätöslain 15 §:ään. Kyseinen laki sisältää sekä yksityishenkilöitä että yrityksiä koskevia tuloverosääntöjä, ja se on osa yhtiöverojärjestelmää (yhdessä asiaankuuluvien tuloverolakien, erityisesti Tanskan yhtiöverolain, kanssa). Näin ollen Tanskan yhtiöverolaisissa määritetään, mitkä yhteisöt ovat velvollisia maksamaan yhtiöveroa, ja Tanskan veropäätöslaisissa säädetään parametrit, joiden perusteella niiden maksettavaksi tuleva määrä määritetään. Yksi tämän määrän määrittävistä tekijöistä on se, onko verovelvollisella siirrettyjä tappioita, joita se voi käyttää veroperusteensa pienentämiseen. Tanskan veropäätöslain 15 §:ssä säädetään, että vuosien 1991–2001 LCF-säännön osalta tappiot voidaan vähentää verovelvollisen verotettavista tuloista seuraavien viiden vuoden aikana (johdanto-osan 135 kappale). Viiden vuoden rajoitus oli olennainen osa yleisesti sovellettavaa tappiontasausta koskevaa sääntöä (yleinen toimenpide, jota sovelletaan erotuksetta kaikkiin talouden toimijoihin) eikä poikkeus laajemmasta lainsäädäntökehyksestä⁽¹⁷¹⁾. Tältä osin on huomattava, että viiden vuoden rajoitusta ei voida erottaa yleisestä yhtiöverojärjestelmästä, jossa säädetään verotappioiden siirrosta, sillä kyseiset säännöt ovat merkityksellisiä veropohjan määrittämisessä. Komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-säännön arvioinnin kannalta merkityksellinen viitejärjestelmä on Tanskan yhtiöverojärjestelmä ja erityisesti Tanskan yhtiöverolain 1 § ja Tanskan verotuspäätöslain 15 §, joiden mukaisesti verovelvollisen oikeussubjektin (mukaan lukien osakeyhtiöt) maksettavaksi kuuluvan yhtiöveron määrää arvioitaessa tappioita voidaan siirtää eteenpäin enintään viiden vuoden ajan. Rakennuslakiin sisältyvät verosäännökset, mukaan lukien vuosien 1991–2001 LCF-sääntö, eivät kuulu tähän järjestelmään sen vuoksi, että niitä sovelletaan ainoastaan yhteen tiettyyn hankkeeseen. Tanskan yhtiöverojärjestelmän olennaisena tavoitteena on ottaa käyttöön yleinen yritysten voittojen verotusjärjestelmä ja erityisesti säätää veropohjan määrittämistä koskevista säännöistä, mukaan lukien säännöt, jotka mahdollistavat tappiontasauksen (ja omaisuuserien poistot) kaikille yrityksille erotuksetta. Näin ollen sekä Tanskan yhtiöverolain 1 §:n että Tanskan verotuspäätöslain 15 §:n perusteella ja edellä mainittu tavoite huomioon ottaen vuosien 1991–2001 LCF-sääntöä on arvioitava kolmivaiheisen analyysin toisen vaiheen mukaisesti (johdanto-osan 326 ja 327 kappale).

⁽¹⁷¹⁾ Ks. esimerkiksi unionin tuomioistuimen tuomio 28.6.2018, Andres v. komissio, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, 103 ja 104 kohta.

- (326) Toiseksi komissio toteaa, että rakennuslain 11 §:n mukaisesti A/S Øresund on saanut siirtää tappioita 15 verovuoden ajan tai ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa aiheutuneiden tappioiden osalta 30 verovuoden ajan. Tämä koski myös 50:tä prosenttia yhteenliittymän tappioista, kun otetaan huomioon A/S Øresundin 50 prosentin omistusosuus. Jos A/S Øresundiin olisi sovellettu viitejärjestelmän tavanomaisia sääntöjä (mukaan lukien Tanskan verotuspäätöslain 15 §), sen tappiot olisivat vanhentuneet aikaisemmin, eikä näitä vanhentuneita tappioita olisi enää ollut käytettävissä voittojen tasaamiseksi A/S Øresundin veroilmoituksissa⁽¹⁷²⁾. Näin ollen rakennuslain 11 § muodosti viitejärjestelmästä poikkeuksen, joka antoi A/S Øresundille edun verrattuna muihin oikeussubjekteihin (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, koska se pystyi siirtämään tappionsa eteenpäin vähentääkseen verorasitustaan pidemmän ajanjakson ajan kuin nämä oikeussubjektit. Kuten komissio toteaa johdanto-osan 314–319 kappaleessa, tämä hyödyttää myös yhteenliittymää siltä osin kuin A/S Øresundin verorasituksen vähentäminen vähentää yhteenliittymän taloudellista rasitetta.
- (327) Komissio katsoo lisäksi, että A/S Øresundin, joka tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen soveltamiseksi on yhteenliittymän kanssa yksi ainoa yritys (ks. johdanto-osan 315 kappale), olisi katsottava olevan samassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa kuin muut oikeussubjektit (mukaan luettuina osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, kun otetaan huomioon viitejärjestelmään olennaisesti kuuluvat tavoitteet. Kuten johdanto-osan 325 kappaleessa todetaan, viitejärjestelmän olennaisena tavoitteena on ottaa käyttöön yleinen yritysten voittojen verotusjärjestelmä ja erityisesti säätää veropohjan määrittämistä koskevista säännöistä, mukaan lukien säännöt, jotka mahdollistavat tappiontasausten (ja omaisuserien poistot) kaikille yrityksille erotuksetta ja riippumatta siitä, harjoittavatko ne tiettyihin hankkeisiin liittyvää toimintaa. Tanska on vahvistanut, että tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt laadittiin A/S Øresundia varten, ja niitä sovelletaan siihen yhteenliittymän osakkaana (johdanto-osan 233 kappale). Rakennuslain valmisteluasiakirjoissa todetaan, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö otettiin käyttöön analogisesti Ison-Beltin siltaan sovellettavan säännön kanssa. Tanskan viranomaiset selittivät alustavassa tutkintavaiheessa, että tämä johtui rakennushankkeen poikkeuksellisesta luonteesta, jolle olivat ominaisia huomattavat kustannukset pitkällä aikavälillä, mutta jonka pitkän aikavälin elinkelpoisuusnäkökulmat olivat silti kohtuulliset. Komissio toteaa kuitenkin, että Tanskan verojärjestelmässä (mukaan lukien Tanskan verotuspäätöslain 15 §:n mukainen tavanomainen tappiontasausta koskeva sääntö) ei erotella yhteisöjä niiden toteuttamien hankkeiden koon mukaan. Vaikka on totta, että A/S Øresund on vastuussa suuresta investoinnista, ei ole poissuljettua, että muut osakeyhtiöt voisivat tehdä yhtä merkittäviä investointeja tai sellaisia investointeja, joiden tappioiden voidaan odottaa ulottuvan yli viiteen vuoteen. Kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen laajuus ei näin ollen muuta sitä, että A/S Øresund on voittojen verottamista koskevan tavoitteen perusteella samassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa asemassa kuin muut oikeussubjektit (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa. Toisin sanoen se, että A/S Øresund – myös yhteenliittymän 50-prosenttisen omistusosuuden kautta – on vastuussa suuresta infrastruktuuri-investoinnista, ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti erota sen asemaa viitejärjestelmässä muista osakeyhtiöistä, joihin sovelletaan Tanskan yhteisöveroa. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö, sellaisena kuin sitä sovellettiin A/S Øresundiin, poikkesi selvästi Tanskassa sovelletusta yleisestä järjestelmästä sen vuoksi, että siinä erotettiin toisistaan talouden toimijat, jotka ovat vertailukelpoisessa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa, kun otetaan huomioon kyseisen verojärjestelmän tavoite.
- (328) Kolmanneksi komissio katsoo, että johdanto-osan 327 kappaleessa mainittu poikkeus ei ole perusteltu järjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen vuoksi. Komissio muistuttaa, että toimenpidettä, joka on lähtökohtaisesti valikoiva, ei välttämättä pidetä valikoivana, jos se on perusteltu viitejärjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen vuoksi. Näin on silloin, kun toimenpide on suora seuraus viitejärjestelmän perus- tai pääperiaatteista tai tulosta järjestelmään olennaisena osana kuuluvista ja sen toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta tarpeellisista mekanismeista⁽¹⁷³⁾. Tätä varten ei voida vedota ulkoiisiin poliittisiin tavoitteisiin, jotka eivät ole erottamaton osa yleistä verojärjestelmää⁽¹⁷⁴⁾. Asianomaisen jäsenvaltion on osoitettava, että toimenpide, joka on ensi näkemältä valikoiva, on perusteltu sen verojärjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen vuoksi⁽¹⁷⁵⁾.

⁽¹⁷²⁾ Käytännössä Sund & Bælt toimittaa konsernin jäsenten yhtiöveroilmoitukset. Konsernin jäsenten erillisten veroilmoitusten lisäksi Sund & Bælt tekee konsernin konsolidoidun yhtiöveroilmoituksen. Lukemisen helpottamiseksi ja tämän päätöksen yhteydessä komissio viittaa A/S Øresundin veroilmoituksiin ja A/S Øresundin veroilmoitusten toimittamiseen.

⁽¹⁷³⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, Paint Graphos ym., yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, 69 kohta.

⁽¹⁷⁴⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, Paint Graphos ym., yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, 69 ja 70 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 6.9.2006, Portugali v. komissio, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, 81 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, komissio v. Alankomaat, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.12.2008, British Aggregates v. komissio, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757; unionin tuomioistuimen tuomio 18.7.2013, P Oy, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, 27 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

⁽¹⁷⁵⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 15.11.2011, komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta, yhdistetyt asiat C-106/09 P ja C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, 146 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Alankomaat v. komissio, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, 43 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 6.9.2006, Portugali v. komissio, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

(329) Komissio toteaa, että Tanskan viranomaiset väittivät alustavan tutkimuksen aikana, että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen voidaan katsoa olevan järjestelmän logiikalla perusteltuja, koska koko kiinteää yhteyttä koskeva hanke on kokonsa ja tarkoituksensa puolesta poikkeuksellinen, eikä sitä voida verrata mihinkään muuhun infrastruktuurihankkeeseen, johon Tanskassa on sovellettu yhtiöveroa. Tältä osin komissio muistuttaa, että viitejärjestelmän tavoitteena on ottaa käyttöön yritysten voittojen yleinen verotusjärjestelmä ja erityisesti säätää veropohjan määrittämistä koskevista säännöistä, mukaan lukien säännöt, jotka mahdollistavat tappiontasauksen erotusta kaikille yrityksille (johdanto-osan 325 kappale). Kuten johdanto-osan 327 kappaleessa todetaan, viitejärjestelmässä ei erotella yhteisöjä niiden toteuttamien hankkeiden koon mukaan, eikä ole estettä sille, että muut osakeyhtiöt voisivat tehdä yhtä merkittäviä investointeja tai sellaisia investointeja, joiden tappioiden voidaan odottaa ulottuvan yli viiteen vuoteen. Näin ollen komissio ei katso, että kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen luonne oikeuttaisi A/S Øresundin erilaisen kohtelun, kun otetaan huomioon kyseisen järjestelmän luonne ja yleinen rakenne. Toisin sanoen komissio ei katso, että tällainen erilainen kohtelu olisi johdonmukaista, tarpeellista ja oikeasuhteista Tanskan verojärjestelmän pääperiaatteiden kannalta. Komissio totesi menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 90 kappaleessa, että Tanskan viranomaiset eivät olleet riittävällä tavalla osoittaneet, miksi ja missä määrin hankkeen koko ja tarkoitus riittäisivät oikeuttamaan erilaisen verokohtelun. Aloittamispäätöksen hyväksymisen jälkeen Tanskan viranomaiset eivät toimittaneet komissiolle uutta näyttöä, joka olisi muuttanut komission näkemystä, eivätkä ne näin ollen ole täyttäneet kolmannen vaiheen todistustaakkaa⁽¹⁷⁶⁾. Komissio päättää näin ollen, että toimenpide ei ole viitejärjestelmän soveltamista koskeva perusteltu poikkeus, joka johtuisi suoraan kyseisen verojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista.

(330) Näin ollen komissio katsoo, että vuosina 1991–2001 LCF-sääntö aiheutti A/S Øresundille valikoivan edun, joka liittyi kiinteän yhteyden taloudelliseen toimintaan. Kuten johdanto-osan 319 kappaleessa todetaan, yhteenliittymä olisi tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä johtuvan valikoivan edun saaja, sillä sekä A/S Øresund että yhteenliittymä muodostavat kiinteän yhteyden taloudellista toimintaa harjoittaessaan yhden yrityksen. Näin ollen komissio päättää, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö aiheutti yhteenliittymälle valikoivan edun.

Vuosien 2002–2012 LCF-sääntö

(331) Vuosien 2002–2012 LCF-säännön osalta komissio muistuttaa, että kuten johdanto-osan 136 kappaleessa todetaan, Tanskan verotuspäätöslakia (15 §) muutettiin 21 päivänä toukokuuta 2002, eikä siinä enää rajoitettu sellaisten oikeussubjektien (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, mahdollisuutta tappiontasaukseen. Komissio katsoo, että tämä nimenomainen lainsäädäntömuutos ei vaikuttanut i) viitejärjestelmän soveltamisalaan vuosien 2002–2012 LCF-säännön osalta verrattuna vuosien 1991–2001 LCF-sääntöön tai ii) kyseisen viitejärjestelmän tavoitteeseen. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 2002–2012 LCF-kauden osalta viitejärjestelmässä säädettiin, että sellaiset oikeussubjektit (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, olivat oikeutettuja siirtämään tappioitaan ilman, että tappiontasauksen käyttämisen aikaa olisi rajoitettu. Komissio katsoo näin ollen, että vuosien 2002–2012 LCF-säännön arvioinnin kannalta merkityksellinen viitejärjestelmä on Tanskan yhtiöverojärjestelmä ja erityisesti Tanskan yhtiöverolain 1 § ja Tanskan verotuspäätöslain 15 §, joiden mukaisesti verovelvollisen oikeussubjektin (mukaan lukien osakeyhtiöt) maksettavaksi kuuluvan yhtiöveron määrää arvioitaessa tappioita voidaan siirtää eteenpäin ilman aikarajoitusta.

⁽¹⁷⁶⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.9.2011, Paint Graphos ym., yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, 65 kohta.

- (332) Komissio toteaa, että samoin kuin Tanskan verotuspäätöslakia, myös rakennuslakia muutettiin siten, että siitä poistettiin 15 vuoden rajoitus, jota sovellettiin A/S Øresundiin vuosien 1991–2001 LCF-säännön mukaisesti. Näissä olosuhteissa A/S Øresundiin sovellettiin verovuodesta 2002 alkaen aiheutuneiden tappioiden osalta samaa sääntöä kuin yleisesti sovellettavissa säännöissä (eli tappiontasausta ei rajoitettu ajallisesti). Toisin sanoen A/S Øresundiin ei sovellettu poikkeusta viitejärjestelmästä.
- (333) Näin ollen komissio päätelee, että vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ei aiheuttanut A/S Øresundille valikoivaa etua. Tästä johtuen vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ei tuottanut valikoivaa etua myöskään yhteenliittymälle. Siksi vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ei ollut valtiontukea A/S Øresundille eikä yhteenliittymälle.

Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö

- (334) Tanskan yhtiöverolain 12 §:ssä säädetään yleisesti sovellettavasta tappiontasausta koskevasta säännöstä vuosien 2013–2015 LCF-kauden osalta. Kuten johdanto-osan 138 kappaleessa todetaan, Tanskan verotuspäätöslain 15 § kumottiin 18 päivänä kesäkuuta 2012 annetulla lailla nro 591. Samaan aikaan 18 päivänä kesäkuuta 2012 annetulla lailla nro 591 lisättiin Tanskan yhtiöverolakiin 12 §, jolla otettiin käyttöön uusi tappiontasausten käyttöä koskeva rajoitus, jota sovellettiin 1 päivänä heinäkuuta 2012 tai sen jälkeen alkaviin verovuosiin. Näiden muutosten perusteella sellaiset oikeussubjektit (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, saattoivat käyttää tappiontasausta rajoittamattoman ajan. Kunakin verovuonna tappioita oli kuitenkin mahdollista vähentää enintään 7 500 000 Tanskan kruunua (1 005 311 euroa), ja jos vähennettäviä tappioita jäi vielä jäljelle, kyseisen summan lisäksi määrä, joka vastasi enintään 60:tä prosenttia 7 500 000 Tanskan kruunun (1 005 311 euron) ylittävästä verotettavasta tulosta (johdanto-osan 139 kappale). Tämä rajoitus oli olennainen osa yleisesti sovellettavaa tappiontasausta koskevaa sääntöä eikä poikkeus laajemmasta lainsäädäntökehiksestä. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-säännön arvioinnin kannalta merkityksellinen viitejärjestelmä on Tanskan yhtiöverojärjestelmä ja erityisesti Tanskan yhtiöverolain 1 ja 12 §, joissa säädettiin, että arvioitaessa oikeussubjektin (mukaan lukien osakeyhtiöt) maksettavaksi kuuluvan yhtiöveron määrää oikeussubjekti, johon veroa sovelletaan, tappioita saa siirtää eteenpäin ilman ajallista rajoitusta mutta niitä voidaan käyttää ainoastaan voittojen tasaamiseen 12 §:ssä säädetyin rajoituksin. Kuten johdanto-osan 325 kappaleessa jo selitetään, Tanskan yhtiöverojärjestelmän tavoitteena on ottaa käyttöön yleinen yritysten voittojen verotusjärjestelmä ja erityisesti säätää veropohjan määrittämistä koskevista säännöistä, mukaan lukien säännöt, jotka mahdollistavat tappiontasausten ja omaisuususerien poistot (kaikille yrityksille erotuksetta).
- (335) Komissio toteaa, että ennen toukokuun 4 päivänä 2015 tehtyä Sund & Bæltistä annetun lain muutosta (johdanto-osan 134 kappale) A/S Øresundiin ei sovellettu Tanskan yhtiöveron soveltamisalaan kuuluviin oikeussubjekteihin (mukaan lukien osakeyhtiöt) viitejärjestelmän nojalla sovellettavia rajoituksia, jotka koskivat hyödynnettävien tappioiden määrää. Näin ollen A/S Øresund saattoi verovuosien 2013, 2014 ja 2015 osalta tasata koko voittopohjansa hyödyntämällä tappiontasausta, mitä se ei olisi voinut tehdä, jos siihen olisi sovellettu viitejärjestelmän mukaisia tavanomaisia sääntöjä. Kuten johdanto-osan 327 kappaleessa todetaan, A/S Øresund on samanlaisessa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa asemassa kuin muut osakeyhtiöt, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa. Siksi komissio katsoo, että A/S Øresund sai vuosien 2013–2015 LCF-säännön osalta poikkeuksen tavanomaisista verotussäännöistä, mikä asetti sen viitejärjestelmän tavoitteen kannalta edullisempaan asemaan kuin muut samanlaisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa olevat yritykset. Tältä osin komissio toteaa, että toisin kuin vuosien 2002–2012 LCF-säännön osalta, Sund & Bæltistä annettua lakia ei muutettu Tanskan yhtiöverolain muutoksen huomioon ottamiseksi. Näin ollen jättämällä tällaisen muutoksen tekemättä Tanskan viranomaiset antoivat A/S Øresundille edullisemman aseman kuin muille osakeyhtiöille, joihin sovelletaan Tanskan yhteisöveroa. Tanskan yhtiöverolain muutoksen ja Sund & Bæltistä annetun lain vastaavan muutoksen puuttumisen yhdistelmän on näin ollen katsottava muodostavan viitejärjestelmästä poikkeuksen, joka antaa A/S Øresundille edun verrattuna muihin sellaisiin oikeussubjekteihin (mukaan lukien osakeyhtiöt), joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, sillä se pystyi käyttämään tappioitaan pienentääkseen verovelvollisuuttaan ilman rajoituksia, joita sovelletaan kyseisiin muihin yhteisöihin. Nämä muut yhteisöt olivat samanlaisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa kuin A/S Øresund, kun otetaan huomioon viiteverojärjestelmä, jonka tavoitteena oli luoda yrityksille ja niiden voitoille yleinen verotusjärjestelmä.

- (336) Kuten johdanto-osan 329 kappaleessa todetaan, Tanskan viranomaiset väittivät alustavan tutkinnan aikana, että tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen voidaan katsoa olevan viitejärjestelmän logiikalla perusteltuja, koska kiinteää yhteyttä koskeva hanke on kokonsa ja tarkoituksensa puolesta poikkeuksellinen, eikä sitä voida verrata mihinkään muuhun hankkeeseen, johon Tanskassa on sovellettu yhtiöveroa. Kuten johdanto-osan 329 kappaleessa todetaan, komissio ei katso, että kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen luonne oikeuttaisi A/S Øresundin erilaisen kohtelun, kun otetaan huomioon viitejärjestelmän luonne ja yleinen rakenne. Aloittamis- päätöksen jälkeen Tanskan viranomaiset eivät toimittaneet muuta näyttöä, joka muuttaisi komission näkemystä. Komissio päätelee näin ollen, että vuosien 2013–2015 LCF-sääntö ei ole viitejärjestelmän soveltamista koskeva perusteltu poikkeus, joka johtuisi suoraan Tanskan yhtiöverojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista.
- (337) Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-sääntö johti valikoivaan etuun A/S Øresundille. Koska yhteenliittymä ja A/S Øresund muodostavat kiinteän yhteyden taloudellista toimintaa harjoittaessaan yhden yrityksen (johdanto-osan 315 kappale), tämä yksi yritys hyötyy vuosien 2013–2015 LCF-säännöllä luodusta valikoivasta edusta, ja näin ollen vuosien 2013–2015 LCF-sääntö aiheutti yhteenliittymälle valikoivan edun.
- (338) Komissio muistuttaa, että tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt kumottiin tammikuun 1 päivästä 2016 alkaen, minkä jälkeen A/S Øresundiin on sovellettu Tanskan tavanomaista yhtiöverojärjestelmää (johdanto-osan 134 kappale). Näin ollen komissio toteaa, että A/S Øresundille tai yhteenliittymälle ei ole kyseisen päivämäärän jälkeen koitunut valikoivaa etua tappiontasausta koskevien sääntöjen osalta.

6.1.3.2.2.2 Valikoiva etu: poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

- (339) Kuten johdanto-osan 118 kappaleessa todetaan, Tanskan yhtiöverolain 1 §:ssä luetellaan oikeussubjektit, joihin kyseistä lakia sovelletaan. Luetteloon sisältyvät osakeyhtiöt, kuten A/S Øresund. Tanska totesi, että koko tarkastelujakson ajan verotuspoistoja koskevat tavanomaiset säännöt ovat sisältyneet Tanskan verotuspoistolakiin (johdanto-osan 268 kappale), jossa vahvistetaan enimmäispoistot, poistomenetelmät ja mahdolliset rajoitukset eri poistokelpoisten omaisuuseräluokkien osalta Tanskan yhtiöverovelvollisten yhteisöjen verotusta varten tekemille poistoille. Näin ollen Tanskan yhtiöverolaissa määritetään, minkä yhteisöjen on maksettava yhtiöveroa, ja Tanskan verotuspoistolaissa vahvistetaan osuudet ja kynnysarvot, joiden mukaisesti kyseiset yhteisöt voivat tehdä omaisuuseriensä poistoja, jotta poistot voidaan tasata niiden veroperusteesta.

Vuosien 1991–1998 DEP-sääntö

- (340) Vuosina 1991–1998 Tanskan verotuspoistolain 22 §:ssä säädettiin, että rakennusten ja laitosten tavanomaiset poistot olivat verovuoteen 1998 saakka⁽¹⁷⁷⁾ 6 prosenttia tasasuuruusina erinä vuosittain, kunnes ne olivat 60 prosenttia hankintamenosta, ja sen jälkeen enintään 2 prosenttia hankintamenosta vuosittain (johdanto-osan 144 kappale). Komissio katsoo, että vuosien 1991–1998 DEP-säännön viitejärjestelmä on Tanskan yhtiöverojärjestelmä, mukaan lukien erityisesti Tanskan yhtiöverolain 1 §, yhdistettynä Tanskan verotuspoistolain yleisesti sovellettaviin sääntöihin, joissa säädetään käyttöomaisuuden poistojen poistoprosenteista, menetelmistä ja mahdollisista rajoituksista. Rakennusten ja laitosten osalta kyseisessä viitejärjestelmässä säädettiin kyseisenä ajanjaksona 6 prosentin poistoasteesta (rajoitettuna 2 %:iin, kun kumulatiivinen poisto on saavuttanut 60 %:n arvon). Kuten johdanto-osan 325 kappaleessa jo selitetään, Tanskan yhtiöverojärjestelmän olennaisena tavoitteena on ottaa käyttöön yleinen yritysten voittojen verotusjärjestelmä ja erityisesti säätää veropohjan määrittämistä koskevista säännöistä, mukaan lukien säännöt, jotka mahdollistavat tappiontasauksen ja omaisuuserien poistot kaikille yrityksille erotuksetta. Näin ollen viitejärjestelmässä säädettiin, että rakennuksista ja laitoksista voidaan tehdä verotuksessa poistoja enintään 6 prosentin poistoasteella (edellä mainituin rajoituksin). Muuntyyppisten omaisuuserien enimmäispoistoprosentti oli korkeampi kyseisessä viitejärjestelmässä Tanskan verotuspoistolain mukaisesti.

⁽¹⁷⁷⁾ Ainakin vuodesta 1991 alkaen – tätä edeltävällä ajanjaksolla ei ole merkitystä tämän arvioinnin kannalta.

- (341) Kuten johdanto-osan 143 kappaleessa selitetään, rakennuslaissa A/S Øresundin poistoasteeksi vahvistettiin 6 prosenttia / 2 prosenttia alkuvaiheen hankintakustannuksista, mikä tarkoitti, että kaikkiin A/S Øresundin omaisuuseriin, mukaan lukien sen 50 prosentin osuus yhteenliittymän omaisuuseristä, sovellettiin yhtä ainoaa poistoja koskevaa yleistä sääntöä. Rakennuslain valmisteluasiakirjojen mukaan kyseinen osuus vastasi tuolloin voimassa olleen Tanskan verotuspoistolain rakennuksiin ja laitoksiin sovellettavia vastaavia säännöksiä. Tanska selosti, että A/S Øresundiin sovellettavan säännön tarkoituksena oli yksinkertaistaa käytäntöä siten, että kaikkiin omaisuuseriin sovellettaisiin samaa sääntöä, millä oli alun perin korkeintaan kielteinen vaikutus A/S Øresundiin, sillä koko hankkeeseen sovellettiin epäedullisinta poistoprosenttia (muut omaisuuserät, kuten koneet, voitiin tavallisesti poistaa nopeammin kuin 6 %:n / 2 %:n suuruisina erinä, mutta A/S Øresundin osalta sovellettiin kiinteää prosenttimäärää) (johdanto-osan 268 kappale). Rakennuslain säännösten vuoksi A/S Øresund pystyi siis soveltamaan yhtä ainoaa poistoja koskevaa sääntöä, mutta se ei voinut minkään omaisuuseräluokan osalta tehdä poistoja nopeammin kuin muut oikeussubjektit, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa.
- (342) Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 1991–1998 DEP-sääntö ei ollut sellainen poikkeus, joka olisi voinut aiheuttaa valikoivaa etua A/S Øresundille tai laajemmin yhteenliittymälle verrattuna viitejärjestelmän mukaiseen "tavanomaiseen" verotukseen. Siksi vuosien 1991–1998 DEP-sääntö ei ollut valtiontukea A/S Øresundille eikä yhteenliittymälle.

Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö

- (343) Komissio toteaa, että Tanskan verotuspoistolakia muutettiin 26 päivänä kesäkuuta 1998 siten, että rakennusten ja laitosten tavanomainen poistoaste laski verovuodesta 1999 alkaen enintään 5 prosenttiin (Tanskan verotuspoistolain 17 §). Samalla poistettiin sääntö, jonka mukaan 2 prosentin poistoastetta sovellettiin kymmenen vuoden jälkeen. Tanskan verotuspoistolakia muutettiin 6 päivänä kesäkuuta 2007 edelleen siten, että rakennusten ja laitosten tavanomainen poistoaste laski verovuodesta 2008 alkaen enintään 4 prosenttiin (johdanto-osan 145 kappale). Komissio katsoo, että vuosien 1999–2007 DEP-säännön viitejärjestelmä on Tanskan yhtiöverojärjestelmä, mukaan lukien erityisesti Tanskan yhtiöverolain 1 §, yhdistettynä Tanskan verotuspoistolain yleisesti sovellettaviin sääntöihin, joissa säädetään käyttöomaisuuden poistojen poistoprosenteista, menetelmistä ja mahdollisista rajoituksista. Kyseisissä säännöissä säädettiin, että kyseisen veron alaisen oikeussubjektin (mukaan lukien osakeyhtiöt) maksaman yhtiöveron määrän arvioimiseksi rakennusten ja laitosten osalta voitiin tehdä poistoja 5 prosenttia vuosien 1999–2007 DEP-kaudella ja 4 prosenttia vuosien 2008–2015 DEP-kaudella. Komissio katsoo, että 26 päivänä kesäkuuta 1998 ja 6 päivänä kesäkuuta 2007 tehdyt lainsäädäntömuutokset eivät vaikuttaneet kyseisen kehityksen tavoitteeseen verrattuna vuosien 1991–1998 DEP-kauteen.
- (344) Toiseksi näitä muutoksia ei otettu huomioon rakennuslaissa (tai myöhemmin Sund & Bæltistä annetussa laissa), jossa säilytettiin 6 prosentin / 2 prosentin poistoaste koko omaisuusperustasta. Tässä yhteydessä komissio analysoi ensin A/S Øresundiin sovelletun 2 prosentin poistoasteen vaikutusta, kun kertyneet poistot ovat 60 prosenttia, sekä koko omaisuusperustasta tehtyjen eriyttämättömien poistojen vaikutusta. Ensimmäisen kohdan osalta komissio toteaa, että koko A/S Øresundin ja yhteenliittymän perustamisesta verovuoteen 2016 ulottuvan ajanjakson aikana 2 prosentin poistoasteella ei ollut käytännön merkitystä, koska yhteenliittymän omaisuuserien, joiden osalta A/S Øresund pystyi tekemään poistoja, kokonaismäärä ei ollut vielä saavuttanut 60:tä prosenttia (johdanto-osan 271 kappale). Toisen kohdan osalta komissio toteaa, että 6 prosentin poistoastetta sovellettiin yhteenliittymän koko omaisuusperustaan, johon sovellettiin Tanskan verosääntöjä (eli A/S Øresundin omistamaan 50 %:iin), erottelematta toisistaan "rakennuksia ja laitoksia" ja muita omaisuuseriä, joihin Tanskan verotuspoistolaisissa mahdollisesti sovelletaan edullisempaa poistojärjestelmää. Tanskan viranomaiset viittasivat tässä yhteydessä erityisesti rautateiden teknisiin järjestelmiin, kuten raiteisiin, opastimiin ja ajojohtimiin (johdanto-osan 144 kappale ja alaviite 79), mutta ne totesivat myös, että nopeampien poistojen kyseisiin omaisuuseriin soveltamisen vaikutuksia ei ollut koskaan tutkittu tai arvioitu yksityiskohtaisesti. Komissio katsoo, että vaikka tiettyihin omaisuuseriin sovellettavia suotuisempia poistojärjestelmiä ei olisi sovellettu A/S Øresundiin ja näin ollen A/S Øresundin kyseisten omaisuuserien poistoihin, suurimman osan A/S Øresundin omaisuuserien (hanke, joka koostui pääasiassa sillan ja tunnelin rakentamisesta) osalta sen sallittiin tehdä suurempia poistoja kuin se olisi voinut tehdä tavanomaisten verotussääntöjen mukaisesti. Suurempi poistoprosentti voi johtaa omaisuuserän nopeampiin poistoihin, minkä ansiosta veropohjaa voidaan pienentää voimakkaammin omaisuuserän elinkaaren alkuvuosina, ja tämä verovaikutus omaisuuserän koko elinkaaren aikana voi siksi olla verrattavissa maksuttomaan lainaan. Komissio toteaa tässä yhteydessä, että on merkityksellistä tarkastella ainoastaan verovuoteen 2016 ulottuvaa ajanjaksoa, sillä kyseisestä vuodesta lähtien A/S Øresundiin sovellettiin tavanomaisia sääntöjä. Koska Tanskan viranomaiset eivät muuttaneet rakennuslakia tai Sund & Bæltistä annettua lakia määrätäkseen A/S Øresundin enimmäispoistopro-

sentille samanlaista rajoitusta kuin tavanomaisissa säännöissä, Tanskan viranomaiset antoivat sille mahdollisuuden edulliseen asemaan verrattuna muihin oikeussubjekteihin, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa. Tanskan verotuspoistolakiin tehtyjen muutosten ja rakennuslakiin tai Sund & Bæltistä annettuun lakiin tehtyjen vastaavien muutosten puuttumisen yhdistelmän on näin ollen katsottava olevan A/S Øresundia suosiva toimenpide. Komissio katsoo, että A/S Øresundiin sovellettiin poikkeusta viitejärjestelmästä, sillä johdanto-osan 327 kappaleessa esitetyistä syistä vuosien 1999–2007 DEP-säännössä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännössä erotettiin toisistaan sellaiset talouden toimijat, jotka ovat viitejärjestelmän tavoitteen kannalta toisiinsa rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa.

- (345) Kuten johdanto-osan 329 kappaleessa todetaan, Tanskan viranomaiset väittivät alustavan tutkinnan aikana, että tappiontasasta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen voidaan katsoa olevan viitejärjestelmän logiikalla perusteltuja, koska kiinteää yhteyttä koskeva hanke on kokonsa ja tarkoituksensa puolesta poikkeuksellinen, eikä sitä voida verrata mihinkään muuhun hankkeeseen, johon Tanskassa on sovellettu yhtiöveroa. Kuten johdanto-osan 329 kappaleessa todetaan, komissio ei katso, että kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen luonne oikeuttaisi A/S Øresundin erilaisen kohtelun, kun otetaan huomioon viitejärjestelmän luonne ja yleinen rakenne. Aloittamis-päätöksen jälkeen Tanskan viranomaiset eivät toimittaneet muuta näyttöä, joka muuttaisi komission näkemystä. Komissio päättää näin ollen, että vuosien 2013–2015 LCF-sääntö ei ole viitejärjestelmän soveltamista koskeva perusteltu poikkeus, joka johtuisi suoraan Tanskan yhtiöverojärjestelmän perus- tai pääperiaatteista.
- (346) Komissio katsoo näin ollen, että vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö johtivat valikoivaan etuun A/S Øresundille. Kuten johdanto-osan 319 kappaleessa todetaan, yhteenliittymä olisi tappiontasasta ja poistoja koskevasta Tanskan erityissäännöistä johtuvan valikoivan edun saaja, sillä sekä A/S Øresund että yhteenliittymä muodostavat kiinteän yhteyden taloudellista toimintaa harjoittaessaan yhden yrityksen. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö johtivat valikoivaan etuun yhteenliittymälle.
- (347) Komissio muistuttaa, että poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt kumottiin tammikuun 1 päivästä 2016 alkaen, minkä jälkeen A/S Øresundiin on sovellettu Tanskan tavanomaista yhtiöverojärjestelmää (johdanto-osan 134 kappale). Näin ollen komissio toteaa, että A/S Øresundille tai yhteenliittymälle ei ole kyseisen päivämäärän jälkeen koitunut valikoivaa etua poistoja koskevien sääntöjen osalta.

6.1.4 Kilpailun vääristyminen ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

- (348) Jos jäsenvaltion myöntämä tuki vahvistaa yrityksen asemaa unionin sisäisessä kaupassa muihin kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ⁽¹⁷⁸⁾. Valtion toimenpiteen katsotaan vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos se on omiaan parantamaan tuensaajan kilpailuasemaa verrattuna sen kilpailijoihin.
- (349) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 97 kappaleessa komissio totesi alustavasti, että ilman, että olisi tarpeen päättää, ovatko toimenpiteet omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (rajat ylittävien) siltojen rakentamisen ja käyttämisen markkinoilla, on selvää, että valikoivan edun myöntäminen voi vahvistaa yhteenliittymän asemaa verrattuna muihin Juutinrauman ylityspalveluiden markkinoilla toimiviin yrityksiin, kuten lauttaliikenteen harjoittajiin.

⁽¹⁷⁸⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 14.1.2015, Eventech v. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 66 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 8.5.2013, Libert ym., yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, 77 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 4.4.2001, Friulia Venezia Giulia, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41 kohta.

- (350) Yhteenliittymä toimii (rajat ylittävien) siltojen rakentamisen ja käytön⁽¹⁷⁹⁾ markkinoilla sekä Juutinrauman ylityspalvelujen markkinoilla. Viimeksi mainitun osalta yhteenliittymä kilpailee jäsenvaltioiden välisessä kaupassa vaihtoehtoisia liikennepalveluja, erityisesti lauttapalveluja, tarjoavien yritysten kanssa.
- (351) Rakennuslain valmisteluasiakirjoista käy selvästi ilmi, että kiinteän yhteyden liikenne koostuisi uuden liikenteen lisäksi Juutinrauman eteläisten lauttareittien olemassa olleesta liikenteestä sekä liikenteen siirtymisestä muilta Juutinrauman lauttareiteiltä ja Kattegatin ja Itämeren ylittäviltä lauttareiteiltä. Lisäksi Tanskan liikenneministerille annettiin valtuudet lakkauttaa Tanskan rautatieviraston olemassa ollut Juutinrauman ylittävä lauttaliikenne (lukuun ottamatta liikennettä Tanskan Helsingørin ja Ruotsin Helsingborgin välillä) sen jälkeen, kun kiinteä yhteys oli otettu käyttöön. Lakiesityksessä 1990/91:158 todettiin, että Helsingørin ja Helsingborgin välisen lauttaliikenteen oletettiin pysyvän toiminnassa, vaikka osa liikenteestä siirtyisikin käyttämään kiinteää yhteyttä. Kaikkien muiden Juutinrauman lauttaliikennepalvelujen oletettiin kuitenkin lopettavan toimintansa. Lakiesityksessä 1990/91:158 viitattiin myös Ruotsin, Saksan ja Tanskan Jyllannin välisillä muilla reiteillä toimivien lauttaliikennepalvelujen aiheuttamaan kilpailuun.
- (352) Lisäksi yhteenliittymän vuosikertomuksissa esitetään markkinaosuuksia koskevia lukuja, jotka ovat sellaisenaan vahva osoitus kilpailusta. Vuoden 2005 vuosikertomuksessa esitetään tietoja Juutinrauman matkustajaliikenteen kehityksestä vuosina 1999–2005. Tietojen mukaan Dragørin ja Limhamnien välisen liikenteen viimeinen toimintavuosi oli 1999, jolloin yhteyttä käytti 1,6 miljoonaa matkustajaa. Kööpenhaminan ja Skånen välisen kantosiipialusliikenteen matkustajamäärä laski 3,6 miljoonasta matkustajasta vuonna 1999 aina 150 000:een vuonna 2002, minkä jälkeen liikennöinti lopetettiin. Kantelijan palvelemien matkustajien määrä laski 14,3 miljoonasta vuonna 1999 aina 13,3 miljoonaan vuonna 2000 ja edelleen 11,5 miljoonaan vuonna 2001.
- (353) Komissio katsoo, että johdanto-osan 351 ja 352 kappaleessa kuvatut havainnot osoittavat, että kiinteän yhteyden ja Juutinrauman lauttareittejä liikennöivien lauttaliikenteen harjoittajien välillä on mahdollista kilpailua. Toimenpiteet, joilla annettiin valikoivaa etua yhteenliittymälle, olivat omiaan vahvistamaan yhteenliittymän taloudellista asemaa ja siten vääristämään kilpailua. Koska yhteenliittymä ja lauttaliikenteen harjoittajat toimivat Tanskan ja Ruotsin välisillä Juutinrauman liikennepalvelujen markkinoilla, kilpailu vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (354) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että valikoivan edun antavien toimenpiteiden voidaan katsoa vaikuttavan unionin sisäiseen kauppaan ja vääristävän kilpailua.

6.1.5 Päätelmä tuen olemassaolosta

- (355) Johdanto-osan 287–354 kappaleessa esitetyn arvionsa perusteella komissio päättää, että valtiontakausmalli, jonka mukaan valtiot sitoutuivat pysyvästi takaamaan kiinteän yhteyden rahoitusvälineet ja jonka Tanska ja Ruotsi myönsivät yhteenliittymälle, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Komissio päättää myös, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö, vuosien 2013–2015 LCF-sääntö, vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö, joita Tanska sovelsi A/S Øresundiin ja jotka aiheuttivat etua A/S Øresundille ja näin ollen myös yhteenliittymälle osana yhtä ainoaa yritystä kiinteän yhteyden taloudellista toimintaa varten (johdanto-osan 319 kappale), ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea yhteenliittymälle. Vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ja vuosien 1991–1998 DEP-sääntö eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea yhteenliittymälle.

6.2 Luokittelu tukiohjelmaksi tai yksittäiseksi tueksi

- (356) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 108 kappaleessa komissio esitti epäilyjä siitä, olisiko valtiontakaukset katsottava tukiohjelmaksi tai yksittäiseksi tueksi, joka myönnettiin, kun yhteenliittymä perustettiin, vai yksittäiseksi tueksi, jota myönnetään joka kerta, kun kansalliset viranomaiset hyväksyvät yhteenliittymän toteuttaman rahoitustoimen. Aloittamispäätöksen johdanto-osan 107 kappaleessa komissio esitti alustavan näkemyksensä, jonka mukaan yksittäisiin rahoitustoimiin liittyvien takausten hallinnointia ei voida tarkastella erillään vuonna 1992 myönnettyistä

⁽¹⁷⁹⁾ Komissio muistuttaa tässä yhteydessä, että se toteaa johdanto-osan 301 kappaleessa, että kiinteän yhteyden rakentamista ei voida erottaa sen tulevasta toiminnasta.

valtioneuvostosta, ja johdanto-osan 109 kappaleessa komissio totesi, että sen alustavaa luokittelua, jonka mukaan takaukset ovat yksittäisiä tukia, olisi sovellettava myös verotoimenpiteisiin. Koska komissio ei kyennyt päättämään, ovatko tukitoimenpiteet tukiohjelma vai yksittäisiä tukitoimenpiteitä, se ei kyennyt päättämään myöskään takausten ja verotoimenpiteiden myöntämisaikajakoja eikä niiden lukumäärää.

- (357) Sen määrittämiseksi, onko toimenpiteitä pidettävä tukiohjelmina vai yksittäisinä tukitoimenpiteinä, komission on tarkastettava tukitoimenpiteiden luonnetta asetuksessa (EU) 2015/1589 vahvistettujen määritelmien perusteella.
- (358) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdan mukaisesti tukiohjelmalla tarkoitetaan ”säädöstä tai päätöstä, jonka perusteella yksittäisiä tukia voidaan myöntää yrityksille, jotka määritellään säädöksessä tai päätöksessä yleisesti ja käsitteellisesti ilman, että edellytetään muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, sekä säädöstä tai päätöstä, jonka perusteella erityiseen hankkeeseen liittymätöntä tukea voidaan myöntää yhdelle tai useammalle yritykselle toistaiseksi ja/tai rajoittamaton määrä”.
- (359) Sitä vastoin yksittäiset tuet määritellään asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan e alakohdassa tuiksi, ”joita ei ole myönnetty tukiohjelman osana, sekä niitä tukiohjelman osana myönnettyjä tukia, joista on ilmoitettava”.

6.2.1 Valtiontakausmalli

6.2.1.1 Ohjelma vai yksittäinen tuki

- (360) Komissio katsoi aloittamispäätöksen johdanto-osan 103 kappaleessa, että tukiohjelman määritelmään sisältyvää ensimmäistä tilannetta ei voida pitää valtioneuvostomalliin sovellettavana, sillä se ei koske ”säädöksessä tai päätöksessä yleisesti ja käsitteellisesti” määriteltyjä yrityksiä, vaan erityisesti yhteenliittymää. Valtiot tai asianomaiset osapuolet eivät esittäneet vastaväitteitä. Kuten johdanto-osan 169 kappaleessa todetaan, kantelija sekä Scandlines ja muut viittasivat Juutinrauma-tuomioon tukeakseen näkemystään, jonka mukaan valtioneuvostomalli ei voi olla järjestelmä. Kantelijan mukaan komission ei pitäisi edes arvioida, voisiko valtioneuvostomalli muodostaa järjestelmän (johdanto-osan 169 kappale). Komissio toteaa kuitenkin, että tällainen analyysi on tarpeen, koska unionin yleinen tuomioistuimien kumosi vuoden 2014 päätöksen tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen sekä yhteenliittymälle myönnettyjen valtioneuvostosten osalta (johdanto-osan 12 kappale). Komissio pani Juutinrauma-tuomion täytäntöön aloittamalla muodollisen tutkintamenettelyn, jossa toimenpiteiden luonne yksittäisenä tukena tai ohjelmana oli nimenomainen peruste menettelyn aloittamiselle (johdanto-osan 155 kappale).
- (361) Muodollisen tutkintansa jälkeen komissio päättää, että valtioneuvostomallista johtuvaa valtiontukea ei voida pitää ohjelmana, kuten johdanto-osan 362 ja 363 kappaleessa selitetään.
- (362) Ensinnäkin valtioneuvostomallista johtuvaa tukea ei myönnetä sellaisen säädöksen perusteella, jossa säädetään yksittäisten tukien myöntämisestä laissa määritellyille yrityksille yleisesti ja käsitteellisesti. Rakennuslaissa säädetään erityisesti yhteenliittymään sovellettavasta erityissäännöstä. Valtioneuvostomalli ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukiohjelman määritelmän ensimmäistä edellytystä.
- (363) Toiseksi rakennuslaissa mainitaan nimenomaisesti, että kyseessä oleva hanke on kiinteän yhteyden rahoitus. Sekä valtiot että asianomaiset osapuolet katsovat, että valtioneuvostomallista johtuva tuki liittyy kyseiseen hankkeeseen. Komissio toteaa, että hallitustenvälisen sopimuksen 2 artiklassa määrätään, että kiinteä yhteys rakennetaan yhdistettynä tie- ja rautatieyhteytenä, joka koostuu kaksiraiteisesta rautatiestä ja nelikaistaisesta moottoritiestä, ja että se alkaa Kastrupin lentoasemalla sijaitsevalta keinotekoiselta niemeltä ja ylittää Juutinrauman vedenalaisen tunnelin kautta keinotekoiselle saarelle, josta se jatkuu yhdistettynä korkeana ja matalana siltana Ruotsiin Linhamnin eteläpuolelle. Lisäksi hallitustenvälisen sopimuksen liitteessä 1 esitetään yksityiskohtainen kuvaus kiinteän yhteyden teknisestä suunnittelusta. Näin ollen silloin, kun valtioneuvostomalli otettiin käyttöön ja sisällytettiin yhteenliittymäsopimukseen, hanke määriteltiin maantieteellisen sijainnin ja teknisen suunnittelun kannalta hyvin täsmällisesti ja selkeästi. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi Juutinrauma-tuomiossa nimenomaisesti, että valtioneuvostoihin liittyvän tuen on katsottava liittyvän tiettyyn hankkeeseen⁽¹⁸⁰⁾. Näin ollen

⁽¹⁸⁰⁾ Juutinrauma-tuomion 80 kohta.

komissio päätelee, että valtiontakausmalli liittyy tiettyyn hankkeeseen ja ettei se sen vuoksi täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukijärjestelmän määritelmän toista edellytystä.

- (364) Edellä esitetyn perusteella komissio päätelee, että valtiontakausmallista johtuva tuki ei täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa esitettyä tukiohjelman määritelmää.
- (365) Valtiontakausmallista johtuvaa tukea olisi näin ollen pidettävä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettuna yhtenä tai useana yksittäisenä tukitoimenpiteenä.

6.2.1.2 Myöntämispäivä

- (366) On vielä määritettävä, koostuuko valtiontakausmalli yksittäisestä tuesta, joka on myönnetty yhteenliittymää perustettaessa, vai koostuuko se useista yksittäisistä tukitoimenpiteistä, jotka myönnetään aina, kun valtiot takaavat yhteenliittymän rahoitustoimen.
- (367) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella käytännöksi on vakiintunut, että tuen myöntämispäivällä tarkoitetaan päivää, jona laillinen oikeus tuen saamiseen myönnetään tuensajalle sovellettavan kansallisen järjestelmän mukaisesti ⁽¹⁸¹⁾.
- (368) Kuten johdanto-osan 85 kappaleessa todetaan, kaikkien sellaisten lainojen ja muiden rahoitusvälineiden yhteisvastuullinen takaus, jotka yhteenliittymä on ottanut kiinteän yhteyden rahoituksen yhteydessä, perustettiin vuonna 1991 Ruotsin 8 päivänä elokuuta 1991 ja Tanskan 24 päivänä elokuuta 1991 ratifioiman hallitustenvälisen sopimuksen 12 artiklalla (johdanto-osan 61 kappale). Hallitustenvälisestä sopimuksesta johtuva takausvelvoite pantiin täytäntöön Ruotsin ja Tanskan kansallisessa lainsäädännössä vuonna 1991 rakennuslailla ja Ruotsin parlamentin päätöksellä (johdanto-osan 63 kappale). Yhteenliittymäsopimuksessa muistutetaan valtioiden takausvelvoitteesta yhteenliittymää kohtaan. Yhteenliittymäsopimuksen 4 kohdan 3 alakohta muodostaa oikeusperustan kiinteän yhteyden rahoittamiselle: ”Yhteenliittymän pääomantarve [kiinteän yhteyden] suunnittelua, hankesuunnittelua ja rakentamista varten, lainojen palvelukulut mukaan lukien, sekä kirjanpito tappioista, joiden ennakoidaan syntyvän joidenkin vuosien ajan [kiinteän yhteyden] liikenteelle avaamisen jälkeen, seuraava pääomantarve on [hallitustenvälisen sopimuksen] mukaisesti katettava lainoilla tai laskemalla liikkeeseen rahoitusvälineitä vapailla markkinoilla, ja niiden vakuudeksi annetaan Ruotsin ja Tanskan valtiontakaukset” (johdanto-osan 90 kappale).
- (369) Yhteenliittymä pystyi yhteenliittymäsopimuksen määräysten perusteella ottamaan valtion takaamia lainoja kiinteän yhteyden suunnittelu- ja rakennusvaiheiden rahoittamiseksi. Yhteenliittymällä oli mahdollisuus lisätä velkaansa taatuilla lainoilla ensimmäisinä vuosina kiinteän yhteyden käyttöönoton jälkeen. Tämä määräys oli välttämätön, sillä kiinteän yhteyden odotettiin tuottavan tappiota ensimmäisten vuosien ajan. Tämä tarkoittaa, että liikevoitto ei ensimmäisinä vuosina olisi riittänyt siihen, että yhteenliittymä kattaisi suunnittelu- ja rakennusvaiheissa kertyneen velan rahoituskustannukset. Näin ollen yhteenliittymän olisi ensimmäisten vuosien aikana saatava lisää velkaa. Yhteenliittymäsopimuksessa ei kuitenkaan määrätty oikeudesta muihin takauksiin kiinteän yhteyden toiminnan rahoittamiseksi. Tässä yhteydessä valtiot vahvistivat, että kiinteän yhteyden toiminnan rahoittamiseksi ei ole myönnetty valtiontakauksia. Yhteenliittymän vuosikertomuksista käy selvästi ilmi, että ensimmäisestä toimintavuodesta lähtien tulot ylittivät toimintakustannukset ja liikevoitto oli positiivinen. Vuoden 2003 loppuun saakka tämä liikevoitto oli – vaikkakin positiivinen – pienempi kuin rahoituskustannukset, joten velka kasvoi. Vuodesta 2004 lähtien liikevoitto oli riittävä velan pienentämiseksi, minkä vuoksi velan kokonaismäärä väheni vuosittain.

⁽¹⁸¹⁾ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.1.2018, BSCA v. komissio, T-818/14, ECLI:EU:T:2018:33, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

- (370) Johdanto-osan 369 kappaleessa esitetystä analyysistä huolimatta yhteenliittymä voisi kuitenkin yhteenliittymäsopimuksen määräysten perusteella käyttää valtiontakauksia (suunnittelu- ja rakennusvaiheisiin liittyvien) velkojensa jälleenrahoittamiseen toimintavaiheen aikana. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että yhteenliittymäsopimuksessa määrättäisiin valtioiden mahdollisuudesta rahoittaa kiinteän yhteyden toimintaa. Tämä käy selvästi ilmi myös yhteenliittymäsopimuksen 6 kohdasta, jonka mukaisesti kiinteän yhteyden suunnittelu-, hankesuunnittelu-, rahoitus-, rakennus-, käyttö- ja kunnossapitokustannukset oli kokonaisuudessaan katettava toimintatuloilla. Toisin sanoen toimintatulojen ei pitäisi riittää ainoastaan kattamaan toimintakustannuksia, vaan niiden pitäisi riittää kattamaan koko kiinteän yhteyden kustannukset, mukaan lukien kiinteän yhteyden (ja sisämaayhteyksien) rakentamis- ja rahoituskustannukset. Komissio toteaa, että tämä seikka ei ollut selvä vuoden 2014 päätöksessä. Vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 50 kappaleessa viitattiin kahteen valtiontakaukseen lainoille, jotka yhteenliittymä oli ottanut kiinteää yhteyttä koskevan infrastruktuurihankkeen rakentamisen ja toiminnan rahoittamiseksi. Tällä perusteella unionin yleinen tuomioistuin katsoi Juutinrauma-tuomiossa ⁽¹⁸²⁾, että valtiontakauksilla voitiin kattaa toimintavaiheen aikana aiheutuneita toimintakustannuksia. Tätä seikkaa selvennettiin vielä muodollisen tutkintamenettelyn aikana.
- (371) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että valtiontakausmalli ja siihen liittyvät takaussopimukset eivät kata kiinteän yhteyden toimintaa. Sen sijaan se takaa kiinteän yhteyden suunnitteluun ja rakentamiseen tehtävien investointien rahoituksen.
- (372) Valtiot toimittivat lisäselvennyksiä valtiontakausvelvoitteen hallinnoinnista. Ruotsissa toimivalta ja velvoite myöntää yhteisesti takaukset kaikelle rahoitukselle, jota yhteenliittymä tarvitsee kiinteän yhteyden suunnitteluun ja rakentamiseen, on siirretty Ruotsin valtion valtiokonttorille (johdanto-osan 91 kappale). Tanskassa tämä toimivalta ja velvoite on siirretty Tanskan keskuspankille (johdanto-osan 95 kappale). Ruotsin valtiokonttori ja Tanskan keskuspankki määrittelevät yhteenliittymän rahoituspolitiikan yleisen kehyksen ja valvovat valtiontakausvelvoitteen täytäntöönpanoa, kun yhteenliittymä allekirjoittaa uusia lainasopimuksia tai käyttää muita rahoitusvälineitä kiinteän yhteyden rahoituksen yhteydessä. Vuosien 1997 ja 2004 yhteistyösopimukset (johdanto-osan 97–102 kappale) sisältävät useita virallisia ehtoja, oikeuksia ja osapuolten velvoitteita. Yhteistyösopimukset antavat valtioille mahdollisuuden seurata yhteenliittymän rahoituspolitiikkaa ja vaikuttaa siihen sekä varmistaa, että yhteenliittymä ei ylitä toimeksiantoaan ja että noudatetaan rahoituspolitiikkaa, jolla minimoidaan valtioiden pitkän aikavälin riskit. Valtioiden mukaan kyseisen mekanismin avulla valtiot pystyivät lisäksi varmistamaan, että yhteenliittymälle myönnettävä tuki ei ylitä sitä, mikä on tarpeen.
- (373) Kuten johdanto-osan 74 kappaleessa todetaan, käytännössä yhteenliittymä ottaa säännöllisesti uusia lainoja suunnittelu- ja rakennuskustannustensa jälleenrahoittamiseksi, usein laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjoja aiemmin perustettujen ohjelmien, kuten EMTN-ohjelman, puitteissa. Takauksia on olemassa useilla tasoilla. EMTN-ohjelma ja Ruotsin MTN-ohjelma sisältävät kukin takaussitoumuksen. Kuten johdanto-osan 103–108 kappaleessa on kuvattu, kyseessä on haltijoiden (eli joukkovelkakirjalainan sijoittajien) hyväksi tehty sitoumus, jossa Tanskan keskuspankki ja Ruotsin valtiokonttori ovat yhteisvastuullisesti sopineet takaavansa kaikki summat, jotka yhteenliittymä on oikeudellisesti velvollinen maksamaan. Johdanto-osan 107 ja 108 kappaleessa selvennetään, että kun yhteenliittymä laskee EMTN-ohjelmassa liikkeeseen joukkovelkakirjoja, Tanskan kansallispankki ja Ruotsin valtiokonttori vahvistavat, että vastaava takaussitoumus kattaa kyseisen joukkovelkakirjan. Ruotsin MTN-ohjelmassa Tanskan keskuspankki ja Ruotsin valtiokonttori hyväksyvät joukkovelkakirjalainat ilman vastaavan takaussitoumuksen vahvistamista (johdanto-osan 108 kappale). Johdanto-osan 109 ja 110 kappaleessa kuvattujen erillisten lainasopimusten osalta yhteenliittymä tekee rahoitussopimuksia rahoituslaitosten kanssa. Kunkin rahoitussopimuksen liitteenä on takaussopimusasiakirja. Lisäksi takaussopimuksia tehdään myös luottojärjestelyille (johdanto-osan 111 kappale) ja ISDAn vakiosopimuksille (johdanto-osan 112 kappale). Asianomaisten osapuolten mukaan kutakin tällaista takaussitoumusta, vahvistusta, joukkovelkakirjalainan hyväksymistä tai takaussopimusta olisi pidettävä yksittäisenä tukena, joka on myönnetty takaussopimuksen allekirjoittamishetkellä, sillä yhteenliittymän on saatava takaajilta erillinen hyväksyntä tietyille velkatoimelle. Lisäksi takaussitoumukset sisältävät määräyksiä, joiden mukaan valtiot voivat peruuttaa takauksen.

⁽¹⁸²⁾ Juutinrauma-tuomion 107 ja 108 kohta.

- (374) Valtiot selvensivät, että se, että yksittäiset rahoitustoimet edellyttävät Ruotsin valtiokonttorin tai Tanskan keskuspankin myöhempää hallinnointia, ei kuitenkaan tarkoita sitä, että niillä tai valtioilla olisi mahdollisuus kieltäytyä takaamasta tällaisia rahoitustoimia (ks. johdanto-osan 245 kappale). Vaikka takaus jollekin tietylle lainalle tai joukkovelkakirjalle voitaisiin evätä (esimerkiksi kyseiseen lainaan tai joukkovelkakirjaan liittyvien riskien vuoksi), Ruotsin valtiokonttorilla ja Tanskan keskuspankillä olisi silti velvollisuus antaa kaikki tarvittavat takaukset kiinteän yhteyden rahoittamiseksi. Tällaisessa tapauksessa niiden olisi taattava toinen toimi, jotta yhteenliittymä voisi saada vaaditun taatun rahoituksen.
- (375) Komissio katsoo, että valtiantakausmallista yhteenliittymälle koituva etu perustuu pääasiassa siihen, että yhteenliittymä on edunsaajana valtion yhteisvastuullisesta velvoitteesta taata sen lainanotto kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen osalta. Yhteenliittymäsopimuksen 4 kohdan 3 alakohdan sanamuodon perusteella yhteenliittymälle annettiin yhteenliittymän perustamisen yhteydessä 13 päivänä helmikuuta 1992 laillinen oikeus rahoittaa kiinteän yhteyden suunnittelua ja rakentamista valtiantakauksista hyötyvillä velkainstrumenteilla. A/S Øresund ja SVEDAB, jotka molemmat ovat kokonaan valtioiden omistuksessa, perustivat yhteenliittymän, kun Tanskan ja Ruotsin hallitukset hyväksyivät yhteenliittymäsopimuksen 13 päivänä helmikuuta 1992 (johdanto-osan 66 kappale). Takausten täytäntöönpanoa varten valitun organisatorisen järjestelyn, joka edellyttää Ruotsin valtiokonttorin ja Tanskan keskuspankin ennakkohyväksyntää yksittäisten toimien osalta, tarkoituksena ei ole rajoittaa tai olennaisesti muuttaa valtioiden vastuuta taata kyseiset rahoituskustannukset, kuten seuraavissa johdanto-osan kappaleissa tarkemmin selitetään.
- (376) Näin ollen komissio katsoo, että yhteenliittymäsopimus on oikeustoimi, jolla valtiantakauksina myönnetty tuki myönnettiin lopullisesti yhteenliittymälle. Tanska ja Ruotsi sitoutuivat hallitustenvälisen sopimuksen perusteella yhteenliittymäsopimuksella oikeudelliseen velvoitteeseen taata lainat ja rahoitusvälineet, jotka yhteenliittymä ottaa kiinteän yhteyden suunnittelun ja rakentamisen rahoittamiseksi. Yhteenliittymä perustettiin virallisesti yhteenliittymäsopimuksella, jossa muistutettiin, että yhteenliittymällä oli oikeus valtiantakauksiin. Näissä olosuhteissa voidaan katsoa, että yhteenliittymällä on ollut perustamisestaan lähtien laillinen oikeus hyötyä valtiantakauksista, mikä konkretisoi hallitustenvälisessä sopimuksessa määrätyn valtioiden takausvelvoitteen. Koska tämä laillinen oikeus on ollut voimassa johdonmukaisesti siitä lähtien eikä sen soveltamisala ole muuttunut (ks. tältä osin myös johdanto-osan 387 kappale), komissio katsoo, että valtiantakaukset myönnettiin lopullisesti 13 päivänä helmikuuta 1992⁽¹⁸³⁾. Komissio katsoo, että jäljempänä esitetyistä syistä valtiantakausten täytäntöönpanojärjestelyt eivät muuta tätä tosiseikkaa.
- (377) Vaikka valtiot voivat Ruotsin valtiokonttorin tai Tanskan keskuspankin välityksellä kieltäytyä takaamasta tiettyä uutta velkasopimusta, jonka yhteenliittymä haluaisi tehdä, niillä on edelleen velvollisuus taata kaikki kiinteän yhteyden edellyttämä rahoitus (johdanto-osan 374 kappale). Tämä pätee myös kantelijan väitteeseen, jonka mukaan takaussitoumukset sisälsivät määräyksiä siitä, että sitoumukset voitaisiin peruuttaa (johdanto-osan 174 kappale). Komissio katsoo, että vaikka yksittäiset takaussitoumukset voidaan peruuttaa, tämä ei tarkoita sitä, että valtioiden velvollisuus taata kiinteän yhteyden edellyttämä rahoitus poistuisi. Tätä varten voitaisiin esimerkiksi ottaa käyttöön toinen takaussitoumus tai rahoitus voitaisiin taata yksittäisillä, erillisillä taatuilla lainoilla.
- (378) Komissio katsoo, että Tanskan keskuspankin tai Ruotsin valtiokonttorin hyväksyntöjä tai vahvistuksia (johdanto-osan 373 kappale) ei voida pitää uusina tukina, sillä kyseisillä toimilla ainoastaan pannaan täytäntöön takausvelvoite, johon valtiot sitoutuivat yhteenliittymäsopimuksella.

⁽¹⁸³⁾ Komissio toteaa, että valtioiden sitoumus varmistaa, että yhteenliittymä rahoittaa uutta velkaa ja jälleenrahoittaa olemassa olevaa velkaa markkinaehdoin (johdanto-osan 265 kappale), ei muuta tätä päätelmää.

- (379) Komissio toteaa lisäksi, että kun sijoittaja tekee suuria investointeja, on tapana, että sijoittaja vaatii tiettyä vakautta sijoituksen rahoitussuunnittelussa. Sijoittajat eivät todennäköisesti ota riskiä hankkeen toteuttamiseen tarvittavasta ajasta ja resursseista, elleivät he pysty tekemään kohtuullisia arvioita investointiin sovellettavista rahoitusehdoista. Komissio toteaa tältä osin, että valtiontakausmallin taloudellisena perusteena oli hankkeen kokonaisrahoituskustannusten minimointi (johdanto-osan 255 kappale). Valtiontakausmalli kuvattiin jo hallitustenvälisessä sopimuksessa, joten se määriteltiin ennen investoinnin aloittamista. Näin ollen sitä olisi pidettävä yhtenä investointiin sovellettavista perusedellytyksistä, jonka perusteella investoinnin rahoitussuunnittelu laadittiin. Valtiontakausmallin soveltaminen oli siis alusta alkaen selvää, ja se oli olennainen osa rahoitusmallia, jonka perusteella yhteenliittymä teki merkittävän investoinnin.
- (380) Komissio panee merkille kantelijan johdanto-osan 170 kappaleessa esittämän väitteen, että takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.1 jakson mukaisesti takaukseen sisältyvän valtiontuen määrä on arvioitava takauksen myöntämishetkellä. Kantelijan mukaan tämä tarkoittaa, että takaus on katsottava myönnettyksi, kun valtio ottaa siihen liittyvän riskin. Se väittää, että hallitustenvälisessä sopimuksessa ja yhteenliittymäsopimuksessa ei ole valtiontakausmalliin liittyvää riskiä ja että hallitustenvälisen sopimuksen 12 artikla ei muodosta oikeudellisesti täytöntöönpanokelpoista oikeutta. Lisäksi se katsoo, että jotta takausta voidaan pitää myönnettyinä, sen laajuutta on voitava mitata, mikä ei ole mahdollista hallitustenvälisen sopimuksen tai yhteenliittymäsopimuksen perusteella, koska aika- ja määrärajoituksia ei ole. Kantelija viittaa väitteensä tueksi myös takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 3.2 jaksoon. Kantelija katsoo lisäksi, että vaikka hallitustenvälisessä sopimuksessa voitaisiin katsoa annettavan laillinen oikeus valtiontukeen valtiontakauksen muodossa, näiden takauksen ehtoja on sittemmin muutettu perusteellisesti esimerkiksi MTN-ohjelmilla, joissa valtioiden sitoumukset on muutettu toissijaisista takauksista omavelkaisiksi takauksiksi (ks. johdanto-osan 175 kappale).
- (381) Komissio ei ole samaa mieltä kantelijan väitteistä.
- (382) Ensinnäkin, kuten johdanto-osan 367 kappaleessa todetaan, valtiontuki katsotaan myönnettyksi päivänä, jona tuensaajalle myönnettiin ehdoton laillinen oikeus sen saamiseen sovellettavan kansallisen järjestelmän nojalla. Komissio päätteli johdanto-osan 376 kappaleessa, että kyseinen oikeus myönnettiin yhteenliittymälle sen perustamispäivänä.
- (383) Toiseksi takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.1 jaksossa todetaan, että takaukseen liittyvän valtiontuen myöntäminen tapahtuu, ”kun takaus annetaan, ei silloin kun vaaditaan takaussuoritusta tai kun suoritetaan takaussitoumuksen mukaisia maksuja”. Kuten valtiot ovat selittäneet (johdanto-osan 227 kappale), yhteenliittymän perustamispäivästä lähtien valtiot ovat olleet velvollisia takaamaan lainat ja muut rahoitusvälineet, jotka yhteenliittymä on ottanut kiinteään yhteyden rahoittamiseksi, ja Ruotsin valtiokonttorilla ja Tanskan keskuspankillä ei ole toimivaltaa kieltäytyä myöntämästä yhteenliittymälle hankkeen rahoittamiseksi tarvittavia takauksia. Näin ollen takaus olisi katsottava annetuksi yhteenliittymän perustamispäivänä.
- (384) Kolmanneksi komissio panee merkille, että kantelija esittää, että takaus on katsottava myönnettyksi, kun valtio ottaa siihen liittyvän riskin, ja että valtiontakausmalliin ei liity riskiä hallitustenvälisen sopimuksen ja yhteenliittymäsopimuksen kautta. Tältä osin takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.1 jaksossa todetaan, että valtiontakauksesta saatava hyöty on ”se, että valtio vastaa takaukseen liittyvästä riskistä”. Komissio katsoo, että koska valtiot ovat olleet velvollisia takaamaan yhteenliittymän kiinteään yhteyteen liittyvän velkarahoituksen yhteenliittymän perustamisesta lähtien, yhteenliittymä on hyötynyt siitä, että valtiot ovat kantaneet kyseiseen takausvelvoitteeseen ja sen myöhempään täytöntöönpanoon liittyvät riskit kyseisestä päivästä alkaen.

- (385) Neljänneksi komissio panee merkille, että kantelija väittää, että hallitustenvälisen sopimuksen 12 artikla ei muodosta oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoista oikeutta erityisesti valtioiden dualististen oikeusjärjestelmien vuoksi (johdanto-osan 176 kappale). Dualistisessa oikeusjärjestelmässä kansainvälinen oikeus on voimassa kansallisella tasolla vasta sitten, kun se on sisällytetty kansalliseen lainsäädäntöön. Komissio toteaa, että se ei katso, että hallitustenvälisellä sopimuksella yksinään luotaisiin oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoinen oikeus, vaan pikemminkin, että yhteenliittymä sai oikeuden valtioneuvostoihin yhteenliittymäsopimuksen tekopäivästä alkaen (johdanto-osan 376 kappale). Lisäksi Ruotsi ratifioi hallitustenvälisen sopimuksen 8 päivänä elokuuta 1991 ja Tanska 24 päivänä elokuuta 1991 (johdanto-osan 61 kappale). Valtiot saattoivat sen osaksi kansallisia oikeusjärjestelmiään Ruotsin parlamentin päätöksellä ja rakennuslailla. Näillä kansallisilla laeilla luotiin valtioissa oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoiset oikeudet, jotka yhdessä yhteenliittymäsopimuksen kanssa aiheuttivat yhteenliittymää hyödyttävän täytäntöönpanokelpoisen takausvelvoitteen.
- (386) Viidenneksi komissio ei ole samaa mieltä kantelijan väitteestä, jonka mukaan takausta ei voida katsoa myönnettyksi, ellei sen laajuutta voida mitata. Takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.1 jaksossa todetaan, että "[t] akausta myönnettäessä on arvioitava, onko takaus valtiontukea ja jos on, mikä on tuen määrä". Komissio toteaa, että tämän virkkeen rakenne osoittaa, että i) sen määrittäminen, onko takaus valtiontukea, ja ii) jos on, kyseisen tuen määrän määrittäminen, voivat olla kaksi erillistä, peräkkäistä vaihetta. Tämän vuoksi takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon mukaisesti komission olisi ensinnäkin selvitettävä, onko takaus valtiontukea, ja vasta jos se vahvistaa, että takaus on valtiontukea, sen olisi toiseksi määritettävä kyseisen tuen määrä. Näissä olosuhteissa on virheellistä sanoa, että tukea ei voida katsoa myönnettyksi, ellei sen määrää voida mitata, sillä tuen määrää olisi arvioitava vasta sen jälkeen, kun on jo todettu, että tuki on myönnetty. Takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 3.2 jakso ei muuta tätä päätelmää. Kyseisessä jaksossa luetellaan kumulatiiviset edellytykset, joiden täytyessä yksittäisen valtioneuvoston osalta voidaan sulkea pois valtiontuen olemassaolo. Kyseisen jakson b alakohdassa todetaan, että yksi näistä edellytyksistä on, että "[t] akauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti". Tämä ei kuitenkaan edellytä, että tällainen mittaaminen olisi mahdollista, jotta tuki olisi olemassa, vaan se voi pikemminkin mahdollistaa sen toteamisen, että tukea ei ole myönnetty.
- (387) Lopuksi kantelijan väitteestä, jonka mukaan takausten luonne on muuttunut perusteellisesti, komissio toteaa, että määritettäessä päivämäärää, jolloin valtioneuvoston malliin perustuva valtiontuki myönnettiin yhteenliittymälle, keskeistä on määrittää päivä, jolloin yhteenliittymä sai oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisen oikeuden kyseiseen tukeen. Kuten johdanto-osan 375 kappaleessa todetaan, yhteenliittymällä on ollut tämä oikeus perustamisestaan lähtien. Kyseisestä päivästä lähtien valtioilla on ollut yhteenliittymään nähden velvollisuus taata kiinteän yhteyden rahoituskustannukset kokonaisuudessaan. Kuten johdanto-osan 384 kappaleessa todetaan, yhteenliittymälle koitava etu on se, että valtioiden on vastattava kiinteän yhteyden suunnittelun ja rakentamisen rahoitukseen liittyvistä riskeistä. Tätä etua ja oikeutta siihen ei ole muutettu edun vahvistamisen jälkeen. Kuten valtiot ovat selittäneet (johdanto-osan 249 kappale), hallitustenvälisen sopimuksen, Ruotsin parlamentin päätöksen, Ruotsin hallituksen 1 päivänä huhtikuuta 1993 tekemän päätöksen (K91/1443/3, K93/202/3) ja Ruotsin hallituksen 23 päivänä kesäkuuta 1994 tekemän päätöksen (K91/1443/3, K94/1680/3) oikeudellisessa rakenteessa ei ole yksityiskohtaisia tietoja siitä, miten yksittäisten takaussopimusten ehdot oli määrä määritellä. Sen sijaan Ruotsin valtiokonttorin oli määrä päättää asiasta ja määrittää nämä ehdot. Ruotsin parlamentti ei ole sittemmin tehnyt uusia asiaa koskevia päätöksiä eikä myöskään Ruotsin hallitus ole tämän jälkeen tehnyt päätöksiä, joilla olisi muutettu Ruotsin parlamentin päätöksessä asetettua valtioneuvoston velvoitetta. Yhteenliittymälle jo annettu oikeus pannaan täytäntöön yksittäisillä takaussitoumuksilla ja takaussopimuksilla. Tanskan osalta, kuten johdanto-osan 250 kappaleessa todetaan, hallitustenvälisen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi annetussa rakennuslaissa ei ole yksityiskohtaisia tietoja käyttöäön edellytyksistä. Nämä käyttöäön edellytykset määrittää ainoastaan eri rahoitustoimien yhteydessä tehdyissä takaussopimuksissa. Kuten valtiot myöntävät, takaussitoumukset ja yksittäiset takaussopimukset on tulkittava omavelkaisiksi takauksiksi ("selvskyldnerkaution" Tanskan lainsäädännössä). Tämä ei kuitenkaan muuta yhteisvastuullista takausvelvoitetta eikä ylitä yhteenliittymälle hallitustenvälisen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi tehdyssä yhteenliittymäsopimuksessa annettuja oikeuksia. Komissio toteaa joka tapauksessa, että vaikka kysymys siitä, onko takaus omavelkainen vai toissijainen (tai "simpler kaution" vai "selvskyldnerkaution"), voi vaikuttaa yhteenliittymän ja sen velkojen tai näiden velkojen ja valtioiden väliseen oikeudelliseen suhteeseen, se ei muuta valtioiden oikeudellista perusvelvollisuutta antaa takaukset yhteenliittymän toiminnalle kiinteän yhteyden osalta. Kuten johdanto-osan 311 ja 375 kappaleessa todetaan, valtioneuvoston mallista yhteenliittymälle koitava etu ja näin ollen siitä saatava tuki on olennainen osa kyseistä oikeudellista velvoitetta, jota ei ole muutettu sen jälkeen, kun yhteenliittymä perustettiin 13 päivänä helmikuuta 1992.

- (388) Komissio päätelee, että valtiontakaumallista johtuvaa valtiontukea on pidettävä yhtenä yksittäisenä tukena, jonka molemmat valtiot myönsivät yhteenliittymälle 13 päivänä helmikuuta 1992.

6.2.2 Tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

- (389) Aloittamis päätöksen johdanto-osan 109 kappaleessa komissio katsoi, että arvioitavana olevien Tanskan verotoimenpiteiden määrittelmä asiaa koskevista säädöksistä vaikutti olevan määrältään ja kestoaltaan avoin, mutta että se liittyi nimenomaan yhteenliittymän hankkeeseen liittyvään toimintaan. Koska vaikutti siltä, että kyseiset toimenpiteet on myönnetty samassa tarkoituksessa ja samassa laajuudessa kuin valtiontakaukset, aloittamis päätöksessä mainittuja komission näkökohtia, jotka koskevat kyseisten takausten luokittelua yksittäisiksi tuiksi, olisi sovellettava myös verotoimenpiteisiin.

6.2.2.1 Tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt

6.2.2.1.1 Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö

- (390) Rakennuslaissa säädettiin alusta alkaen, että A/S Øresundiin sovellettaisiin suotuisampia tappiontasausta koskevia sääntöjä kuin Tanskan verotuspäätöslain mukaisesti siihen olisi tavallisesti sovellettu. Jo vuonna 1991 oli selvää, että viiden vuoden yleinen tappiontasaussjakso ei riittäisi käyttämään hankkeesta aiheutuneita tappioita voittojen tasaamiseen. Rakennuslain valmisteluasiakirjoissa lainsäätaja totesi nimenomaisesti, että syy tappiontasausten pidennetyn vanhentumisajan myöntämiseen vuonna 1991 oli se, että A/S Øresund ei olisi voinut hyötyä yleisesti sovellettavista tappiontasausta koskevista säännöistä (viiden vuoden aikaraja), koska rakennusaikana aiheutuisi huomattavia menoja ja koska A/S Øresund ei olisi samalla ajanjaksolla pystynyt hankkimaan voittoa (johdanto-osan 267 kappale).

6.2.2.1.1.1 Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö: ohjelma vai yksittäinen tuki

- (391) Komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä peräisin olevaa valtiontukea ei voida pitää tukiohjelmana.
- (392) Ensinnäkin vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvaa tukea ei myönnetä sellaisen säädöksen perusteella, jossa säädetään yksittäisten tukien myöntämisestä laissa määritellyille yrityksille yleisesti ja käsitteellisesti. Sen sijaan rakennuslaissa säädetään erityisesti A/S Øresundiin sovellettavasta erityissäännöstä.
- (393) Toiseksi rakennuslaissa täsmennetään nimenomaisesti, että sen kohteena oleva hanke on kiinteän yhteyden rakentaminen ja käyttö. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvan tuen on katsottava liittyvän tiettyyn hankkeeseen sen vuoksi, että tukeen sisältyvä etu liittyy yksinomaan kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen yhteydessä aiheutuneisiin tappioihin, ei muihin hankkeisiin tai toimintaan. Vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa esitettyä tukiohjelman määrittelmää.
- (394) Vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvaa tukea olisi näin ollen pidettävä yhtenä tai useana asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettuna yksittäisenä tukena.

6.2.2.1.1.2 Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö: myöntämispäivä

- (395) Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö on veroedun muodossa myönnettyä valtiontukea. Komissio muistuttaa, että se on aiemmin todennut, että edullisesta verokohtelusta johtuva valtiontuki myönnetään vuosittain sen jälkeen, kun veroviranomaiset ovat hyväksyneet tuensaajan veroilmoituksen⁽¹⁸⁴⁾, sillä silloin etu yleensä toteutuu tällaisessa valtiontuessa. Näin ollen komissio katsoo, että tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt olisi vastaavasti katsottava myönnetyiksi vuosittain, ellei tästä lähestymistavasta poikkeamiseen ole selviä syitä.

⁽¹⁸⁴⁾ Ks. esimerkiksi komission päätös (EU) 2018/859, annettu 4 päivänä lokakuuta 2017, valtiontuesta SA.38944 (2014/C) (ex 2014/NN), jonka Luxemburg on myöntänyt Amazonille (EUVL L 153, 15.6.2018, s. 1). Unionin tuomioistuimet ovat hyväksyneet tämän lähestymistavan – ks. esimerkiksi unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 12.5.2021, Luxemburg v. komissio, yhdistetyt asiat T-816/17 ja T-318/18, EU:T:2021:252, 153 ja 339 kohta.

- (396) Komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-säännön osalta on selviä syitä poiketa tästä lähestymistavasta, kuten johdanto-osan 397–403 kappaleessa esitetään.
- (397) Komissio toteaa, että Tanskan viranomaiset selittivät (johdanto-osan 267 kappale) yhteenliittymälle ennen kiinteän yhteyden käyttöönottoa aiheutuneiden tappioiden johtuneen pääasiassa korkokuluista, jotka aiheutuivat kiinteän yhteyden rakentamiseen tarvittavista lainoista. Kuten Tanska selitti (johdanto-osan 267 kappale), kun otetaan huomioon investoinnin huomattavat alkuvaiheen menot ja se, että kiinteä yhteys ei tuottanut voittoa rakennusaikana, tappiontasausta koskeva yleisesti sovellettava sääntö, jonka mukaan tappiontasaus rajoittuu viiteen vuoteen, ei olisi riittänyt mahdollistamaan tappioiden käyttämistä voittojen tasaamiseen. Toisin sanoen yhteenliittymä joutui tekemään huomattavia tappioita toteuttaakseen investoinnin kiinteään yhteyteen, ja ilman erityissäännön soveltamista näitä tappioita ei olisi voitu siirtää hyödyllisesti eteenpäin, jotta niillä voitiin tasata tulevien vuosien voittoja. Tämän seurauksena Tanskan lainsäätäjä otti käyttöön vuosien 1991–2001 LCF-säännön osana yhteenliittymän kiinteään yhteyteen tekemän investoinnin edellytyksiä ja kiinteän yhteyden rakentamisen rahoituksen pitkän aikavälin suunnittelua.
- (398) Tanskan viranomaiset huomauttavat, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö otettiin käyttöön alusta alkaen yhdessä valtiontakausvelvoitteen kanssa, jotta varmistettiin kiinteän yhteyden merkittävien investointien rahoitus mahdollisimman alhaisin kustannuksin (johdanto-osan 269 kappale). Vuosien 1991–2001 LCF-säännön ansiosta A/S Øresund pystyi tasaamaan tulevat voitot vanhentumattomilla tappioilla, mikä pienensi sen veropohjaa. Tästä koitui etua yhteenliittymälle. Samaan aikaan vuosien 1991–2001 LCF-sääntö mahdollisti kuitenkin suuremman likviditeettipohjan, jonka tavoitteena oli velkataakan pienentäminen. Pienempi kokonaisvelkataakka merkitsi myös pienempää takauksella katettua kokonaisuuttamäärää ja näin ollen vähemmän takausten muodossa annettua valtiontukea.
- (399) Kuten johdanto-osan 379 kappaleessa todetaan, kun sijoittaja tekee suuria investointeja, on tapana, että sijoittaja vaatii tiettyä vakautta sijoituksen rahoitussuunnittelussa. Sijoittajat eivät todennäköisesti ota riskiä hankkeen toteuttamiseen tarvittavasta ajasta ja resurssista, elleivät he pysty tekemään kohtuullisia arvioita investointiin sovellettavista rahoitusehdoista. Komissio toteaa tältä osin, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö otettiin käyttöön erityisen verokohtelun tarjoamiseksi kiinteää yhteyttä koskevalle investoinnille sen pitkän aikavälin rahoitussuunnittelun helpottamiseksi ja investoinnin kokonaiskustannusten minimoimiseksi. Kyseinen verokohtelu määriteltiin rakennuslaissa ennen investoinnin aloittamista, ja sitä olisi sellaisenaan pidettävä yhtenä investointiin sovellettavista perusedellytyksistä (valtiontakausvelvoitteen ja valtiontakausmallin ohella), joiden perusteella investoinnin rahoitussuunnittelu laadittiin. Näin ollen vuosien 1991–2001 LCF-säännön soveltaminen oli alusta alkaen selvää, ja se oli olennainen osa rahoitusmallia, jonka perusteella yhteenliittymä sitoutui tekemään merkittävän investoinnin. Komissio toteaa erityisesti, että vuosien 1991–2001 LCF-säännön säätämisen taustalla olleena lainsäädännöllisenä tarkoituksena, kuten rakennuslain valmisteluasiakirjoista käy ilmi, oli mahdollistaa kiinteän yhteyden rakentamisesta aiheutuneiden tappioiden tarkoituksenmukainen hyödyntäminen.
- (400) Komissio toteaa myös se, kuten johdanto-osan 330 kappaleessa todetaan, että A/S Øresundin oikeus siirtää tappionsa eteenpäin pidempään kuin Tanskan tavanomaisissa verosäännöissä sallitaan, merkitsi etua jo tämän oikeuden syntymisestä lähtien. Etu, jolla tappiontasausta voitiin käyttää pidemmän ajanjakson ajan, ja se, että alusta lähtien oli selvää, että tappioita syntyisi huomattavia määriä, jotta pidemmän ajanjakson käyttö voitaisiin varmistaa, merkitsivät sitä, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntöön liittyvä etu oli ilmeinen alusta alkaen. Tämä eroaa esimerkiksi France Télécom -tuomiossa⁽¹⁸⁵⁾ käsitellystä tilanteesta, jossa erityisestä verokohtelusta johtuva etu voitiin vahvistaa vuosittain vasta tavanomaisten verosääntöjen mukaisesti sovellettavan elinkeinoverokannan vahvistamisen jälkeen⁽¹⁸⁶⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Ks. edellä oleva alaviite 99.

⁽¹⁸⁶⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.11.2009, Ranska v. komissio, yhdistetyt asiat T-427/04 ja T-17/05, ECLI:EU:T:2009:474, 321–323 kohta.

- (401) Rakennuslain 11 §:ssä säädettiin vuodesta 1991 alkaen A/S Øresundia koskevasta etuuskohtelusäännöstä, jonka mukaan sillä oli oikeus käyttää tappiontasausa pidempään kuin muilla yhtiöverovelvollisilla oikeussubjekteilla. Rakennuslakia säätäessään Tanska sitoutui antamaan A/S Øresundille laillisen oikeuden pidempään tappiontasausjaksoon. Rakennuslain 6 §:ssä säädettiin, että kiinteän yhteyden kehittäisi Tanskan valtion (holdingyhtiön kautta) perustaman osakeyhtiön ja Ruotsin valtion perustaman osakeyhtiön muodostama yhteenliittymä. A/S Øresund perustettiin osakeyhtiöksi 9 päivänä joulukuuta 1991 (johdanto-osan 64 kappale), ja yhteenliittymä perustettiin yhteenliittymäsopimuksella 13 päivänä helmikuuta 1992 (johdanto-osan 66 kappale). Komissio on todennut, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva etu hyödyttää yhteenliittymää, sillä se vähentää verovelkaa, joka yhteenliittymän tuloilla on maksettava (johdanto-osan 317 kappale). Se, että tämä etu koituisi yhteenliittymälle vuosien 1991–2001 LCF-säännön kautta, oli selvää alusta alkaen (johdanto-osan 400 kappale). Laillinen oikeus tähän yhteenliittymälle myönnettyyn etuun vahvistettiin rakennuslaissa ennen yhteenliittymän perustamista.
- (402) Näiden seikkojen perusteella (johdanto-osan 397–401 kappale) komissio katsoo, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva etu otettiin käyttöön helpottamaan kiinteää yhteyttä koskevan investoinnin rahoittamista (investointi, joka selvästi johtaisi sellaisiin huomattaviin tappioihin, joita ei voitaisi käyttää viiden vuoden kuluessa) ja tukemaan tätä investointia. Etu perustui itse rakennuslakiin, ja se oli yksi investoinnin edellytyksistä. Siitä lähtien, kun yhteenliittymä perustettiin ja sillä oli laillinen oikeus rakennuslaissa säädettyyn etuun, vuosien 1991–2001 LCF-sääntö oli omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vahvistamalla yhteenliittymän asemaa markkinoilla, jotka ovat avoimet kilpailulle ja jäsenvaltioiden väliselle kaupalle. Näin ollen komissio pääättelee, että on olemassa selviä syitä katsoa, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvaa tukea ei myönnetty vuosittain vaan ainoastaan kerran, yhteenliittymän perustamisen yhteydessä.
- (403) Komissio toteaa lisäksi, että pidempää tappiontasausjaksoa koskevasta laillisesta oikeudesta johtuva etu toteutui automaattisesti ilman A/S Øresundin, yhteenliittymän tai Tanskan viranomaisten harkintavaltaa. A/S Øresundiin sovelletaan sen vuotuisen yhtiöverovelvollisuuden määrittämisessä samaa menettelyä kuin mihin tahansa muuhun oikeussubjektiin (mukaan lukien osakeyhtiöt), johon sovelletaan Tanskan yhteisöveroa. Kuten johdanto-osan 127 kappaleessa kuvataan, Tanskan pakollisen yhteisverotusjärjestelmän mukaisesti yhteisverotusryhmää johtava yritys toimittaa vuosittain tiedot verotettavasta tulosta ja verotuksellisista tappioista kaikkien kyseisen ryhmän jäsenten osalta. Veroilmoituksessa ilmoitetaan kunkin ryhmän jäsenen osalta verotettava tulo, omien siirrettyjen tappioiden käyttö, muiden ryhmän jäsenten tappioiden käyttö ja jäljellä olevat verotukselliset tappiot. Tanskan yhtiöveron alaisilla oikeussubjekteilla ei ole harkintavaltaa siirrettyjen tappioiden käytössä. Tanskan verotuspäätöslain ja kesäkuun 18 päivästä 2012 alkaen Tanskan yhtiöverolain mukaisesti tietynä verovuonna hyödynnettävissä oleva siirretty verotuksellinen tappio on käytettävä kyseisenä verovuonna, muuten se menetetään. Siirretyt verotappiot on hyödynnettävä FIFO-periaatteen mukaisesti eli vanhimmat verotappiot on hyödynnettävä ensin. Veroviranomaisten toimittama vuotuinen verotuspäätös luodaan automaattisesti. Veroviranomaiset valitsevat vuosittain yhteisöt, joiden veroilmoitukset tarkastetaan manuaalisesti. Näissä olosuhteissa, kun otetaan huomioon, että tuensaajan veroilmoituksen antamishetkellä ei ollut harkintavaltaa ja että viranomaiset hyväksyivät veroilmoituksen, komissio pääättelee, että vuotuisten veroilmoitusten toimittaminen ei muuta sitä, että tuki oli myönnetty jo vuonna 1992. Veroilmoitusten toimittaminen oli näin ollen vain muodollinen toimenpide, joka oli tarpeen jo myönnetyn tuen saamiseksi, eikä vuosittaista tuen myöntämistä koskeva pyyntö.
- (404) Näin ollen komissio pääättelee, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö muodostaa yhden yksittäisen tuen, jolla tuettiin merkittävää investointia ja jonka Tanska myönsi yhteenliittymälle 13 päivänä helmikuuta 1992.

6.2.2.1.2 Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö

- (405) Kuten johdanto-osan 333 kappaleessa todetaan, komissio päätteli, että A/S Øresundille tai yhteenliittymälle ei koitunut etua vuosien 2002–2012 LCF-säännöstä sen vuoksi, että kyseisenä ajanjaksona A/S Øresundiin sovellettiin samoja tappiontasauusta koskevia sääntöjä kuin muihin Tanskassa toimiviin yrityksiin. Siksi vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ei ollut valtiontukea A/S Øresundille eikä myöskään yhteenliittymälle (johdanto-osan 333 ja 355 kappale).
- (406) Kuten johdanto-osan 138 kappaleessa selitetään, Tanskassa toimiville yrityksille asetettiin 18 päivänä kesäkuuta 2012 annetulla lailla nro 591 rajoitus, joka koskee oikeutta tappiontasaukseen. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koskenut A/S Øresundia, sillä vuonna 2002 muutetun ja Sund & Bæltistä annettuun lakiin sisällytetyn rakennuslain säännökset olivat voimassa vuoteen 2016 asti. Sund & Bæltistä annetun lain 12 § kumottiin vasta 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581, ja muutos tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016, jolloin A/S Øresundiin alettiin soveltaa tavanomaisia Tanskan yhtiöverolain sääntöjä. Näin ollen komissio päätteli johdanto-osan 337 kappaleessa, että vuosien 2013–2015 LCF-sääntö oli etu A/S Øresundille ja näin ollen myös yhteenliittymälle. Tukitoimenpide koostuu osatekijöiden yhdistelmästä (johdanto-osan 334 kappale), sillä A/S Øresund sai oikeuden valikoivaan etuun muihin samanlaisessa tilanteessa oleviin yrityksiin nähden sen vuoksi, että A/S Øresundiin sovellettaviin sääntöihin sisältyi poikkeus viitejärjestelmästä, mikä johti valikoivaan etuun.

6.2.2.1.2.1 Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö: ohjelma vai yksittäinen tuki

- (407) Komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä peräisin olevaa tukea ei voida pitää tukiohjelmana.
- (408) Ensinnäkin vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvaa tukea ei myönnetä sellaisen säädöksen perusteella, jossa säädetään yksittäisten tukien myöntämisestä laissa määritellyille yrityksille yleisesti ja käsitteellisesti. Vuosien 2013–2015 LCF-säännössä säädetään erityisesti A/S Øresundiin sovellettavasta erityissäännöstä. Kyseinen tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukiohjelman määritelmän ensimmäistä edellytystä.
- (409) Toiseksi rakennuslaissa, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2002 ja sisällytettynä Sund & Bæltistä annettuun lakiin, määritetään nimenomaisesti hanke, jota se koskee, eli kiinteän yhteyden rakentaminen ja käyttäminen. Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvan tuen on katsottava liittyvän tiettyyn hankkeeseen sen vuoksi, että tukeen sisältyvä etu liittyy yksinomaan kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen yhteydessä aiheutuneisiin tappioihin, ei muihin hankkeisiin tai toimintaan. Vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukiohjelman määritelmän toista edellytystä.
- (410) Vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa tarkoitetun tukiohjelman määritelmää. Sen vuoksi sitä on pidettävä yhtenä tai useana asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettuna yksittäisenä tukena.

6.2.2.1.2.2 Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö: myöntämispäivä

- (411) Kuten johdanto-osan 395 kappaleessa todetaan, veroedusta johtuva valtiontuki katsotaan yleensä myönnettyksi vuosittain, ellei ole syytä todeta, että kyseiseen tukeen liittyvä etu on toteutunut eri ajankohtana. Komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-säännön osalta ei ole selviä syitä poiketa tästä lähestymistavasta. Vuosien 1991–2001 LCF-sääntöön sovellettava tilanne, sellaisena kuin se on esitetty johdanto-osan 396–404 kappaleessa, eroaa olennaisesti vuosien 2013–2015 LCF-sääntöön sovellettavasta tilanteesta, sellaisena kuin se on esitetty johdanto-osan 412–417 kappaleessa.
- (412) Komissio on todennut, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö muodostaa yhden yksittäisen tuen, jolla tuettiin merkittävää investointia ja jonka Tanska myönsi yhteenliittymälle 13 päivänä helmikuuta 1992 (johdanto-osan 404 kappale). Tähän päätelmään päätyessään komissio totesi erityisesti, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö otettiin käyttöön helpottamaan kiinteän yhteyden investoinnin pitkän aikavälin suunnittelua, että etu johtui itse rakennuslaista ja että se oli yksi perusedellytyksistä, joiden perusteella investoinnin rahoitussuunnittelu laadittiin (johdanto-osan 399 kappale).

- (413) Komissio toteaa ensinnäkin, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvaa tukea ei voida katsoa myönnettyksi ennen kesäkuun 18 päivää 2012, jolloin Tanskan yhtiöverolakia muutettiin (johdanto-osan 138 kappale) mutta Sund & Bæltistä annettua lakia ei. Ennen kuin kyseistä muutosta sovellettiin, A/S Øresund ja yhteenliittymä eivät voineet hyötyä mistään kyseisestä muutoksesta johtuvista eduista.
- (414) Komissio toteaa lisäksi, että kiinteä yhteys otettiin käyttöön heinäkuussa 2000. Päätös investoida kiinteään yhteyteen ja investoinnin rahoitussuunnittelu tehtiin ennen kyseistä ajankohtaa.
- (415) Näissä olosuhteissa komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-sääntö on erotettava vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä sikäli, että sitä ei voitu katsoa toteutetun kiinteään yhteyteen tehtävien rahoitusinvestointien tukemiseksi, sen ei voitu katsoa olleen edellytys tällaisille investoinneille eikä sen voitu katsoa olleen edellytys investoinnin pitkän aikavälin rahoitussuunnittelun toteuttamiskelpoisuuden varmistamiselle, sillä päätös investoinnista ja itse investoinnit oli toteutettu jo kauan ennen kuin vuosien 2013–2015 LCF-sääntöä alettiin soveltaa. Näin ollen komissio katsoo, että syyt, joiden perusteella se katsoi, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvaan tukeen liittyvä etu myönnettiin kerran, ja jotka perustuvat pääasiassa siihen, että kiinteän yhteyden pitkän aikavälin investointisuunnittelu perustui vuosien 1991–2001 LCF-sääntöön, varmuuteen siitä, että se oli myönnetty, ja tarpeeseen olla varma siitä, että se voitiin ottaa huomioon rahoitussuunnittelussa, eivät päde vuosien 2013–2015 LCF-sääntöön.
- (416) Lisäksi komissio toteaa, että vuosien 1991–2001 LCF-säännön ja vuosien 2013–2015 LCF-säännön välissä sovellettiin vuosien 2002–2012 LCF-sääntöä, jonka komissio ei ole katsonut olleen valtiontukea A/S Øresundille eikä yhteenliittymälle (johdanto-osan 333 ja 355 kappale). Vuosien 2013–2015 LCF-säännöllä otettiin edullinen kohtelu uudelleen käyttöön, vaikka sitä ei enää vaadittu investointisuunnitteluun. Tältä osin vuosien 2013–2015 LCF-säännön vaikutus olisi A/S Øresundin tai yhteenliittymän päivittäisen toiminnan tukeminen eikä alkuinvestointi kiinteään yhteyteen.
- (417) Komissio ei näin ollen katso, että olisi olemassa selviä syitä poiketa tavanomaisesta lähestymistavasta, jonka mukaan veroedut myönnetään vuosittain. Tästä seuraa, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki voidaan katsoa lopullisesti myönnettyksi sillä hetkellä, kun veroviranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, jotka koskivat vuosien 2013–2015 LCF-kauden verovuotia, jolloin voitiin hyödyntää suurempi määrä tappioita.
- (418) Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva valtiontuki on useita yksittäisiä tukia, joita myönnettiin vuosittain vuodesta 2014⁽¹⁸⁷⁾ alkaen, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, siihen asti, kun verovuotta 2015 koskeva veroilmoitus hyväksyttiin. Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö kumottiin 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581, jota on sovellettu verovuodesta 2016 alkaen.

6.2.2.2 Poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt

6.2.2.2.1 Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö

- (419) Kuten johdanto-osan 145 kappaleessa selitetään, Tanskan verotuspoistolaisa säädetty rakennusten ja laitosten tavanomainen enimmäispoistoaste alennettiin 5 prosenttiin 26 päivänä kesäkuuta 1998 annetulla lailla nro 433 ja 4 prosenttiin 6 päivänä kesäkuuta 2007 annetulla lailla nro 540. A/S Øresundin poistot pysyivät kuitenkin 6 prosentissa / 2 prosentissa rakennuslain 12 ja 13 §:n ja vuoteen 2016 asti voimassa olleiden Sund & Bæltistä annetun lain vastaavien 13 ja 14 §:n mukaisesti. Kuten johdanto-osan 344 kappaleessa todetaan, Tanskan valtio asetti A/S Øresundin edullisempaan asemaan kuin muut oikeussubjektit, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöverolakia, koska se ei muuttanut A/S Øresundiin sovellettavia sääntöjä vastaamaan tavanomaisiin verotussääntöihin tehtyjä muutoksia. Vasta 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016, kumottiin Sund & Bæltistä annetun lain 13 ja 14 § ja A/S Øresundiin alettiin soveltaa Tanskan yhtiöverolain ja Tanskan verotuspoistolain tavanomaisia sääntöjä. Tukitoimenpide koostuu osatekijöiden yhdistelmästä (johdanto-osan 344 kappale), sillä A/S Øresund asetettiin edullisempaan asemaan kuin muut samanlaisessa tilanteessa olevat

⁽¹⁸⁷⁾ Verovuotta 2013 koskeva veroilmoitus oli vuonna 2014.

yritykset, koska Sund & Bæltistä annetussa laissa säädettiin edullisemmasta verokohtelusta ja sen vuoksi poikettiin Tanskan muutetusta verotuspoistolasta, joka oli rajoittavampi ja jota ei sovellettu A/S Øresundiin, vaan muihin oikeudellisesti ja tosiasiallisesti verrattavissa oleviin yrityksiin. Kuten johdanto-osan 319 kappaleessa todetaan, kaikki tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä A/S Øresundille koitua etu on myös etua yhteenliittymälle.

6.2.2.2.2 Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö: ohjelma vai yksittäinen tuki

- (420) Komissio katsoo, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvaa valtiontukea ei voida pitää ohjelman perusteella myönnettynä.
- (421) Ensinnäkin kyseistä tukea ei myönnetä sellaisen säädöksen perusteella, jossa säädetään yksittäisten tukien myöntämisestä laissa määritellyille yrityksille yleisesti ja käsitteellisesti. Sund & Bæltistä annettuun lakiin sisällytetyssä rakennuslaissa viitataan nimenomaisesti A/S Øresundiin, joka on oikeutettu poistoja koskevaan Tanskan erityissääntöön. Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukiohjelman määritelmän ensimmäistä edellytystä.
- (422) Toiseksi vuosien 1999–2007 DEP-säännön ja vuosien 2008–2015 DEP-säännön on katsottava liittyvän tiettyyn hankkeeseen, koska kyseisistä toimenpiteistä johtuva tuki kattaa kiinteän yhteyden investointikustannusten poistoihin liittyvän edun, joka ei koske muita hankkeita tai toimintaa. Tämä johtuu siitä, että rakennuslaissa ja Sund & Bæltistä annetussa laissa määritetään nimenomaisesti, että kyseessä oleva hanke on kiinteän yhteyden rakentaminen ja käyttö. Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa säädettyä tukiohjelman määritelmän toista edellytystä.
- (423) Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki ei näin ollen täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettua tukiohjelman määritelmää. Sen vuoksi sitä on pidettävä yhtenä tai useana asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettuna yksittäisenä tukena.

6.2.2.2.3 Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö: myöntämispäivät

- (424) Kuten johdanto-osan 395 kappaleessa todetaan, veroetuihin perustuvan valtiontuen osalta etu toteutuu yleensä vuosittain, ellei ole syytä katsoa, että jokin muu näkemys on perusteltu. Komissio katsoo, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan tuen osalta vaikuttaa siltä, että tuki myönnettäisiin teoriassa vuosittain. Koska A/S Øresundilla oli kuitenkin harkintavaltaa sen suhteen, milloin se saattoi tehdä omaisuuseristään poistoja veroilmoituksissaan (johdanto-osan 125 kappale), etu toteutui käytännössä harvemmin (johdanto-osan 425–428 kappale).
- (425) Komissio toteaa ensinnäkin, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuvaan tukeen sisältyvää etua ei voida katsoa myönnettyksi ennen kesäkuun 26 päivää 1998, jolloin Tanskan verotuspoistolaisissa säädetty rakennusten ja laitosten tavanomainen poistoaste laski 5 prosenttiin, eikä vastaavaa muutosta sovellettu A/S Øresundiin sovellettaviin poistoja koskeviin sääntöihin. Myöskään vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvaan tukeen sisältyvää etua ei voida katsoa myönnettyksi ennen kesäkuun 6 päivää 2007, jolloin Tanskan verotuspoistolaisissa säädetty rakennusten ja laitosten tavanomainen poistoaste laski 4 prosenttiin, eikä vastaavaa muutosta sovellettu A/S Øresundiin sovellettaviin poistoja koskeviin sääntöihin. Näin ollen ei voida väittää, että koska A/S Øresundiin sovellettava sääntö oli sellaisenaan jo osa rakennuslakia, myös tuki olisi katsottava myönnettyksi rakennuslain mukaisesti.
- (426) Komissio toteaa lisäksi, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntöön sovellettava tilanne, joka on esitetty johdanto-osan 396–404 kappaleessa, eroaa olennaisesti vuosien 1999–2007 DEP-sääntöön ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntöön sovellettavasta tilanteesta. Kun Tanskan verotuspoistolakia muutettiin 26 päivänä kesäkuuta 1998 ja 6 päivänä kesäkuuta 2007, päätös investoida kiinteän yhteyden rakentamiseen oli jo tehty ja kiinteä yhteys oli itse asiassa lähes valmis otettavaksi käyttöön. Toisin kuin vuosien 1991–2001 LCF-sääntöä (johdanto-osan 399 kappale), Tanskan valtion päätöstä tarjota A/S Øresundille edullisemmat verotuspoistoja koskevat ehdot kuin muille

oikeussubjekteille, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöverolakia, ei voida pitää yhtenä investoinnin rahoitussuunnittelun perusedellytyksistä. Komissio toteaa erityisesti, että rahoitussuunnittelun aikaan Tanskan viranomaiset eivät pitäneet tarpeellisenä myöntää A/S Øresundille edullisempaa kohtelua kuin muille yhtiöverovelvollisille osakeyhtiöille omaisuuserien poistoja koskevien sääntöjen osalta, ja itse asiassa Tanskan viranomaiset jopa katsovat, että vuosien 1991–1998 DEP-sääntö oli A/S Øresundille ja yhteenliittymälle haitallinen (ks. johdanto-osan 268 kappale). Sen vuoksi vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvia tukia ei voida pitää kiinteän yhteyden investointien tukemiseen myönnettynä tukena. Näissä olosuhteissa seikkoja, jotka saivat komission päättämään, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö myönnettiin yhtenä yksittäisenä tukena yhteenliittymän perustamisen yhteydessä erityisesti siksi, että vuosien 1991–2001 LCF-sääntö oli välttämätön kiinteää yhteyttä koskevan investoinnin rahoitussuunnittelun kannalta, ei voida soveltaa vuosien 1999–2007 DEP-sääntöön eikä vuosien 2008–2015 DEP-sääntöön. Komissio toteaa, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan tuen olisi sen vuoksi katsottava tukevan pikemminkin A/S Øresundin ja yhteenliittymän päivittäistä toimintaa kuin kiinteän yhteyden alkuinvestointia.

- (427) Komissio toteaa, että A/S Øresund olisi tukeutunut sääntöihin, joita siihen sovellettiin veroilmoitusten jättämishetkellä, määrittääkseen verovelkansa tietyltä vuodelta. Toisin kuin verotuksellisen tappiontasauksen hyödyntämisessä, jota sovelletaan automaattisesti (johdanto-osan 127 kappale), Tanskassa oikeussubjektit, joihin sovelletaan Tanskan yhtiöveroa, voivat sovellettavassa laissa säädetyissä rajoissa valita, milloin ja millä prosenttimäärällä ne tekevät poistoja omaisuuseristään veroilmoituksissaan (johdanto-osan 125 kappale). A/S Øresund saattoi näin ollen valita ajankohdan, jolloin se halusi tehdä omaisuuseristään poistoja Tanskan verotuspoistolaisa säädettyä nopeammin. Näin ollen vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva etu ei olisi toteutunut automaattisesti joka vuosi veroilmoitusten vuosittaisen hyväksymisen yhteydessä, jos Tanskan tavanomaisten verotussääntöjen mukaista poistoprosenttia suurempia poistoja ei olisi sovellettu.
- (428) Näissä olosuhteissa komissio katsoo, että A/S Øresundin käytettävissä olevaan korkeampaan poistoprosenttiin liittyvä etu, kun otetaan huomioon, että siihen sovellettavia sääntöjä ei ole muutettu siten, että niissä olisi otettu huomioon yleisessä lainsäädännössä asetetut rajoitukset, olisi toteutunut silloin, kun A/S Øresund hyväksyi veroilmoitukset, joissa se sovelsi tällaista korkeampaa poistoprosenttia (johdanto-osan 129 kappale). Lisäksi vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva valtiontuki olisi tuolloin voinut vääristää kilpailua tai vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (429) Näin ollen komissio katsoo, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvat tuet muodostavat joukon yksittäisiä tukia, jotka Tanska myönsi vuodesta 2000⁽¹⁸⁸⁾ alkaen verovuoden 2015 veroilmoituksen hyväksymiseen asti A/S Øresundin veroilmoitusten hyväksymisajankohtana, jolloin se sovelsi Tanskan poistolaisa säädettyä poistoprosenttia suurempaa poistoprosenttia. Vuosien 2008–2015 DEP-sääntö kumottiin tammikuun 1 päivästä 2016 alkaen 4 päivänä toukokuuta 2015 annetulla lailla nro 581, jota on sovellettu verovuodesta 2016 alkaen.

6.3 Luokittelu uudeksi tai voimassa olevaksi tueksi

- (430) Todettuaan, että tukitoimenpiteet ovat yksittäistä tukea, jota ei ole myönnetty tukiohjelman perusteella, ja niiden myöntämispäivät, komission on määritettävä kunkin tukitoimenpiteen osalta, ovatko ne uutta vai voimassa olevaa tukea.
- (431) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c alakohdan mukaisesti uudella tuella tarkoitetaan kaikkia tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset.

⁽¹⁸⁸⁾ Verovuotta 1999 koskeva veroilmoitus oli vuonna 2000. Käytännössä ensimmäinen myöntämispäivä ei olisi ollut ennen verovuoden 2004 veroilmoituksen hyväksymistä, sillä Tanska vahvistaa, että A/S Øresund ei tehnyt poistoja aikaisempien verovuosien osalta (johdanto-osan 271 kappale).

- (432) 'Voimassa olevalla tuella' tarkoitetaan asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa
- ”i) tukia, jotka olivat olemassa ennen [SEUT-sopimuksen] voimaantuloa kyseisissä jäsenvaltioissa, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka on otettu käyttöön ennen SEUT-sopimuksen voimaantuloa ja joita voidaan soveltaa edelleen SEUT-sopimuksen voimaantulon jälkeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjan 144 ja 172 artiklan [...] soveltamista;
 - ii) hyväksytyjä tukia eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka komissio tai neuvosto on hyväksynyt;
 - iii) tukia, joiden voidaan katsoa tulleen hyväksytyiksi joko asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 6 kohdan nojalla tai [asetuksen (EU) 2015/1589] 4 artiklan 6 kohdan nojalla tai ennen asetuksen (EY) N:o 659/1999 antamista, mutta tämän menettelyn mukaisesti;
 - iv) tukia, joiden voidaan [asetuksen (EU) 2015/1589] 17 artiklan nojalla katsoa voimassa olevaksi tueksi;
 - v) tukia, joiden voidaan katsoa olevan voimassa olevia tukia, koska voidaan osoittaa, että ne käyttöönottohetkellä eivät vielä olleet tukia, mutta ovat muuttuneet myöhemmin sellaisiksi sisämarkkinoiden kehityksen johdosta ilman, että jäsenvaltio olisi muuttanut niitä. Jos tietyt toimenpiteet muuttuvat tuiksi sen jälkeen, kun tietty toiminta on vapautettu kilpailulle unionin lainsäädännössä, näitä toimenpiteitä ei kilpailun vapauttamiselle vahvistetun ajankohdan jälkeen pidetä voimassa olevana tukena.”
- (433) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdan yhteydessä asetuksen (EU) 2015/1589 17 artiklan 3 kohdassa säädetään, että tuki, jonka osalta kymmenen vuoden vanhentumisaika on kulunut umpeen, katsotaan voimassa olevaksi tueksi. Asetuksen 17 artiklan 2 kohdassa säädetään, että vanhentumisaika alkaa päivästä, jona sääntöjenvastainen tuki on myönnetty tuen saajalle joko yksittäisenä tukena tai tukiohjelmaan kuuluvana tukena. Sääntöjenvastaista tukea koskevat komission toimet tai jäsenvaltion komission pyynnöstä toteuttamat toimet keskeyttävät vanhentumisajan. Vanhentumisaika alkaa uudelleen kunkin keskeytyksen jälkeen.
- 6.3.1 *Valtiontakaukset: uusi vai voimassa oleva tuki*
- (434) Komissio totesi johdanto-osan 388 kappaleessa, että valtiontakausmallista johtuva tuki myönnettiin yhteenliittymälle lopullisesti yhteenliittymäsopimuksella sen perustamispäivästä eli helmikuun 13 päivästä 1992 alkaen. Tämän päätelmän perusteella on tarpeen määrittää, kuuluuko valtiontakausmallista johtuva tuki johonkin asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa säädetystä voimassa olevan tuen määritelmästä.
- (435) Ensinnäkin komissio muistuttaa, että kantelija teki komissiolle kantelunsa 16 päivänä huhtikuuta 2013 väittäen, että valtiontakausmalli oli sääntöjenvastaista valtiontukea. Komissio lähetti Tanskalle ja Ruotsille kyseistä kantelua koskevan tietopyynnön 13 päivänä toukokuuta 2013. Komissio katsoo, että kyseinen tietopyyntö oli valtiontakausmallista johtuvan tuen osalta komission toteuttama toimi, joka asetuksen (EU) 2015/1589 17 artiklan mukaisesti olisi keskeyttänyt toukokuun 13 päivästä 2003 alkaen (eli kymmenen vuotta ennen tietopyyntöä) myönnettyihin tukiin liittyvän vanhentumisajan.
- (436) Komissio toteaa kuitenkin, että valtiontakausmallista johtuvaan tukeen liittyvä vanhentumisaika päättyi 13 päivänä helmikuuta 2002 eli kymmenen vuoden kuluttua tuen myöntämispäivästä. Tämä vanhentumisaika oli näin ollen päättynyt, kun komission 13 päivänä toukokuuta 2013 esittämä tietopyyntö olisi voinut keskeyttää sen.
- (437) Näissä olosuhteissa komissio päätelee, että Tanskan ja Ruotsin yhteenliittymälle myöntämä valtiontakausmallista johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (438) Toiseksi komissio toteaa, että Ruotsin viranomaiset väittävät, että kaikki Ruotsin kiinteän yhteyden yhteydessä mahdollisesti myöntämät tuet myönnettiin ennen Ruotsin liittymistä unioniin ja ennen ETA-sopimuksen voimaantuloa eli ennen tammikuun 1 päivää 1994.

- (439) Kuten johdanto-osan 432 kappaleessa todetaan, asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdan mukaisesti tuki, joka oli olemassa ennen SEUT-sopimuksen voimaantuloa Ruotsissa, katsotaan voimassa olevaksi tueksi. Tämä ei kuitenkaan rajoita Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjan 144 ja 172 artiklan soveltamista. Kyseisen liittymisasiakirjan 144 artiklan mukaisesti ”uusissa jäsenvaltioissa ennen liittymistä sovelletuista tuista ainoastaan tukia, joista on annettu komissiolle tieto 30 päivään huhtikuuta 1995 mennessä, pidetään [...] ’olemassa olevina’ tukina”.
- (440) Aloittamispäätöksen johdanto-osan 113 kappaleessa komissio totesi, että jos Ruotsin yhteenliittymälle myöntämää valtiontakaumallista johtuvaa tukea olisi pidettävä vuonna 1992 myönnettynä tukena, koska siitä ei tuolloin annettu tietoa komissiolle, sitä ei voida pitää voimassa olevana tukena asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdan perusteella.
- (441) Komissio muistuttaa kuitenkin, että kun Ruotsi otti käyttöön valtiontakaumallin, komission selkeä käytäntö oli, että liikenneinfrastruktuurin rakentamista ja käyttöä ei pidetty taloudellisena toimintana⁽¹⁸⁹⁾. Näissä olosuhteissa komissio katsoo, että on ymmärrettävää, että valtiontakaumallista ei ilmoitettu komissiolle tukena, joka oli olemassa ennen SEUT-sopimuksen voimaantuloa, koska tuolloin tällaista toimenpidettä ei yleisesti pidetty valtiontukena.
- (442) Komissio toteaa joka tapauksessa, että Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 1994 kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen yhdeksi TEN-T-verkkoa koskevista ensisijaisista hankkeista (johdanto-osan 58 kappale). Ennen kuin neuvosto hyväksyi hankkeen sisällyttämisen luetteloon, valtiot olivat ilmoittaneet komissiolle hankkeen pääpiirteistä ja aikomuksestaan rahoittaa se valtiontakaumallilla. Vaikka valtiontakaumallia ei siis katsottu valtiontueksi ennen Ruotsin liittymistä unioniin, siitä oli kuitenkin ilmoitettu komissiolle huhtikuun 30 päivään 1995 mennessä valmisteltaessa sen sisällyttämistä TEN-T-verkkoa koskevien ensisijaisten hankkeiden luetteloon.
- (443) Näin ollen komissio katsoo, että Ruotsin yhteenliittymälle myöntämä valtiontakaumallista johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (444) Lisäksi, kuten johdanto-osan 387 kappaleessa todetaan, valtiontakaumallin etuna yhteenliittymälle on se, että valtiot ovat velvollisia kantamaan kiinteän yhteyden suunnittelun ja rakentamisen rahoitukseen liittyvät riskit – eikä tätä etua ja oikeutta siihen ei ole muutettu edun käyttöönoton jälkeen. Komissio toteaa, että rakennuslain 8 §:n korvaaminen Sund & Bæltistä annetun lain 11 §:llä ei ole tässä yhteydessä merkityksellistä, sillä molemmat säännökset ovat olennaisilta osiltaan samanlaisia (johdanto-osan 87 kappale).
- (445) Johdanto-osan 434 ja 444 kappaleessa esitettyjen seikkojen perusteella komissio päätelee, että Tanskan ja Ruotsin yhteenliittymälle myöntämä valtiontakaumallista johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea. Lisäksi komissio päätelee, että Ruotsin yhteenliittymälle myöntämä tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.

6.3.2 *Tappiontasausta koskevat Tanskan erityissäännöt: uusi vai voimassa oleva tuki*

6.3.2.1 *Vuosien 1991–2001 LCF-sääntö: uusi vai voimassa oleva tuki*

- (446) Komissio totesi johdanto-osan 404 kappaleessa, että Tanska myönsi vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvan tuen yhteenliittymälle 13 päivänä helmikuuta 1992. Tämän päätelmän perusteella on tarpeen määrittää, kuuluuko vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki johonkin asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa säädetyistä voimassa olevan tuen määritelmistä.

⁽¹⁸⁹⁾ Ks. Juutinrauma-tuomion 308 kohta.

- (447) Ensinnäkin, kuten johdanto-osan 435 kappaleessa todetaan, kantelija teki 16 päivänä huhtikuuta 2013 kantelun, jonka mukaan valtiontakaussääntö oli sääntöjenvastaista valtiontukea, ja komissio lähetti 13 päivänä toukokuuta 2013 valtioille tietopyynnön. Tuolloin kantelussa tai komission tietopyynnössä ei viitattu tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin. Komissio päätteli, että kyseinen tietopyyntö keskeytti kaikki kyseiseen tukeen liittyvät vanhentumisajat, jotka eivät olleet päättyneet toukokuun 13 päivään 2003 mennessä (johdanto-osan 434–437 kappale). Kantelija toimitti 8 päivänä tammikuuta 2014 lisäasiakirjoja, joiden mukaan yhteenliittymään sovellettiin myös tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä. Komissio lähetti 21 päivänä helmikuuta 2014 valtioille tietopyynnön tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä (johdanto-osan 3 kappale).
- (448) Komissio katsoo, että 21 päivänä helmikuuta 2014 esitetty tietopyyntö oli komission toteuttama toimi, joka koski tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä, mukaan lukien vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki, ja joka olisi asetuksen (EU) 2015/1589 17 artiklan mukaisesti keskeyttänyt helmikuun 21 päivästä 2004 alkaen (eli kymmenen vuotta ennen tietopyyntöä) myönnettyihin tukiin liittyvän vanhentumisajan.
- (449) Komissio toteaa kuitenkin, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvaan tukeen liittyvä vanhentumisaika päättyi 13 päivänä helmikuuta 2002 eli kymmenen vuoden kuluttua tuen myöntämispäivästä. Tämä vanhentumisaika oli näin ollen päätynyt, kun komission 21 päivänä helmikuuta 2014 esittämä tietopyyntö olisi voinut keskeyttää sen.
- (450) Näissä olosuhteissa komissio päättelee, että Tanskan yhteenliittymälle myöntämä vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.

6.3.2.2 Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö: uusi vai voimassa oleva tuki

- (451) Komissio päätteli johdanto-osan 418 kappaleessa, että Tanska myönsi vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvan tuen yhteenliittymälle vuosittain, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, aina verovuotta 2015 koskevan veroilmoituksen hyväksymiseen asti. Tämän päätelmän perusteella on tarpeen määrittää, kuuluuko vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki johonkin asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa säädettyistä voimassa olevan tuen määritelmistä.
- (452) Ensinnäkin, kuten johdanto-osan 447 kappaleessa todetaan, komissio lähetti 21 päivänä helmikuuta 2014 valtioille tietopyynnön, joka koski väitettyä tappiontasausta ja poistoja koskevista Tanskan erityissäännöistä johtuvaa tukea. Komissio totesi johdanto-osan 448 kappaleessa, että kyseinen tietopyyntö oli komission toimi, joka koski tappiontasausta ja poistoja koskevia Tanskan erityissääntöjä. Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö on osa kyseisiä sääntöjä. Näin ollen kaikki vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvat tuet myönnettiin komission toimien jälkeen, joten ne eivät ole asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (453) Toiseksi komissio toteaa, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki ei täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan muiden alakohtien edellytyksiä.
- (454) Näin ollen komissio päättelee, että Tanskan yhteenliittymälle myöntämä vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea.

6.3.3 Poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt: uusi vai voimassa oleva tuki

6.3.3.1 Vuosien 1999–2007 DEP-sääntö: uusi vai voimassa oleva tuki

- (455) Komissio päätteli johdanto-osan 429 kappaleessa, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva valtiontuki myönnettiin vuodesta 2000 alkaen, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, joissa se sovelsi Tanskan verotuspoistolaisissa säädettyä poistoprosenttia suurempaa poistoprosenttia. Tämän päätelmän perusteella on tarpeen määrittää, kuuluuko vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva tuki johonkin asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa säädettyistä voimassa olevan tuen määritelmistä.

- (456) Ensinnäkin komissio toteaa, että kuten vuosien 1991–2001 LCF-säännön osalta on selitetty (johdanto-osan 452 kappale), komission 21 päivänä helmikuuta 2014 lähettämä tietopyyntö oli komission toimi tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen osalta.
- (457) Näin ollen 21 päivänä helmikuuta 2004 myönnetyn tuen vanhentumisaika keskeytettiin 21 päivänä helmikuuta 2014, eikä kyseinen tuki siksi ole asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (458) Ennen helmikuun 21 päivää 2004 myönnettyjen tukien vanhentumisaika päättyi kuitenkin siihen mennessä, kun se olisi voitu keskeyttää, joten tuet ovat asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea. Komissio toteaa johdanto-osan 271 kappaleessa, että Tanska vahvisti sen, että A/S Øresund ei käytännössä tehnyt poistoja veroilmoituksissaan ennen helmikuun 21 päivää 2004, joten mitään tukea, jota voitaisiin pitää kyseisen artiklan nojalla voimassa olevana tukena, ei tosiasiaassa myönnetty.
- (459) Toiseksi komissio toteaa, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva tuki ei täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan muiden alakohtien edellytyksiä.
- (460) Näin ollen komissio päätelee, että Tanskan yhteenliittymälle myöntämä vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea siltä osin kuin se myönnettiin helmikuun 21 päivän 2004 jälkeen.

6.3.3.2 Vuosien 2008–2015 DEP-sääntö: uusi vai voimassa oleva tuki

- (461) Komissio päätteli johdanto-osan 429 kappaleessa, että vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva valtiontuki myönnettiin, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, joissa se sovelsi Tanskan verotuspoistolaisa säädettyä poistoprosenttia suurempaa poistoprosenttia verovuoden 2015 veroilmoituksen hyväksymiseen asti. Tämän päätelmän perusteella on tarpeen määrittää, kuuluuko vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki johonkin asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdassa säädetystä voimassa olevan tuen määritelmästä.
- (462) Samoin kuin vuosien 1999–2007 DEP-säännön tapauksessa (johdanto-osan 456 kappale) komission 21 päivänä helmikuuta 2014 lähettämä tietopyyntö oli komission toimi, joten myös vuosien 2008–2015 DEP-säännön osalta vanhentumisaika olisi keskeytynyt 21 päivänä helmikuuta 2014. Näin ollen 21 päivänä helmikuuta 2004 myönnetyn tuen vanhentumisaika olisi keskeytetty 21 päivänä helmikuuta 2014, eikä kyseinen tuki siksi ole asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (463) Tältä osin komissio toteaa, että vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki on väistämättä myönnetty helmikuun 21 päivän 2004 jälkeen, joten se ei ole asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.
- (464) Toiseksi komissio toteaa, että vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki ei täytä asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan muiden alakohtien edellytyksiä.
- (465) Näin ollen komissio päätelee, että Tanskan yhteenliittymälle myöntämä vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki on asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea.

6.4 Tuen laillisuus

- (466) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tuen myöntämistä koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Lisäksi kyseisen artiklan sisältämä täytäntöönpanokielto estää jäsenvaltiota toteuttamasta ehdottamaansa toimenpidettä ennen kuin komissio on tehnyt lopullisen päätöksen.
- (467) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan f alakohdassa säädetään, että uudet tuet, jotka on otettu käyttöön SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ovat sääntöjenvastaista tukea.

- (468) Komissio totesi johdanto-osan 454, 460 ja 465 kappaleessa, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki on uutta tukea. Komissio toteaa, että Tanska pani kyseiset toimenpiteet täytäntöön ilmoittamatta niistä etukäteen komissiolle ja odottamatta niitä koskevaa komission päätöstä. Näin ollen Tanska pani nämä uudet tukitoimenpiteet täytäntöön SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti.
- (469) Täydellisuuden vuoksi komissio toteaa, että yhteenliittymä oli ilmoittanut komissiolle kiinteää yhteyttä koskevaan hankkeeseen liittyvän valtiontakaumallin olemassaolosta 1 päivänä elokuuta 1995 päivätyllä kirjeellään (johdanto-osan 149 kappale).
- (470) Vaikka kyseisen kirjeen voitaisiin mahdollisesti ymmärtää kattavan myös tappiontasausta ja poistoja koskevat Tanskan erityissäännöt sen vuoksi, että ne olivat osa vuoden 1991 rakennuslakia (ks. johdanto-osan 504 kappaleen c alakohta), jolloin voitaisiin todeta, että komissiolle oli ilmoitettu suunnitelmista myöntää kyseisistä toimenpiteistä johtuvaa tukea, tämä ei muuttaisi päätelmää, jonka mukaan Tanska toteutti kyseiset toimenpiteet SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, koska se ei odottanut komission päätöstä ennen toimenpiteiden toteuttamista.
- (471) Joka tapauksessa komissio katsoo, että 1 päivänä elokuuta 1995 päivätyä kirjettä ei voida pitää ilmoituksena uusista tukitoimenpiteistä (johdanto-osan 454, 460 ja 465 kappale), jotka myönnettiin aikaisintaan siitä lähtien, kun A/S Øresundin veroilmoitus verovuodelta 2004 hyväksyttiin (johdanto-osan 418 ja 429 kappale), eli lähes kymmenen vuotta sen jälkeen, kun 1 päivänä elokuuta 1995 päivätyä kirje toimitettiin komissiolle.
- (472) Näin ollen komissio päättää, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki on sääntöjenvastaista tukea.

6.5 Arviointi soveltuvuudesta sisämarkkinoille

6.5.1 Valtiontakaukset ja vuosien 1991–2001 LCF-sääntö

- (473) Komissio totesi johdanto-osan 388 kappaleessa, että valtiontakaumallista johtuva tuki on yksittäistä tukea, ja johdanto-osan 404 kappaleessa, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki on yksittäistä tukea, kun taas johdanto-osan 445 ja 450 kappaleessa se totesi, että nämä tuet ovat voimassa olevaa tukea.
- (474) Asetuksen (EU) 2015/1589 22 artiklassa säädetään, että komissio voi ehdottaa asianomaiselle jäsenvaltiolle aiheellisia toimenpiteitä, jos komissio on todennut, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu sisämarkkinoille. Tämä ei kuitenkaan koske yksittäisiä voimassa olevia tukia. Koska komissio ei voi ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä yksittäisen voimassa olevan tuen osalta, sen soveltuvuutta sisämarkkinoille ei ole tarpeen arvioida.
- (475) Näin ollen komissio katsoo, että sen ei ole tarpeen määrittää, soveltuuko valtiontakaumallista tai vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki sisämarkkinoille.
- (476) Komissio toteaa kuitenkin, että yhteenliittymä on sopinut, että se ei jatkossa käytä oikeuttaan valtiontakauksiin ilman markkinaehtoista maksua rahoittaakseen uutta velkaa tai jälleenrahoittaakseen olemassa olevaa velkaa. Tätä varten valtiot ovat sitoutuneet (johdanto-osan 265 kappale) varmistamaan, että yhteenliittymä rahoittaa uutta velkaa ja jälleenrahoittaa olemassa olevaa velkaa markkinaehdoin. Näin ollen yhteenliittymälle annettu valtiontakaumallista johtuva tuki lakkaa asteittain yhteenliittymän velkainstrumenttien erääntyessä. Valtiit toimittivat komissiolle yleiskatsauksen jäljellä olevan velan muuttamisesta markkinaehtoiseksi velaksi ja velan odotetusta takaisinmaksusta (johdanto-osan 265 kappale). Valtiit vahvistivat tässä yhteydessä, ettei yhteenliittymä ole saanut uutta valtion takaamaa rahoitusta tai jälleenrahoitusta Juutinrauma-tuomion jälkeen (ks. johdanto-osan 265 kappale).
- (477) Komissio muistuttaa, että kantelija väittää (johdanto-osan 222 kappale), että tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto mahdollistaa poikkeuksen tavanomaisista konkurssia tai muita maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevista säännöistä, voivat olla valtiontukea, joten yhteenliittymä saisi edelleen merkittävää etua, vaikka valtiot eivät enää tekisi varsinaisia valtiontakauksia. Määrittämättä kantaa siihen onko perusteltua katsoa, että yhteenliittymä on vapautettu tällaisista säännöistä tai menettelyistä (minkä valtiot kiistävät), komissio toteaa, että tällainen vapautus olisi ensinnäkin luontainen

yhteenliittymän perustamiselle ja toiseksi, jos tällainen vapautus olisi valtiontukea, se ei missään tapauksessa kuuluisi muodollisen tutkintamenettelyn soveltamisalaan, joka rajoittuu valtiontakaumalliin ja tappiontasausta ja poistoja koskeviin Tanskan erityissääntöihin.

6.5.2 Vuosien 2013–2015 LCF-sääntö, vuosien 1999–2007 DEP-sääntö ja vuosien 2008–2015 DEP-sääntö

- (478) Komissio päätteli, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki on uutta tukea (johdanto-osan 454 kappale), joka myönnetään vuosittain, kun viranomaiset hyväksyvät A/S Øresundin veroilmoitukset (johdanto-osan 418 kappale). Se totesi myös, että vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki on uutta tukea (johdanto-osan 460 ja 465 kappale), joka myönnettiin helmikuun 21 päivän 2004 jälkeen viranomaisten hyväksyessä A/S Øresundin veroilmoitukset, joissa se sovelsi Tanskan verotuspoistolaisa säädettyä poistoprosenttia suurempaa poistoprosenttia, aina verovuoden 2015 veroilmoituksen hyväksymiseen saakka (johdanto-osan 429 kappale).
- (479) Tanska ja Ruotsi väittivät alustavan tutkintamenettelyn aikana, että jos komissio katsoo, että tukitoimenpiteet ovat tukea, sen olisi arvioitava niiden soveltuvuus sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, jonka mukaisesti tuki Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen soveltuu sisämarkkinoille.
- (480) IPCEI-tiedonannossa ⁽¹⁹⁰⁾ esitetään periaatteet, joiden mukaisesti komissio arvioi tällaisten hankkeiden julkista rahoitusta. IPCEI-tiedonannon 52 kohdan mukaisesti ”komissio soveltaa ilmoittamattomaan tukeen [IPCEI-tiedonantoa], jos tuki on myönnetty sen voimaantumisen jälkeen, ja kaikissa muissa tapauksissa sääntöjä, jotka olivat voimassa tuen myöntämisaikana”. IPCEI-tiedonanto tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014.
- (481) Johdanto-osan 429 kappaleesta seuraa, että vuosien 1999–2007 DEP-säännön perusteella myönnetty tuki myönnettiin ennen heinäkuun 1 päivää 2014 ja että ainakin osa vuosien 2013–2015 LCF-säännön ja vuosien 2008–2015 LCF-säännön perusteella myönnetystä tuesta myönnettiin kyseisen päivän jälkeen. Koska IPCEI-tiedonannossa kuitenkin yhdistetään komission käytäntö, joka koskee tuen soveltuvuuden arviointia SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella ⁽¹⁹¹⁾, siinä esitetyt peruseriaatteet ovat hyödyllisiä myös komission arvioissa tukea, joka on myönnetty ennen sen voimaantumista.
- (482) Yksi näistä peruseriaateista on suhteellisuusperiaate, jonka mukaan tukitoimenpiteet eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen niiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Jos siis kiinteän yhteyden rakentaminen ja käyttö olisi voitu toteuttaa pienemmällä tukimäärällä, tukea ei pidettäisi oikeasuhteisena. Tämä periaate vahvistetaan myös IPCEI-tiedonannon 28 kohdassa.
- (483) Komissio ilmaisi aloittamispäätöksensä 5.4.4 jaksossa epäilyksensä tukitoimenpiteiden, myös erityisten verotoimenpiteiden, oikeasuhteisuudesta. Komissio totesi aloittamispäätöksensä johdanto-osan 151 kappaleessa, että sillä ei ollut kaikkia tekijöitä, joiden perusteella voitaisiin määrittää valtiontakausten määrän ja keston sekä veroetujen rajat, joita voitaisiin pitää kohtuullisina. Aloittamispäätöksensä johdanto-osan 152 kappaleesta voidaan päätellä, että tämä oli ennakoedellytys, jotta kyseessä olevan tuen ja sen rajoittamisen asianmukainen määrittäminen olisi mahdollista. Sen vuoksi komissio esitti epäilyjä tarkasteltavana olevien toimenpiteiden oikeasuhteisuudesta.

⁽¹⁹⁰⁾ Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2021 tarkistetun tiedonannon Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita koskevista valtiontukisäännöistä (EUVL C 528, 30.12.2021, s. 10). Koska tiedonantoa on sovellettu vasta tammikuun 1 päivästä 2022 alkaen, sillä ei ole merkitystä ennen kyseistä päivää myönnetyn tuen osalta. Komissio toteaa joka tapauksessa, että vuoden 2014 IPCEI-tiedonannossa ja vuoden 2021 tarkistuksessa esitetyt suhteellisuusarviointia koskevat säännökset ovat olennaisilta osin samanlaiset.

⁽¹⁹¹⁾ Ks. esimerkiksi komission päätös, tehty 17 päivänä maaliskuuta 2009, valtiontuki N 157/2009 – Tanska – Fehmarninsalmen kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen rahoitus (EYVL C 202, 27.8.2009, s. 1); saksalaisille lentoyhtiöille poistoina myönnettävästä verotuksesta 13 päivänä maaliskuuta 1996 tehty komission päätös (EYVL L 146, 20.6.1996, s. 42); komission päätös, tehty 22 päivänä joulukuuta 1998, valtiontuki N 576/98 – Yhdistynyt kuningaskunta – Kanaalitunnelin rautatieyhteys (EYVL C 56, 26.2.1999, s. 6); komission päätös, tehty 13 päivänä toukokuuta 2009, valtiontuki N 420/08 – Yhdistynyt kuningaskunta – Restructuring of London & Continental Railways and Eurostar (EUVL C 183, 5.8.2009, s. 2).

- (484) Valtiot eivät toimittaneet vastauksessaan aloittamispäätökseen lisätietoja, joiden perusteella komissio voisi määrittää vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan tuen määrää ja kestoja koskevat rajoitukset, joita voitaisiin pitää oikeasuhteisina, tai kyseessä olevan tuen määrän. Valtiot eivät erityisesti toimittaneet rahoitusvajemallia, jota edellytetään IPCEI-tiedonannon 31 kohdassa, jonka mukaisesti "[t]uen enimmäistaso määritetään ottaen huomioon havaittu rahoitusvaje suhteessa tukikelpoisiin kustannuksiin. Tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, jos se on perusteltua rahoitusvajetta koskevan analyysin perusteella. Rahoitusvajeella tarkoitetaan positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotusta investoinnin pitoaikana, diskontattuna niiden nykyarvoon asianmukaisen diskonttaustekijän perusteella, joka kuvastaa tuottoastetta, jota ilman tuensaaja ei toteuttaisi hanketta erityisesti siihen liittyvien riskien vuoksi. Tukikelpoisia kustannuksia ovat liitteessä vahvistetut kustannukset [...]."
- (485) Valtiot totesivat, että niillä olisi useita metodologisia haasteita tällaisen rahoitusvajemallin luomisessa, ja ilmoittivat, että tällaiset rahoitusvajelaskelmat viittaavat liiallisiin korvauksiin yhteenliittymälle.
- (486) Lisäksi valtiot eivät katsoneet aiheelliseksi tai tarpeelliseksi esittää lisähuomautuksia mahdollisen yhteenliittymälle myönnetyn tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille, kun otetaan huomioon niiden kanta valtiontakausmallin voimassa olevaan luokitukseen, jonka mukaan se on tukea, ja tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen luokitukseen, jonka mukaan ne eivät ole tukea. Valtiot eivät myöskään esittäneet huomautuksia kantelijan teettämästä kiinteää yhteyttä koskevasta taloudellisesta arvioinnista (johdanto-osan 191, 193 ja 201–206 kappale), joka toimitettiin edelleen valtioille (johdanto-osan 30 ja 38 kappale).
- (487) Tämän perusteella komissio katsoo, että valtiot eivät ole pystyneet osoittamaan, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki olisi ollut oikeasuhteista.
- (488) Koska jäsenvaltiot eivät ole pystyneet osoittamaan vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä tai vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan tuen oikeasuhteisuutta, komissio päätelee, että kyseinen tuki ei sovellu sisämarkkinoille. Tämän vuoksi ei ole tarpeen määrittää, koskeeko kiinteä yhteys hanketta, joka on IPCEI-tiedonannon mukaisesti tukikelpoinen, tai ovatko toimenpiteet tarpeellisia eivätkä aiheuta kohtuutonta kilpailun vääristymistä, jota niiden myönteiset vaikutukset eivät voi korvata.

7. TAKAISINPERINTÄ

- (489) SEUT-sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti komissio on toimivaltainen päättämään, että asianomaisen jäsenvaltion on poistettava tuki tai muutettava sitä, jos komissio on todennut tuen soveltumattomaksi sisämarkkinoille⁽¹⁹²⁾. Unionin tuomioistuimet ovat myös johdonmukaisesti katsoneet, että jäsenvaltioiden velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma tuki pyritään palauttamaan aikaisempi tilanne⁽¹⁹³⁾.
- (490) Unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet tässä yhteydessä, että tämä tavoite saavutetaan, kun tuensaaja maksaa takaisin sääntöjenvastaisina tukina myönnetyt määrät ja menettää siten sisämarkkinoilla kilpailijoihin verrattuna saamansa edun, minkä seurauksena tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu⁽¹⁹⁴⁾.
- (491) Oikeuskäytännön mukaisesti asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "[s]ääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta".

⁽¹⁹²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.7.1973, komissio v. Saksa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13 kohta.

⁽¹⁹³⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.3.1990, Belgia v. komissio, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 15.9.2022, Fossil v. Commissioner of Income Tax, C-705/20, ECLI:EU:C:2022:680, 42 kohta.

⁽¹⁹⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.6.1999, Belgia v. komissio, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64 ja 65 kohta; unionin tuomioistuimen tuomio 8.12.2011, Residex Capital IV v. Gemeente Rotterdam, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, 34 kohta.

- (492) Asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 1 kohdassa säädetään kuitenkin myös, että "[k]omissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi unionin lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista". Tältä osin on todettu, että komission on omasta aloitteestaan otettava huomioon poikkeukselliset olosuhteet, joiden perusteella se asetuksen 16 artiklan 1 kohdan nojalla voi pidättäytyä määräämästä sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen takaisinperintää, jos takaisinperintä on unionin lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista⁽¹⁹⁵⁾. Näin ollen komission on ensin arvioitava, olivatko tällaiset olosuhteet olemassa (7.1 jakso) ja toiseksi päätettävä tuen takaisinperintämenetelmästä (7.2 jakso).

7.1 Luottamuksensuoja

- (493) Valtiot katsovat, että takaisinperintä olisi estettävä luottamuksensuojan periaatteen perusteella. Luottamuksensuojan periaate on unionin oikeuden yleinen periaate⁽¹⁹⁶⁾, jolla annetaan yksityishenkilöille oikeuksia⁽¹⁹⁷⁾. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla henkilöillä, joille unionin toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia⁽¹⁹⁸⁾.
- (494) Oikeus vedota luottamuksensuojaan edellyttää kolmen edellytyksen samanaikaista täyttymistä. Ensinnäkin asianomaiselle on täytynyt antaa täsmälliset, ehdottomat ja yhtäpitävät takeet, jotka ovat peräisin toimivaltaisilta ja luotettavilta lähteiltä. Näiden takeiden on toiseksi oltava sellaisia, että ne saavat aikaan perustellun odotuksen sen henkilön mielessä, jolle ne on osoitettu. Kolmanneksi esitettyjen takeiden täytyy olla sovellettavien sääntöjen mukaisia⁽¹⁹⁹⁾.
- (495) Tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut, että oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen koskee kaikkia yksityishenkilöitä, joille toimielin on antanut aihetta perusteltuihin odotuksiin. Tuomioistuin on lisäksi myöntänyt, että perusteltu luottamus voi syntyä ainoastaan, jos toimielin itse on antanut täsmälliset takeet siitä, että kyseinen toimenpide ei ole valtiontukea⁽²⁰⁰⁾. Periaatteessa myöskään sääntöjenvastaisesti toteutettujen tukien saajilla ei ole oikeutta luottamuksensuojaan⁽²⁰¹⁾.
- (496) Komissio muistuttaa, että se on aiemmin todennut⁽²⁰²⁾, että ainakin 12 päivänä joulukuuta 2000 annettuun Aéroports de Paris -tuomioon asti Tanskalla, Ruotsilla ja yhteenliittymällä oli luottamuksensuoja siihen, että kiinteään yhteyteen liittyvät toimenpiteet eivät olleet valtiontukea. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti tämän Juutinrauma-tuomiossa⁽²⁰³⁾.
- (497) Komissio toteaa, että kantelija sekä Scandlines ja muut katsovat, että Juutinrauma-tuomiossa suljettiin pois yhteenliittymän ja valtioiden luottamuksensuojan olemassaolo, kuten Aéroports de Paris -tuomiossa (johdanto-osan 213 ja 214 kappale). Komissio on eri mieltä tästä kannasta.

⁽¹⁹⁵⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.11.1987, Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Machinefabrieken en Scheepswerfen NV v. komissio, 223/85, ECLI:EU:C:1987:502.

⁽¹⁹⁶⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 3.5.1978, August Töpfer & Co. GmbH v. komissio, 112/77, ECLI:EU:C:1978:94, 19 kohta.

⁽¹⁹⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.5.1992, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, yhdistetyt asiat C-104/89 ja C-37/90, ECLI:EU:C:1992:217, 15 kohta.

⁽¹⁹⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.3.1987, Van den Bergh en Jurgens ja Van Dijk Food Products (Lopik) v. Euroopan yhteisöjen komissio, 265/85, ECLI:EU:C:1987:121, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽¹⁹⁹⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.6.2005, Branco v. komissio, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 23.2.2006, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, 77 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.6.2009, CPEM v. komissio, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, 126 kohta.

⁽²⁰⁰⁾ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.6.2006, Belgia ja Forum 187 ASBL v. komissio, yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, 147 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.11.2005, Saksa v. komissio, C-506/03, ECLI:EU:C:2005:715, 58 kohta.

⁽²⁰¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.11.2004, Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) ja Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava v. komissio, yhdistetyt asiat C-183/02 P ja C-187/02 P, ECLI:EU:C:2004:701, 44 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽²⁰²⁾ Vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 140–153 kappale ja aloittamis päätöksen johdanto-osan 169–179 kappale.

⁽²⁰³⁾ Juutinrauma-tuomion 297–328 kohta.

- (498) Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Juutinrauma-tuomion 322 kohdassa vuoden 2014 päätöstä koskevan kanteen siltä osin kuin se koski komission toteamusta, jonka mukaan yhteenliittymä ja valtiot voivat vedota luottamuksensuojaan Aéroports de Paris -tuomiota edeltävältä ajalta. Sitä seuraavan ajanjakson osalta unionin yleinen tuomioistuin totesi 327 ja 328 kohdassa, että vuoden 2014 päätöksessä ei esitetty ratkaisevaa toteamusta. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että sen ei ollut tarpeen antaa tuomiota väitteistä tältä osin.
- (499) Näissä olosuhteissa komissio katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt kysymyksen siitä, mihin asti luottamuksensuojaa sovellettiin tässä tapauksessa, komission tarkasteltavaksi. Näin ollen komissio totesi 6 jaksossa (aloittamispäätöksen päätelmä), että se tarkastelee tarkkaa ajanjaksoa, jonka aikana tuensaaaja, Ruotsi ja/tai Tanska, voi vedota luottamuksensuojaan, jos toimenpiteiden todetaan olevan sisämarkkinoille soveltumaton valtiontukea.
- (500) Kuten johdanto-osan 454, 460, 465 ja 472 kappaleessa todetaan, vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä ja vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva tuki on sääntöjenvastaista, uutta valtiontukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille (johdanto-osan 488 kappale). Komission on näin ollen määritettävä, mihin saakka asianosaiset olisivat voineet vedota luottamuksensuojaan tämän tuen osalta.
- (501) Ennen Aéroports de Paris -tuomiota komission käytäntönä oli katsoa, että liikenneinfrastruktuurin rakentaminen ja käyttö eivät olleet taloudellista toimintaa⁽²⁰⁴⁾. Aéroports de Paris -tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin totesi, että lentoaseman toiminnan harjoittamista voidaan pitää taloudellisena toimintana.
- (502) Kuten valtiontuen käsitteestä annetussa tiedonannossa todetaan, perinteinen näkemys, jonka mukaan suuren infrastruktuurin rakentamisen ja käytön julkinen rahoitus ei kuulunut valtiontukisääntöjen soveltamisalaan, muuttui Aéroports de Paris -tuomiossa. Kyseisen tiedonannon 209 kohdassa todetaan, että
- ”[e]nnen Aéroports de Paris -tuomiota vallinneen epävarmuuden vuoksi viranomaiset voivat perustellusti katsoa, että infrastruktuurin julkinen rahoitus, joka oli myönnetty ennen kyseisen tuomion antamista, ei ollut valtiontukea ja että sen vuoksi kyseisiä toimenpiteitä ei tarvinnut ilmoittaa komissiolle. Tästä seuraa, että komissio ei voi asettaa ennen Aéroports de Paris -tuomiota lopullisesti hyväksytyjen toimenpiteiden rahoitusta kyseenalaiseksi valtiontukisääntöjen perusteella. Tämä ei merkitse minkäänlaista oletusta valtiontuen tai oikeutettujen odotusten olemassaolosta tai puuttumisesta silloin, kun rahoitustoimenpiteitä ei ole lopullisesti hyväksytty ennen Aéroports de Paris -tuomiota, koska tämä on todennettava tapauskohtaisesti.”
- (503) Kuten johdanto-osan 418 ja 429 kappaleessa todetaan, vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki koskee tukea, jota ei ole lopullisesti myönnetty ennen joulukuun 12 päivää 2000. Sen vuoksi on todennettava, onko Tanskan, Ruotsin ja yhteenliittymän luottamuksensuoja tässä tapauksessa jatkunut kyseisen päivän jälkeen.

⁽²⁰⁴⁾ Ks. Juutinrauma-tuomion 308 kohta.

- (504) Tämän todentamisen toteuttamiseksi komissio muistuttaa ensinnäkin olosuhteista, joiden perusteella se päätteli vuoden 2014 päätöksessä ja aloittamispäätöksessä, että käsiteltävässä asiassa on syntynyt luottamuksensuoja, kuten vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 144–153 kappaleessa ja aloittamispäätöksen johdanto-osan 170–179 kappaleessa todetaan:
- a) ennen Aéroports de Paris -tuomiota, kun kiinteää yhteyttä koskevaa hanketta suunniteltiin ja rakennettiin, komission kantana oli katsoa infrastruktuurin julkinen rahoitus julkishyödykkeeksi eikä taloudelliseksi toiminnaksi. Tämä kanta esitettiin selvästi useissa ei-sitovissa instrumenteissa⁽²⁰⁵⁾ ja tietyissä komission päätöksissä⁽²⁰⁶⁾ (ks. vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 144 kappale ja aloittamispäätöksen johdanto-osan 170 kappale);
 - b) yhteenliittymä kirjoitti komissiolle 1 päivänä elokuuta 1995 ja pyysi selvitystä siitä, olivatko takaukset valtiontukea. Kuten vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 148 kappaleessa ja aloittamispäätöksen johdanto-osan 174 kappaleessa todetaan, komissio katsoi tässä yhteydessä aiheelliseksi tuoda esille, että yhteenliittymän kirje toimitettiin komissiolle ennen asetuksen (EY) N:o 659/1999 ja komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽²⁰⁷⁾ voimaantuloa. Viimeksi mainitulla asetuksella otettiin käyttöön valtiontuki-ilmoituksia koskevat uudet muodollisuudet, mukaan lukien ilmoituslomakkeet, ja sähköinen toimittaminen SANI-järjestelmän kautta sekä jäsenvaltioiden pysyvien edustustojen toteuttama validointi⁽²⁰⁸⁾;
 - c) komission yksiköt vahvistivat Tanskalle ja Ruotsille vuonna 1995 lähettämissään kirjeissä, että kiinteän yhteyden rakentaminen ei kuulunut valtiontukisääntöjen soveltamisalaan eikä siitä tarvinnut ilmoittaa komissiolle. Tämä oli täysin komission tuolloin noudattaman käytännön mukaista (ks. vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 150 kappale ja aloittamispäätöksen johdanto-osan 176 kappale). Vaikka yhteenliittymän 1 päivänä elokuuta 1995 päivätty kirje koski ainoastaan takauksia, vastaus herätti oikeutettuja odotuksia tappiontasausta ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen ja hankkeen toimintavaiheen osalta, koska yhteenliittymän koko toiminta eli sekä rakentaminen että käyttö jäivät valtiontukisääntöjen ulkopuolelle riippumatta siitä, missä muodossa valtion rahoitus toteutettiin (vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 152 kappale ja aloittamispäätöksen 177 kappale; vahvistettu unionin yleinen tuomioistuin Juutinrauma-tuomion 313 kohdassa); ja
 - d) lisäksi kiinteä yhteys hyväksyttiin TENT-verkkoa koskevaksi hankkeeksi ja se sai unionin rahoitusta, mikä osoittaa, että komissiolle oli ilmoitettu asianmukaisesti, että toimenpide toteutetaan valtiontakausten muodossa (johdanto-osan 58 ja 442 kappale) (vuoden 2014 päätöksen johdanto-osan 151 kappale).

⁽²⁰⁵⁾ Ks. esimerkiksi yhteisön suuntaviivat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan soveltamisesta valtiontukiin ilmailualalla (EYVL C 350, 10.12.1994, s. 5). Suuntaviivojen 12 kohdassa viitataan nimenomaisesti siltoihin ja todetaan, että infrastruktuurin (kuten lentoasemien, moottoriteiden ja siltojen) rakentaminen tai laajentaminen on yleisluonteinen talouspoliittinen toimenpide, jota komissio ei voi valvoa perustamissopimuksen valtiontukisääntöjen nojalla; komission 22 päivänä heinäkuuta 1998 antama valkoinen kirja *Oikeudenmukainen maksu infrastruktuurin käytöstä: vaiheittainen lähestymistapa liikenneinfrastruktuurin yhtenäiseen hinnoitteluun Euroopan unionissa* (KOM(1998) 466 lopullinen), 43 kohta; komission 10 päivänä joulukuuta 1997 antama vihreä kirja satamien ja meriliikenteen infrastruktuurista (KOM(97) 678 lopullinen), 42 kohta; komission 13 päivänä helmikuuta 2001 Euroopan parlamentille ja neuvostolle antama tiedonanto *Merisatamapalvelujen laadun parantaminen: Euroopan liikenteen avaintekijä* (KOM(2001) 35 lopullinen).

⁽²⁰⁶⁾ Ks. komission 14 päivänä syyskuuta 2000 tekemä päätös valtiontuesta N 208/2000 – Alankomaat – Julkisten sisämaan terminaalien tukijärjestelmä (EYVL C 315, 4.11.2000, s. 22); komission 17 päivänä heinäkuuta 2002 tekemä päätös valtiontuesta N 356/2002 – Yhdistynyt kuningaskunta – Network Rail (EYVL C 232, 28.9.2002, s. 2); komission 20 päivänä joulukuuta 2001 tekemä päätös valtiontuesta N 649/2001 – Yhdistynyt kuningaskunta – Avustus rahtiliikenteen infrastruktuureja varten, 45 kohta (EYVL C 45, 19.2.2002, s. 2); komission 8 päivänä maaliskuuta 2006 tekemä päätös valtiontuesta N 284/2005 – Irlanti – Alueellinen laajakais-taohjelma – alueverkko-ohjelman II ja III vaiheet, 34 kohta (EUVL C 207, 30.8.2006, s. 2); komission 2 päivänä elokuuta 2002 tekemä päätös valtiontuesta C 42/2001 – Espanja – Terra Mitica SA, 64 ja 65 kohta (EUVL L 91, 8.4.2003, s. 23); komission 20 päivänä huhtikuuta 2005 tekemä päätös valtiontuesta N 355/2004 – Belgia – Antwerpenin kansainvälinen lentoasema, 34 kohta (EUVL C 176, 16.7.2005, s. 11); komission 11 päivänä joulukuuta 2001 tekemä päätös valtiontuesta N 550/2001 – Belgia – Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä toteutettu lastaus- ja purkujärjestelmä, 24 kohta (EYVL C 24, 26.1.2002, s. 2); komission 20 päivänä joulukuuta 2001 tekemä päätös valtiontuesta N 649/2001 – Yhdistynyt kuningaskunta – Avustus rahtiliikenteen infrastruktuureja varten (EYVL C 45, 19.2.2002, s. 2). Ks. myös valtiontuen käsitteestä annetun tiedonannon 201 kohta.

⁽²⁰⁷⁾ Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁰⁸⁾ Ks. edellinen alaviite, 2 ja 3 artikla.

- (505) Komissio muistuttaa, että kuten johdanto-osan 371 ja 399 kappaleessa todetaan, valtiontakausmallista ja vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva valtiontuki myönnettiin tukemaan investoimista kiinteän yhteyden suunnitteluun ja rakentamiseen. Vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan valtiontuen olisi katsottava tukevan kiinteän yhteyden toimintaa (johdanto-osan 416 ja 426 kappale).
- (506) Komissio toteaa, että syyt, joiden vuoksi se alun perin katsoi luottamuksensuojan syntyneen kiinteää yhteyttä koskevan hankkeen osalta (johdanto-osan 504 kappale), perustuivat siihen, että vuoden 1995 kirjeissä nimenomaisesti vahvistettiin käytäntö, jonka mukaan infrastruktuurihankkeet eivät kuulu valtiontukisääntöjen soveltamisalaan. Nämä kirjeet lähetettiin vastauksena yhteenliittymän 1 päivänä elokuuta 1995 komissiolle lähettämään kirjeeseen, jossa pyydettiin selvitystä siitä, voidaanko kiinteän yhteyden rakentamista tukevaa valtiontakausmallia pitää valtiontukena.
- (507) Aéroports de Paris -tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin vahvisti, että julkisen infrastruktuurin käyttö voi olla valtiontukia ⁽²⁰⁹⁾.
- (508) Kuten johdanto-osan 471 kappaleessa todetaan, komissio ei katso, että yhteenliittymän 1 päivänä elokuuta 1995 päivättyä kirjettä olisi voitu pitää ilmoituksena uusista tukitoimenpiteistä, jotka myönnettiin ensimmäisen kerran lähes kymmenen vuoden kuluttua kyseisen kirjeen lähettämisestä ja joiden osalta ei voida kohtuudella olettaa, että yhteenliittymä olisi voinut sisällyttää ne kirjeeseensä, sillä kaikki kolme toimenpidettä ovat peräisin tavanomaisten verosääntöjen tulevasta muuttamisesta, jota ei sovellettu A/S Øresundiin. Komissio ei myöskään katso, että vuoden 1995 kirjeen, jossa vahvistetaan valtiontukisääntöjen soveltamatta jättäminen tuolloin tehtyyn investointiin, voidaan asianmukaisesti katsoa kattavan myös Aéroports de Paris -tuomion jälkeen ja rakentamisen päättymisen jälkeen myönnetyn tuen päivittäiseen toimintaan.
- (509) Vuoden 1995 kirjeitä lukuun ottamatta komissio ei ole tietoinen siitä, että yhteenliittymä tai valtiot olisivat saaneet mitään takeita, jotka täyttäsivät luottamuksensuojan syntymiseen tarvittavat kolme kumulatiivista edellytystä (johdanto-osan 494 kappale).
- (510) Komissio ei näin ollen katso, että valtioilla tai yhteenliittymällä olisi ollut luottamuksensuoja siihen, että Aéroports de Paris -tuomion jälkeen myönnettyt uudet tukitoimenpiteet, jotka kattavat kiinteän yhteyden päivittäisen toiminnan, eivät olisi olleet valtiontukia.
- (511) Näin ollen komissio katsoo, että joulukuun 12 päivästä 2000 – eli Aéroports de Paris -tuomion antamispäivästä – lähtien valtioilla ja yhteenliittymällä ei enää ollut luottamuksensuojaa siihen, että hankkeen päivittäisen toiminnan tukeminen ei olisi valtiontukia.
- (512) Komissio toteaa, että valtiontakausmallista ja vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuvan tuen tilanne ei välttämättä ole sama kuin vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvan tuen tilanne, kun otetaan huomioon, että valtiontakausmallista ja vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva valtiontuki myönnettiin lopullisesti yhteenliittymälle 13 päivänä helmikuuta 1992, jotta tämä saattoi investoida kiinteään yhteyteen (johdanto-osan 388 ja 404 kappale sekä johdanto-osan 371 ja 399 kappale), ennen kuin vuoden 1995 kirjeet lähetettiin. Koska valtiontakausmallista ja vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki on voimassa olevaa tukea, jota ei peritä takaisin (johdanto-osan 473–475 kappale), komission ei kuitenkaan tarvitse määrittää, olisivatko yhteenliittymä tai valtiot voineet säilyttää Aéroports de Paris -tuomion jälkeen luottamuksensuojan kiinteän yhteyden rakentamiseen tehtävän investoinnin tukemiseen myönnetyn tuen osalta.
- (513) Komissio päätelee näin ollen, että vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvaa uutta tukea ei suljeta takaisinperinnän ulkopuolelle luottamuksensuojan periaatteen perusteella, koska se myönnettiin joulukuun 12 päivän 2000 jälkeen. Kyseinen tuki on näin ollen perittävä takaisin.

⁽²⁰⁹⁾ Tuomion 123 kohta.

7.2 Takaisinperintämenetelmä

- (514) Kun komissio määrää sisämarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen takaisinperinnästä, sen olisi sisällytettävä päätökseensä tiedot, joiden perusteella päätöksen vastaanottaja voi laskea takaisinperittävän tuen määrän ilman suurempia vaikeuksia⁽²¹⁰⁾. Sisämarkkinoilla ennen tuen myöntämistä vallinneen tilanteen palauttamiseksi takaisinperinnän on katettava ajanjakso, joka alkaa päivästä, jona tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, ja päättyy tosiasialliseen takaisinperintään. Takaisinperittävä määrä kerryttää korkoa tuen tosiasialliseen takaisinperintään saakka.
- (515) Sisämarkkinoille soveltumattomaksi todettu sääntöjenvastainen tuki on perittävä takaisin tuensaajilta⁽²¹¹⁾. Sisämarkkinoilla ennen tuen myöntämistä vallinneen tilanteen palauttamiseksi tuensaajan on maksettava tuki takaisin menettääkseen edun, jonka se on saanut markkinoilla kilpailijoihinsa nähden. Komissio toteaa johdanto-osan 314–319 kappaleessa, että A/S Øresund ja yhteenliittymä muodostavat yhden yrityksen kiinteän yhteyden taloudellisen toiminnan kannalta, että yhdelle yritykselle tässä taloudellisessa toiminnassa annettu etu hyödyttää myös yhteenliittymää osana yritystä ja että kiinteän yhteyden toimintaan liittyvien kustannusten mahdollisesta pienenemisestä on etua yhteenliittymälle, sillä yhteenliittymän vastuiden kattamiseen käytetään yhteenliittymän tuloja. Näiden olosuhteiden perusteella ja sen tilanteen palauttamiseksi, joka vallitsi sisämarkkinoilla ennen tukitoimenpiteiden myöntämistä, tuki voitaisiin periä takaisin joko yhteenliittymältä tai A/S Øresundilta osana yhtä yritystä, sillä yhteenliittymä vastaa kiinteään yhteyteen liittyvien kustannusten vähenemisestä tai lisääntymisestä.
- (516) Vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki myönnettiin vuosittain, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset. Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva valtiontuki myönnettiin, kun viranomaiset hyväksyivät A/S Øresundin veroilmoitukset, joissa se sovelsi Tanskan verotuspoistolaisissa säädettyä poistoprosenttia suurempaa poistoprosenttia. Takaisinperittävän määrän määrittämiseksi on verrattava A/S Øresundin tosiasiallisesti maksamaa veroa ja sitä veromäärää, jonka sen olisi pitänyt maksaa, jos olisi sovellettu yleisesti sovellettavia tappiontasausta ja poistoja koskevia sääntöjä, laskettuna päivinä, jolloin säästetty vero olisi maksettu kunakin verovuonna. Vertailu tosiasiallisesti maksetun veron ja sen veron määrän välillä, joka olisi pitänyt maksaa, vaaditaan jokaisesta veroilmoituksesta⁽²¹²⁾, joka on toimitettu ja jonka veroviranomaiset ovat hyväksyneet helmikuun 21 päivän 2004 jälkeen.
- (517) Komissio toteaa lisäksi, että tappiontasausta koskevien Tanskan erityissääntöjen ja poistoja koskevien Tanskan erityissääntöjen vaikutusta ei voida tarkastella erikseen, sillä poistot vaikuttavat verovelvollisen verotettavaan tuloon ja voivat vaikuttaa siirrettyihin tappioihin. Lisäksi on otettava huomioon koko ajanjakso veroilmoituksen ensimmäisestä hyväksymisestä eli helmikuun 21 päivästä 2004 takaisinperintäpäivään asti, sillä siirretyt tappiot voivat vaikuttaa tulevana vuosina tosiasiallisesti maksettuihin veroihin.
- (518) Erityisesti vuosien 2008–2015 DEP-säännön osalta komissio toteaa, että A/S Øresund voisi kunkin veroilmoituksen yhteydessä päättää, tekeekö se poistoja osasta omaisuuttaan. Nämä tosiasialliset valinnat on otettava huomioon verrattaessa A/S Øresundin maksamaa veroa siihen veroon, joka sen olisi pitänyt maksaa, jos yleiset poistoja koskevat säännöt olisivat olleet sovellettavissa ja niitä olisi sovellettu, jäljempänä 'vaihtoehtoinen veroilmoitus'. Jos A/S Øresund teki tietynä vuonna suurempia poistoja kuin yleisesti sovellettavien sääntöjen mukaisesti on sallittua, tämä ylijäämäpoisto olisi otettava huomioon sen ensimmäisen vuoden vaihtoehtoisessa veroilmoituksessa, jona A/S Øresund päätti olla tekemättä poistoja kiinteään yhteyteen liittyvistä omaisuuseristä (tai teki ne vain yleisesti sovellettavaa sääntöä pienemmällä poistoprosentilla), ja ainoastaan yleisten sääntöjen mukaisesti sallittuun poistoprosenttiin asti. Jokainen jäljelle jäävä ylijäämäpoisto olisi otettava laskentatarkoituksessa huomioon seuraavan vuoden vaihtoehtoisessa veroilmoituksessa, kunnes A/S Øresundin veroilmoituksissa ja vaihtoehtoisissa veroilmoituksissa olevat kumulatiiviset poistot ovat yhtä suuret.

⁽²¹⁰⁾ Ks. tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.10.2007, komissio v. Ranska, C-441/06, ECLI:EU:C:2007:616, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽²¹¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Saksa v. komissio, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, 75 kohta.

⁽²¹²⁾ Tarvittaessa olisi otettava huomioon Tanskan verohallinnon verotarkastuksen yhteydessä tekemä oikaisu.

8. PÄÄTELMÄ

- (519) Komissio päätelee, että valtiontakausmalli, jonka valtiot ovat ottaneet käyttöön yhteenliittymän ottamille lainoille kiinteän yhteyden suunnittelu- ja rakennuskustannusten rahoittamiseksi, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea yhteenliittymälle.
- (520) Valtiontakausmalli myönnettiin yksittäisenä tapauskohtaisena tukena 13 päivänä helmikuuta 1992, jolloin yhteenliittymä perustettiin. Tämä toimenpide on voimassa olevaa tukea. Komissio toteaa kuitenkin, että valtiot sitoutuivat varmistamaan, että yhteenliittymä rahoittaa uutta velkaa ja jälleenrahoittaa olemassa olevaa velkaa markkinaehdoin. Näin ollen yhteenliittymälle annettu valtiontakausmallista johtuva tuki lakkaa asteittain yhteenliittymän velkainstrumenttien erääntyessä.
- (521) Komissio päätelee, että vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ja vuosien 1991–1998 DEP-sääntö eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (522) Komissio päätelee, että vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä, vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä, vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvat edut ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jonka Tanska on myöntänyt A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalle yhdelle yritykselle ja siten yhteenliittymälle tapauskohtaisesti. Vuosien 1991–2001 LCF-säännöstä johtuva tuki on yksi yksittäinen tapauskohtainen tuki, joka katsotaan voimassa olevaksi tueksi. Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuva tuki on yksittäistä tapauskohtaista tukea, jota voidaan pitää voimassa olevana tukena, jos se myönnettiin ennen helmikuun 21 päivää 2004, ja joka katsotaan uudeksi, sääntöjenvastaiseksi tueksi siltä osin kuin sitä on myönnetty helmikuun 21 päivästä 2004 alkaen. Vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuva tuki ja vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuva tuki ovat yksittäisiä tapauskohtaisia tukia, jotka katsotaan uudeksi tueksi, jonka Tanska on toteuttanut sääntöjenvastaisesti. Nämä uudeksi tueksi luokiteltavat tukitoimenpiteet eivät sovellu sisämarkkinoille. Koska näiden toimenpiteiden mukaisia tukia ei myönnetty ennen joulukuun 12 päivää 2000, luottamuksensuojan periaatteen soveltaminen ei estä tuen takaisinperintää. Tanskan on perittävä takaisin vuosien 2013–2015 LCF-säännön, vuosien 1999–2007 DEP-säännön ja vuosien 2008–2015 DEP-säännön nojalla myönnetty sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton tuki,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Vuosien 2002–2012 LCF-sääntö ja vuosien 1991–1998 DEP-sääntö eivät ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Valtioiden myöntämä valtiontakausmalli ja Tanskan myöntämä vuosien 1991–2001 LCF-sääntö ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalle yhdelle yritykselle ja näin ollen yhteenliittymälle. Kyseinen tuki on voimassa olevaa tukea.

3 artikla

Tanskan myöntämästä vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuvat edut ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalle yhdelle yritykselle ja näin ollen yhteenliittymälle. Kyseinen tuki on voimassa olevaa tukea siltä osin kuin se on myönnetty ennen helmikuun 21 päivää 2004.

4 artikla

Vuosien 1999–2007 DEP-säännöstä johtuvat edut, sikäli kuin niitä on myönnetty helmikuun 21 päivästä 2004 alkaen, vuosien 2008–2015 DEP-säännöstä johtuvat edut ja vuosien 2013–2015 LCF-säännöstä johtuvat edut ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalle yhdelle yritykselle ja näin ollen yhteenliittymälle. Tämä tuki on uutta tukea, jonka Tanska on toteuttanut sääntöjenvastaisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti ja joka ei sovellu sisämarkkinoille.

5 artikla

1. Tanskan on perittävä 4 artiklassa tarkoitettu tuki takaisin A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalta yhdeltä yritykseltä.
2. Takaisinperittävistä summista on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona ne saatettiin A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostaman yhden yrityksen käyttöön, niiden tosiasialliseen takaisinperintään saakka.
3. Korolle on laskettava korkoa asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun sekä asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 271/2008 mukaisesti.

6 artikla

1. Edellä 4 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin viipymättä ja tosiasiallisesti.
2. Tanskan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

7 artikla

1. Tanskan on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:
 - a) A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostaman yhden yrityksen saaman 4 artiklassa tarkoitetun tuen kokonaismäärä;
 - b) A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalta yhdeltä yritykseltä takaisin perittävä kokonaismäärä (pääoma ja takaisinperintäkorko);
 - c) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;
 - d) asiakirjat, jotka osoittavat, että A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostama yksi yritys on määrätty maksamaan tuki takaisin.
2. Tanskan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 4 artiklassa tarkoitettu tuki on peritty takaisin. Sen on komission pyynnöstä toimitettava välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on myös annettava yksityiskohtaisia tietoja A/S Øresundin ja yhteenliittymän muodostamalta yhdeltä yritykseltä jo takaisinperityn tuen ja takaisinperintäkoron määristä.

8 artikla

Tämä päätös on osoitettu Tanskan kuningaskunnalle ja Ruotsin kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 13 päivänä helmikuuta 2024.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Johtava varapuheenjohtaja
